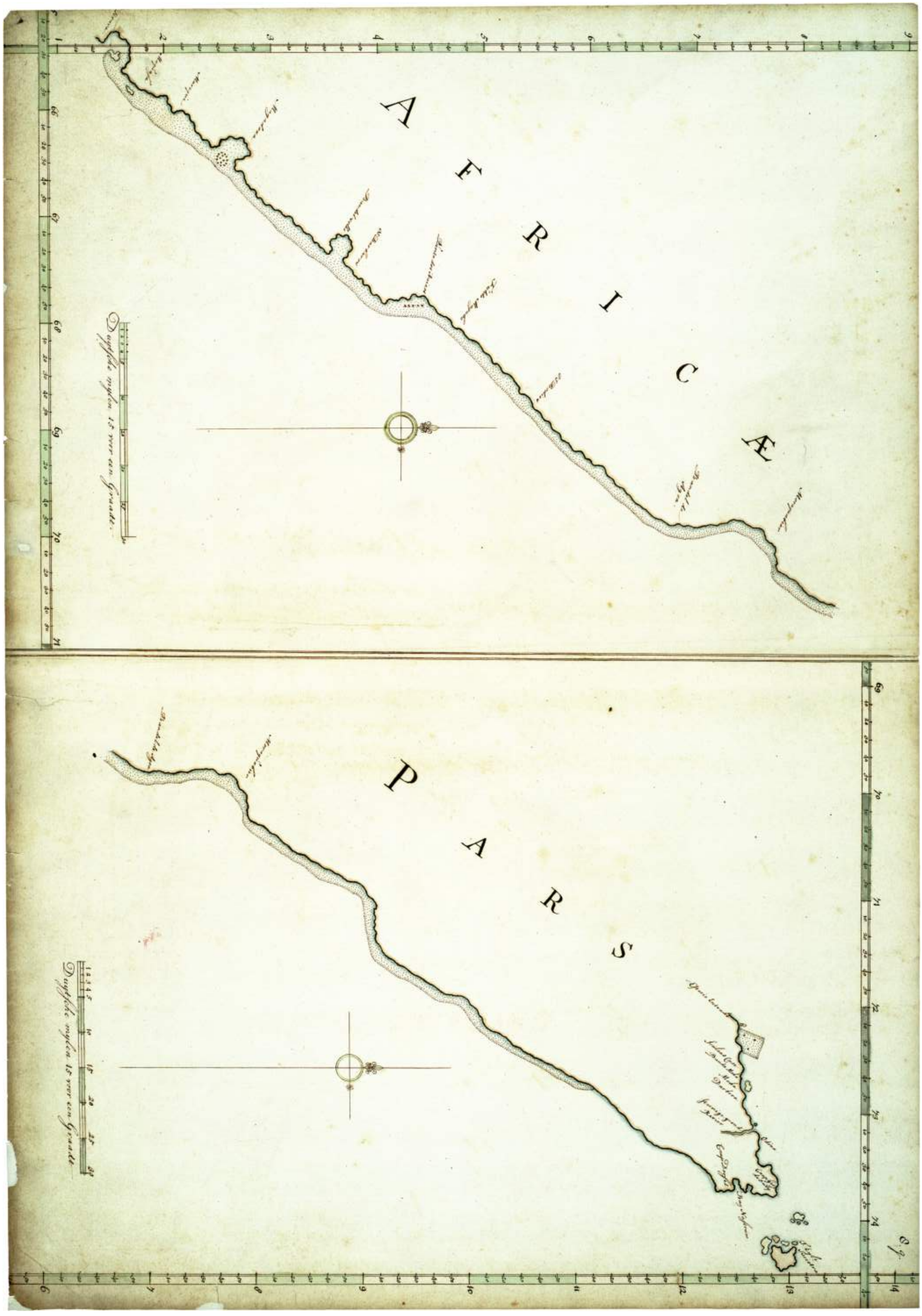
A
F
R
I
C
A
P
A
R
S
I
Duytsche mylen 15 voor een Graade.
Duytsche mylen 15 voor een Graade.

I-8g I, II (NA 4.VEL-211).

[Kaart van de oostkust van Afrika, tussen Brava en Moraquabier].

[Chart of the east coast of Africa, between Brava and Moraquabier].

[1]Schaalstok van 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1:1.900.000].
[1] Scale-bar of 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1:1,900,000].

[2] Schaalstok van 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 1.900.000].
[2] Scale-bar of 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 1,900,000].

1 kaart in 2 delen; ingekleurd; 52,5 x 74,5 cm.
1 map in 2 parts: coloured; 52.5 x 74.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 8g.
Number: [top right]: 8g.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Het meest noordelijke blad I-8g in de kaartserie van de kust van Oost-Afrika (inhoudsopgave 1806: 'No. 8g. De oostkust van Africa van 2 gr N.B. tot Kaap Gardafie.') reikt in twee deelkaarten van ca. 2 graden noorderbreedte tot 14 graden noorderbreedte, iets ten noorden van het eiland Sokotra. De kaartinformatie is zeer summier en bestaat naast een algemene aanduiding van het kustverloop en de ondiepten weer voornamelijk uit een klein aantal in oorsprong Portugese benamingen van baaien en kapen, waaronder 'Caap Garda Fuly' (Kaap Guardafui) op de meest noordoostelijke punt van Afrika, aan de Golf van Aden. Hier zijn ook enkele Nederlandstalige inschriften aangebracht, namelijk 'Bay Nassouw' en 'Steenige grond Rivier'. Zulke wadi's, de karakteristieke droge rivierlopen in dit woestijnachtige gebied, ontbreken voor het overige geheel. Tegenover de punt ligt het eiland 'Succotra', waarop de Portugezen tussen 1506 en 1563 een steunpunt hadden. Hun aanwezigheid bood toen mede bescherming aan de indertijd nog overwegend Koptische (christelijke) bevolking. Na het vertrek van de Portugezen vestigden zich handelaren, herders en vissers uit Jemen op Sokotra, dat gunstig was gelegen op de Arabische handelsroute naar en van Zuid- en Zuidoost-Azië.

De scheepvaart in de aangrenzende Rode Zee stond sinds de zestiende eeuw in naam onder controle van het Ottomaanse rijk. De Turken hadden met succes kunnen voorkomen dat de Portugezen hier invloed kregen en mogelijk de bereikbaarheid van de heilige plaatsen Mekka en Medina in gevaar zouden brengen. In de vroege zeventiende eeuw verschenen de eerste Nederlanders en Engelsen in dit zeegebied. De opperkoopman Pieter van den Broecke ondernam in 1614 als commandant van het jacht *Nassau* een expeditie naar de Zuid-Arabische kust, via een moeizame aanlooproute van Madagascar langs de Oost-Afrikaanse kust en Kaap Guardafui. Kaarten van dit gebied waren toen nog vrijwel niet beschikbaar, terwijl de Portugezen, die verschillende steunpunten aan de Oost-Afrikaanse kust bezaten, als handelsconcurrenten van de Nederlanders weigerden inlichtingen over de route te verstrekken. Inheemse kustbewoners die voor informatie en verversingen werden benaderd, vluchtten het binnenland in. Niettemin werden uiteindelijk de eerste succesvolle contacten met het Arabische schiereiland gelegd, naar aanleiding waarvan de Compagnie enkele jaren later haar loges in Aden en Mocha vestigde (bladen I-12a, I-12b, pag. 98-100).

The most northerly Sheet, I-8g, in the map series of the coast of East Africa (index of 1806: 'No. 8g. The east coast of Africa from 2 degrees Northern Latitude to Cape Gardafui.') extends in two separate maps from around 2 to 14 degrees northern latitude, a little to the north of the island of Socotra. The information on the map is very brief and alongside a general indication of the coastline and the shoals, consists mainly of a small number of Portuguese names of bays and capes, including *Caap Garda Fuly* (Cape Guardafui), the most north-easterly point of Africa on the Gulf of Aden. Here several Dutch annotations have also been added, namely *Bay Nassouw* (Nassau Bay) and *Steenige grond Rivier* (Stony-bottomed River). Such wadis, the characteristic dried beds of rivers in this desert area, are not to be found noted anywhere else on the map. Opposite the point, lies the island of *Succotra*, where the Portuguese maintained a post between 1506 and 1563. Their presence offered protection to the at that time predominantly Coptic Christian population. After the departure of the Portuguese, traders, herdsmen, and fishermen from the Yemen settled on Socotra, which was favourably situated on the Arab trade route to and from South and South-East Asia. Since the sixteenth century, shipping on the adjacent Red Sea had been controlled in name by the Ottoman Empire. The Turks had been successful in their efforts to prevent the Portuguese gaining any influence here, which might possibly have endangered the accessibility of the holy cities of Mecca and Medina.

In the early seventeenth century, the first Dutch and English ships appeared in this corner of the world's seas. In 1614 Senior Merchant Pieter van den Broecke as commander of the yacht *Nassau* led an expedition to the coast of Southern Arabia, approaching it by a difficult course from Madagascar, along the East African coast and Cape Gardafui. At that time there were virtually no maps of this area and, as their rivals in trade, the Portuguese, who had a number of small posts along the route, refused to furnish the Dutch with any information. Those indigenous inhabitants of the coast who were approached for information and provisions fled into the interior. Despite all these hurdles, eventually the first successful contacts with the Arabian Peninsula were established, as a result of which, a few years later, the Company was able to set up trading-posts in Aden and Mocha (Sheets I-12a, I-12b, pp. 98-100).

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
AFRICAE PARS	Afrika, Somalië/Africa, Somalia (landstreek/region)	06N/46E
Linker kaart/map on left-hand side		
Brava	Brawa/Baraawe/Brava (plaats/settlement)	01-06N/44-01E
Maquasa	-	-
Marique	Marka/Merka (plaats/settlement)	01-42N/44-45E
Magadoxa	Mogadishu (plaats/settlement)	02-02N/45-20E
Bander Velho	Cadale (plaats/settlement)	02-45N/46-19E
Os Barbaros	-	-
Punta dos Baixos	-	-
Funto Magubo	Ceel Mageed (baken/beacon)	03-11N/46-47E
Os Bodios	Hocti Darute (baken/beacon)	04-30N/47-59E
Bandel de Agoa	Raas Cabaad (kaap/cape)	06-18-12N/ 49-04-39E
Moraquabier	Qooriga Neegro (baai/bay)	07-54N/49-51E
Rechter kaart/map on right-hand side		
Bandel de Agoa	Raas Cabaad (kaap/cape)	06-18-12N/ 49-04-39E
Moraquabier	Qooriga Neegro (baai/bay)	07-54N/49-51E
Caap Dorsil	Ras Hafun/Raas Xaafuun (kaap/cape)	10-25N/51-25E
Bay Nassouw	Hafun North Bay? (baai)	10-30N/51-08E
Caap Garda Fuly	Kaap/Cape Guardafui	11-50N/51-16E
Odina	-	-
Steenige grond Rivier	Khor di Botiala/Wadi Tog Uen (rivier/river)	11-29N/49-55E
Darbora	Berbera (plaats/settlement)	10-26N/45-00E
Meka	-	-
Banda Meka	-	-
Soulaas Cust	Saylac (landstreek/region)	11-22N/43-29E
Esterio Entrakt	Golfe de Tadjoura (baai/bay)	11-40N/43-00E
Eylt. Succotra	Sokotra/Socotra/Suqutra (eiland/island)	12-30N/53-50E

Dit
Landt
is door
Pihlmarcd
De Straet
Bay de Antongil
een weg niet
ontdekt
Diego Soares
Bay Eduard
Straet Mozambique
Straet Madagascar
MADA
't Land
van
St. Andries
't Land
Hazon
Xongats
Pahel
Gades
Mansfelts
Anghomb
GAS.
Gada
CAR
't Land van
Bourbon
Duytsche mylen 15 voor een graade

I-9 I, II (NA 4.VEL-319).

[Kaart van het eiland Madagascar en omliggende eilandjes].

[Map of the island of Madagascar and surrounding small islands].

Schaalstok van 45 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 2.700.000].
Scale-bar of 45 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 2,700,000].

1 kaart: ingekleurd; 74 x 52,5 cm
1 map: coloured; 74 x 52.5 cm

Nummer: [rechtsonder]: 9.
Number: [bottom right]: 9.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De hoofdvorm van Madagascar is in deze geografische overzichtskaart op blad I-9 (inhoudsopgave 1806: 'No. 9. Het Eiland Madagascar en Bourbon.') al vrij goed weergegeven, evenals – althans in het zuidelijke deel van het eiland – de ligging van het centrale bergland en de loop van de rivieren. Aan de oost- en zuidkust, waar geregeld Nederlandse schepen passeerden en soms ook handelswaar of proviand en water innamen, worden de laatste vrijwel alle met een naam aangeduid. In het uiterste noorden staat vermeld: 'Dit Landt is door De francen nog niet ontdekt'. In het zuiden worden drie forten genoemd, één aan de westkust bij 'Hehoc' aan de St. Augustijnbaai, en twee aan de oostkust, ''T France Fort' en 'Fort Davihin' (Fort Dauphiné). In deze reproductie is de kaart liggend weergegeven, evenals indertijd in de oorspronkelijke *Atlas Isaak de Graaf*, maar omwille van de leesbaarheid nu met het noorden rechts en het bladnummer linksonder. De oriëntatie is hier derhalve op het westen.

Madagascar had voor Europa aanvankelijk geen grote betekenis als vestigingsgebied. Compagniesschepen deden het eiland alleen aan wanneer er schaarste aan voedsel en vers drinkwater was of om slaven in te kopen. Het eerste Nederlandse contact dateerde van 1595-1596, toen tijdens de 'Eerste Schipvaert' naar de Indische Archipel de vloot van Cornelis de Houtman zich hier bijna vijf maanden ophield om de verzwakte schepelingen op krachten te laten komen. De Nederlanders verbleven toen aan de St. Augustijnbaai op de zuidwestkust (ten zuiden van het huidige Toliara, bij 'Hehoc' op de kaart), een locatie die door De Houtman ''t Hollandtsche Kerckhof' werd genoemd. In 1645 kwam er een VOC-post aan de Antongilbaai ('Bay d'Antongil' op de kaart) in het noordoosten van het eiland. Dysenterie en andere besmettelijke ziekten maakten – net als vijftig jaar eerder – vrij snel een einde aan deze vestiging. Eerder, in de eerste decennia na hun ontdekking van het eiland in 1506, hadden de Portugezen in het noorden en het zuiden van Madagascar enige tijd een vestiging. Hun belangstelling voor het eiland verdween spoedig toen duidelijk werd dat er geen lucratieve handelswaar als zilver, edelstenen of specerijen te verkrijgen was. Bovendien bezat Portugal in deze regio al vroeg een aantal vaste steunpunten op de oostkust van het Afrikaanse vasteland.

In 1645 volgde een Engelse kolonisatiepoging aan de St. Augustijnbaai met een groep van ca. 140 mannen, vrouwen en kinderen, maar het droge klimaat, besmettelijke ziekten en een vijandige lokale bevolking maakten ook aan deze vestiging snel een einde. Een tweede Engelse poging in 1649 bij het eiland Nosy Be (niet afgebeeld op de kaart), voor de noordwestkust van Madagascar, mislukte eveneens. De eerste Franse kolonisten kwamen in 1641 op het eiland, waar zij aan de zuidoostkust Fort Dauphiné stichtten, een post die na zo'n dertig jaar weer werd verlaten. Van hier werd later in de zeventiende eeuw onder meer de Nederlandse vestiging op Mauritius voorzien van slaven, hetgeen tot voortdurende conflicten met de inheemse heersers leidde. Een ander Frans steunpunt aan de oostkust was – eveneens maar enkele decennia – France Fort. De uiteindelijke kolonisatie van Madagascar vond pas plaats in de periode 1885-1895, toen het eiland eerst een Frans protectoraat werd en in het laatstgenoemde jaar ten slotte ook militair werd bezet.

De afwezigheid van permanente Europese vestigingen langs het grootste deel van de kust maakte Madagascar aan het eind van de zeventiende eeuw een perfecte basis voor piraten op de Indische Oceaan. Het geringe succes van de kolonisatiepogingen betekende daarnaast echter niet het einde van de Europese vaart op het eiland, dat voor de koloniale mogendheden in deze regio gedurende de gehele zeventiende en achttiende eeuw van belang bleef vanwege de lucratieve handel in slaven. Naast de Europeanen transporteerden de Arabieren alleen al in de zeventiende eeuw meer dan 150.000 slaven van Madagascar naar Afrika, Zuid-Arabië en Perzië.

Ca. 700 km ten oosten van Madagascar ligt ''T Eyland Bourbon' (Île Bourbon, nu Réunion, inzetkaart), dat voor de oostindiëvaarders in de zeventiende eeuw net als het nabije Mauritius aanvankelijk alleen een stopplaats was om vers voedsel en water in te nemen. In 1643 vestigden de Fransen zich op dit vulkanische eiland, dat in de eerste jaren daarna voornamelijk diende als strafkolonie voor veroordeelden van Madagascar. Vanaf 1663 kwamen de eerste vrije kolonisten op Île Bourbon, die hier later in de zeventiende en vooral in de achttiende eeuw een omvangrijke koffie- en suikerrietcultuur tot ontwikkeling brachten. De grote aantallen slaven die daarvoor benodigd waren, werden voornamelijk aangekocht op Madagascar en in de Portugese vestigingen aan de Afrikaanse oostkust.

The main outline of Madagascar is reproduced fairly well in this geographical overview map on Sheet I-9 (index of 1806: 'No. 9. The Island of Madagascar and Bourbon.'), as is – at least in the southern part of the island – the position of the central highlands and the course of the rivers. On the east and south coasts, which were regularly passed by Dutch ships and where occasionally trade goods, provisions or water were taken aboard, almost all the rivers are mentioned by name. In the far north it is mentioned that: 'This land has not yet been discovered by the French'. Three forts are mentioned in the south, one on the west coast near Hehoc on St. Augustin's Bay, and two on the east coast, *'T France Fort* (The French Fort) and *Fort Davihin* (Fort Dauphiné). The map has been positioned here in landscape fashion, as it origininally was in the Atlas Isaak de Graaf, but – as a concession to the modern custom and for a better legibility – with the north to the right and the original sheet number in the lower left-hand corner.

In the early days of European ventures to the East, Madagascar did not really seem to have much potential as a place to settle. Company ships only put in at the island when they were threatened by a shortage of food or water, or else to buy slaves. The first Dutch contact dated from 1595-1596, when during the First Fleet sent out to the Malay Archipelago Commander Cornelis de Houtman called here and remained five months to give the exhausted crews a chance to recover. At that time, the Dutch stayed in St. Augustin's Bay on the south-west coast (south of present-day Toliara, near what is marked as *Hehoc* on the map), a location which De Houtman referred to as *'t Hollandtsche Kerckhof* (the Graveyard of the Dutch). In 1645, a VOC trading-post was set up at Antongil Bay (*Bay d'Antongil* on the map) in the north-east of the island. Just as fifty years earlier, dreadful outbreaks of dysentery and other contagious diseases led pretty quickly to the early closure of this establishment. Even earlier, in the first decades after their discovery of the island in 1506 , the Portuguese had had settlements in both the north and the south of Madagascar. Their interest in the island dissipated rapidly when they found out unequivocally that the island could offer no lucrative commercial items such as silver, gemstones, or spices. Moreover, in this region the Portuguese already had a number of permanent regional offices on the African mainland.

The first English attempt at colonization took place at St. Augustin's Bay in 1645. It consisted of a group of some 140 men, women, and children, but the dry climate, the contagious diseases, and the enmity of the local population soon led to the closure of this settlement. The English made a second attempt to set up a colony in 1649, in the vicinity of the island Nosy Bé (not shown on the map) off the north-west coast of Madagascar, but it too proved a failure. The first French colonists reached the island in 1641. Here they founded Fort Dauphin on the south-east coast, but this post was also abandoned after some thirty years. This was the place from where later in the seventeenth century colonial settlements such as those of the Dutch on Mauritius were supplied with slaves, something which led to persistent conflicts with the local rulers. Another French post was established on the east coast of the island, France Fort, which also only lasted a few decades. The eventual colonization of Madagascar only took place in the period 1885-1895 when the island was first declared a French protectorate and in the last-mentioned year was made subject to a full military occupation.

The absence of any permanent European fortress along the greater part of its coasts made Madagascar the perfect lair for Indian Ocean pirates at the end of the seventeenth century. The very limited success of any attempts at colonization did however not spell the end of European voyages to the island, which continued to be of importance to the colonial powers in this region throughout the seventeenth and eighteenth centuries because of the highly profitable trade in slaves. As well as the Europeans, in the seventeenth century alone the Arabs transported more than 150,000 slaves from Madagascar to Africa, Southern Arabia, and Persia.

Roughly 700 kilometres to the east of Madagascar lies *'T Eylandt Bourbon* (Île Bourbon, now Réunion, see inset map), which initially in the seventeenth century for those travelling to the East Indies, as was also the case with the neighbouring island of Mauritius, was just a port of call to take on fresh food and water. In 1643 the French made a permanent settlement on this volcanic island, which at first was mainly used as a penal colony for convicted criminals from Madagascar. In 1663 the first free colonists arrived on Île Bourbon. Later in the seventeenth and especially in the eighteenth century, they established large coffee and sugar-cane plantations here. The majority of the huge number of slaves who were essential to these enterprises were bought in Madagascar and in the Portuguese settlements on the African east coast.

Verklaring: [rechtsonder] een inzetkaart: T Eyland Bourbon.
Explanations: [bottom right] an inset: T Eyland Bourbon.

Geografische namen en overige kaartinschriften/ Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
MADAGASCAR	Madagascar (eiland/island)	20S/47E
C. de Sebastiaan	Cap St. Sébastien (kaap/cape)	12-32S/48-45E
Canotal	Cap d'Ambre/ Tajona Bobaomby (kaap/cape)	11-56S/49-15E
Dit Landt is door De francen nog niet ontdekt	–	–
Bay de Vehemare	Vohemar Bay (baai)	13-21S/49-59E
Vehemare alwaar veel Rijs gewonnen word gelijk tot Galen,Boulon	–	–
Bay d'Antongil of Monghabe	Antongilbaai/Baie des Antongil/Antongil Bay/ Helodrano Antongila	16S/49-55E
Nossi Hibrahim of het Eylt. St. Maria	Nosy Boraha/Ste Marie (eiland/island)	16-55S/49-53E
Riv. de Manangarae	Marimbona (rivier/river)	16-55S/49-35E
Manangourou Riv.	Maningory (rivier/river)	17-12S/49-27E
Antsianach	Antsirana (landstreek/region)	14S/49-15E
Diannong	–	–
Rambonano	–	–
Raariue	–	–
Ratsimelon	–	–
Anbate Riv.	–	–
Dianaiue	–	–
Onghebe	Onibe? (rivier/river)	–
Ratsioloo	–	–
Lange hoek of Voulouilou	Foule pointe (kaap/cape)	17-40S/49-31E
Sahauch	Antaratasy (plaats/settlement)	17-46S/49-28E
Maroharats Riv	Ivondro (rivier/river)	18-15S/49-21E
Juonhon Riv	Manambolo (rivier/river)	18-23S/49-18E
Ambake Riv.	–	–
Secanile Riv	–	–
Andrasahe Riv	–	–
Manghourou Riv.	–	–
hooge Bergen van Bothismenes	–	–
Tentamamou Riv.	–	–
Lamanousi Ret Cap.	Mahanoro (kaap/cape)	19-55S/48-49E
gebergte van Bothismenes	–	–
Manambaban Riv.	–	–
Haraghazauac Riv.	–	–
Mananzariou	Mananjari? (rivier/river)	21-13S/48-19E
Antanares	–	–
Mantaraua Riv.	–	–
Moronbo Riv.	–	–
Tarahon Riv.	Mananana (rivier/river)	22-03S/48-03E
Hapoule Riv.	–	–
Itapoulzarise Riv.	–	–
Itapoutmanithi Riv.	–	–
Andrafake	–	–
'T France Fort	Fort Benanorenana? (plaats/settlement)	23-20S/47-42E
Manghatsious	–	–
Matatana Riv.	–	–
Rasonoe	–	–
't Eil. van Zofu Raminia	Ambalavato? (eiland/island)	23-36S/47-36E
'T LAND MATATANE SACAHVON	–	–
T'seratsdauseurs	–	–
Andranghambe	–	–
Marasae	–	–
Tsouraua	–	–
Mananghare	–	–
Ra. 7 monden, Manambondro Riv.	Mananare (rivier/river)	23-48S/47-34E
ontai	–	–
Saca	–	–
Rhongha	–	–
Rabonse	–	–
Marabat	–	–
Isourana	–	–
Ontainae	–	–
Manambondro	Manambondro (rivier/river)	23-48S/47-34E
Massianack Riv.	–	–
Andraginta Riv.	–	–
Sandrauinanga Riv.	–	–
Sandravinaha	–	–
Auiboule	–	–
Vinanghauarats	–	–
Srangassa	–	–
RHON	–	–
Valey van *TROMANPO*	–	–
Tromanpo Riv.	–	–
2 monden van Manatenga Riv	Mananpanihy/Manantenina (rivier/river)	24-17S/47-20E
Tramgasen	–	–
Triameloue	–	–
Vinangadennon	–	–
Same Riv.	–	–
Bohets P.	–	–
Massiachei	–	–
Mananpani	Mananpanihy (rivier/river)	24-17S/47-20E
Jacauil	–	–
Vallij van Amboule	–	–
Amboule	–	–
Sacamahou	–	–
Homba-Helle	–	–
Amboulebt	–	–
Caraoncara	–	–
FANGATIRE	–	–
Bourana	–	–
'T LAND MANDRERERY	–	–
VATOMANAHON	–	–
Trahison de Mauropia	–	–
ANRAP SAHOC	–	–
Houtre	–	–
Manauboule	–	–
Anderiza	–	–
ICONDRE	–	–
ONGAHVOU	–	–
ANACHIMOUSSI	–	–
AFISSAH	–	–
Fautae Riv	–	–
Manambato	Manambato (rivier/river)	24-30S/47-17E
Anrahato	–	–
Haragazauac	–	–
Manafiaf	Manafiafy (rivier/river)	24-47S/47-11E
St. Lucas	Baie de Ste Lucie/St. Lucia Bay/ Baie de Mananivo (baai)	24-47S/47-11E
Mangaze	–	–
Silua	–	–
Rosaue	–	–
Zifit	–	–
Sorats	–	–
Itapere	<Pte Itapera> (kaap/cape)	24-50S/47-08E
St. Claire	St. Claire Islands (eilanden)	24-54S/47-08E
Terabe	–	–
Fauvbere	–	–
Lihou	<Pic St. Louis?> (berg/mountain)	25S/46-59E
Fitoro	–	–
behols P.	–	–
Aurahalo	–	–
Amboule	–	–
Mangare	–	–
Ancalilan	–	–
R. mandrery	Mandare (rivier/river)	25-09S/46-26E
Bohits Arian	–	–
Mangorisa	–	–
Sombawa	–	–
Een Saaur	–	–
Land Managhare	–	–
ANCHELAC	–	–
Janatanh	–	–
CARCANOS	–	–
Voula Zatoe	–	–
mamambanzo	–	–
Tirabi	–	–
Omaha	–	–
Yocuhori	–	–
Dian Ponrouze	Pte Itapérina (kaap/cape)	24-59S/47-06E
Fort Davihin [Fort Dauphiné]	<Tolanaro> (fort/fortress)	25-01S/46-59E
Amboual	–	–
Cocombe	–	–
Scuoure	–	–
C. Raneuate	Cap Ranavalona (kaap/cape)	24-04S/46-58E
C. de Moncala	Pte Ambero (kaap/cape)	25-07S/46-50E
Inham voor grote Scheepen	Galleon Bay/Baie de Ranofotsy/ Ranoufoutchi/Baie des Gallions (baai)	25-10S/46-45E
Poel van Anhong	Lac Anony (meer/lake)	25-08S/46-30E
Mond van de Mandrery Riv.	Mandrare (rivier/river)	25-09S/46-26E
Zijnde gevaarlijk wegens de Crocodillen		
Dianbel	–	–
ADSIMOU	–	–
R. Ong	–	–
Dian Boulombt	–	–
Ratsilambou	–	–
Bohitsenena of root-geberghte	–	–
De Missourouc, overvloedig van Catoen	–	–
Montefenou	–	–
D. Mefitariue	–	–
Dian Masso	–	–
Dian Sandrin	–	–
Carembole Rijk van beesten en Cattoen	–	–
Dian Mammori	–	–
Dit Land is sonder water en vol Bosschen	–	–
Ambouue	–	–
Dian Manatrou	–	–
'T LAND VAN MACHICORES overvloedig van Syde en wilde koebeesten	–	–
Romahats Hacats	–	–
Dian Raual	–	–
R. Menerandre	Menarandra (rivier/river)	22-17S/44-30E
De bay van Caremboule, in welke eertijts een groot Hollants schip verongelukt is, waar van wel 1/3 van 't volk van honger stierf.	Baie de Minorodo (baai/bay)	25-06S/44-10E
R. Manamba	Linta (rivier/river)	25S/44-04E
R. Marchicora	–	–
MAHAHALE	–	–
R. Sacolete	–	–
R. Azambe	–	–
Isle vato	<Falaises de Lanivato> (eiland/island)	24-20S/43-50E
Dian	–	–
SVEH	–	–
Fort	Soalara/Soalary (plaats/settlement)	23-35S/43-42E
hehoc	–	–
IVORON	–	–
LAFE	–	–
D. Daua	–	–
LAATANGA	–	–
D. Mahe	–	–
'TLand van Houlououe	–	–
T Land van Zafean R.e Navoule Rijk van koebeesten en daar veel wilde sijde gevonden wort	–	–
Ranoumainthi Riv.	–	–
Ongh Lahe Riv.	Onilahy (rivier/river)	23-34S/43-44E
D. Mahe	–	–
D. Manhale	–	–
Dian Roual	–	–
D. Rahoti	–	–
Sacondre	–	–
Dia Mahosanae	–	–
Buttes	–	–
Buttes	–	–
D. Mandrangou	–	–
OnghLahe Masoh Riv	–	–
SYD LAND	–	–
Ratsimamela	–	–
Sacamacoh Riv.	–	–
STEENIGH LAND	–	–
FRINDANOU	–	–
'T Land Concah	–	–
ONTAISOTROULIA	–	–
Antropofages	–	–
Jacamaroh Riv.	–	–
T Land Conach	–	–
Riv. Zanoumena	Fihérénana (rivier/river)	23-17S/43-37E
Seer vruchtbaar Land dat door den oorlog verwoest en verlaten is	–	–
Lahe Soute	–	–
CONCHAA	–	–
LAHE FONTI Rijk van beesten	–	–
de la Gada Rijk van beesten	–	–
R. Ramsumainthi	Maharivo? (rivier/river)	20-30S/44-07E
R. Zoumande	–	–
R. Zahanan	–	–
R. Manatang	–	–
Vohits Anghombe	–	–
Riv. Mansiatre	Morondava (rivier/river)	20-20S/44-16E
Inham van Mansiatre	Baai van Morondava/Morondava Bay	20-20S/44-15E
Ringhets	–	–
t' Land Hazon	–	–
'T Land van St. Andries	<Cap St. André/Cape St. Andrew/Tanjona Vilanandro>, Mahajanga (landstreek/region)	16-10S/44-27E
Riv. St. Andries	<Cap St. André/Cape St. Andrew/Tanjona Vilanandro> (rivier/river)	16-10S/44-27E
Cap diura dona de Cugna	–	16-11S/44-53E
Itolecadi	<Pointe Marolahi> (caap/cape)	14-52S/47-16E
Louuoue	Baie de Narendry (baai/bay)	14-55S/47-30E
Andouvouche	–	–
'T Eilt. Bugi	–	–
R. van Marangouiou	Loza/Betsiboka (rivier/river)	15-54S/46-25E
Diego Soarez	Antsiranana (plaats/settlement)	12-16S/49-17E
'T Eilt. Aliola	Mohéli/Mwali (eiland/island)	12-19S/43-43E
'T. Eilt. de Comere	Anjouan/Nzuwani (eiland/island)	12-13S/44-26E
'T Eilt. de St. Esprit	Mayotte (eiland/island)	12-50S/45-08E
St. Christouaun	Grande Comore/Njazidja (eiland/island)	11-40S/43-18E
Basses	Banc de la Grenouille? (ondiepte/shoals)	15-40S/44-25E

inzetkaart/inset map

T Eyland Bourbon	Réunion (eiland/island)	21S/55-30E
verbrand Land	Le Grand Brûlé (landstreek/region)	21-16S/55-47E
Poelen	–	–
des Konings Besetting	St. Denis (plaats/settlement)	20-51S/55-27E
St. Paul	St. Paul (plaats/settlement)	20-59S/55-16E
St. Gillis R.	Ravine St. Gilles (rivier/river)	21-02S/55-14E
Lasomte	–	–

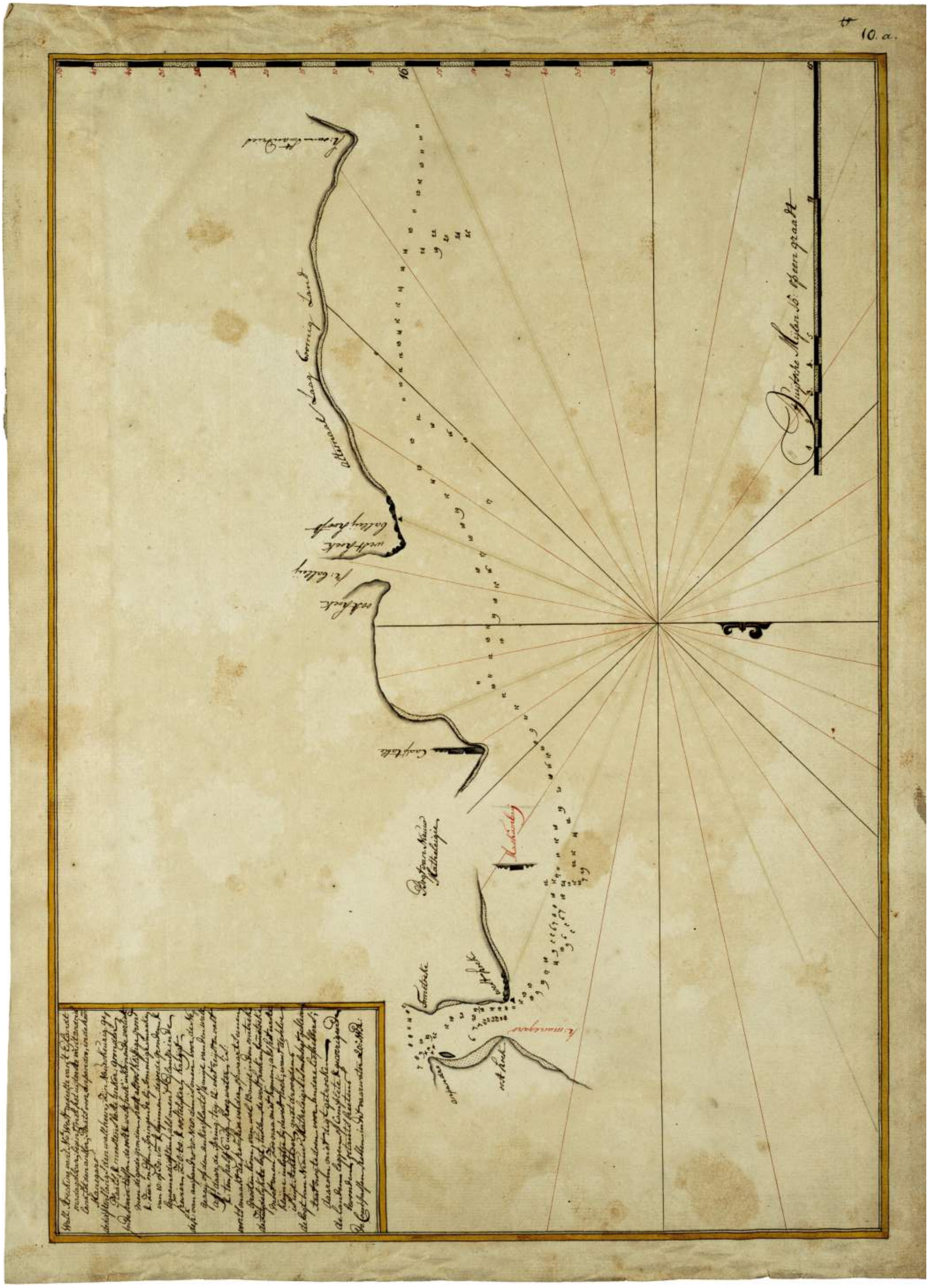
10. a.
10
Oostende
Oostende Haven
Oostende Loog
Oostende Loog Groene Land
Oostende Loog Groene Land
Oostende Loog Groene Land

I-10a (NA 4.VEL-325).

WALL: STRECKING VAN 'T N:D WEST GEDEELTE VAN 'T EYLANDT MADAGASCAR; BEGINT MET HET UYTERSTE VAN 'T ANDRIES LAND, TOT DEN ANKER; PLAATS VOOR ANPANDRO, IN DE REV. MANEGARO.

THE COAST OF THE NORTH-WEST PART OF THE ISLAND OF MADAGASCAR; BEGINNING AT THE FAR END OF ANDRIES LAND, TO THE ANCHORAGE OFF ANPANDRO, IN THE RIVER MANEGARO.

Schaalstok van 15 Duytsche mijlen 15 op een graadt = [ca. 1 : 695.000].
Scale-bar of 15 Duytsche mijlen 15 op een graadt = [approx.. 1 : 695,000].

1 kaart: ingekleurd; 37 x 51 cm.
1 map: coloured; 37 x 51 cm.

Nummer: [rechtsonder]: 10a.
Number: [bottom right]: 10a.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

De bladen I-10a t/m I-10h vormen een reeks verkenningskaarten en kustprofielen van de westkust van Madagascar, die in 1754 aan de atlas zijn toegevoegd. Deze kaarten zijn van een ander, merendeels kleiner en ook onderling verschillend formaat dan de oudere in de *Atlas Isaak de Graaf* en waren indertijd waarschijnlijk ten dele staand per twee op een atlasblad gemonteerd. Omwille van de eenheid in deze uitgave en de leesbaarheid van de kaartinschriften zijn ze hier echter alle afzonderlijk op een atlasblad en liggend gereproduceerd, ongeacht de oriëntatie en de plaatsing van het bladnummer. De nummeringsvolgorde, die vermoedelijk van nog latere tijd is, komt niet overeen met de geografische opeenvolging. De serie is afkomstig van de reis van het VOC-schip *Drie Heuwelen* in 1754 onder schipper Godlob Silo en wordt in de inhoudsopgave van 1806 vermeld als 'No. 10. Eenige aantekeningen rakende het zuidelijkste rif van Madagascar, de baai Augustijn en de rheede voor Tullier met de daarbij behoorende kaarten en landverkenningen gemerkt 10 a, b, c, d, e, f, g, h/ 1754/.'

Afgebeeld in de eerste, op het zuiden georiënteerde kaart van blad I-10a is, met een enkele onderbreking, de noordwestkust van Madagascar van 'St. Andriesland' (Mahajanga) tot de ankerplaats voor 'Anpandro' in de rivier 'Manegaro' (nabij de huidige stad Mahajanga). Volgens Valentijn loopt deze rivier wel met 'zeven monden in zee'; schepen konden hier 16 tot 18 mijl landinwaarts varen. In februari 1686 werd in de baai van 'Managaar' door piraten het VOC-schip *Westerwijck* gekaapt, dat hier voor de slavenhandel lag. De kuststrook ten oosten van Kaap St. Andries wordt op de kaart omschreven als 'allemaal laag boomig land'. Voor de gehele kust en in de baai van de rivier 'Manegaro' zijn de peildiepten weergegeven. De begeleidende tekst geeft informatie over de bereikbaarheid van de kust, maar 'De bogt van Nieuw Matheleigie is onbesogt gebleven [en] staat nog te doen voor andere liefhebbers'. Zie ook blad I-10c, pag. 84, en de kustprofielen op de bladen I-10e, pag. 88, en I-10h, pag. 94.

Het achterland van dit deel van de noordwestkust van Madagascar was relatief goed ontsloten door bevaarbare rivieren en leverde onder meer rijst en vee voor de Oost-Afrikaanse kustgebieden. Arabische handelaren waren vanouds bij deze handel betrokken. Belangrijker was hier echter de slavenhandel, een bedrijf dat voor de komst van de Europeanen ook al eeuwen werd uitgeoefend. Arabische schepen van Qishm, Sokotra en Maskate (Muscat) haalden tijdens de hausseperiode van deze handel in de zeventiende eeuw per jaar gemiddeld 3000 tot 4000 slaven van Madagascar, terwijl ook Arabische en inheemse kooplieden uit Oost-Afrika jaarlijks grote aantallen slaven op het eiland aankochten. In de zeventiende eeuw ontstond daarnaast een gestaag toenemende Europese vraag naar slaven van Madagascar.

In 1626 stuurde de VOC voor het eerst een schip om de mogelijkheden van aankoop van slaven voor gebruik in Batavia te onderzoeken. Hoewel de slaven van het eiland 'sterk, robuust en grof van leedenen' werden bevonden, zag men uiteindelijk hiervan af omdat de reis te lang was en de slaven in Bengalen en aan de Coromandelkust goedkoper waren. Vanaf 1658 werden wel slaven van Madagascar aangevoerd naar de Kaap: 1069 in de periode tot 1699, 779 in de jaren 1700-1749 en 977 tussen 1750 en 1795. Overigens waren aan de Kaap veel huisslaven afkomstig uit Aziatische gebieden, zoals Malabar, Bengalen, Coromandel en Batavia, die hier verkocht werden door VOC-ambtenaren op thuisreis. Officieel mochten slaven namelijk niet in de Republiek worden ingevoerd; bovendien brachten ze aan de Kaap meer geld op dan in Oost-Indië. In Madagascar werden in de achttiende eeuw door de Compagnie verder slaven aangekocht voor Ceylon, mede ten behoeve van de bouw en het onderhoud van de forten.

Sheets I-10 to I-10h form a series of exploration maps and coastal profiles of the west coast of Madagascar, which were added to the atlas in 1754. These maps are of a different and generally smaller size than the older ones in the *Atlas Isaak de Graaf*, but not uniformly so within the series in its entirety. In the original atlas, most of them were probably mounted portret-fashion in pairs per sheet, but for the sake of uniformity of layout and a better legibility of the inscriptions, they are each reproduced here separately landscape-fashion, irrespective of their orientation and the positioning of the original sheet number. The numerical order, which is likely to originate from a later date, does not follow the geographical sequence. The original series was made during a voyage made in 1754 in the VOC ship *Drie Heuwelen* under Skipper Godlob Silo and is mentioned in the index of 1806 as 'No. 10. Some notes regarding the southernmost reef of Madagascar, St. Augustin's Bay and the roads off Tullier with the corresponding maps and land surveys marked 10 a, b, c, d, e, f, g, h/ 1754/.'

Reproduced on this first map which is oriented towards the south on Sheet I-10a, is the north-west coast of Madagascar from *St. Andriesland* (Mahajanga) to the anchorage off *Anpandro* on the *Manegaro* River, in the vicinity of the modern town of Mahajanga. Parts of the coast have been left open. Valentijn mentions that this river 'debouches into the sea via seven mouths'; ships could sail inland here for up to 16 to 18 miles. In February 1686, the VOC ship *Westerwijck* was captured by pirates in the Bay of *Managaar*, as she was anchored there to take on a cargo of slaves. The coastal area to the north of Cape St. André is described on the map as being 'nothing but scrubland'. All the depth soundings are given for the whole coast and in the bay of the *Manegaro* River. The accompanying text provides information about the accessibility of the coast, but the 'The Bight of *Nieuw Matheleigie* remained unvisited [and] is still open to those interested in doing it'. See also Sheet I-10c, p. 84, and the coastal profiles on Sheets I-10e, p. 88, and I-10h, p. 94.

The hinterland of this part of the north-west coast of Madagascar was fairly well accessible by navigable rivers and it produced both rice and livestock for the East African coastal areas. Arab merchants had been involved in this trade for centuries. Far more important here was the slave trade, a business which had been flourishing long before the arrival of the Europeans. During the heyday of this trade in the seventeenth century, Arab ships from Qishm, Socotra, and Muscat picked up 3000 to 4000 slaves per year on average from Madagascar, while both Arab and indigenous merchants from East Africa annually bought up large numbers of slaves on the island as well. In the seventeenth century, alongside this tried and tested trade, Europeans began to purchase steadily growing numbers of slaves in Madagascar. The VOC first sent a ship to investigate the possibility of buying slaves for Batavia in Madagascar in 1625. Although the slaves from this island were judged to be 'strong, robust, and with hefty limbs', eventually this idea was abandoned as the voyage was too long and slaves from Bengal and the Coromandel Coast were cheaper. From 1658, however, slaves from Madagascar were imported to the Cape: 1069 in the period up to 1699, 779 in the years 1700-1749, and 977 between 1750 and 1795. As a matter of fact, many of the house slaves at the Cape were from such Asian regions as Malabar, Bengal, Coromandel, and Batavia, and were sold there by homeward-bound VOC officials. Officially slaves could not be imported into the Republic; even more importantly, at the Cape they fetched a better price than they would have in the East Indies. More slaves were bought by the Company in Madagascar in the eighteenth century for Ceylon, partly to be put to work on the construction and maintenance of forts.

Verklaring: [vervolg van de titel]:
Explanations: [title continues]:

De dieptens langs den wall heen, zijn nauwkeurig geplaats, & meestens beste anker: gronden. In de revier tussen de oost & west hoek inkomende verliest men de goede gronden, heeft altoos klippige grond &: zeer oneffen, springende bij sommige smaaken van 10: op 50 v.n & beginnen de goede gronden & bequame dieptens, als men 't eylandje in de revier Z:O: t:o & oostelijker kreygt. De H:k van Anpandro W:N:W: dan is men voor de negereij op den ankerplaats 1/4 mijl van den wall af; daar de spring: tey 12: voet reyst en valt &: ten half 6 uur hoog water is: Voorts maakt de re.r hier verder opwaarts eenen grooten kom, van wel 13 mijl inden omtrek. De zuydelijkste bogt, tussen de west hoek en Fometoeke: moet men zoo naa niet komen; als het eerste kleyne inbogtje bij de west hoek; want deselve is uytstekender, met droogdens. De bogt van Nieuwe Matheleigie is onbesogt gebleven, staat nog te doen voor andere liefhebbers; daarom niet digt getrocken. De landen leggen op complete & gecorrigeerd bevonden octants breetens. De compassen hebben in dit vaarwater 20° Wst:

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

NAAM OP DE KAART/ NAME ON MAP	*HUIDIGE NAAM/ PRESENT NAME*	*POSITIE/ POSITION*
Anpandro	Ampandra (rivier/river)	15-49S/46-04E
Oost Hoek	-	-
R. Manegaro	-	-
Fomeltoeke	-	-
West Hoek	-	-
Bogt van Nieuw Matheleigie	Mahavavy (rivier, baai/river, bay)	15-48S/45-51E
Maokambay	Nosy Makamby (eiland/island)	15-43S/45-54E
Caap Table	Tanjona Tanjo (kaap/cape)	15-46S/45-40E
R. balley	Baie de Baly (baai/bay)	16-02S/45-19E
oosthoek	-	-
westhoek	-	-
balley hoofd	<Baie de Baly> (baai/bay)	16-02S/45-19E
Altemaal Laag boomig Land	-	-
hoek van St. andries	Cap St. André/Cape St. Andrew/Tanjona Vilanandro (kaap)	16-10S/44-27E

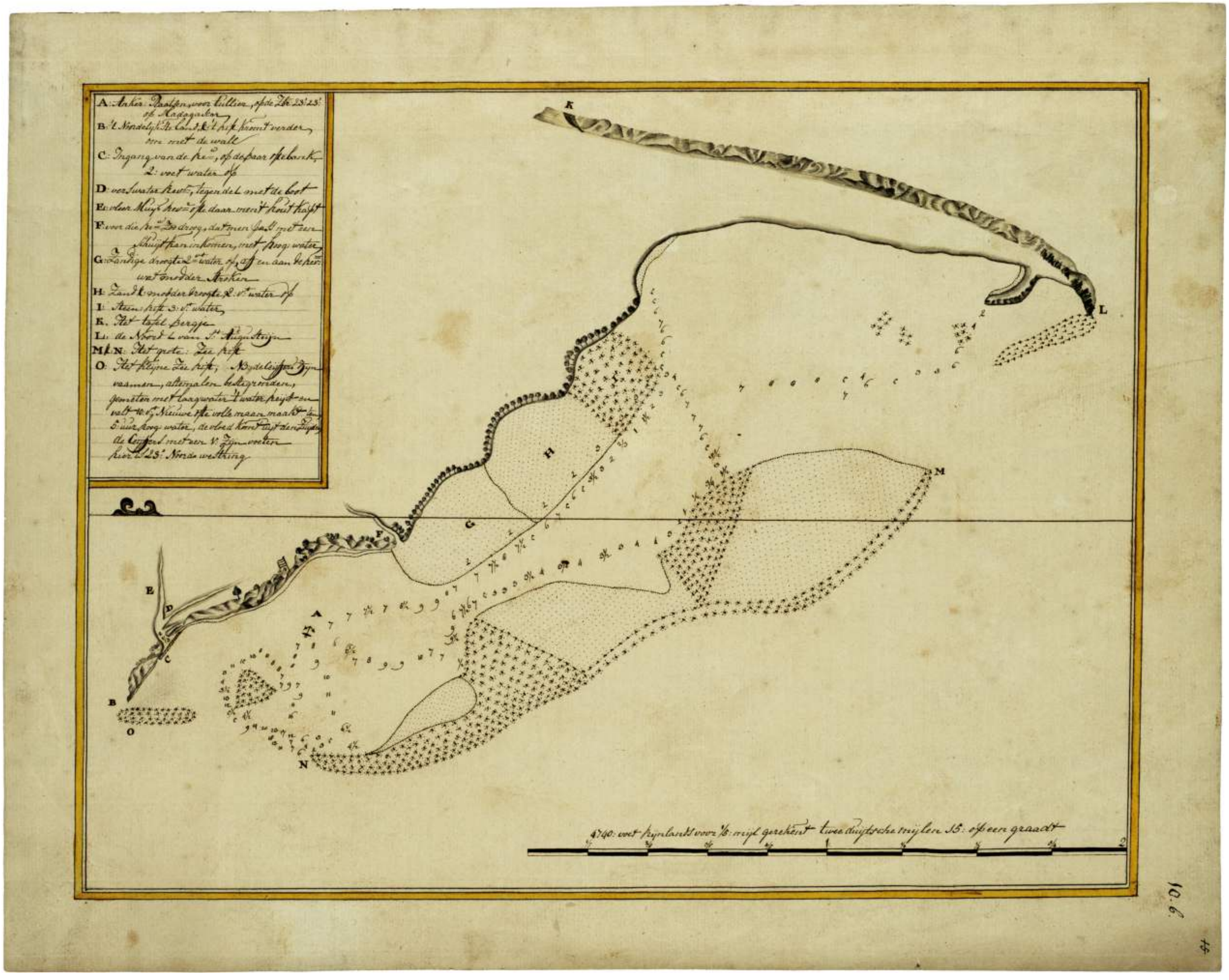
A: Ankers: Plaatsen voor Lillies, op de 7 de 28 23 vh Radgaakor
B: 't Noordelijkste Land 't welk 't hoogst komt in der zee met de walle
C: Ingang van de Rede, op de paar steenen 2: voet water vh
D: over Water Reets, tegen de L met de Boot
E: over 't Muyt Reets op de daar men 't hout haalt
F: over die Reets de droog, dat men gaat met een schuijt daar in komen, met hoog water
G: Langs de droogte 2 voet water op, als en aan de Reets wat onder de Ankers
H: Zand en modder droogte 2: voet water vh
I: Steen pitt 3: voet water
K: Het tafel bergje
L: de Noord L van 't Augustijntje
M N: Het groote Zee pitt
O: Het kleyne Zee pitt, Noordelijcxt Zijn vaarmers, alle maal en bedegronden, gemeten met laagwater 1 voet water pijlt en valt N. en Nieuwe en de volle maan maakt de 5 uure hoog water, de bed komt uijt de Suijden de Compas met een N. Zijn wenden hier de Schepen.
4740: voet Rijnlands voor 1/2 mijl gerekent = twee duijtsche mijlen 15: op een graadt
10.6.

I-10b (NA 4.VEL-326).

[Kaart van de ankerplaatsen voor Tullier., op de zuiderbreedte van 23.23 graden].

[Chart of the anchorage off Tullier, at the southern latitude of 23.23 degrees].

Schaalstok van 4740 voet Rijnlands voor 1/5 mijl gerekent [en] twee Duytsche mijlen 15 op een graadt = [ca. 1 : 70.000].
Scale-bar of 4740 voet Rijnlands voor 1/5 mijl gerekent [and] twee Duytsche mijlen 15 op een graadt = [approx.. 1 : 70,000].

1 kaart: ingekleurd; 35 x 44 cm.
1 map: coloured; 35 x 44 cm.

Nummer: [rechtsonder]: 10b.
Number: [bottom right]: 10b.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Het op het oosten georiënteerde blad I-10b bedekt een klein deel van de kust in het zuidwesten van Madagascar, van 'Tullier' (Toliara, A) tot de noordelijke hoek van de baai van 'St. Augusteijn' (St. Augustin, L), waar de vloot van Cornelis de Houtman begin september 1595 landde; zie ook de kustprofielen van blad I-10d op pag. 86 en de kaart van blad I-10g op pag. 92. Een herkenningspunt vanuit zee was onder meer het 'Tafelbergje' (K). De aantrekkelijkheid van dit gebied bestond uit de aanwezigheid van hout voor scheepsreparaties en van vers drinkwater. De vele riffen en ondiepten in de baai zijn nauwkeurig aangegeven en uitvoerig geannoteerd, tezamen met een relatief groot aantal peilgegevens. Ook wordt in de legenda aandacht besteed aan de getijdenbewegingen bij volle en nieuwe maan.

Als geheel stond de zuidwestkust van Madagascar bekend als een onveilig zeegebied. De overzichtskaart van Madagascar (kaart I-9, pag. 78) vermeldt iets zuidelijker: 'De bay van Caremboule, in welke eertijts een groot Hollants schip verongelukt is, waar van wel 2/3 van 't volck van honger stierf'. Hoewel dit schip niet werkelijk verongelukte, verwijst deze aantekening mogelijk naar de *Nieuw Delft*, waarvan de lotgevallen beschreven zijn door de klerk Dirck van Lier. De *Nieuw Delft* was in mei 1646 voor zijn tweede reis uit Nederland vertrokken. Toen het schip na vier maanden Kaap de Goede Hoop bereikte, maakte het barre weer het onmogelijk om aan land te gaan. Het aantal zieken was groot en er moest nodig vers voedsel en drinkwater ingeslagen worden. Tot overmaat van ramp ging in een vliegende storm een deel van de tuigage verloren. Met nog maar zo'n 25 liter water aan boord kon de lange oversteek naar Indië niet worden gemaakt, zodat men gedwongen was op Madagascar aan te houden en te pogen het schip hier alsnog te bevoorraden. Bij een riviermonding op de zuidwestkust richtten de gezonde opvarenden een door palissaden beveiligd tentenkamp in voor de zieken om aan te sterken, maar voor een groot aantal van hen kwam de zorg te laat. Omdat op deze plaats bovendien niet voldoende water en voedsel ingeslagen kon worden, moest vervolgens ook nog Mozambique aangedaan worden. Pas in juli 1647 bereikte de *Nieuw Delft* met een sterk uitgedunde bemanning Batavia. Tot de andere Nederlandse schepen die in de zeventiende eeuw voor deze kust verloren gingen, behoorde op 2 december 1656 de galjoot *Tulp*, die vanuit de Kaap was ingezet voor een verkenning van Madagascar. Op 29 augustus 1639 verongelukte het jacht *Koning David* aan de zuidoostkust van Madagascar. Het grote VOC-schip *Arnhem*, dat van Batavia op weg was naar patria, verging op 12 februari 1662 bij het eiland St. Brandon (Cargados-ondiepten), ten oosten van Madagascar. Ongeveer 80 overlevenden bereikten Mauritius en werden daar later opgepikt.

The chart on Sheet I-10b, which is oriented towards the east, covers a small section of the coast in the south-west of Madagascar, from *Tullier* (Toliara, A) to the northern corner of the Bay of *St. Augusteijn* (St. Augustin, L), where the fleet of Cornelis Houtman had landed at the beginning of September 1595; see also the coastal profiles on Sheet I-10d on p. 86 and the map on Sheet I-10g on p. 92. One of the landfalls visible from the sea was the *Tafelbergje* (K). The attraction of this coast lay in the availability of wood for repairs on the ships and of fresh drinking water. The many reefs and shoals in the bay have been accurately indicated and are elaborately annotated, as are a relatively large number of depth soundings. In the explanation, attention is also paid to the movement of the tides at full and new moon.

Generally speaking, the whole of the south-west coast of Madagascar was notorious for being a particularly dangerous stretch of water. A little farther to the south, the overview map of Madagascar (Map I-9, p. 78) mentions: 'Caremboule Bay where a great Dutch ship was once wrecked, and two-thirds of the crew starved to death'. Although this ship was not really wrecked, it is possible that this annotation refers to the *Nieuw Delft*, whose misfortunes were described by the ship's clerk, Dirck van Lier. The *Nieuw Delft* left the Netherlands in May 1646 on her second voyage. When the ship reached the Cape of Good Hope after four months, the foul weather made it impossible for her to make port there. A great many of the people on board were sick and it was absolutely necessary to take on fresh food and water. To add to their troubles, part of the rigging was ripped away in a wild squall. As there were only 25 litres of water on board, it was impossible for her to make the long voyage to the Indies, the only option being to hold course for Madagascar and to attempt to re-victual the ship there. Near a river estuary on the south-west coast, those who were still healthy established a camp of tents protected by palisades in which the sick could convalesce, but a large number of them were beyond hope. As it became apparent this place could not offer sufficient supplies of either food or water, they were forced to put in at Mozambique. The *Nieuw Delft*, with a virtual skeleton crew, only reached Batavia in July 1647.

Among the other Dutch ships which were lost off this coast in the seventeenth century were the galliot *Tulp*, which had been sent from the Cape to explore Madagascar. She went down on 2 December 1656. On 29 August 1639, the yacht *Koning David* was wrecked on the south-east coast of Madagascar. The large East Indiaman *Arnhem* which was homeward-bound from Batavia, sank on 12 February 1662 near the island of St Brandon (the Cargados Shoals), to the east of Madagascar. Around eighty survivors reached Mauritius from where they were later picked up.

Verklaring: [linksboven] een legenda bij de letters A-O:
Explanations: [top left] a key to the letters A-O:

A. Anker: plaatsen voor Tullier, op de Zbr: 23: 23': op Madagascar.
B. 'T Noordelijkste land, &: 't rift kromt verder om met de wall.
C. Ingang van de re:r, op de baar ofte bank, 2: voet water op.
D Vers water rev.r, tegen de L met de boot.
E. Vleer Muys rev.r ofte daar men 't hout kapt.
F. Voor die re.r zoo droog, dat men pass met een schuyt kan inkomen, met hoog: water.
G. Zandige droogte 2 vt. water op, aff en aan de rev: wat modder stroken.
H. Zand &: modder droogte, 2: v:t water op.
I. Steen: rift 3 vt: water.
K. Het Tafel bergje.
L. De noord H van St. Augusteyn.
M&:N. Het grote zee rift.
O. Het kleyne zee rift.

NB: De ceyffers zijn vaamen, altermalen beste gronden, gemeten met laag: water. 'T water reyst en valt 10: v:t Nieuwe ofte Volle Maan maakt ten 5: uur hoog: water, de vloed komt uyt den Zuyden. De ceyffers met een V: zijn voeten. Hier is 23° Noord westring.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Tullier (A)	Tuléar/Toliara (plaats/settlement)	23-21S/43-39E
Vleer Muys R.evr. (E)	-	-
Tafelbergje (K)	-	-
St. Augusteyn (L)	<Baie de St. Augustin> (baai/bay)	25-35S/43-45E

I-10c (NA 4.VEL-324).

Wall: strecking van 't eyland Madagascar, begind met Marandava en eyndigd met den uythoek van Caap Andries.

The coast of the island of Madagascar, beginning at Marandava and ending at the foremost point of Cape Andries.

Schaalstok van 10 Duytsche mijlen 15 op een graadt = [ca. 1 : 695.000].
Scale-bar of 10 Duytsche mijlen 15 op een graadt = [approx. 1 : 695,000].

1 kaart: ingekleurd; 44,5 x 75,5 cm.
1 map: coloured; 44.5 x 75.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 10c.
Number: [top right]: 10c.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

De kaart op blad I-10c, eveneens op het oosten georiënteerd, is in feite het zuidwaartse vervolg op I-10a en toont het gedeelte van de westkust van Madagascar tussen de 'Marandava'-rivier (Morondova, Morondava) in het zuiden (rechts, aansluitend op blad I-10g, pag. 92) en de 'uijthoek van Caap Andries', de noordwestpunt van ''T Land van St. Andries' op de overzichtskaart van Madagascar (no. I-9, pag. 78) in het noorden. De naam is oorspronkelijk afkomstig van de Portugezen. De annotatie vermeldt dat tijdens de verkenning voor dit kustgebied geen eilanden van betekenis werden gevonden en alleen de werkelijk aangetroffen riviermondingen zijn ingetekend. Over het kustgebied zelf wordt geen informatie gegeven, maar uit andere bronnen is bekend dat het in dit gedeelte in hoofdzaak om woest, deels bebost land ging. Er waren weinig diepe baaien waar vers drinkwater kon worden gevonden, terwijl deze kust en het aangrenzende zeegebied van de Straat van Mozambique bovendien geregeld worden geteisterd door tropische orkanen. Onveilig was de Straat van Mozambique in de zeventiende en vroege achttiende eeuw ook vanwege de wijdverbreide zeeroverij. Deels betrof dit de 'reguliere' kaapvaart door schepen van de rivaliserende koloniale mogendheden onderling, mede als voortvloeisel uit de voortdurende oorlogen waarin de Europese naties in die tijd verwikkeld waren. Daarnaast breidden in de tweede helft van de zeventiende eeuw Caribische boekaniers hun operatiegebied uit tot het westelijke deel van de Indische Oceaan, waar zij hun bases onder meer vestigden in het noorden van Madagascar en op de Comoren. Door het optreden van de zeerovers werden de Europese compagnieën gedwongen hun politieke en militaire activiteiten in het westelijk deel van de Indische Oceaan op te voeren, waarna deze praktijk hier later in de achttiende eeuw goeddeels verdween.

The map on Sheet I-10c, which is also oriented towards the east, is in fact the southern continuation of I-10a and shows the part of the west coast of Madagascar between the Marandava (Morondova, Morondava) River in the south (the right-hand side adjoins Sheet I-10g, p. 92) and the promontory of Cape St. André, the north-western point of *'T Land van St. Andries* on the overview map of Madagascar (No. I-9, p. 78), in the north. The name of this cape was originally bestowed by the Portuguese. The annotation mentions that during the exploration of the coast, no islands of any significance were discovered and only the river estuaries which were actually visited have been drawn in. There is no information at all about the coast, but from other sources it is known that this area consisted mainly of waste land interspersed with some wooded areas. There were few deep bays where drinking water could be obtained, and this stretch of the coast which lies on the Mozambique Channel is regularly hit by tropical storms. The Mozambique Channel was also made unsafe in the seventeenth and the early eighteenth century by widespread piracy. Some of this was the 'regular' privateering perpetrated on each other by the ships of rival colonial powers, and therefore likewise a consequence of the continual wars in which European nations were embroiled at that time. This was exacerbated in the second half of the seventeenth century by Caribbean buccaneers who expanded their field of operations to the western Indian Ocean, where they established bases in such places as the north coast of Madagascar and the Comoros. The depredations of these pirates forced the European trading companies to step up their political and military activities there. Consequently, later in the eighteenth century this menace had largely been eradicated.

Verklaring: [vervolg van de titel]:
Explanations: [title continues]:

De twee gepuncteerde spacien hebben niet kunnen geobserveert werden, is daarom allenig gepuncteert & open gelaten. Zoo desgelijks de revier Precellas. De gronden langs den wall zijn net geplaatst, & altemalen goede anker: gronden; uytgenomen eenige weynigen. Hebben geene andere revieren geplaats dan de gene die wij gesien hebben; uytgenomen de eenige Precellas; Zoo desgelijks geene eylanden & 't mogten er nog wel digte aan den wall leggen, dewelke wij niet hebben kunnen sien; dog in 't vaarwater: Zoo verre een schip ordentelijker weyse komen mag, hebben gene vernomen; Ook is 't denklijk dat er verder & nader vanden wall af droogdens ofte wel ondieper gronden zijn, die dan int vervolgh mogen geplaats werden. Hebben op 't noordelijkste van 't Prazell geen ey:n vernomen gelijk.r de caarten tonen; & daarom buyten tweyfel, dat het selve niet leyt. Hebben ook af & aan Manumbagh gene ey.n gesien schoon dat wij digt onder dese wall gezeylt. De plaatsen leggen op goede gecorrigeerde oct: breetens. De misweyzing is hier langs van Marandava af, tot het Andries: Land van 22½ tot 20: noordw:
Stroomen hebben in de maanden Zbr: 8br: & Gbr: weynig vernomen, behalven op de hoek van 't Andries: Land; daar de stroom om de west, en bij de hoek om de zuyt zet.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ *Name on map*	*Huidige naam/* *Present name*	*Positie/* *Position*
Andriesland	<Cap St. André/Cape St. Andrew/Tanjona Vilanandro>, Mahajanga (landstreek/region)	16-10S/44-27E
Manumbagh	Manambaho (rivier/river)	17-42S/44-01E
R. vualla	-	-
R. Presellas	Mania? (rivier/river)	19-38S/44-25E
Marandave	Morondava (rivier/river)	20-20S/44-16E
Dood Kist	-	-
Geen grond (5x)	-	-
Tussen droogdens	-	-
Eylanden	-	-
Geen grond (2x)	-	-

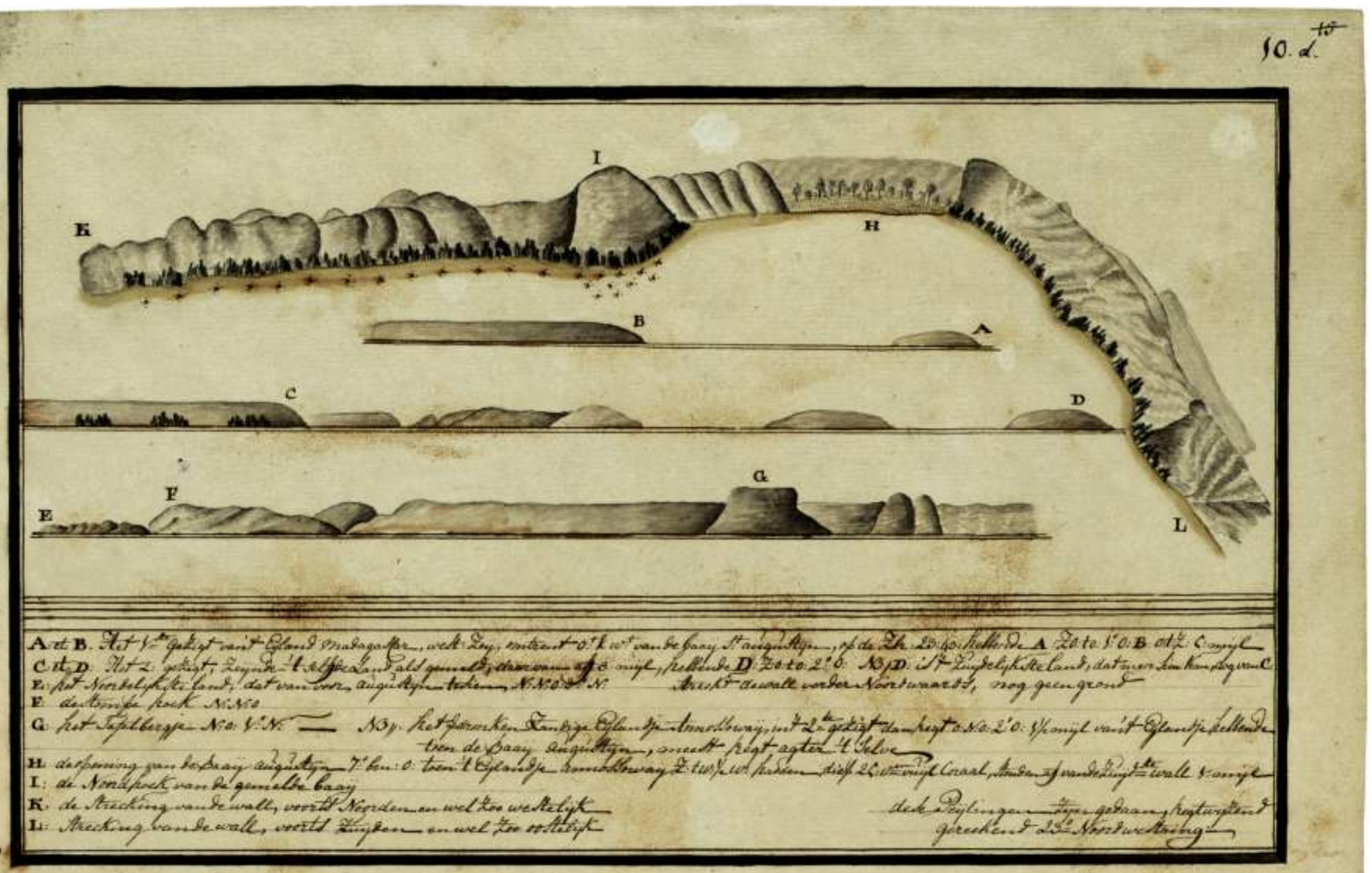

A et B. Het 1ste gedeelte van't Eylandt Madagaskar, welk Zuy, omtrent 0.1/4 W. van de Baay St. augustijn, of de Zuyd. 23 gr. helt, en de A 20 to 1/2 0. B 0.1/2 C. myl
C et D. Het 2. gedeelte Zuyd. t'selve Land, als gemeldt, daer men 2 myl, helt de D 20 to 2.0. N. D. 1/4 Zuydelijk Eylandt, dat voor de Baay van C
E. het Noordelijkste Land, dat van voor angustijn te sien, N. N. O. 1/2 N. streckt de wall verder Noordwaerts, nog geen grondt
E. de Lompe spoek N. N. O.
G. het Tafelbergje N. 0. 1/2 N. — N. by. het Jammer Eylandje in de Baay, int 2de gedeelte de regte N. O. 2 0. 1/2 myl van't Eylandje helt
ten de Baay angustijn, streckt regt agter't Selve
H. de opening van de Baay angustijn 7 1/2 m. 0. tem't Eylandje in de Baay 2 tot 3 m. wijt, de diepte 2 C. 1/2 myl Graad, staende aen de Zuyd. 1/2 wall 1/2 myl
I. de Noordspoek van de gemelde Baay
K. de Strecking van de wall, voort N. Noorden en wel 2 to 3 Oostelijk
L. Strecking van de wall, voort Zuyden en wel 2 to 3 Oostelijk
deck Peylingen 2 1/2 gedaen, synde gedaen synde 2 1/2 Noordwestering

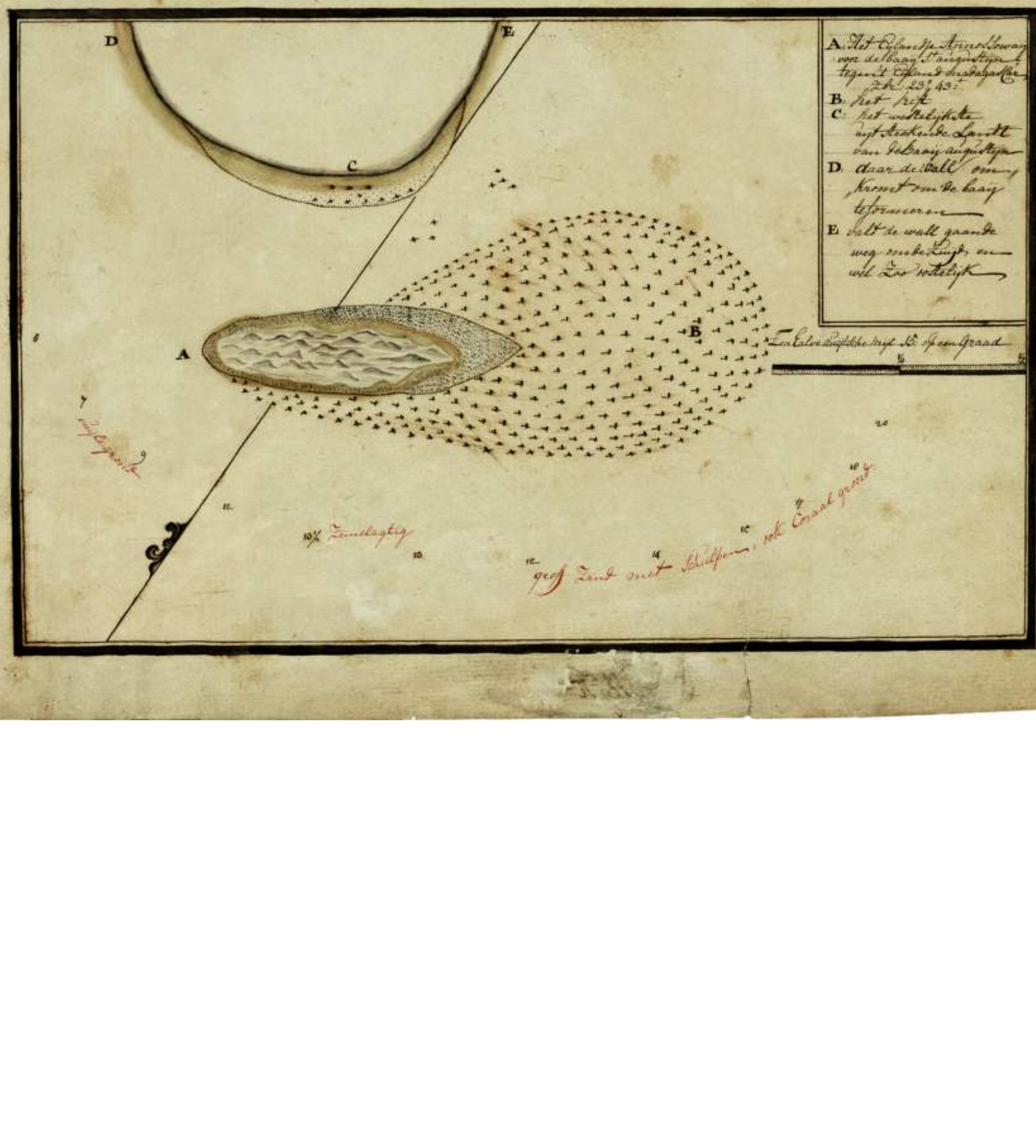
D
E
C
A
B
A. Het Eylandje Anno Louw voor de Baay St. Augustijn tegen't Eylandt Madagaskar, Zuyd. 23° 43'.
B. het rif
C. het oostelijkste uytstekende Landt van de Baay augustijn
D. daer de wall om komt en de baay formeert
E. dat de wall gaende weg ende Zuyd. en wel Zoo oostelijk
Een Eylandje Oostelijke strijk N. 3 quam graad
Zandachtig
grof Zand met Schulpen, ook Coraal gront

I-10d I, II (NA 4.VEL-327).

[Landverkenningen van het eiland Madagascar, en een kaartje van het eiland Annossoway voor de Baay St. Augustijn].

[Land surveys of the island of Madagascar, and a small map of the island of Annossoway off St. Augustin's Bay].

[2] Schaalstok van een halve Duijtsche mijl 15: op een graad = [ca. 1 : 54.000].
[2] Scale-bar of een halve Duijtsche mijl 15: op een graad = [approx. 1 : 54,000].

1 aanzicht en 1 kaart ; ingekleurd; 41,5 x 32,5 cm.
1 view and 1 map: coloured; 41.5 x 32.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 10d.
Number: [top right]: 10d.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Dit blad I-10d geeft boven de kustprofielen van Madagascar bij het naderen van de St. Augustijnbaai, met in de uitvoerige annotatie onder meer een vermelding van het karakteristieke 'Tafelbergje' (G), het belangrijkste herkenningspunt. Daaronder is een schetsmatige, op het zuidoosten georiënteerde detailkaart van het zandige eilandje 'Annossowaij' en het aangrenzende rif voor de meest westelijke punt aan de baai afgebeeld. Zie ook de bladen I-10b, pag. 82 en I-10g, pag. 92. In dit droge zuidwesten van Madagascar overheersen savannen en open graslanden in de natuurlijke begroeiing. De veeweiderij die hier ten tijde van de VOC in het achterland werd bedreven, was voornamelijk een privilege van de plaatselijke heersers. Na 1656 werd de St. Augustijnbaai van belang voor de levering van vee, gezouten vlees en ook rijst aan de Kaapkolonie. Het vee werd gekruist met de Kaapse runderen, het gezouten vlees ging naar Batavia. Net als de slaven van Madagascar was ook het verhandelde vee vaak afkomstig van krijgsbuit uit de vele oorlogen die de inheemse heersers op Madagascar onderling voerden. Het verslag van de 'Eerste Schipvaert' onder De Houtman karakteriseert de bevolking van 'Baya de S. Augustino' op dit punt als 'gheen religie ofte wetten hebbende, als die haer de nature mede brenght, voerende teghen haer naburen oorloge, malkanderen verkoopende voor Vee of Assagayen'.

This Sheet I-10d gives above the coastal profiles of Madagascar on the approach to St. Augustin's Bay, with a detailed annotation which mentions such features as the conspicuous *Tafelbergje* (G), the most important landfall. Below this is a sketchy detail map oriented towards the south-east of the small sandy island of *Annossowaij* and the adjacent reef on the most westerly point of the bay. See also Sheets I-10b, p. 82, and I-10g, p. 92). Savannahs and open grasslands are the most dominant feature in the natural vegetation of the dry south-western part of Madagascar. The pasturing of livestock practised here in the hinterland at the time of the VOC was principally the privilege of the local rulers. St. Augustin's Bay grew in importance after 1656 for the provision of livestock, salt meat, as well as rice for the Cape Colony. The local cattle were cross-bred with those at the Cape and the salt meat was sent to Batavia. As were the slaves from Madagascar, the bulk of the livestock which was traded here was usually obtained as booty from the many wars which the local rulers in Madagascar constantly waged with each other. In the report of the *Eerste Scheepvaart* (the First Fleet), De Houtman accordingly characterizes the people of *Baya de S. Augustino* as 'having neither religion nor laws, waging war with their neighbours as their fancy takes them, ready to sell each other for cattle or assegais'.

Verklaring:
Explanations:

[1] [onder] een legenda bij de letters A-L:
[1] [bottom] a key to the letters A-L:

A: et: B. Het 1.ste gezigt vant eyland Madagascar, west: zey; omtrent O:t & W:t van de baay St. Augustijn, op de Zbr: 23:43 hebbende A: Z:O: to: 1 O:B: o:t:Z: 5 mijl.
C: et D: Het 2: gezigt, zeynde 't selffde land als gemeld, daar van aff 3: mijl, hebbende D: Z:o: to: 2 O: NB. D: is 't Zuydelijkste land, dat men sien kan, dog van C: E. Het noordelijkste land, dat van voor, Augustijn te sien N:N:O: 3 N: streckt de wall verder noordwaards, nog geen grond.
F. De stompe hoek N:N:O.
G. Het Tafelbergje N:O: 1° N: NB: Het verdronken zandige eylandje Annossoway, in 't 2.de gezigt dan regt O:N:O: 2° O: 1 1/2 mijl van 't eylandje hebbende toen de baay Augustijn, meest regt agter 't selve.
H. De opening van de baay Augustijn 7°: ben: O: toen 't eylandje Annossoway Z: t W: 1/2 W: hadden, diep 25 v.m. vuyl coraal, stonden af van de zuyd.ste wall 1: mijl.
I. De noordhoek van de gemelde baay.
K. De strecking van de wall, voorts noorden en wel zoo westelijk.
L. Strecking van de wall, voorts zuyden en wel zoo oostelijk.
Deze Peylingen zijn gedaan, regtwijzend gereekend 23° Noordwestring.

[2] [rechtsboven] een legenda bij de letters A-E:
[2] [top right] a key to the letters A-E:

A. Het eylandje Annossoway voor de baay St: Augustijn tegen 't eyland Madagascar Zbr: 23° 43:
B. Het rift.
C. Het westelijkste uytsteekende landt van de baay Augustijn.
D. Daar de wall omkromt om de baay te formeren.
E. Valt de wall gaande weg om de zuyd, en wel zoo oostelijk.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Annossoway	Nosy Ve (eiland/island)	23-39S/43-36E
De baaij St. Augustijn	Baie de St. Augustin (baai/bay)	23-35S/43-45E
Vuyle Grond	-	-
Zemelagtig	-	-
Grof Zand met schulpen, ook coraal grond	-	-

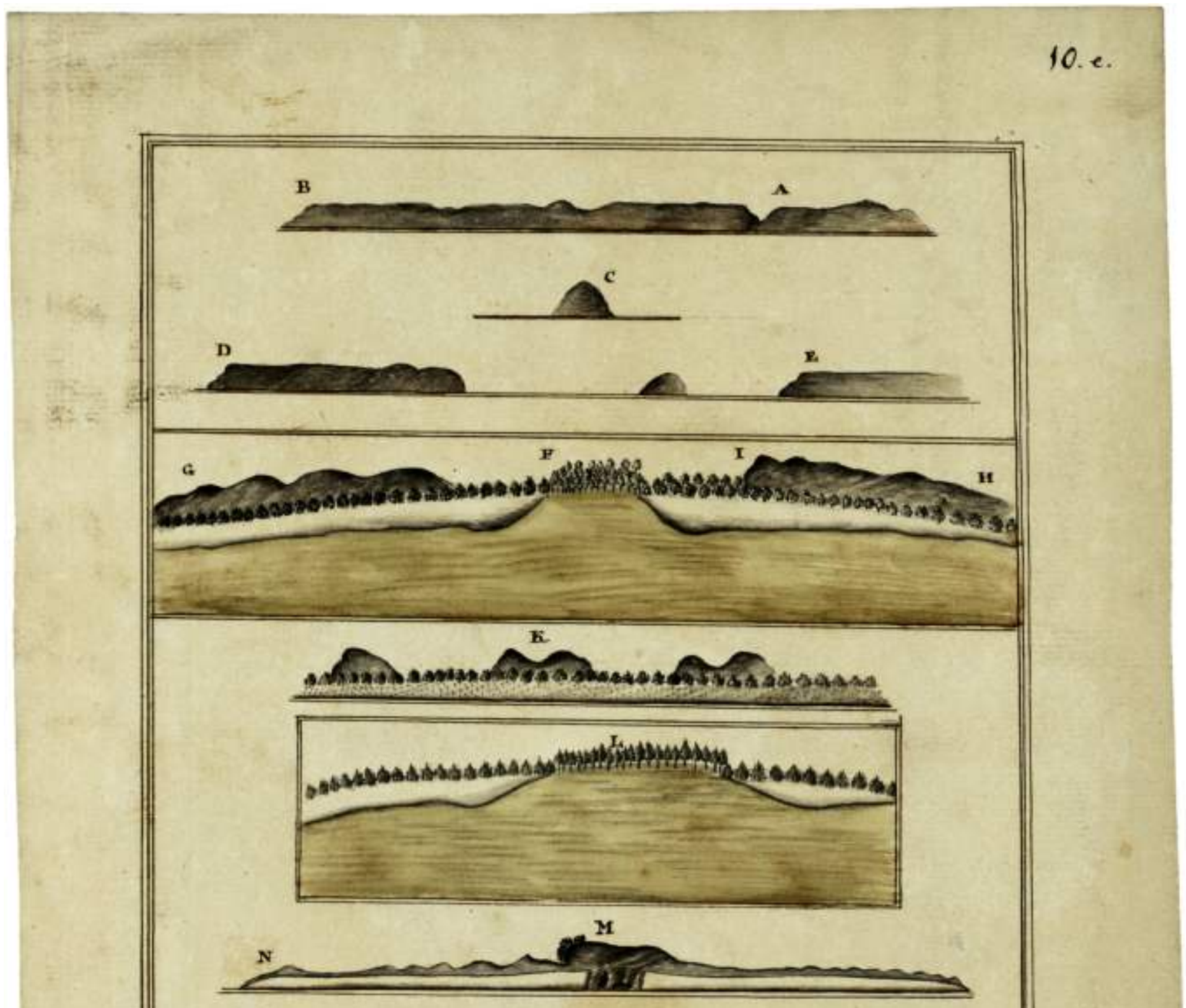
10. c.
B
A
C
D
E
G
F
I
H
K
L
M
N

I-10e (NA 4.VEL-328b).

[Landverkenningen van het eiland Madagascar].

[Land surveys of the island of Madagascar].

5 profielen : ingekleurd; 35,5 x 23,5 cm.
5 profiles : coloured; 35.5 x 23.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 10e.
Number: [top right]: 10e.

Oriëntatie: [niet bekend].
Orientation: [not known].

Blad I-10e biedt een aantal kustprofielen langs de noord- en westkust van het 'St. Andriesland' (Mahajanga), waaronder een aanzicht van de monding van de 'Manumbagh'-rivier (Manambaho) en van het eilandje 'De Doodkist', dat zijn naam dankte aan de vorm; zie ook de kaarten I-10a op pag. 80 en I-10c op pag. 84. De beschrijving eronder bevat praktische informatie over de bereikbaarheid en de passage van dit deel van de kust. De gegevens zijn deels gekoppeld aan een aantal markante punten, zoals 'Caap Table' en de 'Hooyberg'. Naast de afstanden en de windrichtingen wordt ook aandacht besteed aan de diepte, de samenstelling van de zeebodem en de belangrijkste kenmerken van de kuststrook. Er is sprake van strand en duinen en een begroeiing van struiken en bomen, waarvan sommige 'bloot tegen 't water staan'. Zie ook de kustprofielen op blad I-10h, pag. 94.

Sheet I-10e offers a number of coastal profiles along the north and west coasts of *St. Andriesland* (Mahajanga), including a view of the mouth of the *Manumbagh* (Manambaho) River and the island known as *De Doodkist* (The Coffin), so-called because of its peculiar shape; see also Maps I-10a on p. 80 and I-10c on p. 84. The annotation underneath contains practical information about the accessibility and the passage to be made along this stretch of coast. The data refer in part to a number of such striking landmarks as *Caap Table* and the *Hooyberg* (The Haystack). Besides the distances and the directions of the wind, attention is given to the depths and the composition of the seabed, as well as the most important landfalls on this stretch of coast. Beaches and dunes are mentioned and vegetation of bushes and tress, some of which are 'exposed to the water'. See also the coastal profiles on Sheet I-10h, p. 94.

Verklaring: [onder] een legenda bij de letters A-M:
Explanations: [bottom] a key to the letters A-M:

A. De zuydelijkste taafel.
B. Caap Table, ofte de noordelijkste tafel O 1/3 Z: Peylden toen de oost H. van de rev.r Balley Z 1/2 W: de west H. van Balley Z:Z:W: 1/2 w: Gisten van de oost H: zijnde den naasten wall 3 1/2 mijl, &: 5 1/2 mijl van B: aff, 15: vaam schulp grond; Caap Table leyd op 15° 50: tot: Zbr:
C. De hoogberg [= hooyberg] Z.ZO: 1/3 O 2 1/2 mijl van de naasten all, diep 15 v.m kley: Hadden toen westelij: wall dien wij van beneden konden sien Z:W: 1/2 W: en een wit duynagtige berg met struyken begroeyd Z.Z:W 1/2 w: Voorts t land hier genoegzam egaal streckende laag, en de boomen tonen daar eerst aff als scheepen en een mast Z: zeylen.
D. De noordelijkste wall, van 't land effen benoorden Manumbagh, dien wij sien konden, N:O: to: E is & derh: de landstrecking, voor bij Manumbangh heen, hadden toen den zuydelijksten wall Z: 1/2 w: den naasten wall O: t: Z: 1/3 Z: 1 1/2 mijl, van ons, diep 13: v:m stek. NB 't voorland laagbomig & 't binnen wat hoger uytstekende.
F. Dat eygentlijk maar eenen kleynen himpamp is, & waar op aan den rechter zandduyn Manumbagh uyt zandt strand aan weerzeyden de boomen. En de boomen staan bloot tegen 't water. O:Z:O: 3 O:
G: & H: is voorts de andere wall: strecking, & J: O:Z:O 1/2 Z 3/4 mijl stonden van F aff 9: v.m modder.
K. Z:O: t:o: toen J: O:Z:O: 1/2 O: & F O: 1/2 Z: 1 mijl schaars van den naasten wall.
L. rivier Manumbag O: 1: mijl groot van den naasten wall Oost bev: Zbr: 17: 8: oost:r.
M. Het ey.d de Doodkist W:N:W: dwars aff, 1: mijl 8 1/2 vm fijn zand. Den zuydelijksten wall Z:O: en den noordelijksten N:O: t:O: den naasten O: t Z: 3 1/2 mijl bij het end:
N: Steekt een rift zuydwaarts.
NB: 'T Ey.d leyt voor R: Vualla &: de passagie tussen dit en den wall is schoon. Het ey:d strekt Z:Z:W: &: N:N:O: groot op 't oog 1: mijl. Het selve Z:W: 1/2 Z: & ter contrarrie toonde als een doodkist.

NB: Dese peylingen zijn regtwijzend gedaan.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Caap Table	Tanjona Tanjo (kaap/cape)	15-46S/45-40E
Rev. Balleij	Baie de Baly (baai/bay)	16-02S/45-19E
De Hooyberg	-	-
Manumbagh	Manambaho (rivier/river)	17-42S/44-01E
Eijd de doodkist	-	-

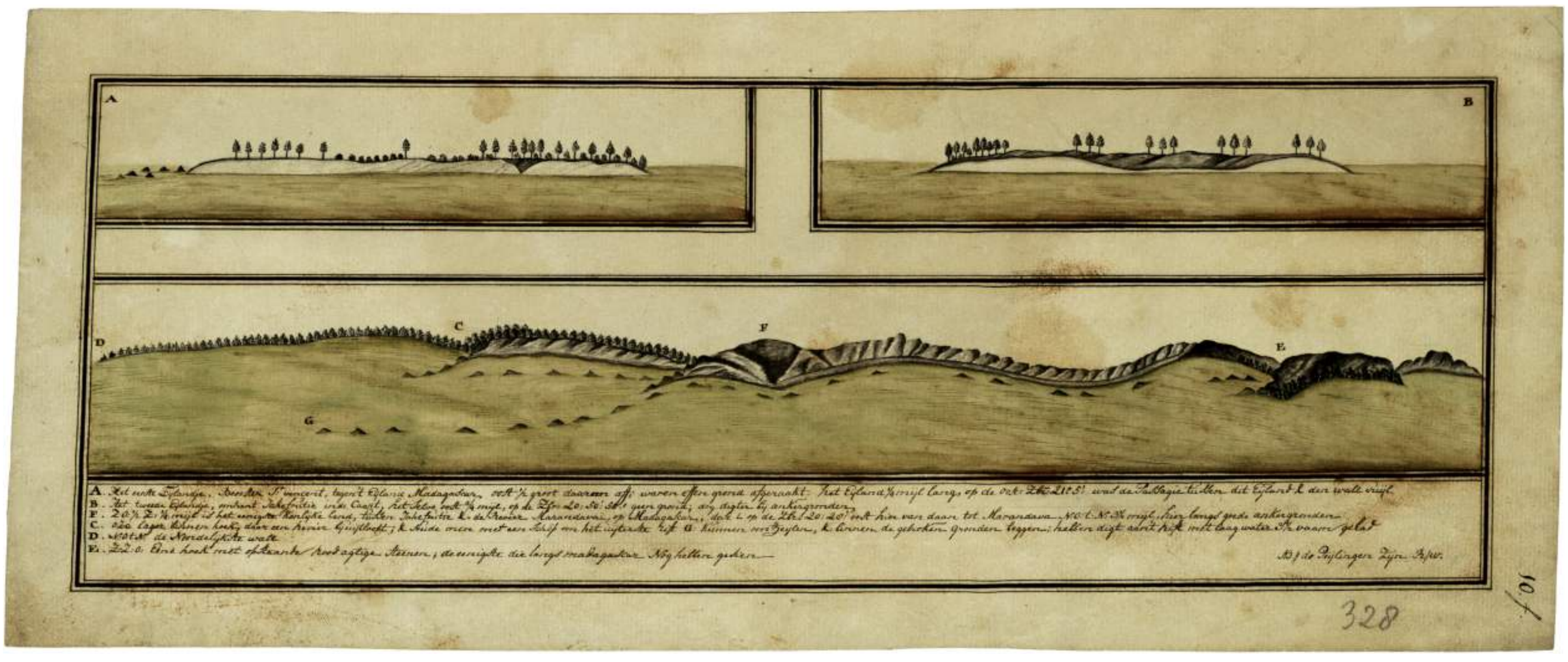

A. Het oostelijke Eylandje, Sainte Marie genaamt, legt't Eyland Madagaskar, ook't groot daarom alle waren effen gemd. opgeraakt: Het Eyland is mijl lang, op de Oost. Zee 21° 5'. word de Baay tusschen dit Eyland & den wal mijl.
B. Het tweede Eylandje, omtrent Zuidzuidoost van Cassi, het Zuidelijkste ook ½ mijl, op de Zuidzuidoost 20° 30' Oost van groot; alle digter by ankergronden.
F. 20 ½ Zuidzuidoost mijl is het eenigste Kenlijke Land, tusschen Zuidzuidoost & de Revier Maranzavan, op Madagaskar, doch 4 op de Zuidzuidoost 20° 30' oost hier van daan tot Maranzava. Noordoost ½ mijl, hier langst goede ankergronden.
C. Een lage Klippen hoek, daar een kleine Gaatsbeek; & buide over een met een Schip om het uitgaande zijt G kunnen voorbeijtaan, & binnen de gebroken gronden leggen; hebben digt aldrit hoek met laag water 3½ vaam gelat
D. Noordoost de Noordelijkste walle
E. Zuid. Oost hoek met afgaande rood agtige Stenen, de eenigste die langst madagaskar Mijl hebben gedaan

Als de Pylangen Zijn Ao 1685

328

I-10f (NA 4.VEL-328c).

[Landverkenningen van het eiland Madagascar].

[Land surveys of the island of Madagascar].

3 profielen : ingekleurd; 18 x 44 cm.
3 profiles : coloured; 18 x 44 cm.

Nummer: [rechtsonder]: 10f.
Number: [bottom right]: 10f.

Oriëntatie: [onbekend].
Orientation: [not known].

De kustprofielen op blad I-10f werden getekend bij de monding van de 'Marandava'-rivier (Morondova. Morondava) aan de westkust van Madagascar, halverwege de noordwestelijk punt van 'St. Andriesland' en de St. Augustijnbaai; zie ook de kaart op blad I-10g, pag. 92. Het 'eerste Eijlandje' en 'tweede Eijlandje' weergegeven in de bovenste profielen komen beide eveneens voor op de kaart van blad I-10g.

The coastal profiles on Sheet I-10f were drawn at the estuary of the *Mandarava* (Morondova, Morondava) River on the west coast of Madagascar, halfway between the north-westernmost point of *St. Andriesland* and St. Augustin's Bay; see also the map on Sheet I-10g, p. 92. The *eerste Eijlandje* (first small island) and *tweede Eijlandje* (second small island), drawn in the profiles at the top, are also to be found on map on Sheet I-10g.

Verklaring: [onder] een legenda bij de letters A-G:
Explanations: [bottom] a key to the letters A-G:

A. Het eerste eylandje, beoosten S:t Vincent, tegen 't eyland Madagascar, oost 1/2 groot daar an aff; waren effen grond afgeraakt. Het eyland 1/4 mijl lang op de oost: Zbr: 21°: 5′ was de passagie tussen dit eyland & den wall vuyl.
B. Het tweede eylandje, omtrent Jahefoutie in de caart, het selve oost 3/4 mijl, op de Zbr: 20: 50′ 58″ geen grond; dog digter bij ankergronden.
F. Z O: 1/2 Z: 3/3 mijl is het eenigste kenlijke land, tussen Jahe Foutie & de rivier Marandava, op Madagascar; dese H op de Zbr: 20:28' Oost hier van daan tot Marandava N:O: t: N: 3 1/2 mijl, hier langs goede ankergronden.
C. O:Z:O: lager binnen hoek, daar een revier bij uytloopt; & soude men met een schip om het uyterste rift:
G: kunnen omzeylen, & binnen de gebroken gronden leggen; Hebben digt aan 't rift met laag water 3 1/2 vaam gehad.
D. N:O: t N: de noordelijkste wall.
E. Z:Z:O: eene hoek met opstaande roodagtige steenen; de eenigste die langs Madagascar nog hebben gesien.

NB: de peylingen zijn R/W.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Jahefoutie	Mahariv (rivier/river)	20-26S/44-10E
Revier Marandava	Morondava (rivier/river)	20-20S/44-16E

10.9.

Duytsche Mylen 15 Op een Graadt

Wate Aanking Van tuttlier af tot ingaan
op Rio Janeiro, opt Zuyd. Amerikaanse
Cust. Zijn van Zee als de Cust. ontrent
Zijn
De Ingangen alles gegeven.

A. Het 1ste Ingaan Land, Zeer hoog Zijnde
een Berge Ingangen, Zeer steyle
gronden, even Zeer diep.

B. Het 2de Berg Ingangen Land, Zeer
verheven, Zijnen Ingang als A E B

C. Hoeke verheven van andere Zijde
daaven op Zeer, even Zeer op
dese Zeer. No. tot dat men de
Berge Morandava kan Zien
B Zeer verre Zijnen Zeer Land
de Berge Morandava waer Land
Berge zijn wolk effige gronden

D. Een Zeer Zeer, Zijn met Berge
Zijn Zeer

E. Zuyde Zeer. Zeer als Zeer

F. Oude Zeer. Zeer als Zeer

Bij de Stroom Zeer Zeer te morandava op
den Zeer. N. N. Zuyde maan
maakt Zeer. Zeer Berge water Zeyl
Zeer water op Zeer. de Zeer. Zeyl
Zeer Zeer, met Zeer Zeer,
Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer
Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer
met Zeer Zeer Zeer Zeer

Alle de gronden Zeer Zeer Zeer van de
Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer
Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer
Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer
Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer
Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer Zeer

Tafelberge

Table Cape

Zeer Zeer

Zeer Zeer

Zeer Zeer

I-10g (NA 4.VEL-323).

WALL: STRECKING VAN TULLUR AF TOT MANDAOTE OFTE MARANDAVA, OP 'T EYLAND MADAGASCAR WEST: ZEY, VAN 23: 30 TOT OMTRENT 20: ZBR: REGWIJSEND ALLES GEPEYLT.

THE COAST FROM TULLUR TO MANDAOTE OR MARANDAVA, ON THE WEST SIDE OF THE ISLAND OF MADAGASCAR, FROM 23: 30 TO ABOUT 20: SOUTH: ALL BEARINGS TO THE TRUE NORTH.

Schaalstok van 55 Duytsche mijlen 15 op een graadt = [ca. 1 : 695.000].
Scale-bar of 55 Duytsche mijlen 15 op een graadt = [approx. 1 : 695,000].

1 kaart: ingekleurd; 39 x 65 cm.
1 map: coloured; 39 x 65 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 10g.
Number: [top right]: 10g.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

De kaart op blad I-10g toont de kuststrook van 'Tullur' (Toliara) tot 'Mandaote ofte Marandava' (de huidige Morondova-rivier) tussen 23:30 en 20 graden zuiderbreedte, met een overzicht van de ondiepten en peilgegevens. Aan de noordzijde sluit deze op het oosten georiënteerde kaart aan op blad I-10c, pag. 84. Het gedeelte rondom de St. Augustijnbaai geheel rechts, met aanduiding van het 'Tafelbergje', is in deze serie in meer detail afzonderlijk weergegeven in de kaart van blad I-10b, pag. 82, en in de kustprofielen van blad I-10d, pag. 86.

The map on Sheet I-10g shows the stretch of coast from *Tullur* (Toliara) to the *Mandaote* or *Mandarava* River, (the present-day Morondova River) between 23:30 and 20 degrees southern latitude, giving a survey of shoals and depth soundings. On the northern side this joins onto the easterly oriented map on Sheet I-10c, p. 84. The area around St. Augustin's Bay, at the extreme right, with a reference to the *Tafelbergje* is given separately in this series in the map on Sheet I-10b, p. 82, and in the coastal profiles on Sheet I-10d, p. 86.

Verklaring: [rechtsboven] een legenda bij de letters A-F:
Explanations: [top right] a key to the letters A-F:

A. Het 1ste kenlijke landt, in dese bogt: zijnde een hooge ruygagtige hoek dewelke genoegsam onveranderlijk blijft.
B. Het 2:d hoog ruygduynige land; Hier omtrent is geen diergelijken als A:&B
C. Meerder verheven, dan andere zandt: duynen ofte strand; Men stuurt op denselven O:N:O: tot dat men de revier Marandava brengt Z:t:O. & B. Z:t:W: 1/4 mijl buyten den wall: De revier Marandava nadere komende, kreijgt men well: agtige gronden.
D. Eerste zand: plaat; leyt met hoogwater effen boven.
E. Tweede zand: plaat als boven.
F. Derde zand: plaat als boven.

NB de stroom loopt hier te Marandava uyt den Z:Z:W: & N:N:O: Nieuwe Maan maakt ten 5 uur hoog: water; Reyst & valt 10: a 12 v.t. De revier is tegenwoordig heel onbekwaam, om hout off water te halen, en soude men het selve alleenig met spring: tijden moeten waarnemen; Bij dood stilte kan men met den leegen schuyt niet inkomen. Alle de gronden langs strecking van desen wall zijn modder, kley & fijn zand; Altemets een enkelde smak vuyl. De gestipte strecking van wall; is alleenig maar getrocken, met de reeden over een komstig.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

NAAM OP DE KAART/ NAME ON MAP	*HUIDIGE NAAM/ PRESENT NAME*	*POSITIE/ POSITION*
St. Augustijn	Baie de St. Augustin (baai/bay)	23-35S/43-45E
Tafelbergje	–	–
tallier	Tuléar/Toliara (plaats/settlement)	23-21N/43-39E
Geen grond (2x)	–	–
Eerste Eijlandt	–	–
geen Grond	–	–
tweede Eijland	–	–
Annassauwoeyry bij den Inlanders/ Jahefoutie in de Caart	Maharivo (rivier/river)	20-26S/44-10E
Mandaote of Marandava	Morondava (rivier/river)	20-20S/44-16E
drooge spruyten	–	–
fijn Zand	–	–

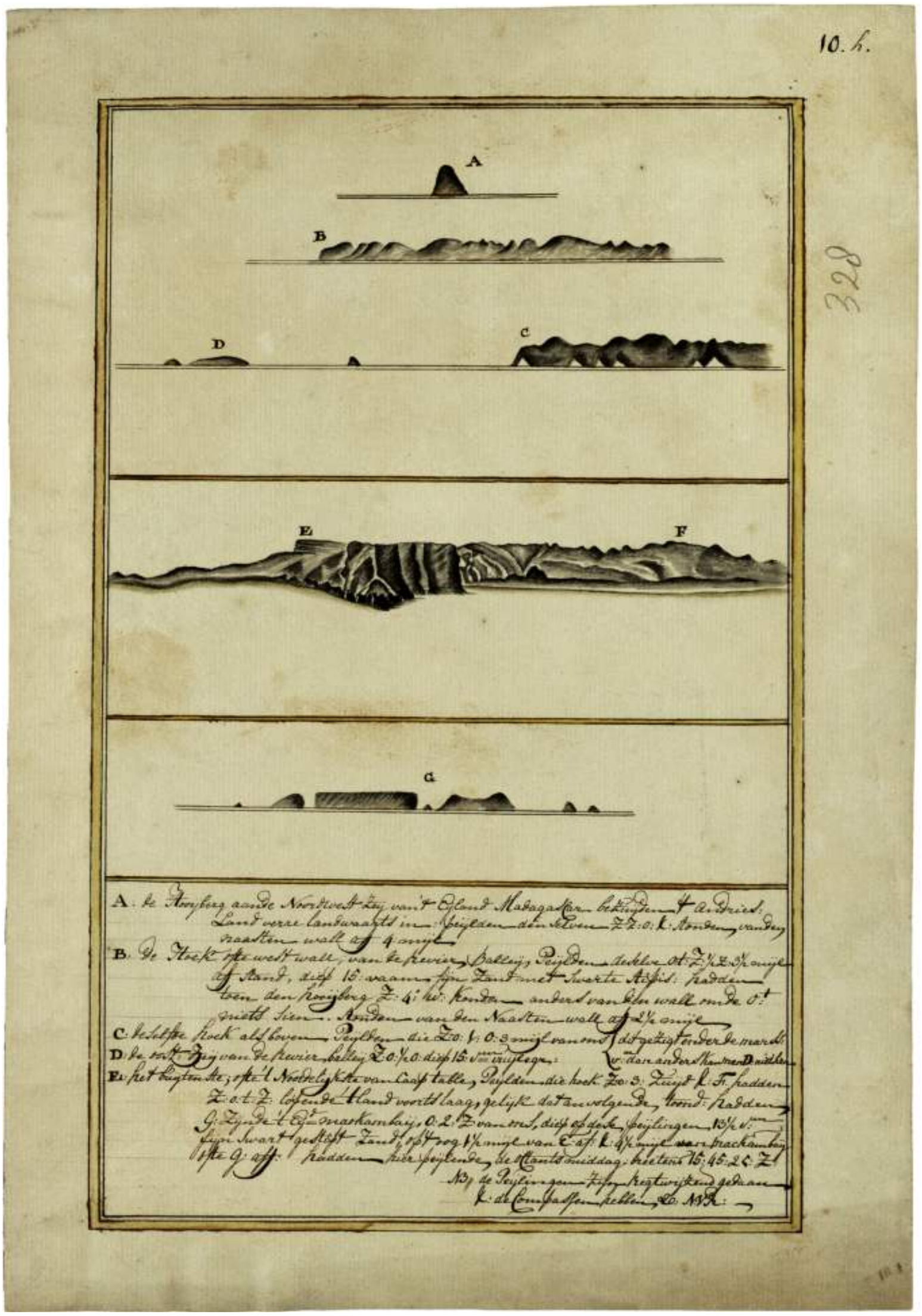

A. de Steenberg aande Noordwest Zy van't Eylandt Madagaskar bestuyden 4 a Drie[ën]
Land verre landwaarts in. Peijlden den Steven ZZ.O. L. Noorden vanden
naasten wall af 4 mijl
B. De Hoek opte west wall van de Revier Balley, Peijlden dezelve ot. 2½ 2¾ mijle
af stand, diept 15 vaam fijn Zant met Swarte Stippt. hadden
toen den Steenberg Z. 4° ht. Kenden anders van den wall om de O.t
niets sien. Kenden van den Naasten wall af 2½ mijle
C. De selfde Hoek alsboven Peylden die Zo. ½ O. 3 mijl van ons } dat gesigt onder de mar[k]t
D. De west Zij van de Revier Balley Z.O. ½ O. diept 15 vaam mijlwegs } v. dan anders Kennen Duidelen
E. het Luytendte; opte L Noordelykste van Caap talle, Peylden die hoek Zo. 3. Zuyd L. F. hadden
Z.o.t.Z. lopende Land voortst laag, gelijk dat aanvolgende bond: hadden
G. Zynde t Eynde markambaij, O. 2. Z van ons, diept op dese peylingen 13½ v.
fijn Swart gestipt Zant, op 1½ mijle van E. af L. 4½ mijle van markambaij
opte G. aff. hadden hier peylende, de Klants middag, bestek 15. 45. 2 C. Z
N.B. de Peylingen zijn regtuytgedaan
L. de Compassen pellen Ca. 13 R.

I-10h (NA 4.VEL-328a).

[Landverkenningen van het eiland Madagascar].

[Land surveys of the island of Madagascar].

5 profielen : ingekleurd; 34 x 24 cm.
5 profiles : coloured; 34 x 24 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 10h.
Number: [top right]: 10h.

Oriëntatie: [onbekend].
Orientation: [not known].

De profielen van blad I-10h bieden aanzichten vanuit zee op de omgeving van de monding van de rivier 'Balleij' (Baie de Baly) op de noordkust van het 'Andriesland' (Mahajanga), aan de noordwestzijde van Madagascar. De corresponderende kaart van dit gedeelte is weergegeven op blad I-10a, pag. 80. Als belangrijkste herkenningspunten worden in de annotatie weer de ver landinwaarts gelegen 'Hooijberg' en 'Caap Table' genoemd, zoals ook in de deels overeenkomende, maar meer westwaarts te plaatsen kustprofielen van blad I-10e, pag. 88.

The profiles on Sheet I-10h show views from the sea of the surroundings of the estuary of the *Balleij* River (Baie de Baly) on the north coast of *St. Andriesland* (Mahajanga), on the north-western side of Madagascar. The corresponding map of this part is reproduced on Sheet I-10a, p. 80. The annotation gives the *Hooijberg* (the Haystack), situated more inland, and *Caap Table* as the most conspicuous landfalls, as they are in the partly overlapping, but more westerly coastal profiles on Sheet I-10e, p. 80.

Verklaring: [onder] een legenda bij de letters A-G:
Explanations: [bottom] a key to the letters A-G:

A. De hooyberg aande noordwest zey van 't eyland Madagascar bezuyden 't Andries Land verre landwaarts in: Peylden den selven Z:Z:O: & stonden van den naasten wall aff 4 mijl.
B. De Hoek ofte west wall, van de revier Balley, peylden deselve o:t: Z ½ Z: 3½ mijl aff stand, diep 15: vaam fijn zand met swarte stipis: hadden toen den hooyberg Z: 4 W: konden anders van den wall om de o:t niets sien. Stonden van den naasten wall af 2½ mijl.
C. De selfde hoek als boven peylden die Z:O: 1: O: 3 mijl van ons [zie/see D:]
D. De oost zey van de revier, Ballay Z:O: ½ diep 15: v.n vuyle gr: [samenvoeging met/combined with C:] dit gezigt onder de marss: v.n dan anders ken men D: niet sien.
E. Het buytenste; ofte 't noordelijkste van Caap Table, peylden die hoek ZO: 3 Zuyd &:
F. Hadden Z:O:t:Z: lopende 't land voorts laag, gelijk dat anvolgende, toond: hadden:
G: Zijnde 't Ey.d Maokambay O:Z:Z: van ons, diep op dese peylingen 13½ v:n fijn swart gestipt zand; op 't oog 1½ mijl van E: af: & 4½ mijl van Trackambay ofte G aff. Hadden hier peylende de octants middag breetens 15: 45:25: Z:

NB: de peylingen zijn regtwijzend gedaan &: de compassen hebben 20 N:WR:

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
De Hooijberg	–	–
Andriesland	<Cap St. André/Cape St. Andrew/Tanjona Vilanandro>, Mahajanga (landstreek/region)	16-10S/44-27E
Revier Balleijs	Baie de Baly (baai/bay)	16-02S/45-19E
Caap Table	Tanjona Tanjo (kaap/cape)	15-46S/45-40E
Eijd. Maokambaij	Nosy Makamby (eiland/island)	15-43S/45-54E

D' Oosterr Haven van Mauritius

T' EYLANT MAURITIUS

A. 't fort Mauritius
B. 't oostr gat
C. C' 2 ingangen gat
D. D' 3 gebroeders
E. Clapers Eylanden
F. France berg
I. groote Rivier de Tamarinde
K. D' Roode Baay.
L. D' Eylanden tusschen de Rivier de Rachiers
M. Diesgens Eylandt
N. Clappers eylanden met de E. gemerkten syn niet genoemt.
O. Anse Baay.
P. Watersplatte
Q. Brandgeest
R. Ronde geest
S. Oostgeest
T. Rabits ende al
V. goede Anchergrond en luft ingelopen op de 20 à 30 vaem diep.
W. Den bluy Bachier

Duytsche mylen 15 voor een graad.

I-11 I, II (NA 4.VEL-334).

[Kaart van het eiland Mauritius].

[Map of the island of Mauritius].

Schaalstok van 5 Duytsche mijlen 15 voor een graad = [ca. 1 : 320.000].
Scale-bar of 5 Duytsche mijlen 15 voor een graad = [approx. 1 : 320,000].

1 kaart: ingekleurd; 53 x 73,5 cm.
1 map: coloured; 53 x 73.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 11.
Number: [top right]: 11.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Blad I-11 in de *Atlas Isaak de Graaf* (inhoudsopgave 1806: 'No. 11. Het eiland Mauritius en deszelfs Ooster-Haven.') biedt een overzichtskaart van de oudste Nederlandse bezitting in de Oost, het eiland Mauritius dat in 1598 tijdens de 'Tweede Schipvaert' aan de Republiek kwam – althans in naam – door toedoen van Wybrant van Warwijck. De inzet is een detailkaart van 'D' Ooster Haven' met de latere hoofdvestiging van de Compagnie op het eiland.

Van Warwijck voer tijdens deze expeditie naar de specerijeilanden in de Molukken (1598-1600) op de *Amsterdam* mee als vice-admiraal van een eskader van acht schepen onder Jacob Cornelisz. van Neck. Na vijf maanden bereikte de vloot de oostkust van Afrika. Om de slinkende watervoorraden aan te vullen, de hoognodige scheepsreparaties uit te voeren en om zelf weer op krachten te komen – veel bemanningsleden leden aan scheurbuik – werd besloten in Madagascar aan land gaan, maar vijf schepen raakten door een storm uit koers, waaronder de *Amsterdam*. Van Warwijck was bekend met het bestaan van het oostelijk van Madagascar gelegen 'Ilha do Cerne', waar hij zijn afgedwaalde smaldeel half september 1598 in een baai aan de oostkust voor anker liet gaan. Op 20 september 1598 betrad hij met zijn mannen het onbewoonde eiland, dat vervolgens formeel voor de Republiek in bezit werd genomen. Van Warwijck gaf zijn eigen naam aan de baai (nu Grand Port Bay), terwijl het eiland hernoemd werd naar stadhouder Maurits van Nassau. In het eerste decennium van de Nederlandse vaart op Indië diende Mauritius geregeld als verversingsplaats voor de compagniesschepen. Dit verminderde toen na 1614 steeds meer de zuidelijke route ter hoogte van 40 graden zuiderbreedte werd gevolgd.

In 1636 besloot de VOC tot een permanente vestiging op het eiland; Cornelis Simonsz. Gooyer werd in 1637 de eerste commandeur van Mauritius. Onder zijn bewind verrees aan Van Warwijcks baai, intussen hernoemd tot 'D'Ooster Haven', het fort Frederik Hendrik, dat hier op beide kaarten met een roodwitblauwe vlag is ingetekend. De legenda van de deelkaart duidt deze aanvankelijk aarden versterking aan met ''t fort Mauritius' (A) en noemt verder onder meer de belangrijkste eilandjes voor de kust en de 'waterplaets' (P). Genoemd maar niet ingetekend in het kaartje is de 'timmerwerf', maar wel zijn de ankerplaatsen en peildiepten aangegeven. De vorm van het eiland Mauritius op de hoofdkaart is vrij nauwkeurig getekend, met vermelding van de namen van de belangrijkste rivieren, baaien en hoeken (kapen) langs de kust. Ten noorden van Grand Port Bay liggen de 'kroonenburgs eylanden' (nu Île aux Cerfs en Île de l'Est). Aan de westkust liggen meerdere geschikte ankerplaatsen, waaronder de 'Molucque rheede' (Baie du Tamarin) en de 'Noordwester haven' (nu de haven van de hoofdstad St. Louis).

Onder Adriaan van der Stel (1639-1645), de opvolger van Gooyer, werd de suikerrietteelt op het eiland geïntroduceerd en begon op grotere schaal de exploitatie van het oerbos omwille van het kostbare ebbenhout. In zijn bewindsperiode vestigden zich ook de eerste Europeanen als vrijburgers op Mauritius om hier de veehouderij te bedrijven, waarvoor Van der Stel de benodigde slaven uit Madagascar liet aanvoeren. In 1656 werd Mauritius een buitenpost van Kaap de Goede Hoop. Door de Nederlandse vestiging aan de Kaap verloor het eiland na 1652 snel zijn betekenis als verversingsplaats; van 1658 tot 1664 was er zelfs in het geheel geen Nederlandse factorij meer. In februari 1662 bereikten evenwel 86 opvarenden van het voor Madagascar verongelukte schip *Arnhem* met een werkboot het eiland. Hun terugkeer in Nederland bracht Mauritius weer onder de aandacht van de VOC, die kort daarna besloot tot een tweede kolonisatiepoging.

Jacob van Nieuwland werd in 1664 de nieuwe commandeur van het eiland, waar hij echter binnen een jaar stierf. Zijn opvolger George Fredrick Wreede (1665-1672) begon met de herbouw van Fort Frederik Hendrik en herstelde de leverantie van ebbenhout. Vrijburgers van de Kaap konden land verwerven voor plantages en de veehouderij, waarvan de vestiging spoedig opnieuw tot de aanvoer van grotere aantallen slaven van Madagascar leidde. De belangrijkste producten waren suikerriet, tabak en arak. Op langere termijn was de kolonisatie echter niet succesvol. Het compagniesbewind bleek onder de vele opeenvolgende commandeurs in het algemeen weinig adequaat, mede door tegenwerking van de vrijburgers en ook van het VOC-personeel op het eiland, van wie de belangen ter plaatse zelden parallel liepen met die van het gezag aan de Kaap en in Batavia. Natuurrampen, branden en grote slavenopstanden in 1695 en 1706, waarbij verscheidene compagniesgebouwen verloren gingen, deden de Heren Zeventien uiteindelijk besluiten de vestiging op Mauritius op te heffen, ook al omdat de vraag naar ebbenhout verzadigd raakte en de landbouw op het eiland steeds minder perspectief bood. In 1707 bestond de Europese bevolking nog maar uit 244 personen, onder wie 48 VOC-dienaren; daarnaast waren er enkele honderden slaven en vluchtelingen. Daarna duurde het nog tot 1710 voordat de laatste kolonisten de Nederlandse vlag streken. In 1715 vestigden de Fransen zich op Mauritius, nadat zij het verlaten eiland in 1712 voor de Franse Kroon hadden opgeëist en hernoemd tot Île de France. De Engelsen bezetten het in 1810, bij welke gelegenheid de oude Nederlandse naam in ere werd hersteld; bij het Verdrag van Parijs kregen zij Mauritius in 1814 in blijvend bezit.

Sheet I-11 in the *Atlas Isaak de Graaf* (index of 1806: 'No. 11. The island of Mauritius and its Eastern Harbour.') offers a general map of the oldest Dutch possession in the East, the island of Mauritius which came to the Republic during the Second Fleet of 1598 – at least in name – through the agency of Wybrant van Warwijck. The inset is a detail map of *D' Ooster Haven* (the Eastern Harbour) with the later main settlement of the Company on the island.

During this second expedition to the Spice Islands of the Moluccas (1598-1600), Van Warwijck sailed on board the *Amsterdam* as vice-admiral of a squadron of eight ships under the overall command of Jacob Cornelisz. van Neck. After five months the fleet reached the east coast of Africa. To top up their dwindling water reserves, carry out essential repairs to the ships, and recover their strength – many of the crew were suffering from scurvy – the decision was taken to land on Madagascar, but five ships, including the *Amsterdam*, were blown off course by a storm. Van Warwijck knew about the existence of the *Ilha do Cerne* which lay to the east of Madagascar, and here he anchored with his wind-tossed section of the squadron in a bay on the east coast in the middle of September 1598. On 20 September, he and his crew set foot on the uninhabited island, which was then formally taken possession of in the name of the Republic. Van Warwijck gave the bay his own name (now Grand Port Bay), and the island was renamed in honour of the Stadtholder Maurits of Nassau. During the first decade of Dutch voyages to the East Indies, Mauritius became a regular stopping place for Company ships to take on fresh supplies of food and water. After 1614, this practice was gradually given up as the outward-bound ships increasingly used the more southerly route at 40 degrees south.

In 1636, the VOC decided to make a permanent settlement on the island; Cornelis Simonsz. Gooyer was appointed first Commander of Mauritius in 1637. During his administration, Fort Frederik Hendrik, indicated on both maps by the Dutch flag, was built on Van Warwijcks Bay, which had by then been named *D'Ooster Haven*. The explanation to the inset map on the left marks this originally earthwork fortification as *'t fort Mauritius* (A) and also mentions the most important of the small islands off the coast and the *waterplaets* (water source) (P). Mentioned but not shown on the map is the carpenter's yard, but suitable anchorages and depth soundings are noted. The shape of the island of Mauritius is fairly accurately drawn on the main map, and the names of the most important rivers, bays, and capes (*hoeken*) along the coast have been entered. North of Grand Port Bay are situated the *kroonenburgs eylanden* (now Île aux Cerfs and Île de l'Est). On the west coast are the most suitable anchorages, including *Molucque rheede* (Baie du Tamarin) and the *Noordwester haven* (now the harbour of the capital St. Louis).

Under Gooyer's successor, Adriaen van der Stel (1639-1645), sugar-cane was introduced to the island and the large-scale exploitation of the primeval forests was commenced in order to obtain the precious ebony. During his term of office, the first Europeans settled in Mauritius as free burghers in order to raise cattle. To assist in this enterprise Van der Stel had the essential slaves imported from Madagascar. In 1656 Mauritius became an outpost of the Cape of Good Hope. Once the Dutch had established a settlement at the Cape, the importance of Mauritius as a refreshment station waned after 1652; from 1658 to 1664 there was no longer even a VOC factory there. However, in February 1662, eighty-six survivors of the ship *Arnehm* which was wrecked off Madagascar reached the island in a launch. Their return to the Netherlands brought Mauritius to the attention of the VOC once more and shortly afterwards the Company decided to make another attempt at colonization.

In 1664 Jacob van Nieuwland was appointed the new Commander of the island, but he died within the year. His successor George Frederick Wreede (1665-1672) began with the rebuilding of Fort Frederik Hendrik and recommenced the deliveries of ebony. Free burghers from the Cape could obtain land for plantations and cattle-ranching, which led to the speedy reintroduction of the import of large number of slaves from Madagascar. The most important products were sugar-cane, tobacco, and arrack. In the long run, however, this second Dutch colonization also failed. Under a long line of successive commanders, Company rule proved unsatisfactory, due in part to the opposition of the free burghers and of the VOC officials in the island, whose local interests seldom ran parallel with those of the authorities at the Cape and in Batavia. Natural disasters, fires, and large slave uprisings in 1695 and 1706, during which various Company premises were destroyed, finally led the *Heren Zeventien* to take the decision to close down the settlement in Mauritius. The decision was partly motivated by the fact that the demand for ebony had reached saturation point and the agriculture on the island did not seem to offer much of a perspective for the future. In 1707, the European population numbered only 244, of whom forty-eight were VOC officials; besides them there were several hundred slaves and refugees. It was to take another three years before the last colonists hauled down the Dutch flag in 1710. In 1715, the French settled in Mauritius, after they had claimed the deserted island for the French Crown in 1712, and renamed it Île de France. The English occupied it in 1810, when the former Dutch name was restored; under the terms of the Treaty of Paris in 1814, they were given permanent possession of the island.

Verklaring: [links] een inzetkaart: D' Ooster haven van Mauritius. Met een legenda bij de letters A-W:
Explanations: [left-hand side] an inset: D' Ooster haven van Mauritius. With a key to the letters A-W:

A. T' Fort Mauritius.
B. T' Ooster Gat.
C. T' Zuyd-Ooster Gat.
D. D' 3 Gebroeders.
E. Clappers eylanden.
F. France Kerk.
I. Groote rivier en timmerwerf.
K. D' Rechte Bay.
L. D' Eylanden Toppers, Hoetie en Backoven.
M. Visschers eylandt.
N. Klappers eylanden, met de E genoteerden sijn niet genomineert.
O. Anaise Bay.
P. Waterplaets.
Q. Brand-hoek.
R. Tweede hoek.
S. Derde hoek.
T. Reven over al.
U. Goede anckergrond om in t' uytlopen op de goede wint t' wachten.
W. Een klijn bankie.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
T' EYLAND MAURITIUS	Mauritius (eiland/island)	20-20S/57-30E
t' lang eylandt	Flat Island (eiland)	19-25S/57-38E
Meeuwe klip	Serpent Island (eiland)	19-49S/57-47E
honden eijlt	Round Island (eiland)	19-51S/57-47E
haag klip	Gunners Quoin/Coin de Mire (klip/cliff)	19-56S/57-36E
gebrooke Rif	-	-
Amber eylanden	Amber Island (eiland)	20-03S/57-41E
houthackerij van de amber eylanden	-	-
fransmans Riv	-	-
Roaerde Riv	-	-
Soute Riv	Rivière du Rempart (rivier/river)	20-05S/57-42E
pepershuijs	-	-
Stanunx hoek	Pointe de Roche Noire (kaap/cape)	20-06S/57-44E
Walvishoek	Pointe Lafayette (kaap/cape)	20-07S/57-45E
Vuyle bochts Riv	Rivière Françoise (rivier/river)	20-09S/57-44E
Slapershoek	Poste de Flacq? (kaap/cape)	20-09-30S/57-45E
kroonenburgh	Pointe aux Boeufs (kaap/cape)	20-12S/57-45E
versche kuijl	Trou d'Eau Douce (waterplaats/watering place)	20-13S/57-47E
Drooge Riv	Rivière Ravin (rivier/river)	20-16-30S/57-47E
Swartehoek	Pointe de la Batterie (kaap/cape)	20-17-30S/57-46-30E
kroonenburgs eylanden	Iles aux Cerfs + Ile de l'Est (eilanden/islands)	20-15S/57-48E
groote Riv	Deep River/Grande Rivière Sud-Est (rivier/river)	20-17S/57-46E
D'Swarteklip	Ile Roches (eiland/island)	20-19S/57-47E
Oostergat	North Entrance to Grand Port (zeestraat/strait)	20-19S/57-47E
d'4de h.	Pointe aux Feuilles (kaap/cape)	20-19S/57-46E
d'3de hoek	Devil's Point/Pointe du Diable (kaap/cape)	20-20S/57-46-30E
d'2de hoek	Bambou Point/Pointe Bambou (kaap/cape)	20-20-30S/57-45-30E
d'1ste hoek	<Bois des Amourettes> (kaap/cape)	20-21S/57-44E
d'2 gesusters	Bird Island + Fous Island (eilanden)	20-22S/57-47E
d'3 gebroeders	Iles de la Passe + Ile Vakois + Ile aux Fouquets (eilanden/islands)	20-22S/57-47E
t'Zuyd-ooster gat	South Entrance to Grand Port (zeestraat/strait)	20-24S/57-46E
LimoenboomenRiv	Rivière Champagne (rivier/river)	20-22S/57-42E
Tolants Riv	Creole River/Rivière Creoles (rivier/river)	20-23S/57-41E
Zoutbrandershoec	Pointe d'Esny (kaap/cape)	20-26S/57-43E
t'visschers eylandt	Aigrette Island/Ile aux Aigrettes (eiland)	20-25S/57-43-30E
Clappers eylanden	Two Cocos Islands/Ilot des Deux Cocos (eilanden)	20-26S/57-42E
Tabacq Riv.	-	-
Jacobs Riv.,	-	-
koekens Riv.	-	-
Riv. de france	-	-
In[...]rians Riv	-	-
Eylants Riv	Rivière Savanne (rivier/river)	20-31S/57-31E
houtebays Rivieren	Galets/River/Rivière de Galets (rivier)	20-30S/57-26E
houtbay	Jacotel Bay/Baie Jacotel (baai)	20-30S/57-26-30E
Snuente rivier	Baie du Cap (baai/bay)	20-29S/57-22E
fenynige bergh	The Morne/Le Morne Brabant (berg/mountain)	20-27S/57-19E
koebeest baey	Black River Bay/Baie de la Grande Rivière Noire (baai)	20-23S/57-22E
Molucque rheede	Tamarin Bay/Baie du Tamarin (baai)	20-19S/57-21E
hier leijt een swaer anker en een yzer gestuk	-	-
Sout baey	Petite Rivière Bay/Baie de la Petite Rivière (baai)	20-12S/57-23E
Bultbay	Grand River Bay/Baie de la Grande Rivière (baai)	20-09S/57-28E
Bultbays Rivier	Grand River North West/Grande Rivière Nord-Ouest (rivier)	20-10S/57-28E
Noordwester haven	Port Louis Bay (baai)	20-09S/57-29E
Aan dese hoek is mede alle soorte van verversing te bekoomen	-	-
Schilpadsbay	Baie aux Tortues ou de l'Arsenal (baai/bay)	20-05S/57-30E
Oude houthackery	-	-
Bogt sonder eynde	Grand Bay/Grande Baie (baai)	20-00S/57-30E
Lange hoec	Cannonier Point (kaap/cape)	20-00S/57-33E
Inzetkaart/inset map		
D' OOSTER HAVEN van Mauritius	Grand Port (baai/bay)	20-19S/57-47E
A. t'fort Mauritius	Fort Frederik Hendrik <Vieux Grand Port> (fort/fortress)	20-22S/57-42E
B. T'Oostergat	North Entrance to Grand Port (zeestraat/strait)	20-19S/57-47E
C. T'Zuyd-ooster gat	South Entrance to Grand Port (zeestraat/strait)	20-24S/57-46E
D. d' 3 gebroeders	Ile de la Passe + Ile Vakois + Ile aux Fouquets (eilanden/islands)	20-22S/57-47E
E. Clappers Eylanden	Two Cocos Islands/Ilot des Deux Cocos (eilanden)	20-26S/57-42E
F. france hoek	-	-
I. groote Riviere en Timmerwerf	Deep River/Grande Rivière Sud-Est (rivier)	20-17S/57-46E
K. d'Rechte Bay	-	-
L. d' Eylanden toppershoetie en Backoven	Ile Singe + Ile Chat (eilanden/island)	20-23S/57-42-30E
M. Visschers Eylant	Aigrette Island/Ile aux Aigrettes (eiland)	20-25S/57-43-30E
N. klappers Eylanden, met de E genoteerden syn niet genomineert	Two Cocos Islands/Ilot des Deux Cocos (eilanden)	20-26S/57-42E
O. Anaise Bay	Blue Bay? (baai)	20-26-30S/57-42E
P. Waterplaets	Rivière Bois des Amourettes (rivier/river)	20-22S/57-44E
Q. Brandhoek	Pointe Masulipatan? (kaap/cape)	20-21S/57-44-30E
R. tweede hoek	Bambou Point/Pointe Bambou (kaap/cape)	20-20-30S/57-45-30E
S. derde hoek	Devil's Point/Pointe du Diable (kaap/cape)	20-20S/57-46-30E
T. Reede over al?	-	-
U. Goede anckergrond om in' t uytlopen op de goede wint te wachten	-	-
W. een klijn Bankie	-	-
Limoenboomen Riv.	Rivière Champagne (rivier/river)	20-22S/57-42E
Salenberg	Grand Port Mountain/Lion's Head (berg/mountain)	20-22S/57-43E
Katiesbergh	Cat and Kitten/Mont Chat (berg/mountain)	20-18S/57-45E

12 a

ARABIÆ FELICIS PARS

AFRICÆ PARS

Mocha

Duytsche mylen 15 voor een Graade

69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80

I-12a (NA 4.VEL-216).

[Kaart van een deel van de Rode Zee, de Afrikaanse kust tussen Caap Guardafuy en I. de Camelo en de Arabische kust tussen Enceada das Baixos en Omara].

[Chart of a part of the Red Sea, the African coast between Cape Gardafuy and I. de Camelo, and the Arabian coast between Enceada das Baixos and Omara].

Schaalstok van 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 1.880.000].
Scale-bar of 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 1,880,000].

I kaart: ingekleurd; 53 x 74 cm.
1 map: coloured; 53 x 74 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 12a.
Number: [top right]: 12a.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Op de kaart I-12a (inhoudsopgave 1806: 'No. 12a. Een gedeelte van de Roode Zee en van de Arabische kusten.') is het zuidelijkste deel van het Arabische Schiereiland en de tegenoverliggende kust van Afrika weergegeven, met de aangrenzende zeegebieden. Bij de toegang tot de Rode Zee ligt voor de kust van Arabië het eiland 'Babel' (Bab al-Mandab of Barim). De kaartinschriften geven zeilinstructies voor de passage van Straat Bab al-Mandab, iets ten noordwesten waarvan aan de Arabische zijde de handelsstad 'Mocha' (al-Mukha, Mocca, Mokka) is gelegen.

De eerste Nederlandse expeditie om de mogelijkheden voor handel in Jemen en elders in deze regio te verkennen vond plaats in 1614 onder de opperkoopman Pieter van den Broecke met het jacht *Nassau*. Zowel in Aden als later in Mocha (zie ook blad I-12b, pag. 100), die toen beide onder Turks gezag stonden, werd hem toen nog niet toegestaan handel te drijven. In het onafhankelijke vorstendom Shihir (Shihr) echter, aan de Zuid-Arabische kust ca. 600 km oostelijk van Aden, bleken de Nederlanders zeer welkom. De plaatselijke heerser verwachtte van hun aanwezigheid een krachtige stimulans voor de ontwikkeling van zijn rijkje tot een belangrijk centrum van overzeese handel. Deze hoop werd niet bewaarheid; Shihr bleek voor de Compagnie al snel te klein om voldoende omzet te kunnen waarborgen en tot een blijvende vestiging is het hier dan ook niet gekomen. Enkele jaren later leek de toestand in Jemen gunstiger voor de Nederlanders. In 1618 werd de gevraagde toestemming voor vestiging in Mocha alsnog verkregen, waarna de Compagnie hier en aanvankelijk ook in Aden in 1620-1621 een loge opende. Deze moest echter in 1623 weer verlaten worden, na een conflict met de Turkse pasja (onderkoning) te Sana'a. In 1635 werden de Turken uit Jemen verdreven, maar nog decennia lang nadien handelde men hier hoofdzakelijk op de rede. Pas in 1697 vestigde de VOC een nieuwe loge te Mocha, die tot in 1756 in gebruik is gebleven.

De pogingen van de VOC om een geregeld handelsverkeer met Zuid-Arabië tot stand te brengen, bleven lange tijd zonder veel succes. Aanvankelijk boden de Nederlanders in Jemen allerlei Aziatische waar aan, zoals specerijen en textiel, maar daarbij ondervonden zij veel concurrentie van moslim-handelaren uit Voor-Indië. Van tijd tot tijd probeerde de Compagnie het opnieuw, nu eens op eigen initiatief, dan weer op uitnodiging van de imam van Jemen. Tot de plaatselijke producten die in Mocha werden ingekocht, behoorde na een aarzelend begin in toenemende mate ook koffie. Voordat in de vroege achttiende eeuw de Europeanen goede afnemers van dit product werden, dreef de Compagnie op bescheiden schaal al handel in Mocha-koffie voor de afzet in Zuid- en Oost-Azië. De voornaamste reden waarom de Nederlandse handel op Jemen uiteindelijk niet echt van de grond kwam, was dat de VOC hier, net als voor haar de Portugezen, met ontoereikende contacten de concurrentie moest aangaan met een al eeuwenlang bestaand prekoloniaal handelsnetwerk, dat zich over de gehele Indische Oceaan uitstrekte. Mocha vormde daarin vanouds een belangrijk centrum, van waar uit Jemen reguliere handelscontacten onderhield met meer dan 60 overzeese havens in Oost-Afrika en Azië.

Reproduced on Sheet I-12a are the southernmost part of the Arabian Peninsula and the coast of Africa opposite it, as well as the adjacent seas (index of 1806: 'No. 12a. A part of the Red Sea and of the Arabian coasts.'). At the entrance to the Red Sea, off the coast of Arabia, lies the island *Babel* (Bab al-Mandab or Barim). The entries on the map give sailings instructions for the passage through Bab al-Mandab Strait, where slightly to the north-west on the Arabian side is situated the trading port of *Mocha* (al-Mukha, Mocca, Mokka).

The first Dutch expedition to explore the possibilities of trade in the Yemen and elsewhere in this region was mounted in 1614 under Senior Merchant Pieter van den Broecke in the yacht *Nassau*. Neither in Aden nor later in Mocha (see also Sheet I-12b, p. 100), which were both then under Turkish rule, was he given permission to trade at that time. It was a different story in the independent princedom of Shihir (Shihr), located on the southern Arabian coast roughly 600 kilometres east of Aden, where the Dutch were most welcome. The local ruler expected that their presence would give a powerful impetus to the development of his small principality, transforming it into an important centre of international trade. This was a vain hope; it was soon apparent to the Company that Sihir was too small to guarantee a sufficient turnover and so it never became a permanent settlement. A few years later it seemed that the political climate in the Yemen had turned more favourable to the Dutch. In 1618, the petition submitted for the establishment of a settlement in Mocha was honoured after all, following which the Company initially also opened a trading-post in Aden in 1620-1621. This had to be abandoned in 1623 after a conflict with the Turkish Pasha (the Vice-Roy in Sana'a). In 1635, the Turks were expelled from the Yemen, but for decades afterwards most of the trade was still carried out in the roads. Only in 1697 did the VOC set up a new trading-post in Mocha, which remained in use until 1756.

For a very long time, the attempts of the VOC to set up a regular trade with Southern Arabia proved fairly unfruitful. In the initial phase, the Dutch offered all sorts of Asian trade goods, such as spices and textiles in the Yemen, but they had to face up to rather stiff competition from Muslim merchants from India. From time to time the Company made a new attempt, sometimes on its own initiative, sometimes at the invitation of the Imam of the Yemen. Among the local products which were bought in Mocha was, after a hesitant start, coffee, in ever growing amounts. Before Europeans became good customers for this product in the early eighteenth century, the Company ran a modest trade in Mocha coffee to be sold in markets in South and East Asia. The principal reason Dutch trade in the Yemen never really got off the ground was that here the VOC, just as the Portuguese before it, lacked the necessary contacts to participate effectively in the centuries-old, pre-colonial trading network stretching across the whole of the Indian Ocean. In this network, for centuries Mocha had been an important centre, from which the Yemen maintained regular commercial contacts with more than sixty overseas ports in East Africa and Asia.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
AFRICAE PARS	Afrika/Africa (landstreek/region)	12N/44E
Caap Dorsil	Raas Xaafuun/Ras Hafun (kaap/cape)	10-25N/51-25E
Bay Nassouw	Hafun North Bay? (baai)	10-30N/51-08E
T. Eylt. Sacatora	Sokotra/Socotra/Suqutra (eiland/island)	12-30N/53-50E
C. Garda fuly	Kaap/Cape Guardafui	11-50N/51-16E
Odima	–	–
Steenige Rivier	Khor di Botiala/Wadi Tog Uen (rivier/river)	11-29N/49-55E
Dit Eylt. vertoont sig Rood	Jasiired Maydh (eiland/island)	11-14N/47-15E
Darbora	Berbera (plaats/settlement)	10-26N/45E
Meka	–	–
Banda Meka	–	–
Zeylaas Cust	Saylac (landstreek, kaap/region, cape)	11-22N/43-29E
Esterio antrak Journades	Golfe de Tadjoura (baai/bay)	11-40N/43-00E
In deze bocht heeft men mede goede Ankergrond, so geseght wort	Golfe de Tadjoura (baai/bay)	11-40N/43-00E
De acht steene Eylanden	Jezt. Sowabih/Sawabi'/Jaza'ir Seba (eilanden/islands)	12-27N/43-23E
Entra de banda de Aberin	–	–
Enceada da Palmar	Aseb Bay (baai)	12-55N/42-52E
Assab	Assab/Aseb (plaats/settlement)	13-00N/42-44E
I. Primeira	Harbi? (eiland/island)	13-20N/42-38E
Enceada da Fortuna	Bera'isole Bahir Selate (baai/bay)	13-40N/42-08E
Aqui Surgio Ogor	–	–
I: de Pascoa	Baka? (eiland/island)	15-01N/40-17E
I: de Camelo	Howakil? (eiland/island)	15-10N/40-15E
I: de Dolaqua	Dehalak Deset (eiland/island)	15-35N/40-10E
ARABIAE FELICIS PARS	Arabisch Schiereiland/Jemen/Arabian Peninsula/ Yemen (landstreek/region)	15N/44E
Omara	Dawharab (eiland/island)	16-19N/42-19E
Alhor	Majur (eiland/island)	16-06N/42-24E
Olheja	al-Luhayyah (plaats/settlement)	15-42N/42-40E
Elidra	–	–
Camaraon	Kamaran (eiland/island)	15-20N/42-35E
Heda	Ibn'Abbas (plaats/settlement)	15-22N/42-47E
B. Dasora	Ghubb Diknaw (baai/bay)	15-15N/42-46E
Gazebebe	<al-Hudaydah> (plaats/settlement)	14-48N/42-55E
Mocha	Mocha/Mocca/Mokka/al-Mukha (plaats/ settlement)	13-18N/43-14E
Zeebergh	Zi Hill (berg)	12-57-30N/ 43-25E
Zeehoek	Dhubab (kaap/cape)	12-56-30N/ 43-24E
'T Eylt. Babel	Bab el Mandeb/Bab al-Mandab/Barim (eiland/ island)	12-39N/43-25E
De hoek van Babel manda, vertoont sig als een Eyland van verre, en men moet die wal''t naast houden, omdat het aan de Aegiptische Cust seer vuyl is en geen grond heeft; doch het groote padt is 't beste om door te lopen, alsoo het aan de wal vuyl en vlak is.		
Ade vechie	Oud-Aden/Adan (plaats/settlement)	12-44N/44-52E
Joodsche Residentie	–	–
Adieuw, even bewesten is een Imbocht, daar men geen land kan sien, omdat men heel laag sandstrand heeft	Aden Peninsula (schiereiland)	12-47N/45E
witte scherpe sandbergen	–	–
Monsique	–	–
Dersina	Dar? (plaats/settlement)	13-21N/45-44E
Mesegit sigor	–	–
Amy	<Ghubbat al-Ayn> (baai/bay)	14N/48E
I. de Quamquam	Sikkah/Jibus (eiland/island)	13-58N/48-23E
Barin	Bur?m/Ra's Burum (kaap/cape)	14-19N/49E
Moquala	al-Mukalla (plaats/settlement)	14-31N/49-07E
Bebelhalen	–	14-42N/49-31E
Po. Furcado	Ra's Sharmah (kaap/cape)	14-48N/50-00E
Cassiny	Qusay'ir (plaats/settlement)	14-55N/50-20E
C. de Rigelle	Ra's Kusai'ir/Ra's Qusay'ir (kaap/cape)	14-55N/50-20E
Sacoar	Saqr (plaats/settlement)	15-31N/51-57E
Cabo Fartacque	Ra's Fartak/Fartaq (kaap/cape)	15-37N52-13E
Colufate	Khalfut (plaats/settlement)	15-52N52-09E
Ogobo	al-Ghayda? (plaats/settlement)	16-13N/52-15E
Camgere	Jabal Kamar? (berg/mountain)	16-40N/53E
Dofar	Zufar/Dofar (landstreek/region)	17N/54E
Murubaten	Mirbat/Marbat (plaats/settlement)	16-59N/54-42E
Po. de Curia Muria	Ra's Nuss (kaap/cape)	17-23N/55-18E
Ilhas de Curia Muria	Koeria Moeria-eilanden/Khuriya Muriya Islands/Juzur al-Halaniyat	17-30N/56E
As duas Puntas	Ra's Sharbithat + Ra's Sawqirah (kaap/cape)	17-55N/56-21E 18-07N/56-33E
C. de Materracka	Ra's al-Madrakah (kaap/cape)	19-00N/57-50E
Enceada das Baixos	Khalij Masirah (baai/bay)	20-15N/58E

Aden

Mocha

I-12b (NA 4.VEL-217).

[Kaart van een deel van de Rode Zee, de Afrikaanse kust en de Arabische kust tussen Aden en Mocha].

[Chart of a part of the Red Sea, the African coast, and the Arabian coast between Aden and Mocha].

Schaalstok van 10 Duytsche mijlen = [ca. 1 : 550.000].
Scale-bar of 10 Duytsche mijlen = [approx. 1 : 550,000].

1 kaart: ingekleurd; 52,5 x 74,5 cm.
1 map: coloured; 52.5 x 74.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 12b.
Number: [top right]: 12b.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Blad I-12b is een deelkaart van de vorige, waarop in meer detail – onder meer met peilgegevens – Straat Bab al-Mandab en de aangrenzende gebieden tussen Mocha en Aden zijn ingetekend (inhoudsopgave 1806: 'No. 12b. De mond van de Roode Zee.').

De Portugezen deden al in 1513 een vergeefse poging Aden te veroveren. In 1538 kwam deze strategisch gelegen vesting en havenstad voor bijna een eeuw, tot de verdrijving van de Turken in 1635, onder Ottomaans gezag. Pieter van den Broecke werd op 1 september 1614 als eerste Nederlandse gezagsdrager officieel ontvangen in het paleis van de Turkse gouverneur van de stad, waar de opperkoopman eerst moest uitleggen dat zijn zwaar bewapende jacht *Nassau* geen Engelse kaapvaarder was. Na ruggespraak met de pasja te Sana'a en mede onder druk van de Voor-Indische handelaren stond de gouverneur de Nederlanders niet toe een handelshuis in de stad te stichten. Aden maakte wel indruk op Van den Broecke. De stad was 'seer schoon om van buijten aen te sien', aldus zijn journaal. De muren waren sterk, de poorten werden goed bewaakt door Turkse soldaten, de huizen waren 'mannifick' en de vele minaretten 'seer aerdich'. Er woonden veel vreemdelingen, vooral Voor-Indiërs, maar ook Joden. Na de overwelding door de Turken was de betekenis van de stad overigens aanzienlijk verminderd. Van geloofwaardige handelaren vernam Van den Broecke dat sindsdien Mocha 'de principalste coopstadt van heel Arrabiën Felickx' was geworden.

In het begin van de achttiende eeuw brachten de Voor-Indische concurrenten ongewild de Nederlandse inter-Aziatische handel op Mocha alsnog goed op gang toen de Mogol-gouverneur van Suratte, de belangrijkste handelsplaats aan de noordwestkust van Voor-Indië, de VOC en de EIC vanwege de voortdurende oorlogen in de regio en de piraterij in de Arabische Zee verplichtte tot het verlenen van konvooidiensten op de zeeroute naar Mocha en Djeddah. Deze gedwongen vaart op Jemen boden de Britten en Nederlanders meer dan voorheen de mogelijkheid daar hun producten op de markt te brengen, terwijl de compagniesschepen nadien ook een (bescheiden) rol konden vervullen in het Voor-Indische pelgrimverkeer naar Arabië. In dezelfde tijd, begin achttiende eeuw, begon in West-Europa een aanzienlijke vraag naar koffie te ontstaan, waaraan gedurende de eerste decennia alleen Jemen kon voldoen. Al kort na 1700 stelde de Compagnie een geregelde vaart op Mocha in, waarbij jaarlijks twee grote schepen tezamen ca. 1 miljoen pond koffie naar Nederland aanvoerden. De opbrengsten uit de koffiehandel, jaarlijks gemiddeld bijna 1,4 miljoen gulden, waren in de topjaren 1715-1720 vergelijkbaar met de inkomsten uit die in specerijen. De bruto-winstmarge op de koffie van zo'n 175% lag aanvankelijk echter veel hoger, omdat de kosten van de vaart op het Rode-Zeegebied maar een fractie bedroegen van die voor het handhaven van de specerijmonopolies. Oplopende inkoopprijzen en de opkomst van nieuwe productiegebieden, in het bijzonder op Java, deed vanaf 1720 de interesse voor de handel met Jemen teruglopen. Vanaf 1739 bleef de VOC-handelspost in Mocha onbezet, al werden nadien nog tot de definitieve sluiting in 1756 van tijd tot tijd schepen gestuurd, wanneer de markt gunstig was.

Sheet I-12b is a detail map of the preceding one containing more information – including depth soundings – of the Bab al-Mandab Strait and the adjacent areas between Mocha and Aden (index of 1806: 'No. 12b. The mouth of the Red Sea.').

As early as 1513 the Portuguese had made a vain attempt to capture Aden. In 1538 this strategically located settlement and trading port came under Ottoman rule, until the Turks were driven out in 1635. On 1 September 1614, Pieter van den Broecke was the first Dutch representative to be officially received in the palace of the Turkish Governor of the city, where the Senior Merchant was first expected to explain that the heavily armed yacht *Nassau* was not an English privateer. After consultation with the Pasha in Sana'a and also succumbing to pressure exerted by Indian merchants, the Governor refused to give the Dutch permission to open a trading post in the city. Aden impressed Van den Broecke. The city '… is very beautiful when viewed from the outside', he remarked in his journal. The walls were strong, the gates well guarded by Turkish soldiers, the houses 'magnificent', and the many minarets 'very fine'. It was home to many foreigners, especially Indians, but there were also Jews. However, after it had been overwhelmed by the Turks, the significance of the city had considerably declined. From trustworthy merchants Van den Broecke heard that since this conquest Mocha had become 'the principal trading city in Arabia Felix'.

At the beginning of the eighteenth century, the Company's Indian competitors unintentionally gave the Dutch inter-Asian trade in Mocha a great boost, when the Mogul Governor of Suratte, the most important trading port on the north-west coast of India, browbeaten by the constant wars and piracy in the Arabian Sea, obliged the EIC and the VOC to undertake convoy duty on the sea-route from Mocha to Jeddah. These enforced sailings to the Yemen provided the British and the Dutch with greatly enhanced opportunities to offer their products on the Arabian markets and also allowed them to participate on a modest scale in the Indian pilgrimage traffic to Arabia. At the same time, the beginning of the eighteenth century, a considerable demand for coffee, which initially only the Yemen was able to supply, began to grow in Western Europe. Shortly after 1700, the Company had already begun a regular sailing to Mocha, with two large ships annually bringing about one million pounds of coffee to the Netherlands. In the best years 1715-1720, the total profits from the coffee trade were about 1.4 million guilders on average per year, which was comparable with those made on spices. Initially, the gross profit margin on Mocha coffee, which hovered around 175 per cent, was even much higher than in the spice trade, as the costs of sending ships to the Red Sea area were only a fraction of those incurred in maintaining the spice monopolies. From 1720, rising purchase prices and the development of new areas of production, especially in Java, caused interest in trade with the Yemen to wane. The VOC trading-post in Mocha remained unmanned from 1739, even though from time to time ships would be sent there when the market was favourable until the post was closed down definitively in 1756.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Steenige Rivier	Khor di Botiala/Wadi Tog Uen (river)	11-29N/49-55E
Dit Eylandjie vertoont Sig Rood water te bekomen	Jasiired Maydh (eiland/island)	11-14N/47-15E
	-	11-10N/43-33E
Banda Meka	-	-
Zeylaas Cust	Saylac (kaap, landstreek/cape, region)	11-22N/43-29E
Esterio Antrak Journades	Golfe de Tadjoura (baai/bay)	11-40N/43-00E
De Acht Steene Eylanden	Jezt. Sowabih/Sawabi'/Jaza'ir Seba (islands/ eilanden)	12-27N/43-23E
het Eylt. met de verdronke Ruyghte	Halba Deset (eiland/island)	12-56N/42-55E
Coraal Steen	Umm al-Assal (eiland/island)	12-56N/42-50E
Sand plaat (2x)	Umm al-Sciora + Heri (eilanden/islands)	-
Meeuwen Eylt.	Fatuma Deset (eiland/island)	13-01N/42-51E
Sammebaar	Sanahbor Deset (eiland/island)	13-05N/42-42E
ARABIAE FELICIS PARS	Jemen/Yemen (landstreek/region)	15N/44E
kasteel	North Fort (fort)	13-20N/43-14E
kasteel	South Fort? (fort)	13-18-30N/43-14E
Mocha	Mocha/Mocca/Mokka/Al-Mukha (plaats/settlement)	13-18N/43-14E
Zeeberghies	Zi Hill (berg)	12-57-30N/43-25E
Zeehoek	Dhubab (plaats, kaap/settlement, cape)	12-56-30N/43-24E
'T Eylt. Babel	<Bab el Mandeb/Bab al-Mandab> (zeestraat/straits) Barim (eiland/island)	12-37N/43-20E 12-39N/43-25E
Babels graf	-	-
Laagh landt	-	-
geen Grondt	-	-

De hoek van Babel manda, vertoont sig als een Eyland van verre, men moet die wal het naast houden, omdat het aan de Aegiptische Cust seer vuyl is, en men geen grond heeft; dog het groote pad is het beste om door te lopen alsoo het aan de wal vuyl en vlak is.

Hoogh Landt	-	-
R:v. St. Anthonis	Khawr am' Umayrah (baai/bay)	12-38N/44-10E
Dese Bergh vertoont hem wat Wit achtigh hoek van Aden	Jabal al-Birkah (berg/mountain)	12-41N/44-22E
	Ra's Marshaq (kaap/cape)	12-45N/45-04E
Aden	Aden/Adan (plaats/settlement)	12-48N/45-01E
Hier heeft men Laagh Buytenlandt	Ghubbat Saylan (landstreek/region)	12-58N/45-07E

15. a

ARABIÆ FELICIS PARS

Duytsche mylen 15 voor een Graade

I-13a (NA 4.VEL-219).

[Kaart van een deel van de Perzische Golf, de Arabische kust van I. de Curia Muria tot Caap Rasalgate, en van daar tot Caap Monsado en de Perzische kust van Caap de Jasques tot Lary Banda].

[Chart of a part of the Persian Gulf, the Arabian coast from I. de Curia Muria to Cape Rasalgate, and from there to Cape Monsado and the Persian coast from Cape de Jasques to Lary Banda].

Schaalstok van 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 1.900.000].
Scale-bar of 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 1,900,000].

1 kaart: ingekleurd; 52,5 x 73,5 cm.
1 map: coloured; 52.5 x 73.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 13a.
Number: [top right]: 13a.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De kaart op blad I-13a in de *Atlas Isaak de Graaf* (inhoudsopgave 1806: 'No. 13a. De mond van den Persischen Golf.') biedt met die van I-13b een aansluitend overzicht van respectievelijk de Golf van Oman en de Perzische Golf met de aangrenzende landgebieden. Dit blad toont bijna de gehele kust van Oman, de toegang tot de Perzische Golf, de zuidkust van Perzië en, geheel rechts, de meest noordwestelijke kusten van Voor-Indië tot de Golf van Kachchh (Kutch). Opvallend aan de Noord-Omaanse kust zijn de vermeldingen van plaatsen waar drinkwater gevonden kon worden.

Centrum van de Europese handel met de Golfregio was de Perzische haven Gamron (Bandar Abbas); daarnaast onderhield de Compagnie gedurende korte of langere tijd contacten met onder meer Basra, Bahrein, Hormuz (Ormoes), Khargh (Kareek) en Muscat (Maskate, op de kaart 'Mascatta'). Bij de laatstgenoemde stad en ter weerszijden van de Straat van Hormuz bezaten de Portugezen al sinds respectievelijk 1507 en 1514 versterkte vestigingen, van waaruit zij gedurende meer dan een eeuw vrijwel alle Europese handel op het Golfgebied beheersten.

De VOC verscheen in de Golf in 1623 op initiatief van Pieter van den Broecke, de pionier van de Rode-Zeehandel, nadat de Engelsen in 1622 de Portugezen van het schiereiland Musandam (op de kaart 'Caap Monsandok') en het eilandje Hormuz (Ormoes, 'Ormus' op blad I-13b) in de Straat van Hormuz verdreven hadden. In de volgende jaren speelde Nederlands optreden ter zee een doorslaggevende rol in de mislukking van herhaalde Portugese pogingen vanuit Muscat en Goa tot herovering van Hormuz, hetgeen de Compagnie in de eerste periode nadien belangrijke voordelen opleverde in het handelsverkeer met Perzië via Gamron. Verder was de VOC al vroeg betrokken bij diverse bondgenootschappen om de Portugezen uit Muscat te verdrijven. In 1650 slaagden de Omani's er uiteindelijk in de stad te veroveren. Tot een blijvende vestiging van de VOC in Muscat is het daarna evenwel niet gekomen. Evenmin slaagde de Compagnie er hier en elders in de Golfregio ooit in een eigen aandeel in de handel in parels te verwerven, die vanouds het kostbaarste product van deze gebieden vormden. In de *Atlas Isaak de Graaf* wordt met betrekking tot dit gebied apart aandacht besteed aan de vestigingen te Gamron of Bandar Abbas (blad I-13d, pag. 108) en Basra (blad I-14, pag. 110).

The map on Sheet I-13a in the *Atlas Isaak de Graaf* (index of 1806: 'No. 13a. The mouth of the Persian Gulf.'), taken in conjunction with the adjoining Sheet I-13b, offers a comprehensive picture of the Gulf of Oman and the Persian Gulf, with the adjacent areas of land. This particular sheet shows almost the entire coast of Oman, with the entrance to the Persian Gulf, the southern coast of Persia, and on the extreme right the north-westernmost coast of India as far as the Gulf of Kachchh (Kutch). One striking feature of North Oman coast is the indications of where drinking water could be found.

The centre of European trade in the Gulf region was the Persian port of *Gamron* (Bandar Abbas); besides this town, for shorter or longer periods, the VOC maintained commercial contacts with Basra, Bahrein, Hormuz, Khargh (Kareek) and Muscat (*Mascatta* on the map). Near this last-mentioned port and on both sides of the Strait of Hormuz, the Portuguese had maintained fortified settlements since 1507 and 1514 respectively, from which for almost a century they controlled all European trade in the area of the Gulf.

The VOC appeared in the Gulf for the first time in 1623 at the instigation of Pieter van den Broecke, the pioneer of the Red Sea trade, after the English had expelled the Portuguese from the Musandam Peninsula (*Caap Monsadok* on the map) and the small island of Hormuz (*Ormus* on Sheet I-13b) in the Strait of Hormuz in 1622. In the years to follow, Dutch naval action played a decisive role in the failure of the repeated Portuguese attempts launched from Muscat and Goa to recapture Hormuz, which gave the Company in the first period immediately following this important advantages in the trade with Persia via Gamron. From a very early period, the VOC was also involved in various alliances to drive the Portuguese out of Muscat. In 1650, the Omanis finally succeeded in recapturing the city, but afterwards the VOC never established a permanent settlement there. Nor did the Company ever succeed in capturing its own share of the trade in pearls here or elsewhere in the Gulf region. Since time immemorial pearls had been the costliest of all products from this area. In its treatment of this region, the *Atlas Isaak de Graaf* pays special attention to the settlements at *Gamron* or Bandar Abbas (Sheet I-13d, p. 108) and Basra (Sheet I-14, p. 110).

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
ARABIAE FELICIS PARS	Jemen/Yemen, Oman (landstreek/region)	15N/44E
Ias. de Curia Muria	Koeria Moeria-eilanden/Khuriya Muriya Islands/Juzur al-Halaniyat	17-30N/56E
As duas Puntas	Ra's Sharbithat (kaap/cape)	17-55N/56-21E
	+ Ra's Sawqirah (kaap/cape)	18-07N/56-33E
Caap de Materraka	Ra's al-Madrakah (kaap/cape)	19-00N/57-50E
Enceada das Baixos	Golf van/Gulf of Masira/Khalij Masirah	20-15N/58E
os Balheyros	-	-
Caap Rasalgate	Ra's al-Hadd (kaap/cape)	22-31N/59-47E
Calite	Qalhat/Kalhat (plaats/settlement)	22-41N/59-21E
Tenhey	Taywah (plaats/settlement)	22-49N/49-15E
Cariate	Qurayat/Kuryat (plaats/settlement)	23-15N/58-54E
Mascatta	Muscat/Masqat/Maskate (plaats/settlement)	23-37N/58-33E
Borka	Barka (plaats/settlement)	23-42N/57-53E
Grauwe Klip	Jazirat Fahl (eiland/island)	23-41N/58-30E
I: de Soor	Juzor ad-Daymaniyat/Jaza'ir Daymaniyat (eilanden/islands)	23-51-30N/ 58-05E
Soadje	as-Sawadi (plaats/settlement)	23-46N/57-46E
Veroek	Dil Yal Burayk? (plaats/settlement)	24-04N/57E
Soar, water te bekomen	as-Suhar/Sohar (plaats/settlement)	24-30N/56-36E
Humok, water te bekomen	Amq (plaats/settlement)	24-26N/56-42E
Nabon, water te bekomen	Nabr? (plaats/settlement)	24-32N/56-33E
Gorsokaan, water te bekomen	Khawr Fakkan? (plaats/settlement)	25-20N/56-22E
Lebda, water te bekomen	-	-
Daba, water te bekomen	Diba al-Hisn (plaats/settlement)	25-35N/56-17E
Houtbay	Dawhat Diba (baai/bay)	25-39N/56-19E
Lima Cadina	Limah (plaats/settlement)	25-56N/56-25E
Cabel	Qabal (plaats/settlement)	26-00-47N/ 56-23-33E
Corsocaan	Khawr al-Hablayn (baai/bay)	26-07N/56-24E
Caap Monsadok	Kaap/Cape Musandam	26-23N/56-30E
Brak water	-	-
Caap Jaques	Kaap/Cape Jask/Ra's-e Jask	25-38N/57-46E
Rio de Camelo	-	-
Rio Tranqueloca	Rudkhaneh-ye Gabrik? (rivier/river)	25-36N/58-28E
Tamquaboca	-	-
Enceada	-	-
Palmar Sequeque Ebonbarecq	-	-
Enceada das Milhas	Gugsar? (baai/bay)	25-32N/58-49E
Costa dos Picos	Khowr Rabch/Meydan (landstreek/region)	25-33N/59-15E
Parahem ilhas como adades	-	-
Guadel	Gwadar (plaats/settlement)	25-07-18N/ 62-19-31E
Caap de Guadel	Ras Nuh (kaap/cape)	25-06N/62-23E
Passarim	Pasni?/Pasni Bay(plaats, baai/settlement, bay)	25-16N/63-27E
R.v. de Calmete	Khor Kalmat (rivier/river)	25-19N/64-05E
R.v. dos Mantaques	Hingol River (rivier)	25-22-37N/ 65-30-32E
Pta. dos Ilheos	Ras Muari (kaap/cape)	24-49N/66-40E
Ilh. dos quamelos	Bundal island? (eiland)	24-43N/67-08E
R. Pilotes	Indus (rivier/river)	24-09N/67-42E
Larybanda	<Kori Creek?> (rivier/river)	23-40N/68-30E
Duynlant	-	-
Swart fijn Sand	-	-

PERSIA

ARABIÆ FELICIS PARS

Euphrates Fluvius

Bassora

Gamron

Congo

Kisimis

Ormus

Mascatta

Duytsche mylen 15 voor een Graade

I-13b (NA 4.VEL-221).

[Kaart van een deel van de Persische Golf, van Mascate tot Bassora en van de Euphraat tot Rio Tranqueloca].

[Chart of a part of the Persian Gulf, from Mascate to Bassora and from the Euphrates to Rio Tranqueloca].

Schaalstok van 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 1.865.000].
Scale-bar of 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 1,865,000].

1 kaart: ingekleurd; 52,5 x 74,5 cm.
1 map: coloured; 52.5 x 74.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 13b.
Number: [top right]: 13b.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De kaart van blad I-13b (inhoudsopgave 1806: 'No. 13b. De geheele Persische Golf.') toont het westelijke deel van de Golf van Oman, met 'Mascatta' (Muscat) als meest zuidelijke plaats, en de gehele Perzische Golf tussen 'Bassora' (Basra) en 'Gammaron' (Gamron of Bandar Abbas). Voor de kust van Muscat tot het schiereiland 'Monsadoka' (Musandam) aan de Straat van Hormuz zijn de belangrijkste peilgegevens en ondiepten vermeld en op het land worden de plaatsen aangegeven waar drinkwater was te vinden. Een aantal eilanden aan de monding van de Shatt al-Arab en voor de kust van 'Persia' (Perzië) is aangeduid met Nederlandse namen: 'Middelburg' en 'Amsterdam' nabij Basra en 'Delftshaven' en 'Reynsburgh' bij het grotere eiland 'Kismis' (Qishm, Qeshm).

De nauwkeurige kartering van de kust van Perzië was van groot belang vanwege de vaart op Basra, waarvoor altijd de route langs de noordzijde van de Perzische Golf werd genomen. Het beste seizoen om de Perzische Golf te bevaren was van december tot april, in verband met de zomerhitte en de seizoensgebonden wisseling van de overheersende windrichting en -kracht; de vaart op Gamron was na 10 april als regel gesloten. Naar en van Basra zeilden de schepen op enige afstand van de kust via 'Caap Bardastaan' (Ra's-e Tahmadu), waar aangetekend staat dat de gelijknamige stad zich voordoet 'als vervallen kloosters en huijsen' en dat er drinkwater was te verkrijgen, en het eiland 'Garrak' (Khargh, Kareek), waar de Compagnie tot 1766 haar laatste vestiging in de Golf had. De vlakke Arabische kust aan de andere zijde van de Perzische Golf was merendeels een zeer geïsoleerd gebied, dat mede vanwege de reputatie van piratenkust zoveel mogelijk werd gemeden en daarom lange tijd ook veel minder goed gekarteerd bleef; zo ontbreekt bijvoorbeeld in deze kaart het schiereiland van Qatar. 'De Eylanden Haddebare' staan voor Bahrein, indertijd een belangrijk centrum van de parelvisserij.

De overzeese handel op de Perzische Golf en het Rode-Zeegebied bleef overigens nog lang na de komst van de Europese compagnieën goeddeels in handen van islamitische kooplieden van de westkust van Voor-Indië, in het bijzonder uit Suratte; pas na het midden van de zeventiende eeuw kregen de Europeanen hier geleidelijk aan een groter aandeel. De import vanuit Voor-Indië omvatte naast suiker, indigo en opium vooral rijst en textiel, die geruild werden tegen zilveren realen en ducaten die vanuit Europa via de Levant en later via de handelscompagnieën hun weg naar de havens van de Rode Zee en de Perzische Golf vonden. Daarnaast beheersten de Voor-Indiërs de parelhandel. Zoals voor de Europeanen, was ook voor hen Gamron de belangrijkste haven aan de Perzische Golf, die halverwege de zeventiende eeuw jaarlijks door 20 tot 30 schepen uit Suratte werd aangedaan.

The map on Sheet I-13b (index of 1806: 'No. 13b. The entire Persian Gulf.') shows the western section of the Gulf of Oman, with *Mascatta* (Muscat) as the southernmost place, and the whole of the Persian Gulf between *Bassora* (Basra) and *Gammaron* (Gamron or Bandar Abbas). On the coast of Muscat as far as the peninsula of Musandam (*Monsadoka* on the map) on the Strait of Hormuz, all the most important depth soundings and shoals are recorded and on land locations where drinking water was available are noted. A number of small islands clustered around the marshy area where the Shatt al-Arab enters the Gulf and off the coast of Persia are indicated giving their Dutch names: *Middelburg* and *Amsterdam* near Basra and *Delftshaven* and *Reynsburgh* in the vicinity of the larger island of Kismis (Qishm, Qeshm).

A meticulous charting of the coast of Persia was of great importance to the shipping sailing to Basra, for which the route along the northern coast of the Persian Gulf was chosen. The best season for sailing in the Gulf was from December to April, taking due consideration of the scorching heat of summer and the prevailing wind direction and its force which changed with the seasons; as a rule sailings to Gamron were halted after 10 April. Plying to and from Basra the ships usually sailed a little way off the coast via *Caap Bardastaan* (Ra's-e Tahmadu), where there is a note that the town of the same name gave the appearance of being an agglomeration of 'dilapidated cloisters and houses' and that drinking water could be found there, and also the island of *Garrak* (Khargh, Kareek) where the Company maintained its last settlement in the Gulf until 1766. The greater part of the low-lying Arabian coast on the other side of the Persian Gulf was a very isolated area, which was also given a wide berth because of its notorious reputation for piracy. This is the reason that it remained much less well charted for such a long time; for instance, on this map the Qatar Peninsula is not registered. *De Eylanden Haddebare* represent Bahrein, at that time an important centre for pearl-fishing.

When it was all said and done, the bulk of the overseas trade in the Red Sea and in the Persian Gulf remained in the control of Muslim merchants from the west coast of India, Surat in particular, for long after the European Companies appeared on the scene. It was only in the middle of the seventeenth century that Europeans gradually began to gain a solid foothold in the region's markets. Besides sugar, opium, and indigo, the imports from India consisted of rice and textiles, which were exchanged for silver *reals* and ducats, which had found their way from Europe to the trading ports of the Red Sea and the Persian Gulf via the Levant and later via the trading companies. Incontrovertibly, the Indians also dominated the pearl trade. For them as well as for the Europeans Gamron was the most important port on the Persian Gulf, which in the middle of the seventeenth century saw twenty to thirty ships from Surat calling there every year.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
ARABIAE FELICIS PARS	Arabisch Schiereiland/Oman/Emiraten (landstreek) Arabian Peninsula/Oman/ Emirates (region)	24N/54E
Mascatta	Muscat/Masqat/Maskate (plaats/settlement)	23-37N/58-33E
Borka	Barka (plaats/settlement)	23-42N/57-53E
Grauwe Clip	Jazirat Fahl (eiland/island)	23-41N/58-30E
I: de Soor	Juzor ad-Daymaniyat/Jaza'ir Daymaniyat (eilanden/islands)	23-51-30N/ 58-05E
Soadien	as-Sawadi (plaats/settlement)	23-46N/57-48E
Veroek	Dil Yal Burayk? (plaats/settlement)	24-04N/57E
Soar, water te bekomen	as-Suhar/Sohar (plaats/settlement)	24-20N/56-42E
Humok, water te bekomen	Amq (plaats/settlement)	24-26N/56-42E
Nabon, water te bekomen	Nabr? (plaats/settlement)	24-32N/56-33E
Gorsokaan, water te bekomen	Khawr Fakkan? (plaats/settlement)	25-20N/56-22E
Lebda water te bekomen	–	–
Daba, water te bekomen	Diba al-Hisn (plaats/settlement)	25-35N/56-17E
Houtbay	Dawhat Diba (baai/bay)	25-39N/56-19E
Lima Cadina	Limah (plaats/settlement)	25-56N/56-25E
Cabel	Qabal (plaats/settlement)	26-00-47N/ 56-23-33E
Corsocaan	Khawr al-Hablayn (baai/bay)	26-07N/56-24E
Sulmanasis	Ghubbat ash-Shabus (baai/bay)	26-11N/56-27E
Filom	Filam (plaats/settlement)	26-11N/56-25E
Caap Monsadoca	Kaap/Cape Musandam	26-23N/56-30E
Gasepe	Jazirat Umm al-Gharam (eiland/island)	26-21N/56-21E
Brakwater	–	–
verswater	–	–
vuyle Grond	–	–
Witte Pagood	–	–
Olfas	Khawr Dubayy/Dubai Bay (baai/bay)	25-15N/55-19E
Godo	–	–
Catara	Katar/Qatar (landstreek/region)	25-25N/51-20E
Ocatara	–	–
De Eylanden Haddebare	Bahrein/Bahrain (eilanden/islands)	26N/50-35E
Katiffa	al-Qatif (plaats/settlement)	26-33N/50E
Santgrond	–	–
Gaddas	Marakkat 'Abd Allah (eiland/island)	29-55N/48-35E
Gabbon	Jazireh-ye Abadan (eiland/island)	30-00N/48-33E
Amsterd.	–	–
Middelburg	–	–
PERSIA	Perzië/Persia/Iran (landstreek/region)	35N/55E
Bassora	Basra, al-Basrah (plaats/settlement)	30-30N/47-50E
Euphrates Fluvius	Shatt al-Arab (rivier/river)	59-56N/48-35E
Dierouvee	Meydan Ali (eiland/island)	30-00N/48-47E
Sandgrond	–	–
Stekgronde	–	30N/49-50E
Barakangh laagland met Dadelboomen	–	–
Cebafoen, bergland	–	–
Dilm	Bandar-e Deylam (plaats/settlement)	30-03N/50-15E
Bangh, hooghland	Kuh-e Bang (berg/mountain)	29-45N/ 50-22-30E
Garrak	Khargh/Kharg/Kareek/Jazireh-ye Khark (eiland/island)	29-15N/50-20E
Bandrick	Bandar-e Rig (plaats/settlement)	29-29N/50-38E
De Sandhoek	Ra's osh Shatt (kaap/cape)	29-07N/50-41E
Abeschier, hier heeft men hoogland	Bushehr (plaats/settlement)	28-55N/50-49E
Caap Fortesaar	Ra's-e Khan (kaap/cape)	28-00N/51-21E
Salomons droogte 4 a 5 voet water	<Ra's ol Motaf> (kaap/cape)	27-36N/21-28E
Caap Bardastaan	Ra's-e Tahmadu (kaap/cape)	27-50-30N/ 51-27E
De stad Bardastaan doet hem op als vervallen kloosters en huysen, daar is water te bekomen	Bardestan (plaats/settlement)	27-52N/51-57E
Tafelberghie	–	–
Riv. Naban	Rud-e Gavbandi (rivier/river)	27-24N/52-40E
Laar	Jazireh-ye Lavan (eiland/island)	26-48N/53-15E
Enderebare	Jazireh-ye Hendorabi (eiland/island)	26-40N/53-37E
Dirabus, hier heeft men een bergh gelijk een dootkist	Kuh-e Jazeh (berg/mountain)	26-49N/54-39E
Dirabus	–	–
Kits	Jazireh-ye Qeys (eiland/island)	26-32N/54E
Congo	Bandar-e Kong (plaats/settlement)	26-35-52N/ 54-56-13E
Putoos	Jazireh-ye Forur (eiland/island)	26-17N/54-30E
Zeemas	Jazireh-ye Bani Forur (eiland/island)	26-07-06N/ 54-26-38E
Reijnsburgh	Jazireh-ye Sirri (eiland/island)	25-55N/54-31E
Delftshaven	Abu Musa' (eiland/island)	25-52N/55-01E
Slangen Eylandt	Jazireh-ye Tanb-e Bozorg (eiland/island)	26-16N/55-18E
Lareke	Jazireh-ye Larak (eiland/eiland)	26-50N/56-22E
Angan	Jazireh-ye Hangam (eiland/island)	26-39N/55-53E
Kismis	Qishm/Jazireh-ye Qeshm (eiland/island)	26-47N/55-45E
Gammaron	Bandar Abbas/Bandar-e Abbas (plaats/settlement)	27-10N/56-13E
Naban	Nabans = Shur Rud (rivier/river)	27-10N/56-32E
Ormus	Ormoes/Hormuz/Hormoz (eiland, plaats/ island, settlement)	27-05N/56-27E
C. Jaques	Kaap/Cape Jask/Ra's-e Jask	25-38N/57-46E
Rio de Camelo	–	–
Rio Tranqueloca	Rudkhaneh-ye Gabrik? (rivier/river)	25-36N/58-28E

De Bay van Mascatta

5.c

S.t Jan Mogol

S.t Jan Mascatta

Rhede van Mogol schepen

Rhede van Guam schepen

Sand ground

Gamron

Dubbe

Soar

Sandyes

Mascatta Haven

Duytsche mylen 18 voor een Graade

I-13c I, II, III (NA 4.VEL-222).

[1] [Kaart van een deel van de Persische Golf van Mascate tot Pt. Doggeby] [2] De Bay van Mascatta [3] [Een deel van het eiland Kismis, Ormus en van Gamron tot Cabo de Jasque].

[1] [Chart of a part of the Persian Gulf from Mascate to Pt. Doggeby] [2] The Bay of Mascatta [3] [A part of the island of Kismis, Ormus, and from van Gamron to Cabo de Jasque].

[1 and 3] Schaalstok van 15 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 1.100.000].
[1 and 3] Scale-bar of 15 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 1,100,000].

3 kaarten, ingekleurd; 52 x 74,5 cm.
3 maps, coloured; 52 x 74.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 13c.
Number: [top right]: 13c.

Oriëntatie: [1 en 3] het noorden is boven [2] het noorden is onder.
Orientation: [1 and 3] north is up [2] north is below.

Blad I-13c (inhoudsopgave 1806: 'No. 13c. De Arabische kust van Mascatta tot Chassab, de Baaij van Mascatta en de Reede van Gamron.') omvat drie detailkaarten met peilgegevens en andere nautische informatie langs de Omaanse kust noordwaarts van Muscat (linker kaart, 'Mascatta'), in de baai van Muscat (rechtsboven, op het zuiden georiënteerd) en in de Straat van Hormuz (rechtsonder). Interessant in de linker kaart is de vermelding bij 'Chassab' (Al-Khasab), westelijk van het schiereiland Musandam, van een opvallend wit gebouw aangeduid als 'T Wit Pagodjie', waarmee waarschijnlijk de moskee van deze plaats is bedoeld. Op het kaartje met de 'De Bay van Mascatta' zijn schetsmatig de vestingmuren van de stad ingetekend, met links 'T Fort Mogob' en rechts 'T Fort Mascatta'. Nabij het laatste fort bevindt zich de 'Rhede voor kleyne schepen', in het midden van de baai is de 'Rhede voor groote schepen'.

Nadat de Portugezen in 1650 uit Muscat verdreven waren, zond de Compagnie een schip naar deze Omaanse haven om poolshoogte te nemen. De stad bleek gedurende het langdurige beleg ernstig geleden te hebben en van handel kon vooralsnog dan ook geen sprake zijn. Deze situatie veranderde echter omstreeks 1660, toen de VOC binnen enkele jaren de meeste Portugese vestigingen aan de Malabarkust veroverde en daarmee in beginsel de mogelijkheid opende voor een herstel van Muscats voorheen belangrijke handel in peper en andere specerijen van Malabar. De imam van Oman nodigde de Compagnie uit om een vestiging in Muscat te openen. Vervolgens werd een Nederlands schip gestuurd om de kust van Oman te verkennen en in kaart te brengen, maar het duurde uiteindelijk nog tot 1674 voordat de Compagnie daadwerkelijk een handelskantoor in Muscat vestigde. Dit bleek echter al snel weinig toekomstperspectief te bieden. Oman was zelf een handelsmogendheid in opkomst, die haar invloed en territoriaal bezit in de volgende decennia krachtig uitbreidde en zich daarmee op termijn eerder als een concurrent dan als partner manifesteerde. Het enige blijvende resultaat van de vage vriendschappelijke verhouding was dat de VOC Omaanse handelaren toegang verleende tot haar havens op de Malabarkust en in de Indische wateren, in ruil voor vrije Nederlandse scheepvaart in het Golfgebied.

Het derde kaartje toont opnieuw 'Cabo Monzandan' (Musandam). In de Straat van Hormuz ligt het eiland 'Kismis' (Qishm. Queshm), dat in augustus 1684 voor elf maanden door de Compagnie werd bezet om gunstiger voorwaarden voor de handel op Gamron ('Gammaron' in de kaart) af te dwingen. Kort nadat de Portugezen door de Engelsen en Perzen uit de Straat van Hormuz verdreven waren, vestigde de VOC in 1623 een factorij in Gamron, dat belangrijk was vanwege de uitvoer van wol, rozenolie en vooral van zijde. De Compagnie verkocht hier onder meer specerijen, katoenen stoffen, porselein en lakwerk. Behalve in Gamron openden de Nederlanders in hetzelfde jaar ook een kantoor in Isfahan, de toenmalige hoofdstad van het Perzische rijk. Hier was een omvangrijke internationale handelsgemeenschap gevestigd, onder meer van Armeense kooplieden, van wie een aantal fungeerde als makelaar in de zijdehandel voor de Compagnie. In Perzië was de uitvoer van zijde een monopolie van de vorst, de sjah, waarvoor steeds weer onderhandeld moest worden om de benodigde vergunningen te verkrijgen. Met de inval van Afghaanse stammen en hun verovering van Isfahan kwam in 1722 een einde aan de Safavidendynastie in het Perzische rijk, waarna de VOC zich hier geheel op Gamron terugtrok. In 1758 werd de vestiging gesloten.

Sheet I-13c (index of 1806: 'No. 13c. The Arabian coast from Mascatta to Chassab, the Bay of Mascatta and the Roads of Gamron.') contains three detail maps giving depth soundings and other nautical information along the Oman coast proceeding in a northerly direction from Muscat (left-hand map, *Mascatta*), in the Bay of Muscat (top right, oriented towards the south), and in the Strait of Hormuz (bottom right). One of the interesting features of the first map is that in the vicinity of *Chassab* (al-Khasab), to the west of the Musandam Peninsula, it mentions a conspicuous white building described as *T Wit Pagodjie* (The Small White Pagoda), which is a possible reference to the local mosque. The small map of *De Bay van Mascatta* (Bay of Muscat) includes a sketchy drawing of the city's defensive walls, with *T Fort Mogob* to the left and *T Fort Mascatta* to the right. Close to the latter fort is the *Rhede voor kleyne schepen* (the roads for small craft), in the middle of the bay is the *Rhede voor groote schepen* (the roads for larger vessels).

After the Portuguese had been expelled from Muscat in 1650, the Company sent a vessel to this Omani port to investigate the local situation. It appeared that the city had suffered greatly during the protracted siege and for the time being trade was out of the question for the time being. The situation began to change around 1660, when within the space of a few years the VOC captured most of the Portuguese forts on the Malabar Coast and by doing so in principle re-opened the way for the once significant trade of Muscat with Malabar in pepper and other spices. The Imam of Oman invited the Company to open an establishment in Muscat. Thereupon a Dutch ship was dispatched to explore and chart the coast of Oman, but it was 1674 before the Company actually established a trading-post in Muscat. Soon, however, the prospects for this enterprise seemed rather bleak. Oman was in the process of becoming a trading power itself, one which was indeed to expand its influence and territorial possession in no uncertain manner in the next few decades, and was therefore more a competitor than a partner. The only permanent reminder of this once vaguely amicable relationship was that the VOC granted Omani merchants access to its ports on the Malabar Coast and in Indian waters, in return for free Dutch access to the Gulf region.

The third small map shows once again *Cabo Monzadan* (Musandam). In the Strait of Hormuz lies the island *Kismis* (Qishm), which was occupied by the Company for eleven months in August 1684 in order to exact better conditions of trade in Gamron (*Gammaron* on the map). In 1623, shortly after the Portuguese had been driven out of the Strait of Hormuz by the English and the Persians, the VOC had established a factory at Gamron, which was significant for the export of wool, attar of roses and above all silk. Among the wares the Company sold here were spices, cotton textiles, porcelain, and lacquer-ware. In the same year, alongside their factory in Gamron, the Dutch opened an office in Isfahan, which was then the capital of the Persian Empire and home to a large international trading community. Among them were Armenian merchants, a number of whom acted as agents of the Company in the silk trade. In Persia the export of silk was the monopoly of the ruler, the Shah, and consequently European traders were obliged to periodically negotiate the renewal of the necessary permits. The Safavid dynasty fell in 1722 when Afghan tribes attacked the Persian Empire. After this date, the VOC retired completely to Gamron. This settlement was closed down in 1758.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Linker kaart/map on the left-hand side		
Mascatta	Muscat/Masqat/Maskate (plaats/settlement)	23-37N/58-33E
Stek grond	–	–
Matara	Matrah/Mutrah (plaats/settlement)	23-37-30N/ 58-34E
De Grauwe Clip	Jazirat Fahl (eiland/island)	23-41N/58-30E
Sieb	Sib/Seeb (plaats/settlement)	23-41N/58-11E
Borca	Barka (plaats/settlement	23-42N/57-53E
Ia. Sieb	Jazirat Kharabah (eiland/island)	23-50N/58-10E
Ia. Borca	Juzor ad-Daymaniyat/Jaza'ir Daymaniyat (eilanden/islands)	23-51-30N/ 58-05E
Soadije	as-Sawadi (plaats/settlement)	23-46N/57-46E
I. Soadije	Jaza'ir Suwadi (eilanden/islands)	23-47N/57-48E
grove Sandgrond	–	–
Sandgrond	–	–
Soek	as-Suwayq (plaats/settlement)	23-51N/57-27E
Stekgrond	–	24-10N/57E
Soar	as-Suhar/Sohar (plaats/settlement)	24-30N/56-36E
Ammok goet water te bekomen	Amq (plaats/settlement)	24-26N/56-42E
Nabor goet water te bekomen	Nabr (plaats/settlement)	24-32N/56-33E
Swarte Sandgrond Calba goet water te bekomen	Kalba/Khawr Kalba (plaats, baai/settlement, bay)	25-02N/56-22E
Gorsocaan goet water te bekomen	Khawr Fakkan (plaats/settlement)	25-20N/56-22E
Lebdia goet water te bekomen	–	–
waasagtigh sand (2x)	–	25-35N/56-23E
Dabba goet water te bekomen	Diba al-Hisn (plaats/settlement)	25-35N/56-17E
Lyma brak water te bekomen	Limah (plaats/settlement)	25-56N/56-25E
Cabel	Qabal (plaats/settlement)	26-00-47N/ 56-23-33E
Corsocaan	Khawr al-Hablayn (baai/bay)	26-07N/56-24E
Sandgrond	–	–
Pta. Marrasije	Ra's Dillah (kaap/cape)	26-08N/56-28E
Kierkasije	Ra's Khaysah (kaap/cape)	26-14N/56-29E
Fillem	Filam (plaats/settlement)	26-11N/56-25E
Mokaka	–	–
vuyle grond	–	–
Brakwater	–	–
Comsaar	Kamzar/Kumzar (plaats/settlement)	26-20N/56-25E
De dootkist	Didamar/Little Quoin (eiland/island)	26-28-30N/ 56-32E
De Lessenaar	Fanaku/Gap Island (eiland)	26-30N/56-32E
De Leest	as-Salamah/Great Quoin (eiland/island)	26-30N/ 56-30-30E
Pta. Mogalef	Ra's Shuraytah (kaap/cape)	26-23N/56-23E
Ciebie	Sibi (plaats/settlement)	26-12-29N/ 56-25-04E
Chassab water te bekoomen	al-Khasab (plaats/settlement)	26-12N/56-15E
Pta. Doggebij	Ra's Shaykh Mas'ud (kaap/cape)	26-15N/56-13E
T wit Pagodjie	–	–
Kaart rechtsboven/map on upper right		
De Bay van Mascatta	Baai van Muscat/Muscat Bay	23-37-30N/ 58-35-30E
vuyle grond	–	–
T Fort Mogob	Qalat Jalali (fort/fortress)	23-37N/58-36E
T Fort Mascatta	Hosn Mirani/Hisn Mirani (fort/fortress)	23-37N/58-33E
Rhede voor kleyne Schepen	Marsa al-Mukalla (baai/bay)	23-37N/58-33E
Rhede voor Groote Schepen	–	–
Sandgrond	–	–
Kaart rechtsonder/map on lower right		
Dobbij	Diba al-Hisn (plaats/settlement)	25-35N/56-17E
Boppose	al-Karshah? (plaats/settlement)	25-39N/56-16E
Wageniaka	–	–
Linna	Limah (plaats/settlement)	25-56N/56-25E
Cabo Monzandan	Kaap/Cape Musandam	26-23N/56-30E
Kismis	Qishm/Qeshm (eiland, plaats/island, settlement)	26-57-30N/ 56-16E
Laricha	Jazireh-ye Larak (eiland/island)	26-50N/56-20E
Ormus	Ormoes/Hormuz/Hormoz (eiland, plaats/ island, settlement)	27-05N/56-27E
Gamron	Bandar Abbas/Bandar-e Abbas (plaats/ settlement)	27-10N/56-17E
Heylige bergh	Kuh-e Mobarak (berg/mountain)	25-48N/57-19E
Cabo de Jasques	Kaap/Cape Jask/Ra's-e Jask	25-38N/57-46E

DE STAD GAMRON

I-13d (NA 4.VEL-864).

De stad Gamron.

The town of Gamron.

1 aanzicht : ingekleurd : 52,5 x 74,5 cm.
1 view : coloured; 52.5 x 74.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 13d.
Number: [top right]: 13d.

Oriëntatie: [onbekend].
Orientation: [not known] .

De tekening van blad I-13d (inhoudsopgave 1806: 'No. 13d. Gezigt der Stad Gamron.') biedt een interessante aanblik vanaf de rede op Gamron (Bandar Abbas), de strategisch gelegen Perzische haven aan de Straat van Hormuz.

Gedurende eeuwen vormde Gamron het eindpunt van karavaanroutes die het Perzische rijk in alle windrichtingen doorkruisten. Vanwege de ondiepten voor de kust moesten grote schepen hier ten minste een mijl buitengaats ankeren (zie het kaartje rechtsonder op blad I-13c, pag. 106), waar kleinere inheemse vaartuigen zorgden voor de belading. De stad bestond overwegend uit eenvoudige lemen huizen, met als voornaamste grotere gebouwen het paleis van de Perzische gezaghebber, het fort en de factorijen van de EIC en de VOC. Deze laatste zijn op de tekening te herkennen aan de Engelse en Nederlandse vlaggen. Gamron had meer het karakter van een tijdelijk kamp dan van een vaste residentie. Gedurende de zomer, wanneer de scheepvaart was gestaakt, trokken veel inwoners naar minder warme gebieden. De hier afgebeelde eerste VOC-factorij (1623) was aan drie zijden om een rechthoekige hof gebouwd. In de bloeiperiode werkten er onder leiding van een directeur ca. veertig compagniesdienaren. Buiten de stad bezat de VOC nog een fraaie tuin met dadelpalmen, waar het hogere personeel de hitte kon ontvluchten. In 1706 verhuisde de Compagnie naar een beter te verdedigen complex aan de oostzijde van de stad, waarvan in de *Atlas Isaak de Graaf* evenwel geen tekening is opgenomen.

Aan het eind van de jaren zeventig van de zeventiende eeuw kreeg de VOC te maken met een dalende omzet van haar Perzische kantoren. Het belangrijkste handelsproduct was zijde, die de Compagnie voordien steeds op contract voor een voordelige prijs had kunnen kopen, in ruil voor geregelde tribuutgeschenken aan het Perzische hof. Tegen 1681 waren de condities voor levering echter zodanig verslechterd dat de Hoge Regering in Batavia in ernst overwoog de belangrijke zijdecontracten op te zeggen, omdat het kantoor in Gamron niet de vereiste winst boekte. Om de Perzen te dwingen tot een gunstiger overeenkomst, ging de VOC op initiatief van haar voormalige directeur in Perzië Reynier Casembroot (1679-1683) in 1684 over tot een blokkade van Gamron. Compagniestroepen veroverden de vesting op het eilandje Qishm tegenover de stad en hielden deze tezamen met een aantal Perzische schepen bezet, tot de sjah na elf maanden toegaf en instemde met vermindering van de taksen en de garantie van blijvende vrijhandel te Gamron. In de volgende jaren werden de betrekkingen met Isfahan genormaliseerd en namen de handel en de winst weer toe.

Naast de zijdehandel was ook de verkoop van specerijen in Perzië zeer lucratief. De VOC ontving hiervoor gouden dukaten, die via karavaanroutes vanuit Europa op de Perzische markt kwamen. Deze Perzische goudstroom werd belangrijker naarmate in de tweede helft van de zeventiende eeuw eerst de aankoop van goud op Formosa (Taiwan) onmogelijk werd en later ook Japan wegviel als brongebied. In het begin van de achttiende eeuw kwamen elk jaar drie of vier oostindiëvaarders de dukaten, die verpakt waren in balen ruwe zijde, in Perzië ophalen. In ruil voerden deze schepen uit Batavia dan tezamen ongeveer een half miljoen pond peper en duizenden ponden andere specerijen, bijna een half miljoen pond suiker en een hoeveelheid Voor-Indisch textiel aan, met een totale waarde van zo'n half miljoen gulden. De goederen werden vrijwel allemaal in Gamron verkocht.

Gamron was voor de VOC lange tijd een goed winstgevend kantoor, tot het Perzische rijk in het eerste kwart van de achttiende eeuw werd veroverd door de Afghanen en de handel sterk terugliep. De bezetting van de handelspost werd na 1722 gehalveerd en stond daarna vanaf 1755 nog slechts onder een resident in plaats van een gezaghebber. In 1758 trok de Compagnie zich geheel terug uit Gamron, maar elders in de Perzische Golf ging de handel nog enkele jaren door. Na het verlies van het eiland Kareek in 1766 vertrok de VOC definitief uit dit gebied.

The drawing on Sheet I-13d (index of 1806: 'No. 13d. View of the Town of Gamron.') offers an interesting glimpse of *Gamron* (Bandar Abbas), sketched from the roads.

For centuries, Gamron, as Persia's principal centre of overseas trade strategically situated on the Strait of Hormuz, had been the terminus for the caravan routes which criss-crossed the Persian Empire in all directions. Because of the shoals near the coast, large ships had to anchor at least a mile offshore (see the small map below right on Sheet I-13c, p. 106), from where small indigenous craft took care of the loading and unloading. Most of the town was composed of simple clay houses, the most prominent larger buildings being the palace of the Persian Governor, the fort, and the factories of the EIC and the VOC. The latter two are marked in the drawing by English and Dutch flags. Gamron was far more reminiscent of a temporary camp than of a permanently occupied town. During the summer, when shipping had been halted, the inhabitants escaped to less sultry regions. The first VOC factory (1623), which is depicted here, was built around three sides of a rectangular courtyard. In its heyday some forty company servants worked here under the leadership of the Director. Outside the town, the VOC also possessed a fine garden with date palms, to which the higher-ranking personnel could flee to escape the heat. In 1706, the Company moved to a more easily defensible complex on the eastern side of the town, of which no illustration is included in the *Atlas Isaak de Graaf*.

At the end of the 1670s, the VOC found itself faced with a decreasing turnover in its Persians establishments. The most important item of trade was silk, which up to that time the Company had been able to purchase under contract at favourable prices, in exchange for regular payments of tribute to the Persian Court. Around 1681, however, terms of delivery had deteriorated to the extent that the High Government in Batavia gave serious consideration to cancelling the important silk contracts, given the fact that the office in Gamron no longer delivered a satisfactory profit. In an effort to force the Persians into granting more liberal conditions, at the instigation of it former director in Persia, Reynier Casembroot (1679-1683), Batavia decided to blockade Gamron in 1684. Company troops took the fort on the island of Qishm opposite the town and occupied both this stronghold and a number of Persian ships. After eleven months the Shah gave in and conceded a reduction in taxes and gave the guarantee of continuing free trade at Gamron. In the years which followed, relations with Isfahan were normalized and both trade and profit flourished.

Besides the silk trade, the sale of spices in Persia was extremely lucrative. For these sought-after wares, the VOC was paid in gold ducats which were brought to the Persian market along the caravan routes from Europe. In the second half of the seventeenth century, this stream of Persian gold became ever more important after first the purchase of gold in Formosa (Taiwan) was made impossible and later Japan bowed out as a source of precious metals as well. At the beginning of the eighteenth century, every year three of four East Indiamen arrived to pick up and transport the ducats, which were packed in bales of raw silk. In exchange, these ships brought roughly half a million pounds of pepper plus thousands of pounds of other spices, nearly half a million pounds of sugar, and a quantity of Indian textiles, altogether valued at around half a million guilders. Almost all these goods were sold in Gamron.

For a long time Gamron continued to be a very profitable office for the VOC, a situation which lasted until in the first quarter of the eighteenth century when the Persian Empire was overrun by Afghan tribesmen and the trade went into a marked decline. The number of the personnel at the post was halved after 1722 and from 1755 the establishment was headed by a mere resident instead of a commander. Only three years later, in 1758, the Company withdrew completely from Gamron, but trade elsewhere in the Persian Gulf continued on for a few more years. After the island of Kareek had been lost in 1766, the VOC withdrew completely from the region.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
DE STAD GAMRON	Bandar Abbas/Bandar-e Abbas (plaats/settlement)	27-10N/56-13E

4

BASSORA

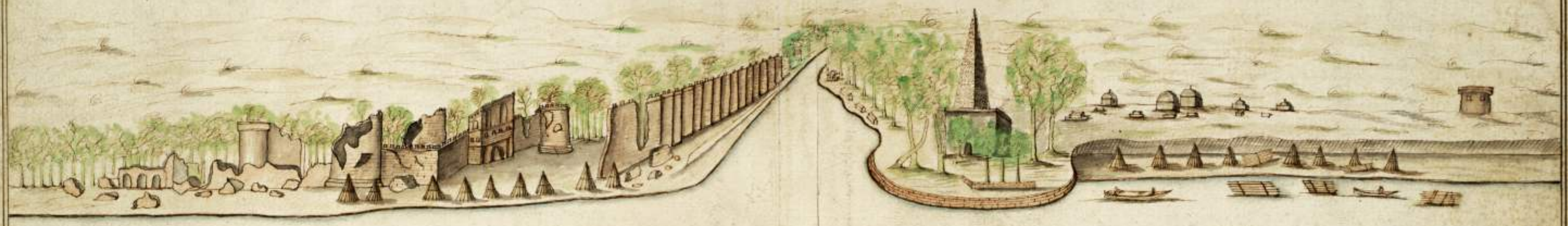

RIVIER D'EUPHRATES

TES

A° 1677.

Platte Gront de
Van de
Stad BASSORA
in Arabien

a Stadsmuuren ...
b Het oude Casteel Manari
c Nieu Casteel Manari ...
d Rio d' Euphrates
e Sprunt van Bassora
f Sprunt van Serara
g 't Diep Graft
h Schutjanmen
i Corde spoore
k Bagles ...
l De Sandzee
A° 1677

Anno 1677
't Casteel Gordelaan in het
Princelyck Hoff gelegen op
Baldea tegen over de stad
Bassora.

I-14 I, II, III (NA 4.VEL-863).

[1] Bassora A.o. 1677 [2] Platte grondt van de stad Bassora in Arabien [3] Anno 1677. T' Casteel Gordelaan en het Princelijk Hoff, gelegen op Baldea tegen over de stad Bassora.

[1] Bassora A.o. 1677 [2] Ground-plan of the town of Bassora in Arabia [3] Anno 1677. Gordelaan Castle and the Princely Court, situated at Baldea opposite the town of Bassora.

1 kaart en 2 aanzichten: ingekleurd; 48,5 x 70,5 cm.
1 plan and 2 views: coloured; 48.5 x 70.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 14.
Number: [top right]: 14.

Oriëntatie: [onbekend].
Orientation: [not known].

In het noordelijkste deel van de Golfregio bezat de VOC een loge in 'Bassora' (Basra, al-Basrah) aan de Shatt al-Arab, de samenloop en monding van de Eufraat en Tigris. Deze zeehaven van Bagdad, indertijd onder Turks gezag, vormde het eindpunt van de handelsroutes over land met het Middellandse-Zeegebied. De Nederlanders volgden hier weer de Engelsen, die kort na 1640 begonnen op kleine schaal handel te drijven met Basra. Hoewel de pasja van Bagdad de Compagnie een aantal handelsfaciliteiten verleende, bleven de winsten aanvankelijk zeer beperkt. De VOC kon in Basra slechts kleine hoeveelheden specerijen en suiker verkopen, terwijl Arabische kooplieden hier zelf al peper uit Malabar en andere Voor-Indische producten aanvoerden. Bij gebrek aan goud verzamelde de Compagnie in deze regio een inheemse zilveren munt, de zogenoemde abassies.

Blad I-14, gedateerd 1677 (inhoudsopgave 1806: 'No. 14. Gezigt en platte grond van Bassora en gezigt van het Kasteel Gordelaan/1677/'), toont boven een blik op de toegang over water tot de stad vanaf de Shatt al-Arab ter hoogte van het oude fort Manari, linksonder de plattegrond van Basra en rechtsonder ''T Casteel Gordelaan en het Princelyk Hoff op Baldea, gelegen tegen over de stad Bassora'. Basra is in de plattegrond weergegeven met stadsmuren aan de landzijde van '17800 passen in 't Rond' (een totale omtrek van ca. 10 km); aan de zijde van de rivier de Eufraat (de huidige Shatt al-Arab) liggen, eveneens binnen een ommuurd terrein, het oude en het nieuwe 'Casteel' (fort) Manari.

Toen de handel met Bandar Abbas (Gamron) aan de Straat van Hormuz in de eerste helft van de achttiende eeuw sterk achteruit ging, nam de betekenis van Basra toe. Na 1722 was de vestiging te Basra gedurende enige decennia zelfs het belangrijkste steunpunt aan de Golf voor de Compagnie, die in deze periode uitstekende betrekkingen met de Arabische stammen in de regio onderhield. Dit was later mede te danken aan het optreden van Tiddo Frederik baron van Kniphausen, die in 1749 resident van Basra werd en later op grond van zijn ervaringen in dit ambt een uitvoerige verhandeling over de stammen langs de Golf schreef, waaruit zijn grote sympathie blijkt voor de Arabische volksaard. De verhouding tot de Turkse en Perzische autoriteiten was over het algemeen minder goed, maar desondanks wist Van Kniphausen vanuit Basra de compagnieswaar, in het bijzonder de stoffen uit Voor-Indië, tot in Aleppo in Syrië op de markt te brengen. De resident bezat een eigen scheepje, waarmee hij uitvoerige verkenningen in het Golfgebied ondernam.

Van Kniphausen wist gouverneur-generaal Jacob Mossel (1750-1761) te bewegen een versterkte handelspost te bouwen op het eiland 'Kareek' (Khargh), gelegen in het noorden van de Perzische Golf tussen de Perzische haven Bushire (Bushehr), waar zich een kleine VOC-post bevond, en Basra. Een plaatselijke Arabische machthebber was bereid het eiland voor dit doel aan de Nederlanders af te staan. Op eigen grond en onder bescherming van een eind 1754 voltooid fort, dat 'Mosselstein' werd genoemd, kon de VOC hier enkele jaren ongestoord handeldrijven, zonder geplaagd te worden door plundering, afpersing door lokale autoreiteiten en andere problemen die zich elders in de Golf steeds weer voordeden. De kantoren in Basra en Bushire werden uiteindelijk geheel verlaten ten gunste van de nieuwe vestiging op Kareek, waar Van Kniphausen van 1753 tot 1759 de eerste resident was. Toen evenwel na enige jaren bleek dat deze post niet echt winstgevend werd, besloot de VOC de handel op de Perzische Golf in 1762 te staken. Nog voor de Compagnie Kareek geheel had ontruimd, werd het eiland in 1766 al bezet door troepen van de Perzische gezaghebber in de nabijgelegen haven Bandar-e Rig.

In the northerly part of the Gulf region, the VOC had a trading-post in *Bassora* (Basra, al-Basrah) on the Shatt al-Arab, the confluence and estuary of the Euphrates and the Tigris. This sea-port of Baghdad, which was under Turkish rule at that time, was the terminus of the overland trade routes from the Mediterranean area. Here once again the Dutch followed in the wake of the English, who had begun to conduct small-scale trade in Basra shortly after 1640. Although the Pasha of Baghdad granted the Company a number of commercial facilities, in the initial period profits were disappointing. All the VOC was able to sell in this market were small amounts of spices and sugar. Arab merchants were already importing pepper from Malabar and other Indian products. As gold was not readily available, the Company bought up the indigenous silver coins of the region known as *abassies*.

Sheet I-14, dated 1677 (index op 1806: 'No. 14. View and ground-plan of Bassora and view of Gordelaan Castle/1677/'), shows above a glimpse of the entrance to the city by water from the Shatt al-Arab near the old Fort Manari.; below left is a map of Basra itself and below right *'T Casteel Gordelaan en het Princelyk Hoff op Baldea, gelegen tegen over de stad Bassora* (Gordelaan Castle and the Princely Court, situated at Baldea opposite the town of Basra). In the drawing Basra is shown with city walls on the landward side measuring *17800 passen in 't Rond* (around 10 kilometres in circumference); on the side of the Euphrates (Shatt al-Arab) lie the old and the new *Casteel* (Fort) Manari, also encircled by walls.

When the trade at Bandar Abbas (Gamron) on the Strait of Hormuz began to decline sharply at the beginning of the eighteenth century, the importance of Basra increased. In the period after 1722, for several decades the settlement at Basra was the Company's most important post in the Gulf. At that time the VOC maintained excellent relations with the Arab tribes in that region, mostly as a result of the diplomatic skills of Tiddo Frederik, Baron van Kniphausen, who was appointed Resident of Basra in 1749. Later he was to write an exhaustive monograph about the national character of the tribes in the Gulf region, for whom he felt great personal sympathy, drawing on his experiences in Basra. Generally speaking, relations with the Turkish and Persian authorities were less amicable, but all this to spite, from Basra Van Kniphausen ably succeeded in marketing the Company goods, especially the textiles from India, to places as far away as Aleppo in Syria. The Resident possessed his own small ship, in which he made detailed explorations of the Gulf region.

Van Kniphausen also succeeded in persuading Governor-General Jacob Mossel (1750-1761) to build a fortified trading-post on the island of *Kareek* (Khargh), situated in the northern part of the Persian Gulf between the Persian port of *Bushire* (Bushehr), where there was a small VOC post, and Basra. The local Arab ruler was prepared to cede the island to the Dutch for this purpose. On its own soil and protected by the fort, which had been named *Mosselstein*, for several years the VOC was able to pursue its trade uninterruptedly, unhampered by plundering or by the extortions of local authorities or by other such problems which were continually cropping up elsewhere in the Gulf. Eventually the offices in Basra and Bushire were both abandoned in favour of the new fort on Kareek, where Van Kniphausen was the first Resident from 1753 to 1759. However, in 1762, after several years of rather disappointing profits, the VOC decided to stop the trade to the Persian Gulf altogether. Even before the Company had completely vacated Kareek, the island was occupied by a Persian force sent out by the governor of the nearby port of Bandar-e Rig.

Verklaring: [2] [rechts een legenda bij de letters a-l:]
Explanations: [2] [right-hand side] a key to the letters a-l:

a. Stadsmuur, is 17800 passen in t' rond.
b. Het oud casteel Manari.
c. Nieu casteel Manari, sijnde dese 2 casteelen met een muur omringht.
d. Riv. d' Euphrates.
e. Spruit van Bassora.
f. Spruit van Sevara.
g. T' Dorp Cerase.
h. Soutpannen.
i. Cerase poort.
k. Bagdat poort.
l. De Sandzee.

A.o. 1677.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
BASSORA	Basra/al-Basrah (plaats/settlement)	30-30N/47-50E
b. Oud casteel Manari	-	-
c. Nieu casteel Manari	-	-
d. Riv. d' Euphrates	Eufraat/Euphrates/Shatt al-Arab (rivier/river)	29-56N/48-35E
e. Spruit van Bassora	-	-
f. Spruit van Sevara	-	-
g. T' Dorp Cerase	-	-
h. Soutpannen	-	-
i. Cerase poort	-	-
k. Bagdat poort	-	-
l. De Sandzee	-	-

C O R O M A N D E L
C A N A R A
M A L A B A R
O F
Goa
Barcelor
Mangalor
Calicut
Cranganor
C U N N'
Sourat
Bombaja
Diego Garc.
Chagos
Triangle
Pondichery
Karikal
Negapatan
Tranquebar
Cuddalore
Porto Nov.
Sadras
Pulicat
Madraspatan
Armagon
Trivatore
Wellore
Gingi
Tripetty
Arcot
Vellore
Chittore
Velore
Gingi
Tripetty
Arcot
Chittore
Velore
Gingi
Tripetty
Arcot
Chittore
Velore
Gingi
Tripetty
Arcot

I-15 I, II (NA 4.VEL-226).

[Kaart van Gouzaratte, Cuncan of Visiapoer, Canara en Malabar, van de R. Pilatus tot Crangenor].

[Map of Gouzaratte, Cuncan or Visiapoer, Canara and Malabar, from the R. Pilatus to Crangenor].

Schaalstok van 30 Duytsche mylen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 1.912.000].
Scale-bar of 30 Duytsche mylen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 1,912,000].

1 kaart in 2 delen; ingekleurd; 52,5 x 74 cm.
1 map in 2 parts: coloured; 52.5 x 74 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 15.
Number: [top right]: 15.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De twee overzichtskaarten van blad I-15 (inhoudsopgave 1806: 'No. 15. De kust van Mallabaar van Gouzaratte tot Cranganoor.') geven tezamen het grootste deel van de westkust van het Voor-Indische subcontinent weer, zuidwaarts tot halverwege de Malabarkust. De linker afbeelding toont 'Gouzaratte' (Gujarat, Gujerat), met de Golf van Kachchh (Kutch), het schiereiland Kathiawar en geheel rechts, aan de Golf van Cambay (Khambhat) en de Tapti-rivier, de havenstad 'Soeraten' (Soerat, Suratte) gemarkeerd door een Nederlandse vlag. In de rechter kaart van het bij A zuidelijk aansluitende kustgebied zijn de vestigingen te 'Wingurla' (Vengurla), 'Barcelor' (Basrur), 'Cananor' (Cannanore, Kannur) en 'Crangenor' (Cranganore).

Na eerdere mislukte pogingen verwierf de opperkoopman Pieter Gillis van Ravesteyn in 1616 het recht om naast de bestaande Engelse en Portugese kantoren een VOC-vestiging in Suratte te stichten. De stad was, vooral vanwege de uitstekende kwaliteit indigo en textiel die de streek leverde, een belangrijk handelscentrum. Voor de Nederlanders waren de katoenen stoffen een onontbeerlijk ruilmiddel in de specerijhandel op de Molukken en in de overige Indische Archipel. In tegenstelling tot wat ze elders veelal gewend was, kon de Compagnie de negotie hier niet zelf organiseren, maar diende zij zich aan te passen aan de omslachtige plaatselijke praktijk van handel via contractmakelaars. Tijdens de eerste jaren ontplooide de Compagnie in Suratte nog maar weinig activiteiten. Pas na 1620, toen haar positie in de Indische Archipel was verstevigd en Batavia afdoende was beschermd, kreeg deze vestiging een hogere prioriteit. Onder leiding van de bekwame Pieter van den Broecke, die hier van 1620 tot 1628 directeur was, kwam de handel goed op gang. Met Suratte als regionaal hoofdkantoor zette hij handelsposten op in Burhanpur, Bharuch (Broach), Baroda (Vadodara), Cambay (Khambhat), Ahmedabad en Agra. De vestigingen in Burhanpur en Cambay hadden geen succes en werden na enige jaren opgeheven; in de latere compagniestijd waren ook enkele andere van de nevenkantoren voor korte of langere perioden gesloten. Suratte was tot 1759 de belangrijkste haven van het Mogol-rijk, van waaruit de Gujarati's de producten uit het achterland verscheepten naar Perzië en de Arabische wereld, alsmede naar Malabar en Zuidoost-Azië. Ook fungeerde Suratte als overslaghaven voor producten uit het Verre Oosten naar het Golfgebied en de havens aan de Rode Zee. In 1759 kwam de stad onder Engels gezag.

In tegenstelling tot de geografisch beperkte specerijenteelt op de Molukken konden de verspreide productiecentra van textiel in het Mogol-rijk niet onder een compagniesmonopolie gebracht worden, ook al doordat de VOC te land tegenover de grootmogol over ontoereikende militaire middelen beschikte. Wel konden de Nederlanders en Engelsen bij gelegenheid hun overwicht ter zee uitbuiten; het Mogol-rijk bezat geen zeemacht van betekenis, terwijl de Voor-Indische uitvoer in de loop van de zeventiende en achttiende eeuw steeds meer onder controle van de Europese handelscompagnieën kwam. Een goede verstandhouding was dan ook van cruciaal belang voor beide partijen, waartoe de Compagnie en de andere Europese mogendheden met belangen in Voor-Indië gedwongen waren geregeld ceremoniële reizen naar het hof van de grootmogol in Agra te ondernemen om handelsprivileges te verkrijgen of te verlengen, altijd met groot gevolg en onder aanbieding van kostbare geschenken.

De moesson bepaalde het ritme van de handel op Gujarat. Door de heftige zuidwestmoesson was scheepvaart in de periode mei-augustus vaak onmogelijk, terwijl de noordoostenwinden in het winterseizoen juist gunstig waren voor de vaart op de Perzische Golf. Suratte was voor de compagniesschepen de eindbestemming voor importgoederen en edele metalen uit Azië en Europa, en uitvoerhaven van stoffen, indigo en andere Voor-Indische producten. Tussen 1624 en 1630 exporteerde de VOC uit Suratte jaarlijks goederen ter waarde van 500.000 tot 700.000 gulden, in de periode 1637-1640 bedroeg haar uitvoer hier zelfs tussen de 750.000 en 1.400.000 gulden per jaar. Omdat de Compagnie in Gujarat alleen handel dreef en geen forten met een omvangrijke bezetting hoefde te onderhouden, zoals in de meeste van haar andere vestigingen in Azië, was de omvang van het VOC-personeel er relatief klein: omstreeks 1620 werkten op de verschillende kantoren in totaal nog maar achttien compagniesdienaren. In 1628 was hun aantal toegenomen tot 35, in 1687-1688 waren het er 78 en in 1700 106. De maximale personeelssterkte in Gujarat werd pas bereikt in 1750, met ruim 300 man, maar bleef op een totaal van 25.000 compagniesdienaren in Afrika en Azië ook toen nog gering. Dit kleine aantal voerde overigens wel een grote staat, vanwege de noodzaak respect af te dwingen voor de Compagnie als belangrijke handelsonderneming en maritieme macht, al bleven de handelskantoren zelf gewoonlijk bescheiden van omvang. Tijdens de Vierde Engelse Oorlog (1780-1784) was de factorij te Suratte met de meeste andere Nederlandse bezittingen in Voor-Indië bezet door de Engelsen. Kort na de teruggave, in 1788, besloot de Compagnie deze vestiging op te heffen, waarna ze ten slotte in 1795 (formeel echter pas met het Tractaat van Londen van 1824) blijvend in Engels bezit kwam.

Tegenover Suratte, dichter bij de monding van de rivier, bezat de VOC in 'Sualy' (Suvali) een kleine reparatiewerf voor haar schepen; op de kaart is dit punt gemarkeerd met een Nederlandse vlag. Verder zuidelijk is 'Bombaja' (Bombay of Mumbai) ingetekend, dat sinds 1661 een Engelse bezitting was. Na het midden van de achttiende eeuw zou Suratte als handelshaven door deze stad volledig overvleugeld worden. Nog zuidelijker ligt 'Dabul' (Dabhol), waar de Portugezen vanaf het begin van de zestiende eeuw een handelssteunpunt hadden. In 'Wingurla' (Vengurla), ten noorden van de belangrijke Portugese vestiging Goa op de rechter kaart, was sinds 1637 een Nederlandse loge gevestigd (kaart I-17, pag. 116). Verder zuidelijk, aan de kust van Canara, ligt de plaats 'Barcelor' (Barselor, Basrur), waar de VOC in 1667-1668 een factorij stichtte (blad I-19, pag. 120). 'Cananor' (Cannanore, Kannur) en 'Crangenor' (Cranganore. Kranganur) aan de eigenlijke Malabarkust kwamen in 1662-1663 in Nederlandse handen (bladen I-22a, I-22b, I-22f, pag. 126-130, 136). Behalve aan deze compagniesvestigingen en aan 'Mangelor' (Mangalore, zonder vlag, blad I-20 pag. 122) besteedt de *Atlas Isaak de Graaf* ten aanzien van het afgebeelde kustgebied ook aandacht aan de Portugese bezittingen Diu (blad I-16, pag. 114) en Goa (blad I-18, pag. 118). Van Suratte is geen afzonderlijke kaart of plattegrond opgenomen.

Taken together, the two general maps or charts on Sheet I-15 (index of 1806: 'No. 15. The Malabar Coast from Gouzaratte to Cranganoor.') reproduce the major part of the west coast of the Indian Sub-Continent, covering it south as far as halfway down the Malabar Coast. The map on the left shows *Gouzaratte* (Gujarat), including the Gulf of Kutch (Kachchh), the Kathiawar Peninsula, on the far right the Gulf of Cambay (Khambhat), and, on the Tapi River, the port city of *Soeraten* (Surat, Suratte), which is indicated by the Dutch flag. On the right-hand map of the adjacent southerly stretch of coast are the settlements of *Wingurla* (Vengurla), *Barcelor* (Basrur), *Cananor* (Cannanore, Kannur), and *Crangenor* (Cranganore).

After several failed attempts, in 1616 Senior Merchant Pieter Gillis van Ravesteyn won the right to set up a VOC establishment in Suratte, alongside the existing English and Portuguese offices. The city was an important hub of trade, especially because of the fame of its excellent quality indigo and the textiles produced in the region. The cotton textiles were a vital item of exchange for spices in the Moluccas and in other parts of the Malay Archipelago. In contrast to what it was used to in other places, the Company was not permitted to organize its own trade here, but was expected to conform to the time-consuming local practice of trading via contract-agents. During the first years it was established in Suratte, the Company did not undertake many new ventures. Only some time after 1620, when the VOC's position in the Malay Archipelago had been consolidated and Batavia adequately protected, was this settlement accorded a higher priority. Under the leadership of the highly able Pieter van den Broecke, who was director there from 1620 to 1628, trade began to flourish. Using Suratte as his regional headquarters, he established trading-posts in Burhanpur, Bharuch (Broach), Baroda (Vadodara), Cambay (Khambat), Ahmedabad, and Agra. The settlements at Burhanpur and Cambay soon failed, however, and had to be abandoned after a few years; in later periods the Company occasionally also closed a number of the other sub-branches for some time. Until 1759, Suratte was the most important port in the Mogul Empire, the harbour from where the Gujaratis shipped the products of the Indian hinterland out to Persia and the Arab world, as well as to Malabar and South-East Asia. Suratte was also a transshipment harbour for products from the Far East on their way to the Persian Gulf and Red Sea ports. In 1759 the city came under English rule.

In contrast to the geographically restricted Spice Islands in the Moluccas, the widespread centres for the production of textiles in the Mogul Empire could not be brought under the monopoly of one company, not least because on land, the VOC's military provisions were far too meagre ever to contemplate challenging the Great Mogul. On occasion, however, both the Dutch and the English were able to take advantage of their ascendancy at sea, as the Mogul Empire had no sea power worth mentioning. This should be coupled with the fact that in the course of the seventeenth and eighteenth centuries, most of the overseas exports from the Indian Sub-Continent were gradually taken over by the European trading companies. A good relationship was therefore of the greatest importance to both parties and, in order to maintain this, the Company and the other European powers were obliged to undertake regular embassies to the court of the Great Mogul in Agra where they could negotiate trading privileges or extend those they already had. These court journeys were always effectuated with great pomp, a large entourage, and numbers of costly gifts.

The monsoon set the rhythm for the trade to Gujarat. In the period May to August, navigation was virtually impossible because of the tempestuous south-west monsoon. Conversely, the north-east monsoon meant that the winter was the season best suited to trading to the Persian Gulf. Suratte was the Company's principal destination in the region for import wares and precious metals from Asia and Europe, as well as being the export harbour for textiles, indigo and other Indian goods. Between 1624 and 1630, the VOC exported goods from Suratte valued at 500,000 to 700,000 guilders annually. In the period 1637 to 1640, this export was even worth between 750,000 and 1,400,000 guilders *per annum*. Since the Company was only engaged in trade in Gujarat and consequently had no large garrisoned forts to maintain, as it was obliged to do in most other settlements in Asia, the number of the VOC personnel employed there was relatively small; around 1620 a total of only eighteen Company servants were stationed at the various establishments. By 1628 their number had risen to thirty-five; in the period 1687-1688 this had more than doubled to seventy-eight, and in 1706 there were 106 people employed in Gujarat. The maximum personnel strength was only reached in 1750, when it was a good 300 men, but among the total of 25,000 Company servants in Africa and Asia it was still fairly modest. Though small in number, they maintained great pomp and circumstance, which was necessary to maintain the level of respect which was the Company's due as an important trading concern and as a maritime power, even though the trading-posts themselves were usually of a modest size. During the Fourth Anglo-Dutch War (1780-1784), the factory in Suratte, as indeed were most of the Dutch settlements in India, was occupied by the English. Shortly after it had been handed back, the Company decided to abolish this post in 1788, after which Suratte passed into permanent English possession in 1795 (formally only so in 1825, following the 1824 Treaty of London).

Opposite Suratte, closer to the mouth of the river, in *Sualy* (Suvali) the VOC had a small repair yard for its ships; on the map this point is indicated by a Dutch flag. Farther south *Bombaja* (Bombay or Mumbai) is marked, which since 1661 had been an English possession. In the second part of the eighteenth century, Suratte would be totally eclipsed as a trading port by this city. Farther to the south again lies *Dabul* (Dabhol), where the Portuguese had maintained a branch office since the beginning of the sixteenth century. In *Wingurla* (Vengurla), north of the important Portuguese settlement of Goa on the right-hand map, there had been a small Dutch office since 1637 (Sheet I-17, p. 116). South again on the Canara Coast lies *Barcelor* (Barselor, Basrur), where the VOC began a factory in 1667-1668 (Sheet I-19, p. 120). *Cananor* (Cannanore, Kannur) and *Crangenor* (Cranganore, Kranganur) on the Malabar Coast proper came into Dutch hands in 1662-1663 (Sheets I-22a, I-22b, I-22f, pp. 126-130, 136). Besides paying attention to these settlements and to that at *Mangelor* (Mangalore, without flag, Sheet I-20, p. 122), in its treatment of this coastal area the *Atlas Isaak de Graaf* also devotes some attention to the Portuguese possessions of Diu (Sheet I-16, p. 114) and Goa (Sheet I-18, p. 118). A separate map or plan of Suratte was not included.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Linker kaart/map on the left-hand side		
GOUZARATTE	Gujerat/Gujarat ß(landstreek/region)	23N/72E
R. Pilatus, gelijke een Eylant	Indus? (rivier/river)?	24-04N/67-42E
Larijbanda	<Kori Creek?> (rivier/river)	23-40N/68-30E
R. Sinda is nergens aen te kennen dan aan de Pagood	Kori Creek? (rivier/river)	23-40N/68-30E
Gouseratte	Lakhpat? (plaats/settlement)	23-49N/68-47E
Dit is heel laegh duynlandt	–	–
Swart fijn Sant	–	–
Sandplaat	Ranwara Shoals (ondiepte)	22-43N/69-19E
Nyn Negger	Navinagar (plaats/settlement)	22-32N/70-07E
Negger	Jamnagar (plaats/settlement)	22-28N/70-04E
Kilaen	Kalyan (eiland/island)	22-34N/69-59E
Pilote	Pirothan Island (eiland)	22-35N/69-57E
Koba	Munde Ka Bhet (eiland/island)	22-31N/69-53E
Badanon	Padana/Bedi Bandar (plaats/settlement)	22-30N/70-03E
Silican	Sika/Sikka (plaats/settlement)	22-26N/69-50E
Combaron	–	–
Bylen	Kalubhar Reef (ondiepte/shoals)	22-28N/69-36E
Beijr	Dhani Bet (eiland/island)	22-24N/69-32E
Rio Basety Kickgady	Pindara Bay (baai)	22-19N/79-13E
Batsetty	–	–
Betsitte odaer	Bet Shankhodhar (eiland/island)	22-26N/69-07E
Rammeron	–	–
Sankelguado	–	–
Gandynba	–	–
Madipoor	Madhavpur (plaats/settlement)	21-15N/69-57E
Girijwaer	Khari? (rivier/river)/ Chorwad (plaats/settlement)	21-04N/70-08E 20-59N/70-15E
Sora	Chhara (plaats/settlement)	20-43N/70-43E
Diu	Diu (eiland, plaats/island, settlement)	20-42N/71-00E
Nandel	Nawabandar (plaats/settlement)	20-44N/71-04E
mondas Rovad	Jafarabad (plaats/settlement)	20-51N/71-22E
Candete Meger	Sultanpur (plaats/settlement)	21-18N/72-05E
CUNCAN OF VISIAPOER	Konkan/Visiapur/Bijapur (landstreek/region)	18N/73E
Surade	Sabarmati River (rivier)	22-17-52N/ 72-23-38E
Banamtacone	Narmada (rivier/river)	21-39N/72-48E
Sualy	Suvali (plaats/settlement)	21-10N/72-37E
Souraten	Surat (plaats/settlement)	21-12N72-49E
Berampoer	–	–
Gardiona	–	–
De Berg van Balsa	Valsad (plaats/settlement)	20-36N/72-56E?
Daman	Daman/Moti Daman (plaats/settlement)	20-25N/72-49E
Samaon	Amgaon (plaats/settlement)	20-12N/72-47E
Caep St. Joan	Highland of St. John/Sunjan/Gulur Point (kaap/cape)	20-04N/72-42E
Dami	–	–
Basaijn	Bassaym/Bacaim/Vasai (plaats/settlement)	19-20N/72-48E
Bombaja	Bombay/Mumbai (plaats/settlement)	19-00N/72-50E
Duifjes Eijlt	Kanhoji Angre (eiland/island)	18-42N/72-48E
Choul	Chaul (plaats/settlement)	18-32N/72-55E
Suffredan	Srivardhan (plaats/settlement)	18-02N/73-00E
Dabul	Dabhol (plaats/settlement)	17-35N/73-09E
Rechter kaart/map on the right-hand side		
Dabul	Dabhol (plaats/settlement)	17-35N/73-09E
Dobetella	Ratnagiri? (plaats/settlement)	17-00N/73-16E
Caitapan	Vaghotan (rivier/river)	16-33N/73-20E
Caap dos Pagoodos	Mumbri Point (kaap/cape)	16-22N/73-21E
Rorepatam	<Mumbri Bay?> (baai)	16-21N/73-22E
waterplaats	–	–
Il. dos quemados	Vengurla Rocks/Burnt Islands (eilanden)	15-54N/73-26E
Wingurla	Vengurla (plaats/settlement)	15-52N/73-37E
Rio Banda	Ribandar (plaats/settlement)	15-30N/73-52E
Aguada	Aguada/Aguada Bay (plaats, baai/settlement, bay)	15-31N/73-45E
Goa	Goa (plaats/settlement)	15-30N/73-54E
kopers Eilt.	Grandi? (eiland/island)	15-21N/73-46E
Rio Sall.	Sal River (rivier)	15-10N/73-56E
Caep del Rama	Kaap/Cape Ramas/Rama	15-05N/73-54E
Anschedi	Anjadip (eiland/island)	14-45N/74-06E
Mireze	Belekeri (plaats, baai/settlement, bay)	14-42N/74-15E
CANARA	Kannada (landstreek/region)	14N/74E
R. mirsa	Gangavali (rivier/river)	14-35N/74-21E
Onor	Honor/Honawar/Honavar (plaats/settlement)	14-17N/74-26E
Batacala	Bhatkal (plaats/settlement)	13-58N/74-32E
Rovers Eilt.	Shirali/Hog Island (eiland)	14-00N/74-19E
os pundos	Huddi Point? (kaap/cape)	13-56N/74-32E
Barcelor	Barselor/Basrur/Basarur/Barssalur (plaats/settlement)	13-38N/74-43E
Barquenor	Barkur (plaats/settlement)	13-28N/74-44E
8 a 10 myl in Zee zynde siet men dese Bergh	Thulajankal Motte (berg/mountain)	13-16N/75-14E
St. Maria Eylden.	St. Mary Isles (eilanden)	13-21N/74-40E
Mopoli	Malpe (plaats/settlement)	13-21N/74-42E
Molki	Mulki (plaats/settlement)	13-06N/74-46E
MALABAR	Malabarkust/Malabar Coast/Kerala (landstreek/region)	12N/75E
Mangelor	Mangalore/Mangaluru (plaats/settlement)	12-50N/74-50E
Masaran, goet hout halen	Kasaragod? (plaats/settlement)	12-30N/74-59E
Calbare	Kappil (plaats/settlement)	12-25N/75-01E
6 a 7 witte wachthuysen op een Rode Grondt	–	–
Hier begint t'Ryk Canara	<Kannada> (landstreek/region)	14N/74E
D Berg montadeli	<Mount Dilly Fort> (berg/mountain)	12-01N/75-12E
Balepatan	Valapattanam (plaats, rivier/settlement, river)	11-56N/75-21E
Cananor	Cannanore/Cannanur/Kannur (plaats/settlement)	11-51N/75-21E
Conga	Chombal/Chombakulu (plaats, rif/settlement, reef)	11-40N/75-33E
Witte meeuwen klip	Sacrifice Rock	11-30N/75-32E
kalicout	Calicut/Kozhikode (plaats/settlement)	11-15N/75-46E
Crangenor	Cranganore/Kranganur/Kodungallur (plaats/ settlement)	10-12N/76-12E

I-16 (NA 4.VEL-867).

[Gezicht op de stad en de omstreken van Diu].

[View of the town and the environs of Diu].

1 plattegrond: ingekleurd; 52 x 72,5 cm.
1 plan: coloured; 52 x 72.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 16.
Number: [top right]: 16.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Diu is een eiland voor de zuidkust van het Gujaratse schiereiland Kathiawar en wordt van het vasteland gescheiden door een getijdenrivier. De stad Diu, waarvan dit blad I-16 een op het zuiden georiënteerde plattegrond geeft, ligt aan de oostzijde van het ca. 40 vierkante km grote eiland (inhoudsopgave 1806: 'No. 16. Plattegrond van Diu.').

In 1535 sloten de Portugezen een bijstandsverdrag met de sultan van Gujarat tegen de Mogol-keizer Humayun, dat hun toestond op het eiland een fort te bouwen en een garnizoen te onderhouden. Het verdrag hield niet lang stand, maar pogingen na 1537 van opeenvolgende sultans om de Portugezen uit Diu te verdrijven mislukten. In de periode 1535-1546 bouwden de Portugezen onder gouverneur Nuno de Canuha op de oostpunt van het eiland een indrukwekkend fort, dat in de uitvoerig geannoteerde plattegrond geheel links is te herkennen. De kracht van Diu was zijn strategische ligging aan de toegang van de Golf van Cambay. Het had een uitstekende rede (Y), beschut tegen de wind en met voldoende omvang en diepte om meer dan honderd grote schepen tegelijk te laten ankeren. Het grote fort en ''t water Casteel' (T), een bolwerk in zee, bewaakten de toegang tot de binnenhaven. Deze kon worden afgesloten met een ketting, zodat Diu niet vanuit zee benaderd kon worden. Op het tegenover gelegen vasteland lag de Portugese versterking Gogala (Z). Het commerciële centrum van Diu was niet de Portugese citadel met de gouverneurswoning en twee kerken (O), maar de 'zwarte stad' met haar tempel, moskee en jezuïetenklooster (W) ten westen van het fort, die eveneens was ommuurd en aan de landzijde versterkt met een aantal bolwerken (Q). Na de bloeiperiode in de zestiende eeuw liep het inwonertal van de stad in de decennia na 1600 drastisch terug. Naast de 'heidense' Indiërs telde Diu in 1642 nog maar ca. 50 Portugese en ongeveer het dubbele aantal inheemse christenen. Omstreeks 1680 was de christelijke bevolking bijna geheel verdwenen en had de stad vrijwel alle betekenis in de Europese en inter-Aziatische overzeese handel verloren aan Suratte, ook voor inheemse kooplieden. Diu bleef een Portugese bezitting tot de annexatie door India in 1961.

Diu is an island off the south coast of the Kathiawar Peninsula in Gujarat, separated from the mainland by a tidal river. The town of Diu, of which this Sheet I-16 (index of 1806: 'No. 16. Ground-plan of Diu.') gives a map oriented towards the south, is situated on the eastern side of this island which measures some 40 square kilometres.

In 1535, the Portuguese concluded a treaty pledging mutual support with the Mogul Emperor Humanyun, who granted them permission to build a fort on this island and garrison it. The treaty was short-lived, but various attempts after 1537 by successive emperors to dislodge the Portuguese from Diu did not succeed. In the period 1535-1546, under Governor Nuno de Canuha the Portuguese built a imposing fort on the easternmost point of the island, which can be recognized at the very left of this extensively annotated ground-plan. The importance of Diu lay in its strategic location at the entrance to the Gulf of Cambay. It had an excellent roadstead (Y), sheltered from the wind and of sufficient size and depth for a hundred large ships to lie there together at anchor. The large fort and *'t water Casteel* (the Water Castle, T), a bastion in the sea, guarded the entrance to the inner harbour. This could be closed off with a chain, preventing Diu from being approached from the sea. On the mainland opposite lay the Portuguese fortification Gogala (Z). The commercial heart of Diu was not the Portuguese citadel containing the Governor's residence and two churches (O), but rather the 'black town' (the native quarter) with its temple, mosque, and Jesuit monastery (W), situated to the west of the fort. It was also walled and on the landward side it was reinforced by a number of bastions (Q). After a flourishing existence in the sixteenth century, the number of inhabitants in the town dropped drastically in the decades after 1600. In 1642, besides the 'heathen' Indians, only some fifty Portuguese still lived in Diu alongside about double that number of indigenous Christians. By 1680, the Christian population had almost disappeared and the town had had to cede virtually all of its significance in the European and inter-Asian international trade to Suratte, even that of the indigenous merchants. Diu remained a Portuguese possession until it was annexed by India in 1961.

Verklaring: [rechtsonder] een legenda bij de letters A-Z, a:
Explanations: [bottom right] a key to the letters A-Z, a:

A. T Curas leggende omtrent 5 vadem hoog uyt t' zeewater met een wegh tot het casteel door een poort onder het bolwerk doorlopende.
B. Een laaghte achter 't curas gelegen.
C. Een bolwerk met 4 vadem hoger dan 't curas waar onder den ingangh van 't casteel met een ligte deur daar aankomt.
D. Een muur streckende van 't hoog bolwerk tot aan 't curas 40 voeten hoogh.
E. Een muur die van 't curas tot aan de punt van de poort, strect qualijk een musquet-schoot langh.
F. Een punt dicht voor de poort van 't casteel waar bij een waterpoort komt, die wijnig gesloten wert, met een trap aan 't casteel om goederen te lossen.
G. Een muur die langs de waterkant van de rivier loopt met een bolwerk sonder geschut of wacht.
H. Sijn 2 stucken, die langs de wegh van 't casteel speelen, schieten waterpas.
I. De wegh na de poort van 't casteel.
K. Een vaste brugh die over de droge gracht leyt, komende uyt ter zee tot aan de poort van 't casteel; alwaar aan de buytenkant een muur loopt van 9 voeten.
L. Een afschutsel van de punten, die na de gracht leggen om bij noodt daar in te retireeren. Is mede met een drooge gracht.
M. De 2 poorten van 't casteel, waar van de eene van de muur is, die aan de buyten-kant van de gracht loopt; en de ander aan de buyten muur van 't casteel.
N. 'T Gouverneurs huys dat aan de muur van 't casteel staat streckende tot aan de noorder landpunt. De muur is uyt de gracht opgetrocken.
O. Het binnenste van 't casteel met 2 kerken en eenige wooningen betimmert.
P. Zee gordijn van 't casteel met haar bolwerken, streckende van 't casteel tot aan de oostzijde van de stad.
Q. De muur aan de landsijde van de stad, streckende langs de rivier tot aan het tolhuys, loopende Z en N een gracht. Heeft drie poorten. De bolwerken sijn oud en sonder geschut. De gracht droogh, de gordijnen niet seer sterck.
R. Een hoogte op 't plein van 't casteel, van waar de avantagie op 't casteel is.
S. Het tolhuys met de Alphandege, leggende aan de rivier een pistoolschoot open.
T. 'T Water casteel met hoog water 18, met laagh 30 voeten boven 't water; die binnen wil sijn, moet hier bij langs dicht aan bijde zijden passeeren.
V. Een baay van 3 en 4 vadene diep met santgrondt omtrent een mijl van de stad; aan de west zijde met klappersboomen beplant.
W. Het Jesuiten klooster met een steene kerk; De muuren sijn 6 voeten dik.
X. De rivier die het eylant maakt.
Y. Is de bay, daar de groote scheepen buyten ten anker leggen. Op den drumpel voor 't watercasteel is 12 voet water, alwaar de schepen gelost zijnde overwinden en leggen dan op 4 vadem voor de Alphandigo.
Z. Het dorp Gogala recht over de Alphandigo daar 't veer en tolplaats is. Leyt op de vaste kust van India, maar staat onder de Portugeesen.
a. Is een droogte daar men met laagwater tot over de knien kan overlopen en een oud bolwerkjie tot bevrijding van de pas.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ *Name on map*	*Huidige naam/* *Present name*	*Positie/* *Position*
Tangh (2x)	–	–
Kerkjie (2x)	–	–
Kerkjien	–	–
Soutpannen (5x)	–	–
Clapp. boomen (3x)	–	–
Clappus boomen	–	–
DIU	Diu (plaats, eiland/settlement, island)	20-42N/71-00E
Casteel	–	–
Watercasteel (T)	–	–
Tolhuys (Q)	–	–
Jesuietenklooster (W)	–	–
Gogela (Z)	Gogola (plaats/settlement)	20-43N/70-59E

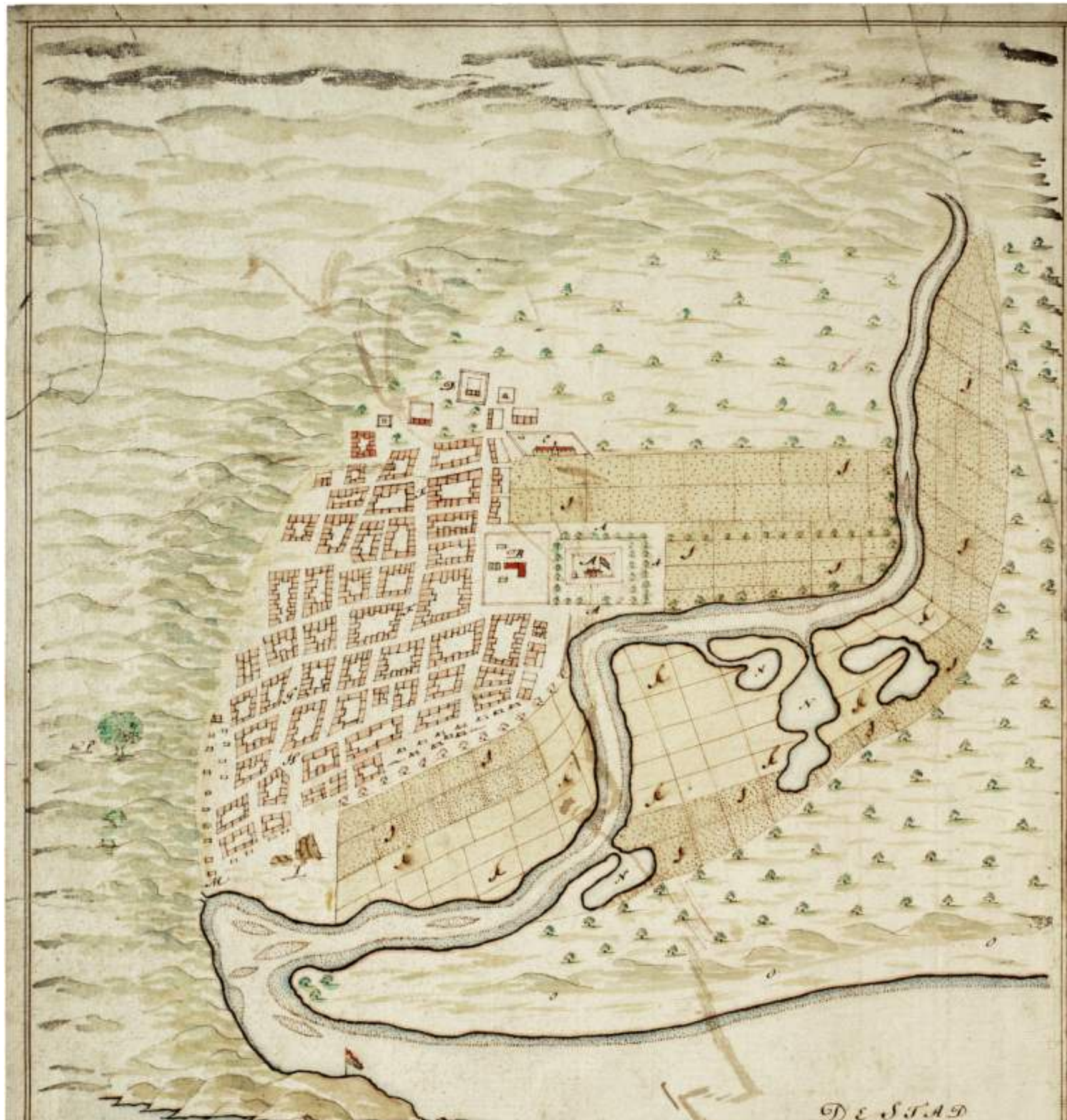

DE STAD
WYNGÚRLA

A Hollandsche Logie
B Engelsche Gravenaers huys
C Portugeesche Gravens huys
D Heydens Logeetje
E Moorsche Logeetje
F De Bosschaar of Barbiaans quartier
G Moore quartier
H Deszers of Papasse quartier
I Kerckhof
K Schuytgraven
L met Palen de Stadt of Stremmen
M Waterpoorten
N Marcks of vierpoorten
O Enige Landhuysjes
P Pelsaer boom

Anno 1670

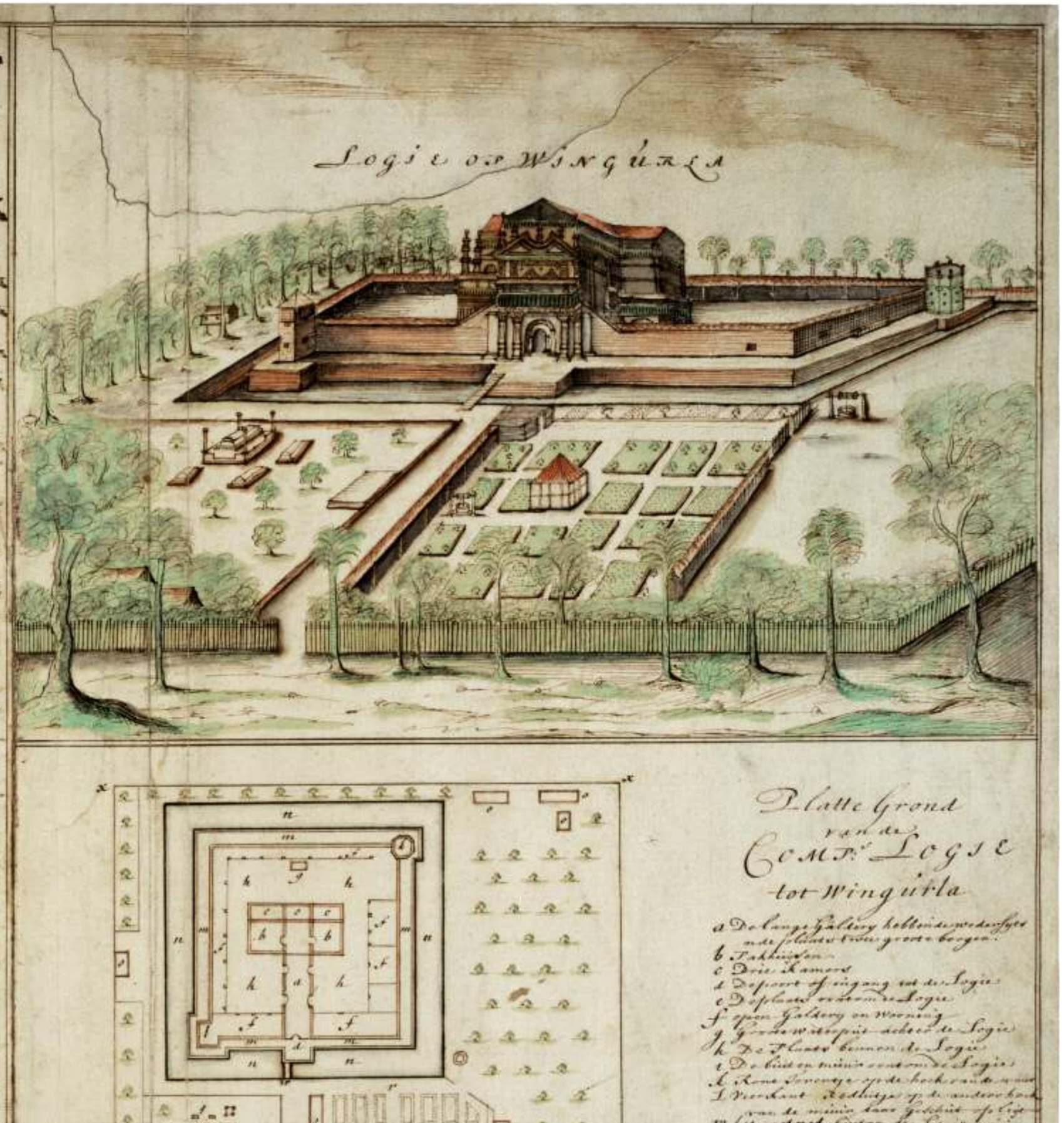

Logie om Wyngúrla

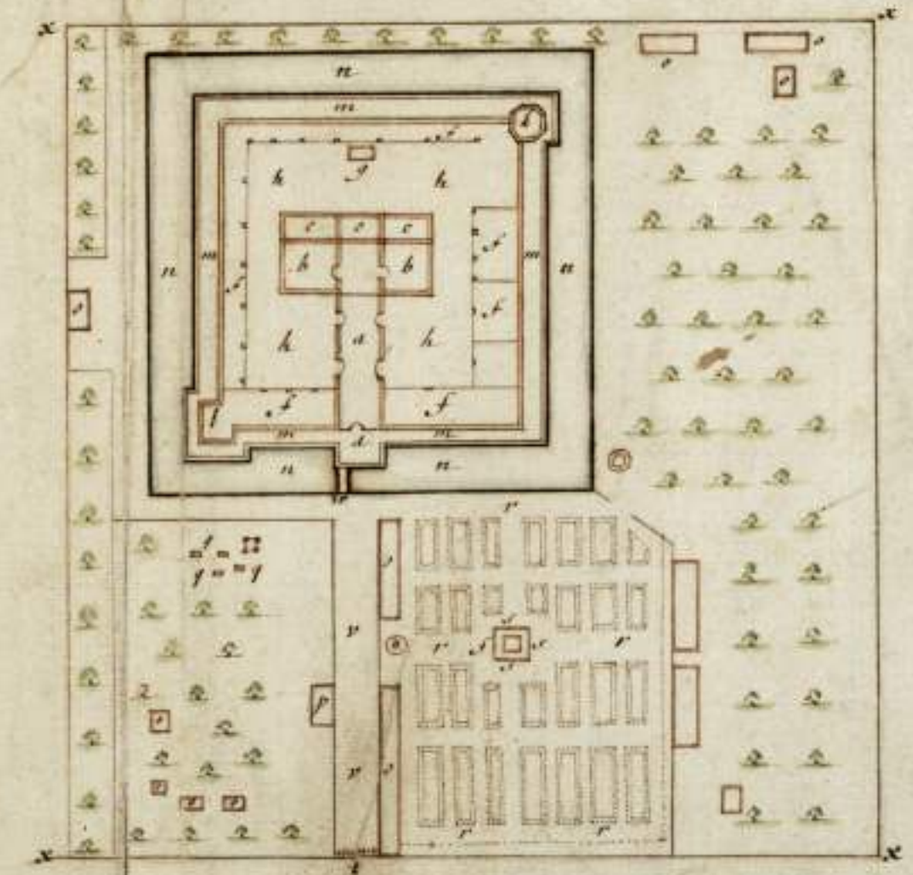

Schaale van 30 Roeden

Platte Grond
van de
COMPe Logie
tot Wingúrla

a De lange Gallery hellende wederzijdes met platten dack groote bergen
b Fabrieken
c Drie Kamers
d Deuren of ingang tot de Logie
e De plaets voor de Logie
f Open Gallery en Woonerij
g Groene Steegje achter de Logie
h De Plaets binnen de Logie
i De huysen mitsgaders de Logie
k Roode Steenege op de hoeken van de
l Vierkant Casthuys op de andere hoek
van de muure daer gedoken op Logie
m Het voorgaet binnen de Logie muure
n Diepe Gracht voor om de Logie
o Enige Steenege binnen de Logie voor
de Logie de voor de Ingangen staen
p Breede Passeert of Esplanes
q Enige Graftonden op de muuren staende
r Thuyn
s De Thuyn voor de Logies
t Stuyptuygen en Wapenplaets
v het Volk of voorsiene ingang voor de Logie
w het Palmade Logie
x De Draeybrug voor de Gracht
y De Logien Logeis die de Gantsche
Logie omringhen.

Anno 1670

I-17 I, II, III (NA 4.VEL-885).

[1] De stad Wingurla […] Anno 1678 [2] Logie op Wingurla [3] Platte grond van de Comp:s logie tot Wingurla […] Anno 1678.

[1] The town of Wingurla […] Anno 1678 [2] The establishment at Wingurla [3] Ground-plan of the Company's establishment at Wingurla […] Anno 1678.

[3] Schaalstok, Schaale van 30 roeden = [ca. 1 : 870].
[3] Scale-bar of Schaale van 30 roeden = [approx. 1 : 870].

1 kaart, 1 aanzicht en 1 plattegrond; ingekleurd; 48 x 69 cm.
1 map, 1 view and 1 plan: coloured; 48 x 69 cm.

Nummer: [geen].
Number: [none].

Oriëntatie: [onbekend].
Orientation: [not known].

Blad I-17 (inhoudsopgave 1806: 'No. 17. Platte grond en gezigt van de Loge te Wingurla/1678/') biedt links een ruwweg op het oosten georiënteerde situatiekaart van de stad Wingurla (Vengurla), ca. 60 km ten noorden van Goa, en rechts een aanzicht en een plattegrond van de compagniesloge ter plaatse.

Deze Nederlandse vestiging, die in 1637 met toestemming van de vorst van Visiapoer (Bijapur) was gesticht, had in de eerste decennia van haar bestaan vooral een politieke functie. Vanuit Wingurla werden nauwlettend de bewegingen van de Portugezen op de Malabarkust gevolgd, met wie de Compagnie tot in de jaren zestig van de zeventiende eeuw een verbeten strijd om de controle over de regio voerde, terwijl de loge in de jaren 1636-1644 ook van groot belang was voor de bevoorrading van de Nederlandse blokkadeschepen voor de haven van Goa. Na de definitieve nederlaag van de Portugezen in de strijd om Cochin in 1663 nam de betekenis van Wingurla als observatiepost af en restte voornamelijk de handelsfunctie. Verhandeld werden hier onder meer lood, tin en specerijen, waaronder peper. Daarnaast had de vestiging enig belang als verversingsplaats, vanwege de strategische ligging tussen Suratte en de VOC-vestigingen in Malabar. In de bloeitijd in de latere zeventiende en vroege achttiende eeuw werkten in Wingurla ca. 50 bezoldigde compagniesdienaren. Tot 1673 viel het kantoor rechtstreeks onder Batavia; daarna kwam het korte tijd onder Suratte en in 1676 werd de loge onder de directie van Malabar geplaatst.

De tekening uit 1678 toont een indrukwekkend complex. De gevel was opgebouwd uit twee verdiepingen met dubbele pilasters en werd afgesloten door een gebroken fronton. De dubbele pilasters op de begane grond en de eerste verdieping waren voorzien van kapitelen. De decoratieve rijkdom van de gevel werd verder versterkt door de vazen en pinakels op het front en een overdekt balkon. Achter de voorgevel bevond zich het poortgebouw, dat door een galerij verbonden was met het hoofdgebouw. Voor de loge lagen de Europese begraafplaats en de compagniestuin. Het eigenlijke logeterrein was in 1678 omgeven door een muur, die toen echter nauwelijks meer dan een symbolische afweerfunctie gehad kan hebben; de annotatie en de plattegrond maken duidelijk dat de loge in elk geval niet in staat was een aanval van een Europese tegenstander te weerstaan. Hoe zwak de vestiging hier was, bleek tijdens een conflict in 1693, toen de Mogol-veldheer Serbatchan Wingurla zonder veel moeite innam en het opperhoofd Jacob Trogh met drie soldaten als gevangenen liet afvoeren. Nadien is het gebouw nog enkele malen gewijzigd en daarbij ook van een betere versterking voorzien. Valentijn noemt de loge van Wingurla in 1726 'een prachtig gebouw, het schoonste dat in India te vinden is'. Later in de achttiende eeuw zijn de compagniesgebouwen hier mogelijk in gebruik geweest bij particuliere handelaren. In 1812 verviel de voormalige VOC-vestiging aan de EIC. De aangrenzende stad Wingurla, noordelijk van de loge, telde zowel een moslim- als een hindoebevolking, gezien de verwijzing naar een 'Moorsche Tempel' (een moskee) en de 'Heydense Pagoden'. In 1678 lag het 'oude Gouverneurs Huys' tussen de loge en de stad, terwijl het 'tegenwoordige Gouverneurs Huys' verder oostelijk was gesitueerd.

On the left, Sheet I-17 (index of 1806: 'No. 17. Ground-plan and view of the Establishment at Wingurla/1678/') offers a ground-plan roughly oriented towards the east of the town of *Wingurla* (Vengurla), some 60 kilometres north of Goa. On the right-hand side is a view and a plan of the Company's trading-post there. In the first decades of its existence, this Dutch settlement, which had been founded in 1637 with the permission of the ruler of *Visiapoer* (Bijapur), had a mainly political function. From *Wingurla* the movements of the Portuguese on the Malabar Coast, against whom in the 1660s the Company waged a dogged war for control of the region, were followed with an eagle eye. In the years 1636-1644, the trading-post was of great importance in provisioning the Dutch ships which were blockading the harbour of Goa. Once the Portuguese had been completely defeated in the battle for Cochin in 1663, the importance of *Wingurla* as an observation post dwindled and its function was then almost entirely commercial. Among the wares traded here were lead, tin, and spices, including pepper. Besides this initially rather small-scale trade, the settlement enjoyed some importance as a refreshment station, because of its strategic situation between Suratte and the VOC settlements in Malabar. In its heyday in the later part of the seventeenth and the early eighteenth century, *Wingurla* was home to roughly fifty salaried VOC officials. Until 1673, the office fell directly under Batavia; later it was transferred to the direction of Suratte for a short while, and in 1676 the trading-post was placed under Malabar.

The 1678 drawing shows an impressive complex. The façade was composed of two storeys decorated with double pilasters and was crowned at the top with a broken pediment. The double pilasters on the ground-floor and the first storey were topped by capitals. The richly decorated façade was embellished with vases and pinnacles and by a roofed balcony. Behind the façade was the gate-house, which was linked to the main building by a gallery. In front of the trading post lay the European cemetery and the Company gardens. In 1678 the actual trading-post premises were surrounded by a wall, which at that time could have had only a symbolic defensive function; the annotation on the map leaves no doubt that the trading-post would not have been able to fend off an attack by a European opponent. The weakness of the settlement here was laid bare during a conflict in 1693, when the Mogul general, Serbatchan, was able to take Wingurla with no trouble at all, capturing and abducting the Chief Factor Jacob Trogh and three soldiers. After this the building was altered several times, in the course of which it was also fortified more securely. Valentijn, who visited the trading post in 1726, describes Wingurla as 'a very fine building, the most beautiful [edifice] to be found in all India'. Later in the eighteenth century, the Company premises here were possibly used by private traders. In 1812, the former VOC settlement passed to the EIC. The adjacent town of Wingurla, which was situated to the north of the trading post, was home to both Hindu and Muslim inhabitants, which can be deduced from the designation of a *Moorsche Tempel* (Mosque) and *Heydense Pagoden* (Heathen Pagodas, Hindu Temples). In 1678 the former Governor's Residence (*oude Gouvernors Huys*) was situated between the trading office and the town, while the new Governor's Residence (*tegenwoordige Gouverneurs Huys*) could be found farther to the east.

Verklaring:
Explanations:

[1] [rechtsonder] een legenda bij de letters A-P:
[1] [bottom right] a key to the letters A-P:

A. Hollantsche logie.
B. T' Oude gouverneurs huys.
C. T' Tegenwoordige gouvern.s huys.
D. Heydense pagoden.
E. Moorsche tempel.
F. De bassaar of Banbaanz quartier.
G. T Hoere quartier.
H. Daboes of Toepasser quartier.
I. Rijsvelden.
K. Soutpannen.
L. Uytkijk, klip of steenrots.
M. Waterplaats.
N. Maerns of waterpoel.
O Eenige santduyntjes.
P. Pitsjaar boom.

[3] [rechtsonder] een legenda bij de letters a-x:
[3] [bottom right] a key to the letters a-x:

a. De lange galderij hebbende wedersijts na de plaats twee groote boogen.
b. Pakhuysen.
c. Drie kamers.
d. De poort of ingang tot de logie.
e. De plaats rontom de logie.
f. Open galderij en wooning.
g. Groote waterput achter de logie.
h. De plaats binnen de logie.
i. De buitenmuur rontom de logie.
k. Ront torentje op de hoek van de muur.
l. Vierkant reduitje op de andere hoek van de muur daar geschut op leyt.
m. Het voetpad buiten de logie muur.
n. Drooge gracht rontom de logie.
o. Eenige wooninge binnen t' begrip van de logie zo voor de thuyniers, slaven etc.
p. Steene plavaisel of sitplaats.
q. Eenige grafsteeden op de Moorsche wijse gebouwt.
r. De thuyn voor de logie.
s. Thuynhuysje en wasplaats.
t. Het hek of voorste ingang tot de logie.
v. Het pad na de logie.
w. De draaibrug over de gracht.
x. De buyten pagger die de gantsche logie omringht.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ *Name on map*	*Huidige naam/* *Present name*	*Positie/* *Position*
Linker kaart/map on left-hand side		
DE STAD WINGURLA	Vengurla (plaats/settlement)	15-52N/73-37E
A. Hollandsche Logie	-	-
B. T'Oude Gouverneurs huys	-	-
C. T'tegenwoordige Gouverneurs huys	-	-
D. Heydens Pagoden	-	-
E. Moorsche Tempel	-	-
F. De bassaar of Banbaanze quartier	-	-
G. T Hoere quartier	-	-
H. Daboes of Toepasser quartier	-	-
I. Rijsvelden	-	-
K. Soutpannen	-	-
L. Uytkijk klip- of steenrots	-	-
M. Waterplaats	-	-
Rechter kaart/map on right-hand side		
Logie op *WINGURLA*	<Vengurla> (plaats/settlement)	15-52N/73-37E
LOGIE tot Wingurla	<Vengurla> (plaats/settlement)	15-52N/73-37E

18.

G O A

Lengte van Een Duytsche Myl.

I-18 (NA 4.VEL-228).

[Kaart van de baai en kust bij Goa].

[Chart of the bay and coast at Goa].

Schaalstok van 1 Duytsche mijl = [ca. 1 : 35.000].
Scale-bar of 1 Duytsche mijl = [approx. 1 : 35,000].

1 kaart: ingekleurd; 51 x 74,5 cm.
1 map: coloured; 51 x 74.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 18.
Number: [top right]: 18.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

De op het oost-noordoosten georiënteerde kaart van blad I-18 geeft een overzicht van het verloop van de kustlijn van de baai bij de Portugese hoofdvestiging Goa aan de Mandovi-rivier, met peilgegevens en aanduiding van ondiepten en herkenbare objecten op de wal (inhoudsopgave 1806: 'No. 18. De Baay van Goa.').

De Portugese aanwezigheid in Voor-Indië begon met de landing van Vasco da Gama in 1498 bij Calicut (Kozhikode, in de huidige deelstaat Kerala). In 1510 veroverde een expeditiemacht onder leiding van Alfonso de Albuquerque de noordelijker gelegen stad Goa, de belangrijkste handelshaven van het sultanaat van Bijapur. Goa was toen een welvarende stad met een zeer verscheiden, deels Arabische bevolking, met als bestaansmiddelen naast de overzeese handel met Perzië, de Arabische wereld en de Malabarkust – onder meer in paarden – de scheepsbouw en de pelgrimsvaart naar Mekka. In 1530 werd Goa de hoofdstad van alle Portugese bezittingen in Azië en Oost-Afrika. Hier zetelden sindsdien de onderkoning en, vanaf 1557, de aartsbisschop, die alle Portugese kerken en missieactiviteiten in de Oost onder zijn hoede had. Aan het begin van de zeventiende eeuw was Goa het middelpunt van een Portugees overzees rijk dat zich uitstrekte van Mozambique aan de oostkust van Afrika tot Nagasaki in Japan. De stad met haar vele kerken werd wel het 'Rome van het Oosten' genoemd en telde op het hoogtepunt meer dan 200.000 inwoners.

Nadat aan het eind van de zestiende eeuw ook de Engelsen en Nederlanders in de Indische Oceaan waren verschenen, volgde in september 1604 een eerste, vergeefse aanval op Goa door een vloot van zeven compagniesschepen onder admiraal Steven van der Haghen. Deze was nadien aanleiding tot een grootscheepse uitbreiding van de vestingwerken om de stad en van de forten bij de toegang tot de baai. In de kaart zijn de nieuwe kustvestingen afzonderlijk aangegeven en deels gemarkeerd door Portugese vlaggen. Aquada, dat in 1609-1612 werd gebouwd op de kop van de noordelijke oever aan de monding van de Mandovi-rivier, was het sterkste onder deze forten. Iets landinwaarts is Fort Reis Magos te onderscheiden, dat de tweede linie vormde in geval Aguada veroverd zou worden en gelegen was op de plaats waar zich in de vijftiende eeuw al een versterking van de vorst van Bijapur bevond. Beide Portugese forten beschermden de noordzijde van de baai. Aan de zuidzijde werd onder meer Fort Marmugao gebouwd, dat in de kaart zonder vlag is getekend. Voor de grote baai lag een ondiepte, die een aanvallende vloot dwong op geringe afstand voor de forten langs te varen.

Van 1636-1644 blokkeerden Nederlandse vloten buiten de moessonperiode de stad Goa. De vorst van Bijapur, die over de streken ten noorden van Goa regeerde, steunde het Nederlandse optreden. Slechts eenmaal mondde dit uit in een groter treffen met de Portugezen, toen eind september 1639 een compagnieseskader onder Cornelis Simonsz. van der Veer in de baai drie Portugese galjoenen vernietigde. Tot een Nederlandse bezetting van Goa is het echter nooit gekomen, evenmin als de andere Europese zeemogendheden er ooit in slaagden de stad in te nemen. Goa verloor in de tweede helft van de zeventiende eeuw zijn belang nadat de laatste Portugese vestigingen op de Malabarkust in 1663 door de Nederlanders veroverd waren. De Portugese handel aan de westkust van Voor-Indië was nadien van weinig betekenis meer. In de achttiende en negentiende eeuw raakte de stad steeds meer ontvolkt, mede vanwege de ongezonde ligging temidden van kustmoerassen. In 1843 werd het meer zeewaarts gelegen Panaji de nieuwe hoofdstad van de Portugese kolonie, die uiteindelijk pas in 1961 door India werd geannexeerd.

The map on Sheet I-18 (index of 1806: 'No. 18. The Bay of Goa.'), which is oriented east-northeast, offers a survey of the coastline along the bay adjacent to the Portuguese settlement on the Mandovi River at Goa, including depth soundings and indications of shoals and identifiable objects on land.

The Portuguese presence in India had begun with the landing in the vicinity of Calicut (Kozhikode, in the present state of Kerala) of Vasco da Gama in 1498. In 1510, an expeditionary force under Alfonso de Albuquerque conquered the more northerly city of Goa, the most important trading port of the Sultanate of Bijapur. Goa was then a prosperous city with a multi-ethnic population, part of which was Arab. Next to its overseas trade with Persia, the Arab World, and the Malabar Coast, with horses as one of the Sultanate's main exports, the town was also important for its ship-building and as a port in the yearly pilgrimage to Mecca. In 1530, Goa became the capital of all Portuguese possessions in Asia and east Africa. From that time, it was the seat of the Vice-Roy and, after 1557, the Archbishop, who was in charge of all Portuguese churches and missionary activities in the East. At the beginning of the seventeenth century, Goa was the centre of a Portuguese overseas empire which stretched from Mozambique on the East Coast of Africa to Nagasaki in Japan. This city of many churches was known as 'The Rome of the East'. At the height of its power it had more than 200,000 inhabitants.

After the end of the sixteenth century, the English and the Dutch also made their appearance in the Indian Ocean and in September 1604, the first unsuccessful attempt was made to attack Goa with a fleet of seven Company ships under the command of Admiral Steven van der Haghen. On the part of the Portuguese, this was followed by extensive reinforcements to the fortifications around the city and the forts at the entrance to the bay. On this map these new fortifications are shown individually and some of them have been marked by a Portuguese flag. Aquada, which was built in 1609-1612, on the extremity of the northern river bank at the mouth of the Mandovi River, was the most formidable of all the forts. Slightly more inland Fort Reis Magos can be discerned. It formed a second line of defence should Aquada be overrun and had been erected on the site where previously there had been a fort built by the rulers of Bijanpur in the early fifteenth century. Both these Portuguese forts protected the northern entrance to the bay. Among the fortifications on its southern side was Fort Marmugao, which is shown on the map without a flag. Just outside the entrance to the big bay was a shoal, which gave an attacking fleet no choice but to sail under the forts at short range.

From 1636 to 1644, every year in the off-monsoon season, Dutch fleets blockaded Goa. The ruler of Bijapur, who ruled over the territories to the north of Goa, supported the Dutch action. Only once did this lead to a greater encounter with the Portuguese, when a Company squadron under Cornelis Simonsz. van der Veer destroyed three Portuguese galleons in the harbour at the end of September 1639. The Dutch never conquered Goa, nor did any other European sea power ever succeed where the Dutch had failed. In the second half of the seventeenth century, after the last of the other Portuguese settlements on the Malabar Coast had been taken by the Dutch, the importance of Goa began to wane as Portuguese trade on the west coast of India dwindled into insignificance. In the eighteenth and nineteenth centuries the population of the city steadily ebbed away, in part because of its insalubrious location among the coastal marshes. In 1843, Panaji, which lay closer to the sea, was made the new capital of the Portuguese colony, which was finally annexed by India in 1961.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
GOA	Goa (plaats/settlement)	15-30N/73-54E

19

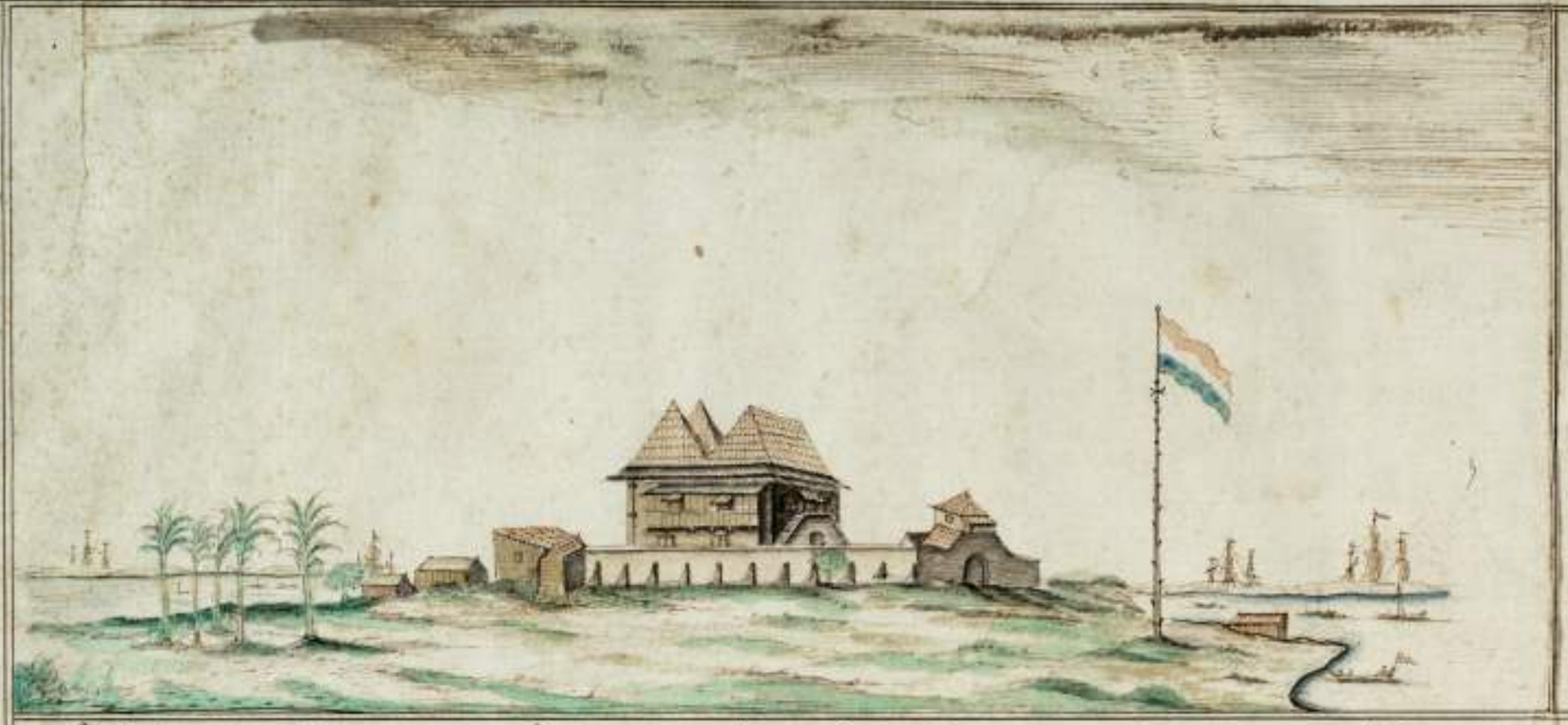

Logie op Barselòr, soals de selve sig aan de Landsyde vertoonde.

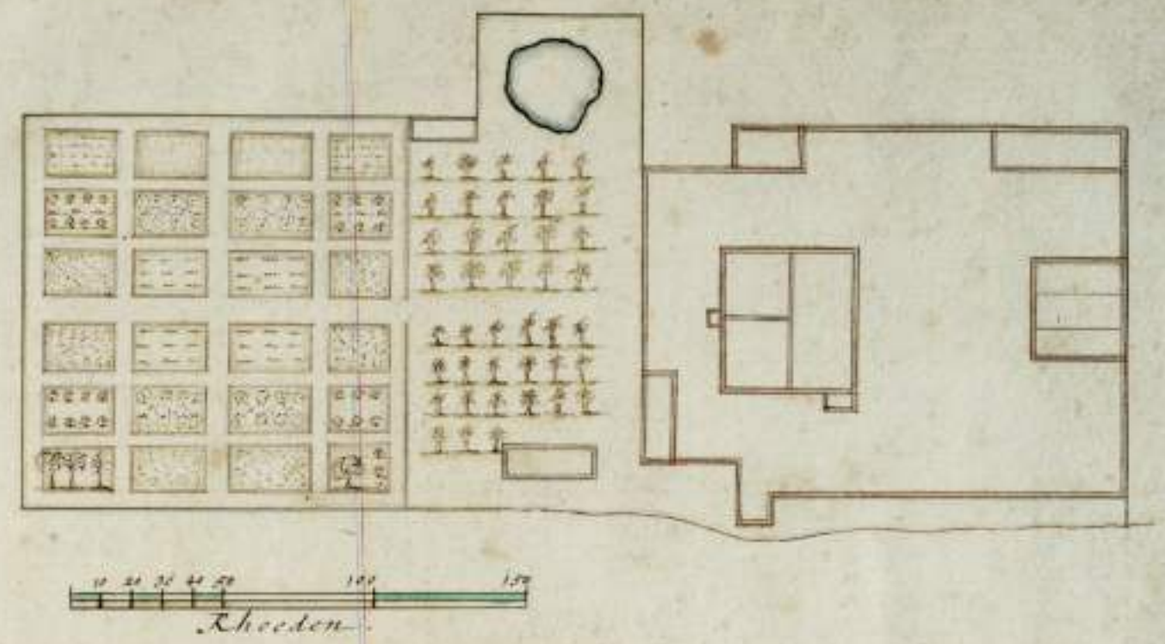

Platte Grond van de Hollantsche Logie op Barselor A° 1670.

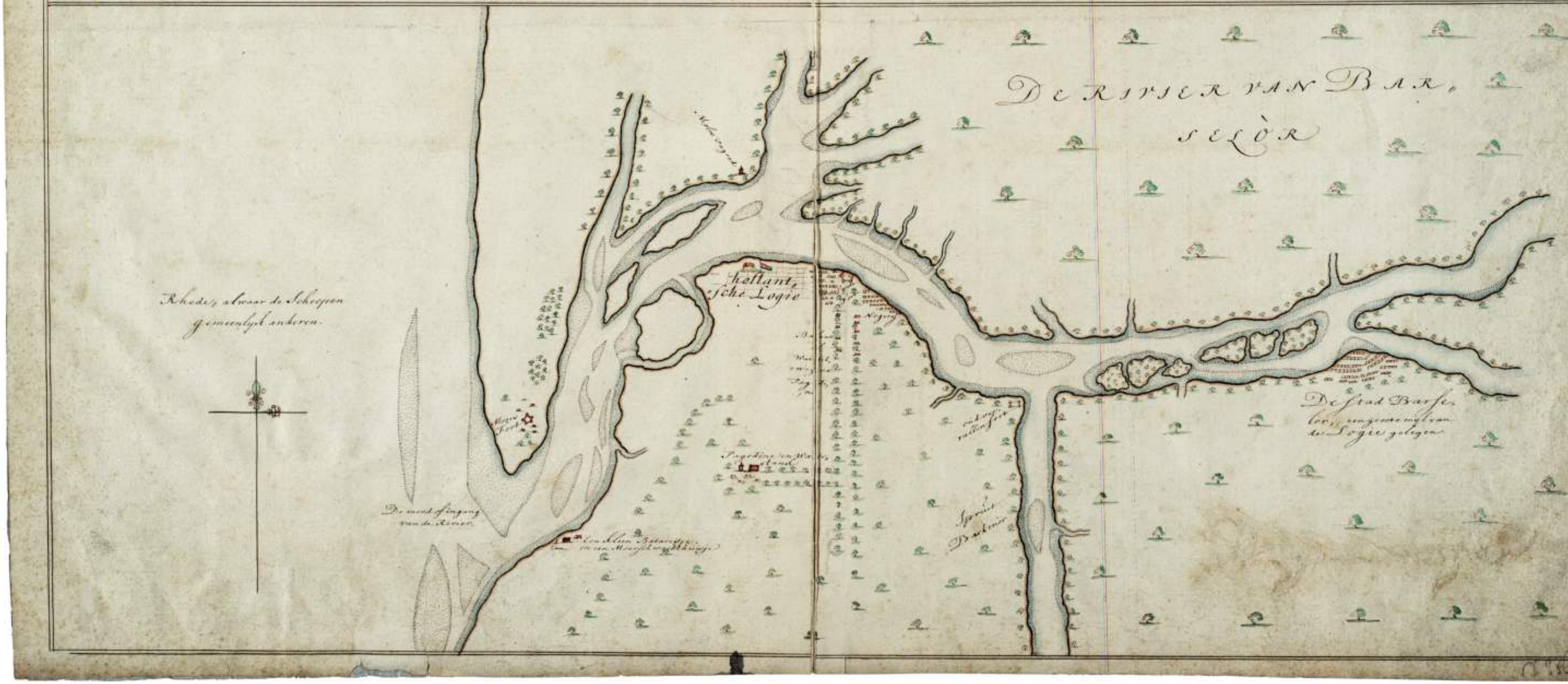

I-19 I, II, III (NA 4.VEL-886).

[1] Logie op Barselor, so als de selve sig aan de landsijde vertoondt
[2] Platte grond van de Hollantsche logie op Barselor A.o. 1678
[3] De rivier van Barselor.

[1] The establishment at Barselor, as it shows itself on the land side
[2] Ground-plan of the Dutch establishment at Barselor A.o. 1678
[3] The river of Barselor.

Schaalstok van 150 rhoeden = [ca. 1:6.000]
Scale-bar of 150 rhoeden = [approx. 1 : 6,000].

1 aanzicht, 1 plattegrond en 1 kaart: ingekleurd; 49 x 72 cm.
1 view, 1 plan and 1 map: coloured; 49 x 72 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 19.
Number: [top right]: 19.

Oriëntatie: [3] het noorden is boven.
Orientation: [3] north is up.

De Portugezen bezaten in Barselor (Barcelor, Basrur) aan de kust van 'Canara' (Kannada, de huidige deelstaat Karnataka) een klein fort, dat ze in 1653 verloren aan de nayak (feodaal heerser, autonome leenman van het Vijayanagar-rijk) van Ikkeri. Barselor was van belang vanwege de leverantie van rijst aan het noordelijker gelegen Goa en de handel in peper. Naast het vierhoekige Portugese fort lag een kleine stad. In de bloeiperiode in het begin van de zestiende eeuw was Barselor het centrum van de doorvoerhandel naar de hoofdstad (nabij het tegenwoordige Hampi) van het Vijayanagar-rijk, indertijd de machtigste zelfstandige staat in het zuiden van het Voor-Indische subcontinent. Toen deze stad later in de zestiende eeuw werd verlaten, nam de betekenis van Barselor af. De havenstad bleef een belangrijk centrum voor de rijst- en peperhandel, maar de kooplieden – Perzen, Turken, Portugezen, Joden en Armeniërs – weken na 1590 merendeels uit naar Dabul, Calicut en Cochin. Tegen 1680 had de zuidelijker gelegen stad Mangalor de plaats van Barselor overgenomen als belangrijkste haven van Canara.

In 1667 sloot de VOC een verdrag met de nayak van Ikkeri voor de vestiging van een onversterkte factorij in Barselor, die onder het commandement van Malabar werd geplaatst; dit blad I-19 (inhoudsopgave 1806: 'No. 19. De rivier van Barcelor, met het gezigt en de platte grond der Logie aldaar/1678/') geeft daarvan boven een aanzicht en een ongeannoteerde plattegrond uit 1678; onder is een situatiekaart van de stad en de loge aan de riviermonding weergegeven. Barselor was voor de Nederlanders van betekenis als inkoopplaats van peper en rijst. De afrekening moest met contant geld geschieden, want de nayak accepteerde geen betaling in goederen. Wegens moeilijkheden met de lokale kooplieden werd de loge al in 1697 weer gesloten, maar voor de bewaking van het bezit van de Compagnie en voor de berichtgeving bleven nog langere tijd een tolk en twee inheemse dienaren in Barselor gestationeerd, voor het geval rijsttekorten elders de VOC dwongen op deze plaats terug te vallen. Zoals de overzichtskaart aangeeft, stond de factorij van de Compagnie niet ver van de monding op de zuidelijke oever van de rivier van Barselor, enkele kilometers westelijk van de plaats zelf. Grote schepen moesten op de rede voor de kust ankeren en beladen worden met lichters. De tekening en plattegrond tonen de loge van Barselor als een rechthoekig ommuurd complex met aangrenzende tuin en vertonen grote overeenkomst met de plattegrond die Valentijn in 1726 in zijn *Oud en Nieuw Oost-Indiën* opnam. Achter de poort lag volgens deze bron een wachthuis dat toegang verleende tot een binnenplaats met het hoofdgebouw. Hierin bevonden zich beneden de pakhuizen en twee trappen die naar de diverse kamers en een royale zaal op de bovenverdieping leidden. Binnen de ommuring vond men verder de woningen van de assistenten en de timmerman en enkele bijgebouwen.

In *Barselor* (Barcelor, Basrur) on the *Canara* Coast (Kannada, the present state of Karnataka), the Portuguese had a small fort which they lost to the *Nayak* (feudal lord and autonomous vassal of the kingdom of Vijayanagar) of Ikkeri in 1653. Barselor was important for two reasons: it supplied Goa to its north with rice and it was also involved in the pepper trade. A small town nestled alongside the rectangular Portuguese fort. In its heyday at the beginning of the sixteenth century, Barselor was the centre for the transit trade to the capital (in the vicinity of present-day Hampi) of the kingdom of Vijayanagar, in its day the mightiest independent state in the southern part of the Indian Sub-Continent. When this city was abandoned later in the sixteenth century, Barselor began to lose importance. The port did continue to be a significant centre for the trade in pepper and rice, but the majority of the merchants – Persians, Turks, Portuguese, Jews, and Armenians – moved to Dabul, Calicut, and Cochin after 1590. Around 1680, the more southerly town of Mangalor had taken over the position of Barselor as the most important port in *Canara*.

In 1667, the VOC concluded a contract with the *Nayak* of Ikkeri which allowed it to build an unfortified factory at Barselor, falling under the Command of Malabar; at the top, this Sheet I-19 (index op 1806: 'No. 19. The river of Barcelor, with the view and the ground-plan of the Establishment/1678/') gives a view of this and an unannotated ground-plan both dating from 1678. Below is a situation map of the town and the trading-post at the mouth of the river. Barselor was important to the Dutch as a purchasing place for rice and pepper. These had to be paid for in cash, because the *Nayak* would accept no payment in kind. The trading-post was closed down in 1697 because of difficulties with the indigenous merchants, but to guard the property of the Company and to pass on reports, for a very long time a translator and two native employees of the Company continued to be stationed in Barselor. This was a prudent provision, because should the VOC face a shortage of rice elsewhere it would be obliged to fall back on this place. As the situation map shows, the factory of the VOC was located on the southern bank not far from the mouth of the Barselor River, a few kilometres south of the town itself. Large ships had to anchor in the roads off the coast and were loaded from lighters. The drawing and the ground-plan indicate that the trading-post at Barselor was a walled rectangular complex with an adjacent garden, very similar to the plan given by Valentijn in his *Oud en Nieuw Oost-Indiën* in 1726. According to this source, behind the gateway was a guardhouse which allowed access to an inner courtyard where the main building was located. This consisted of the warehouses downstairs and two flights of stairs which led to the various rooms and a spacious reception hall upstairs. Within the walls there were dwellings for the assistants and the carpenter, as well as several outbuildings.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Kaart boven/map at top		
Logie op *BARSELOR*	<Barselor/Basrur/Basarur/Barssalur> (plaats/settlement)	13-38N/74-43E
Kaart onder/map at bottom		
Rhede , alwaar de scheepen gemeenlijk ankeren	–	–
De mond of ingang van de Rivier	–	–
Moors fort	–	–
Moloo Pagood	Gangolli (plaats/settlement)	13-39N/74-40E
Hollantsche logie	<Barselor/Basrur/Basarur/Barssolur> (plaats/settlement)	13-38N/74-43E
'T GroteFort	–	–
Basaar ...,Wandelweg na Pagodine	–	–
Pagodine en water tank	Shree Kundeshwara Temple (gebouw/building)	13-37N/74-41E
Een kleen Batareytje en een Moorsch wachthuysje	–	–
Spruit Backenor	–	–
Oud vervallen fort	–	–
Negerij	Kundapura (plaats/settlement)	13-38N/74-42E
De stad Barselor, een groote mijl van de Logie gelegen	Barselor/Basrur/Basarur/Barssalur (plaats/settlement)	13-38N/74-43E
DE RIVIER VAN BARSELOR	Haladi (rivier/river)	13-38N/74-44E

20.

Gesight vanè Fort

Mangalòr

I-20 (NA 4.VEL-887).

Gesicht van 't Fort Mangalor.

View of Mangalor Fort.

1 aanzicht ; ingekleurd; 50 x 71 cm.
1 view : coloured; 50 x 71 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 20.
Number: [top right]: 20.

Oriëntatie: [onbekend].
Orientation: [not known]

Blad I-20 (inhoudsopgave 1806: 'No. 20. Gezigt van 't Fort Mangalor.') biedt een aanblik vanuit zee op 'Mangalor' (Mangalore), een handelshaven ten zuiden van Barselor aan de diepe, indertijd voor zeegaande schepen toegankelijke monding van de Netravali-rivier. In 1529 werd deze stad geplunderd en verbrand door de Portugezen, en nogmaals in 1547, nadat de lokale bevolking tijdens een opstand de eerste Portugese versterking ter plaatse had verwoest. Links in de tekening geeft een inschrift 'De verbrande Stadt' aan. Omdat Mangalore net als Barselor van belang was vanwege de handel in rijst en peper, bouwden de Portugezen hier in 1567 het nieuwe fort St. Sebastian, dat hier rechts is te herkennen. Later richtte ook de nayak van Ikkeri een versterking op in Mangalore, waarnaar mogelijk de aanduiding 'De Prins sijn woonplaats' verwijst. In 1652-1653 werden de Portugezen verdreven uit Barselor en Mangalore, waarmee de nayaks de volledige controle herwonnen over de overzeese handel in hun leenrijk.

Zoals veel plaatselijke machthebbers aan de kust, namen zij als kooplieden en scheepseigenaren actief deel aan de zeehandel en sloten zij eigen contracten met de Europese compagnieën voor de levering van peper en rijst. De rijst van Canara was vooral bestemd voor Ceylon en Malabar. De VOC haalde later in de zeventiende en in de achttiende eeuw jaarlijks ca. 1.250.000 pond peper uit Canara, tegen prijzen die een kwart tot wel de helft hoger lagen dan in het zuiden van Malabar. Deze praktijk was vooral bedoeld om de eigen marktpositie te beschermen, door op deze wijze te verhinderen dat de Europese en inheemse concurrenten hier op grote schaal peper konden inkopen. Mangalore bezat vanouds handelscontacten met Goa en Muscat en kon zich tot 1680, nadat de Portugese macht ter zee in deze regio kort na het midden van de zeventiende eeuw definitief was gebroken door de VOC, opnieuw ontwikkelen tot de voornaamste haven van Canara. In 1682 besloot de Hoge regering in Batavia tot een onderzoek naar de mogelijkheden van een permanente vestiging, maar deze kwam uiteindelijk pas in 1722 tot stand. In de loop van de achttiende eeuw groeide vooral het aandeel van de Engelse handel in Mangalore, ten koste van de negotie van de VOC ter plaatse.

Sheet I-20 (index of 1806: 'No. 20. View of Mangalor Fort.') offers a view from the sea of *Mangalor* (Mangalore, Mangalur), a trading port south of Barselor on the deep estuary of the Netravali River which was navigable for sea-going ships. In 1529 this town was plundered and burned by the Portuguese, as it was once more in 1547 after the local population had destroyed the Portuguese fort during an uprising. On the left of the drawing an inscription *De verbrande Stadt* (The burnt Town) refers to this event. Because Mangalore, just as Barselor was an important centre for the trade in pepper and rice, the Portuguese built Fort St. Sebastian here in 1567, which can be seen here on the right. Later the *Nayak* of Ikkeri also built a fortification in the town, which is possibly referred to by the caption *De Prins sijn woonplaets* (The dwelling of the Prince). In 1652 and 1643, the Portuguese were expelled from Barselor and Mangalore, which allowed the *Nayaks* to regain complete control over the overseas trade of their tributary kingdom.

As did many local rulers on the coast, they played an active part in the sea trade as both merchants and ship-owners, and made their own contracts with the European companies for deliveries of pepper and rice. The bulk of the rice from *Canara* was destined for Ceylon and Malabar. Later in the seventeenth and in the early decades of the eighteenth century, the VOC obtained some 1,250,000 pounds of pepper per year from *Canara*, for prices which were anything from a quarter to a half higher than it would have had to pay in the southern part of Malabar. This stratagem was resorted to mainly to protect its own market position, because by so doing it made it difficult for other European and indigenous competitors to buy up pepper here on a large scale. For centuries, Mangalore had maintained commercial contacts with Goa and Muscat and until 1680, following the collapse of Portuguese sea power at the hands of the VOC shortly after the middle of the seventeenth century, it could once more develop into the most important harbour in *Canara*. In 1682, the High Government in Batavia decided to investigate the possibilities for the establishment of a permanent trading-post there, but this only eventuated in 1722. In the later course of the eighteenth century it was primarily the English trade which flourished in Mangalore, at the cost of local VOC commerce.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ *Name on map*	*Huidige naam/* *Present name*	*Positie/* *Position*
Gesicht van 't Fort MANGALOR	<Mangalore/Mangaluru> (fort/fortress)	12-50N/74-50E
Dit is een vlak sandigh rif met ruygte bewasschen	-	-
De Prins sijn woonplaats	-	-
12 voet diep	-	-
een santplaat	-	-
De verbrande Stadt	-	-
Dit loopt weder met een klijne spruyt in zee, en doorgaans Sout water	-	-

21
15
14
13
12
11
10
9
8
7
C E Y L O N
Paliacatte
Madrassapatnã
Sadrassapatnã
Pedachery
Tegenapatnã
Porto Nouvo
Negapatnã
Manapalam
Calicut
Cochim
Cranganor
Porca
Cadelondy
Cotchim
Tutecorin
Manaar
Calliaut
Tanaour
Mangalor
C O R O M A N D E L
M A L A B A A R
C A N A R A
Duytsche mylen 15 voor een graat

I-21 (NA 4.VEL-231).

[Kaart van Canara en Malabar, van Onor tot Cabo Commoryn, en een deel van de kust van Cormandel en Ceylon].

[Map of Canara and Malabar, from Onor to Cabo Commoryn, and a part of the coast of Coromandel and Ceylon].

Schaalstok van 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1: 1.880.000].
Scale-bar of 30 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1: 1,880,000].

1 kaart: ingekleurd; 52,5 x 73,5 cm.
1 map: coloured; 52.5 x 73.5 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 21.
Number: [top right]: 21.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Blad I-21 (inhoudsopgave 1806: 'No. 21. Een gedeelte van de Kust Mallabaar, de Kust Coromandel & Ceylon.') is een overzichtskaart van de Canara-, Malabar- en Coromandelkusten aan de zuidpunt van het Voor-Indische subcontinent, ruwweg tussen Barselor in het westen en 'Paliacatta' (Pulicat) in het oosten, met het aangrenzende noordelijke deel van Ceylon tot 'Chilau' (Chilaw), 'Candy' (Kandy) en 'Batacalo' (Batticaloa). De meeste VOC-vestigingen zijn gemarkeerd door Nederlandse vlaggen.

De Voor-Indische kusten op deze kaart en Ceylon werden in de tweede helft van de zeventiende eeuw van groot belang voor de Compagnie. Hoewel de VOC en haar voorgangers aanvankelijk vooral op de Molukse specerijeilanden waren gericht, verkregen zij door hun betrekkingen met Aziatische kooplieden al snel inzicht in de onderlinge afhankelijkheid van de Aziatische handel, in het bijzonder met betrekking tot het intensieve goederenverkeer tussen Zuid- en Zuidoost-Azië. Op de stapelmarkt van Bantam op West-Java werden bijvoorbeeld lang voor de komst van de eerste Europeanen al katoenen stoffen geruild voor specerijen. Na de eerste vestigingen in de Molukken kwam het dan ook nog in de aanvangsjaren van de Compagnie tot expedities naar Ceylon en Voor-Indië. In 1605 verkende als eerste het jacht *Delft* de noordkust van 'Cormandel' (Coromandel), waar de haven Masulipatnam (Machilipatnam) in het rijk van Golconda werd aangedaan, ca. 300 km ten noorden van Paliacatta (Pulicat), en waar direct ook een permanente vestiging tot stand kwam. Een jaar later voer de *Delft* opnieuw naar de zuidoostkust, ditmaal onder meer ook naar 'Paliacatta', ten noorden van 'Madraspatnam' (Madras of Chennai), waar toen echter vooralsnog geen handel kon worden bedreven. Te 'Petijpoelie' (Pedapalli), nabij de monding van de Krishna-rivier in Golconda, werd vervolgens een tweede loge in dit rijk gesticht. De 'roode verwe' van deze plaats, aldus het verslag, werd 'voor de beste van al die contreyen gehouden'. Daarna deed men opnieuw Masulipatnam aan, van waar onder leiding van de opperkoopman Van Soldt een hofreis naar Golconda werd ondernomen. Het resultaat daarvan, een overeenkomst volgens welke de Compagnie voortaan een vaste tol van 4% op al haar in- en uitvoer zou betalen in ruil voor de onbeperkte commissiehandel in katoenen stoffen via de loges in Golconda, vormde het begin van een duurzaam handelsnetwerk. Dit zou bijna twee eeuwen stand houden en strekte zich uiteindelijk uit langs de gehele Coromandelkust, van Bimilipatnam (Bimlipatnam, Bhimunipatnam) in het noorden tot Nagapatnam (Nagappattinam) en Tutecorijn (Tuticorin) in het uiterste zuiden. Het jacht *Delft* keerde terug met een eerste lading van 22 pakken doeken uit Petapoelie en 100 pakken uit Masulipatnam.

Het eiland Ceylon werd in 1505 bij toeval 'ontdekt' door de Portugese zeevaarder Lourenço d'Almeida. Tot de jaren dertig van de zeventiende eeuw kregen de Portugezen vanuit hun hoofdvestiging Colombo (1518) geleidelijk aan controle over een groot deel van de Ceylonese kustgebieden, aanvankelijk via contracten met de plaatselijke vorsten, later hoofdzakelijk door militair optreden. Het bergachtige binnenland bleef onder gezag van de Singalese koningen, die sinds 1592 regeerden vanuit Kandy. Voornaamste handelsproduct van Ceylon was de kaneel, waarvan de herkomstgebieden merendeels gelegen waren in de lage kustprovincies, dus binnen het Portugese territorium. De eerste Nederlandse expeditie vond al in 1602 plaats onder admiraal Joris van Spilbergen en was nog uitgezonden door een der voorloper-compagnieën van de VOC, die van het Veerse handelshuis De Moucheron. Van Spilbergen en kort na hem ook de eerste VOC-expedities onder leiding van Sebalt de Weert (1602-1603) werden na hun aankomst in de baai van Batticaloa op grootse wijze onthaald aan het hof in Kandy; de Singalese koning hoopte van de Nederlanders steun te verkrijgen bij de verdrijving van de Portugezen van het eiland. Deze werd door De Weert namens de Compagnie ook toegezegd, maar aan de samenwerking kwam een abrupt einde toen de admiraal zich tijdens zijn tweede reis in 1603 onder invloed van overdadig alcoholgebruik ernstig misdroeg aan het hof en vervolgens met zijn voltallige geleide ter dood werd gebracht.

Pas in 1637 kreeg de Compagnie hier een tweede kans, toen de jonge koning Rajasingha II Batavia andermaal om hulp in de strijd tegen de Portugezen verzocht. In de loop van opeenvolgende operaties werd in 1638 aan de oostkust van Ceylon al Batticaloa op de Portugezen veroverd en in 1639 'Trinquenemale' (Trincomalee), in 1640 gevolgde door Negombo, Galle en Matara aan de west- en zuidkust. Na afloop van een tussentijds bestand met Portugal viel in 1656 na een belegering van zeven maanden en ten koste van grote Nederlandse verliezen ook Colombo, waarna de verovering van de Portugese bezittingen op Ceylon en de tegenovergelegen kust van Voor-Indië in de jaren 1656-1658 werd afgerond met de inname van de noordelijke havens Mannar ('Manaer' op de kaart), Jaffna ('Jaffanapatnam'), Nagappattinam ('Nagapatnam') en Tuticorin ('Tutecorijn'). Tegen de bepalingen van de overeenkomst met Rajasingha II in, behield de Compagnie deze veroveringen nadien onder eigen beheer, met het argument dat de koning niet kon voldoen aan zijn verplichting tot terugbetaling van de gemaakte oorlogskosten. Na 1766 kreeg de VOC uiteindelijk zelfs alle kustlanden in bezit en werd Kandy in naam een leen van de Compagnie. In 1795-1796 werden de Nederlandse bezittingen op Ceylon alle ingenomen door een Engelse expeditiemacht, waarna het eiland bij de Vrede van Amiens in 1802 definitief aan Groot-Brittannië kwam.

Sheet I-21 (index of 1806: 'No. 21. A part of the Malabar Coast, the Coromandel Coast & Ceylon.') is an overview map of the *Canara*, Malabar, and Coromandel Coasts on the southern tip of the Indian Sub-Continent, covering the area roughly between Barselor in the west and *Paliacatta* (Pulicat) in the east, and including the adjacent northern part of Ceylon as far south as *Chilau* (Chilaw), *Candy* (Kandy), and *Batacalo* (Batticaloa). Most of the VOC settlements have been marked by a Dutch flag.

In the second half of the seventeenth century, both areas were of great importance to the Company. Although the VOC, as its predecessors had done, initially concentrated on Moluccan spices, through its relations with Asian merchants it soon obtained a clear picture of the inter-dependency of the Asian trade, in particular with respect to the intensive passage of goods between South and South-East Asia. Long before the arrival of the first Europeans, in the staple market in Bantam in western Java cotton textiles were being exchanged for spices. Having established its first settlements in the Moluccas, and almost immediately following its actual foundation, the Company at a very early stage dispatched expeditions to Ceylon and the coasts of India. In 1605, the yacht *Delft* was the first to explore the northern part of *Cormandel* (the Coromandel Coast). It visited the harbour of *Masulipatnam* (Machilipatnam) in the kingdom of Golconda, some 300 kilometres north of *Paliacatta* (Pulicat), where on the same occasion a permanent settlement was founded. A year later the *Delft* sailed once more for the south-east coast, this time visiting such places as *Paliacatta*, north of *Madraspatnam* (Madras or Chennai), where however no trade could be pursued for the time being. At *Petijpoelie* (Pedapalli), close to the estuary of the Krishna River in Golconda, a second trading-post in that kingdom was established. The red dye of this town and its environs was considered to be 'the best in all of these lands' according to the report. After leaving Pedapalli, Masulipatnam was revisited, from were a court journey to Golconda was undertaken under the leadership of Senior Merchant Van Soldt. The outcome of this was an agreement under which the Company would from that time pay a fixed toll of 4 per cent on all its imports and exports, in exchange for unlimited commissioned trade in cotton textiles via its trading-posts in Golconda. This was the beginning of an enduring trading network, which was to last nearly two centuries and would finally cover the entire Coromandel Coast from *Bimilipatnam* (Bimlipatnam, Bhimunipatnam) in the north to *Nagapatnam* (Nagappattinam) and *Tutecorijn* (Tuticorin) in the extreme south. The yacht *Delft* returned with a cargo of twenty-two bales of cloth from *Petapoelie* and another hundred bales from Masulipatnam.

The island of Ceylon was 'discovered' by accident in 1505 by the Portuguese mariner Lourenço d'Almeida. Until the 1630s, from their main settlement at Colombo (1518), they gradually extended their control over a greater part of the Ceylonese coastal areas, initially by sealing contracts with the local rulers but later mainly through military actions. The mountainous interior remained under the authority of the Singhalese kings, who had ruled from Kandy since 1592. The principal item of trade which Ceylon had to offer was cinnamon. Most of the areas where this was gathered were clustered in the low-lying coastal provinces, in short within the Portuguese territory. The first Dutch expedition to the island, under Admiral Joris van Spilbergen, was dispatched as early as 1602 by one of the pioneering companies which were later united to form the VOC, the Veere trading company of De Moucheron. After their arrival in Batticaloa Bay, Van Spilbergen and, soon to follow, the first two actual VOC expeditions under the command of Sebalt de Weert (1602-1603) were given a hearty welcome at the court of Kandy; the Singhalese King was counting on Dutch support to expel the Portuguese from the island. This was indeed promised by De Weert speaking on behalf of the Company, but the co-operation came to an abrupt end when, during his second journey in 1603, the Admiral under the influence of large quantities of alcohol committed an unforgivable solecism at the court, following which he and his entire entourage were executed.

A second opportunity for the Company presented itself only in 1637, when the young king, Rajasingha II, once again solicited the help of Batavia in his struggle against the Portuguese. In the course of successive operations, Batticaloa on the east coast of Ceylon was regained from the Portuguese in 1638 and *Trinquenemale* (Trincomalee) in 1639, to be followed in 1640 by Negombo, Galle, and Matara on the west and south coasts. After the expiration of a temporary cease-fire with Portugal, Colombo fell in 1656 after a seven-month siege and heavy Dutch losses. Then the capture of the remaining Portuguese possessions in Ceylon and on the opposite coast of India was rounded off in the years 1656-1658 with the taking of the northern harbour towns of Mannar (*Manaer* on the map), Jaffna (*Jaffanapatnam*), Nagappattinam (*Nagapatnam*), and Tuticorin (*Tutecorijn*). Breaking the provisions of the agreement with Rajasingha II, the Company held on to these conquests and kept them under its own rule, citing as argument that the King had not been able to fulfil his obligation to repay the costs of the war. After 1766, the VOC finally obtained all the coastal areas under its control, with Kandy in name becoming a Company fief. In 1795-1796 all the VOC possessions on Ceylon were taken by an English expeditionary force. The island was formally ceded to England under the Treaty of Amiens in 1802.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
CANARA	Kannada (landstreek/region)	14N/74E
Onor	Honor/Honawar/Honavar (plaats/settlement)	14-17N/74-26E
Rovers Eilt.	Kerekund? (eiland/island)	14-01N/74-29E
Rovers Eild.	Shirali/Hog Island (eiland)	14-00N/74-19E
Batacalo	Bhatkal (plaats/settlement)	13-58N/74-32E
os Pundos	Huddi Point? (kaap/cape)	13-56N/74-32E
Dootkist	Netrani/Pigeon Island (eiland)	14-00N/74-20E
Barcelor	Barselor/Basrur/Basarur/Barssalur (plaats/settlement)	13-38N/74-43E
Barquenoor	Barkur (plaats/settlement)	13-28N/74-44E
8 a 10 mijl in zee Sijnde Siet men deze Bergh	Thulajankal Motte (berg/mountain)	13-16N/75-14E
St. mariae Eild.	St. Mary Isles (eilanden)	13-21N/74-40E
Mopoli	Malpe (plaats/settlement)	13-21N/74-42E
Mangelor	Mangalore/Mangaluru (plaats/settlement)	12-50N/74-50E
Masaran goet hout halen	Kasaragod? (plaats/settlement)	12-30N/74-59E
kalbare	Kappil (plaats/settlement)	12-25N/75-01E
Hier begint t'Ryk Canara	<Kannada> (landstreek/region)	14N/74E
MALABAAR	Malabarkust/Malabar Coast/Kerala (landstreek/region)	12N/75E
de Bergh Montadeli	<Mount Dilly Fort> (berg/mountain)	12-01N/75-12E
Balepatan	Valapattanam (plaats, rivier/settlement, river)	11-56N/75-21E
Cananor	Cannanore/Cannanur/Kannur (plaats/settlement)	11-51N/75-21E
Tremepatnam	Dharmadam (plaats/settlement)	11-48N/75-25E
Konga	Chombal/Chombakulu (plaats, rif/settlement, reef)	11-40N/75-33E
De witte meeuwenklip	Sacrifice Rock (klip/cliff)	11-30N/75-32E
Kalicout	Calicut/Kozhikode (plaats/settlement)	11-15N/75-46E
Aeicotte	-	-
Crangenor	Cranganore/Kranganur/Kodungallur (plaats/settlement)	10-12N/76-12E
Paliporto	Paliport/Pallipuram (plaats/settlement)	10-09-30N/76-10E
Coutchin	Cochin/Kochi (plaats/settlement)	09-55N/76-14E
Porka	Porakad (plaats/settlement)	09-21N/76-21E
Calicoilang	Kayankulam (plaats/settlement)	09-10N/76-30E
Coilan	Quilon/Kollam plaats/settlement)	08-53N/76-35E
Manipoely	-	-
Covaer	Puvar (plaats/settlement)	08-19N/77-04E
Tengenepatnam	Tengapatnam/Taingapatam (plaats/settlement)	08-14N/77-10E
Coletche	Kolachel (plaats/settlement)	08-10N/77-15E
Cabo Commoryn	Kaap/Cape Comorin/Kanniyakumari	08-04N/77-33E
manacoere	-	-
Cove-langh	Kovakulam (plaats/settlement)	08-04N/77-43E
Oostcaep Com:	East Cape Comorin (kaap)	08-11N/77-45E
Trisegiree	-	-
Manapaer	Manappad (plaats/settlement)	08-22N/78-04E
Trissimadoere	Tiruchchendur (plaats/settlement)	08-30N/78-07E
Cailpatnam	Kayalpattinam (plaats/settlement)	08-34N/78-07E
Ponnecail	Penacoil/Punnaikayal (plaats/settlement)	08-38N/78-07E
Tutecorijn	Tuticorin (plaats/settlement)	08-45N/78-09E
peerlbanken	-	-
Baijpaar	Vaipar/Vaippar (plaats/settlement)	08-59N/78-15E
Bempaar	Vembar (plaats/settlement)	09-04N/78-22E
walemokan	Valinokkam (plaats/settlement)	09-09N/78-39E
kilkare	Kilakkarai (plaats/settlement)	09-13N/78-47E
wetale	Vedalai (plaats/settlement)	09-17N/79-05-30E
Thicaercotte	Chittarkottai (plaats/settlement)	09-26N/78-55E
Teuvepatnam	Devipattinam (plaats/settlement)	09-28N/78-53E
Carancaddoe	Karankadu (plaats/settlement)	09-38N/78-58E
Nambatale	Nambutalai (plaats/settlement)	09-43N/78-59E
Watane	Vattanam (plaats/settlement)	09-47N/79-03E
Aripagoedy	Ammapattinami (plaats/settlement)	10-02N/79-14E
Siandrapatnam	Sundarapandiapatnam (plaats/settlement)	09-50N/79-09E
Zendiele	Sendalaipattanam (plaats/settlement)	10-14N/79-15E
R:Vanaragoil	Maharajasamudram (rivier/river)	10-20-31N/ 79-20-30E
Pattecotte	Pudukhottai/Pattukkottai (plaats/settlement)	10-25N/79-19
Adrangapetna	Adirampatnam/Atirampattinam (plaats/settlement)	10-20N/79-22E
Tansjour/De hooft stadt	Thanjavur (plaats/settlement)	10-46N/79-09E
R:Moetepette/De Limit Scheijding tussen t' Lant van Tansjouwer en den Theeuwer	<Muttepet>(rivier/river)	10-24N/79-31E
Calimere Pagood tot dus verre wort de Jurisdictie van Ceylon gepretendrt.	Calimere Point (kaap/cape)	10-18N/79-52E
Nagapatnam	Nagappattinam (plaats/settlement)	10-45N/79-50E
Triwule	Thiruvarur (plaats/settlement)	10-46N/79-38E
Tranquebare	Tranquebar/Tarangambadi (plaats/settlement)	11-02N/79-51E
Trimelevaes	Tirumullaivasal (plaats/settlement)	11-15N/79-50E
CORMANDEL	Coromandelkust/Coromandel Coast (landstreek/region)	13N/80E
Arialoer	Arrialur (plaats/settlement)	11-08N/79-04E
Salimon	-	-
Pandenastoer	-	-
Porto Novo	Porto Novo/Parangippettai (plaats/settlement)	11-30N/79-46E
Tegenapatna	Cuddalore/Kuddalur (plaats/settlement)	11-43N/79-46E
Podecheri	Pondicherry/Puduchcheri (plaats/settlement)	11-55N/79-50E
Sadraspatnam	Sadras (plaats/settlement)	12-31N/80-09E
St.Thomee	St.Thomas Mount/Madras/Chennai (plaats/settlement)	13N/80-11E
Madraspatn?	Madras/Chennai (plaats/settlement)	13-04N/80-16E
Paliacatta	Pulicat (plaats/settlement)	13-25N/80-18E
GEDEELTE VAN CEYLON	Ceylon/Sri Lanka (eiland/island)	07-30N/81E
Rummenacoil	<Rameshwaram> (eiland, plaats/ island, settlement)	09-16N/78-18E
Jaffanapatnam	Jaffna (plaats/settlement)	09-41N/80-00E
Amsterd.	Karaitivu (eiland/island)	09-44N/79-52E
Leyden	Velanai (eiland/island)	09-40N/79-54E
middelburg	Punkudutivu (eiland/island)	09-35N/79-50E
Delft	Delft/Nairendivo (eiland/island)	09-30N/79-42E
Hoorn	Nainativu (eiland/island)	09-36N/79-46E
Enchuysen	Analaitivu (eiland/island)	09-40N/79-46E
Manaer	Mannar (eiland/island)	09-03N/79-49E
Peerlbanken van mannaar	Mannar Pearl Banks /Vankelai Reef + Arippu Reef (ondiepte/shoals)	08-50N/79-50E
Calpentyn	Kalpitiya (eiland/island)	08N/79-43E
R. manasseran	Dedura Oya (rivier/river)	07-37N/79-48E
Chilau	Chilaw (plaats/settlement)	07-35N/79-48E
Candy	Kandy (plaats/settlement)	07-17N/80-37E
Batacalo	Batticaloa (plaats/settlement)	07-42N/81-42E
Venlosbay	Vandeloos/Venlos Bay	07-56N/81-33E
Trinquenemale	Trincomalee (plaats/settlement)	08-34N/81-13E
Punta dos Pedras	Point Pedro (kaap, plaats/cape, settlement)	09-50N/80-15E
Kanganture	Kankesanturai (plaats/settlement)	09-48N/80-03E

Pascaart
Thom van Perle
Gallicia
Barallia
Pascaart van Perlas
Mar Bermeio

Pas de Waart aslbeschrijvinck vande
Straet de Mallabare
Cabo de Cecilia
Cabo de Catalina
Cabo de Corrientes
Cabo de Santa Maria
Cabo de Santa Elena
Cabo de Blanco
Cabo de Pariña
Cabo de Lobos
Cabo de Passao
Cabo de Passo
Cabo de Passo
Cabo de Passo

I-22a (NA 4.VEL-229).

De waare afbeeldingh vande laage landen der kuste Mallabaar, dewelke bestaan in verscheyde koningrijken, en gedeelten van dien, beginnende boven de fortresse Cranganoor gelegen benoorden de hooft stadt Cochim, en strekt tot verbij de fortresse Coilang zuydwaarts. Soo als deselve onder 't gesag van den E. Heer oud Commandeur Isbrand Gotske door den schipper Jan Tim perfectelijk is ondersogt en na gemeeten. Alle de revieren gepeylt, en sodanigh bevonden gelijk hier werdt vertoond; Sijnde dese Caart ter ordre van den E.E. Heer Hendrik Zwaardecroon, Commissaris over de gem.te kuste Mallabaar; mitsgaders Canara en Wingurla &ca.; in 't jaar 1697. Door den Vaandrig en Ingenieur Hans George Faarant vernieuwt.

The true representation of the low lands of the Malabar Coast, which consist of several kingdoms, and parts thereof, beginning above the fortress of Cranganoor situated to the north of the capital town of Cochin, and extending to the south past the fortress of Coilang. As has been perfectly surveyed and measured by Skipper Jan Tim under the authority of the Hon. former Commander Isbrand Gotske. All rivers have been sounded, and found as shown here; This map having been renewed by the Subaltern and Engineer Hans George Faarant on the orders of the Hon. Hendrik Zwaardecroon, Commissioner of the Malabar Coast; including Canara and Wingurla &ca.; in the year 1697.

Schaalstok van 4 Duytse mijlen 15 voor een graad = [ca. 1:62.000].
Scale-bar of 4 Duytse mijlen 15 voor een graad = [approx. 1:62,000].

1 kaart op 6 bladen : ingekleurd: 73 x 303,5 cm.
1 map on 6 sheets : coloured; 73 x 303.5 cm.

Nummer: [geen].
Number: [none]

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Tekst op verso: De Cust van Mallabaer; No. 11 Mallabaar.
Text on verso: De Cust van Mallabaer; No. 11 Mallabaar.

De op het oosten georiënteerde kaart van blad I-22a (inhoudsopgave 1806: 'No. 22a. De Kust Mallabaar van Cranganoor tot Coylan.') van de 'Laage landen der kuste Mallabaer' tussen 'Cranganoor' (Cranganore, Kranganur) en 'Coilong' (Quilon, Kollam), hier verdeeld over de pagina's 126-128, bestaat in feite uit zes tot een geheel samengevoegde bladen en neemt door haar zeer grote formaat met een totale lengte van ruim 3 m een uitzonderlijke plaats in de *Atlas Isaak de Graaf* in. Malabar, aan de zuidwestkust van India, valt als geheel ongeveer samen met de huidige Indiase deelstaat Kerala. De smalle laaggelegen kuststrook is een waterrijk gebied, dat over bijna de gehele lengte wordt doorsneden door een netwerk van lagunes, rivieren en kanalen. Een aanzienlijk deel van deze 'backwaters', zoals ze tegenwoordig worden aangeduid, is hier weergegeven. De kaart is in 1697 'vernieuwt' door Hans George Faarant, vaandrig en ingenieur, in opdracht van Hendrik Zwaardecroon, commissaris van Malabar, Canara en Wingurla (1696-1698).

Wouter Schouten noemde in zijn *Oost-Indische Voyagie* (1676) de kust van Malabar 'de schoonste en vermaeckelijkste landtstreeck ... dien ick (mijns oordeels) in Oost-Indiën, bewesten de Ganges, hebbe gesien'. De Nederlanders voelden zich thuis in dit waterland met zijn kokostuinen en natte rijstvelden, die op de kaart ten zuiden van 'Cranganoor' als groene percelen tussen de slingerende rivieren zijn weergegeven. Iets verder van de kust wordt het land heuvelachtig en op zo'n 30 tot 45 km landinwaarts begint het westelijke kustgebergte van het Voor-Indische subcontinent. In de heuvels werd de peper verbouwd die dit gebied zo belangrijk maakte voor de Europese handelscompagnieën. In de kaart is een groot aantal plaatsen en andere geografische objecten aangeduid, waaronder forten van de inheemse heersers, pagoden, ragiadoors-huizen (een ragiadoor – of regadore in het Portugees – is een stadhouder) en kerken. Naast de katholieke kerken, die door de Portugezen waren gesticht, worden ook enkele kerken van de Thomas-christenen genoemd. Volgens de overlevering was deze bevolkingsgroep van inheemse orthodoxe christenen in oorsprong bekeerd door de apostel Thomas. Ze stonden onder het Syrische patriarchaat en bewoonden vooral het binnenland van Malabar. De Portugezen slaagden er in de latere zestiende en in de zeventiende eeuw in veel Thomas-christenen tot de Latijnse leer te brengen.

Na de verdrijving van de Portugezen van Ceylon en het uiterste zuiden van Voor-Indië in 1658 volgden in de periode tot 1663 vijf Nederlandse expedities tegen de Portugese bezitingen Quilon, Cranganor, Cochin en Cananor aan de Malabarkust. De motieven voor de verovering waren zowel strategisch, namelijk een eventuele Portugese herovering van Ceylon onmogelijk te maken, als commercieel: de verkrijging van (meer) controle of zelfs een monopolie op de Malabaarse peperhandel. Begin januari 1663 gaven de Portugezen ten slotte de hoofdvestiging Cochin over, waar de VOC vervolgens haar bestuurscentrum op deze kust vestigde. De Compagnie nam hier per contract met de nieuwe raja (radja) van Cochin, die nu met Nederlandse hulp de troon had kunnen bezetten, hetzelfde alleenrecht op de peper- en kaneelhandel over als voordien aan de Portugezen was verleend, in ruil voor militaire bijstand aan de vorst. Hierdoor raakte de VOC ongewild voor lange tijd betrokken bij de aloude rivaliteit tussen de raja van Cochin en de zamorin (vorst) van Calicut.

De VOC had in Malabar uitsluitend zeggenschap over haar steunpunten aan de kust; de productiegebieden van peper in het achterliggende heuvelland bleven steeds onder gezag van inheemse heersers. Behalve met de raja van Cochin sloot de Compagnie ook met andere vorsten exclusieve leverantiecontracten, die echter mede vanwege de geografische omstandigheden – Malabar is een langgerekt, moeilijk te controleren kustgebied – door concurrenten en veelal ook door de betrokken vorsten relatief gemakkelijk konden worden omzeild. In de zeventiende eeuw waren de vorsten van Cochin en Calicut de belangrijkste plaatselijke heersers. De Compagnie en Cochin waren bondgenoten, maar met Calicut in het noorden waren de relaties gespannen. De VOC had hier geen exclusieve handelscontacten en het was dan ook via deze haven dat de Engelsen tegen het einde van de zeventiende eeuw een aandeel in de peperhandel verwierven.

Malabar leverde, ondanks de hoge verwachtingen, in de zeventiende eeuw alleen winst van betekenis op in de jaren 1679-1680 en 1682-1683. Het pepermonopolie bleek in de praktijk niet effectief te handhaven, terwijl anderzijds de kosten voor het onderhoud van de fortificaties en de garnizoenen steeds verder opliepen en de raja van Cochin er bij herhaling in slaagde de VOC tegen de zamorin in het veld te lokken. De Hoge Regering in Batavia besloot in 1696 tot ingrijpen en zond daarop Hendrik Zwaardecroon, opperkoopman en commandeur te Jaffna op Ceylon, als commissaris naar Malabar met de opdracht de twisten met de vorsten bij te leggen, de handel te onderzoeken en de particuliere handel tegen te gaan. Zwaardecroon kwam in april 1697 in Cochin aan, waar hij in het kader van zijn inspectie onder meer het origineel van deze fraaie kaart liet vervaardigen. Nadat hij in Batavia verslag had uitgebracht over zijn missie, werd hij in 1699 benoemd tot directeur van Suratte; zijn carrière in compagniesdienst sloot hij uiteindelijk af als gouverneur-generaal in de jaren 1718-1724.

Zwaardecroons verwachting dat de onkosten in Malabar aanmerkelijk verminderd zouden kunnen worden, is niet uitgekomen. De verliezen bleven ook in de achttiende eeuw voortduren, vooral toen de positie van de Compagnie hier na haar militaire nederlaag in het conflict met de raja van Travancore in 1741 ernstig verzwakte. Zoals de overige nog resterende Nederlandse bezittingen in Voor-Indië, werden die op de Malabarkust – toen alleen nog Cochin en Quilon – in 1795 bezet door de Engelsen en kwamen zij op grond van het in 1824 gesloten Tractaat van Londen per 1 maart 1825 definitief in Britse handen. Van de compagniesvestigingen binnen het kaartgebied worden in de *Atlas Isaak de Graaf* die van Cranganor (bladen I-22b, pag. 130, en I-22f, pag. 136), Cochin (bladen I-22c en I-22d, pag. 132-134), Cananor (blad I-22f, pag. 136), Calicoilan (blad I-22f, pag. 136) en Coylan (blad I-22f, pag. 136) apart behandeld.

The map on Sheet I-22a, which is oriented towards the east, shows 'The Lowlands of the Malabar Coast' between '*Cranganoor* (Cranganore, Kranganur) and *Coilong* (Quilon, Kollam) (index of 1806: 'No. 22a. The Malabar Coast from Cranganoor to Coylan.'). Divided over pages 126-128, it consists in fact of six pages made into one and, because of its large size with a total length of 3 metres, is unique in the *Atlas Isaak de Graaf*. As a whole, Malabar on the south-west coast of India covers virtually the same area as the present Indian state of Kerala. The narrow, low-lying coastal strip is a land where water rules. Over almost its entire length it is criss-crossed by a network of lagoons, rivers, and canals. Most of these *backwaters*, as they are known at present, are reproduced here. In 1697, this map was *vernieuwt* (redrawn) by Hans George Faarant, subaltern and engineer, on the orders of Hendrik Zwaardecroon, the Commissioner for Malabar, Canara, and Wingurla (1696-1698).

In his *Oost-Indische Voyagie* (1676), Wouter Schouten describes the Malabar Coast as 'the most beautiful and pleasurable land ... which I, in my opinion, have seen in the East Indies, west of the Ganges'. The Dutch rather felt at home in this watery land bedecked with coconut groves and paddy-fields, which are shown on the map to the south of *Cranganoor* as green plots between the meandering rivers. A short distance inland the land becomes hilly and some 30 to 45 kilometres into the interior the western coastal range of the Indian Sub-Continent begins. Pepper which made this area so important to the European trading companies was grown in these hills. A large number of places and other topographical features are indicated on the map, including the forts of indigenous rulers, pagodas, *ragiador's* residences (a *ragiador* or *regadore* in Portuguese was a governor), and churches. In addition to the Roman Catholic churches founded by the Portuguese, a number of the churches of the Thomasian Christians are indicated. Tradition has it that this population group of indigenous Christians had originally been converted by St. Thomas the Apostle. They were subject to the authority of the Patriarch of Syria and most of them lived in the inland of Malabar. Later in the sixteenth and in the seventeenth century, the Portuguese successfully converted many of these Thomasian Christians to the rule of Rome.

After the Portuguese had been expelled from Ceylon and the southernmost part of the Indian Sub-Continent in 1658, in the five years to 1663, there were no less than five Dutch expeditions against the Portuguese possessions Quilon, Cranganor, Cochin, and Cananor on the Malabar Coast. These were motivated partly by strategic reasons, in particular to prevent the possibility of a Portuguese re-conquest of Ceylon, and partly by commercial interests: to strengthen the Company's control over of even to gain a monopoly of the Malabar pepper trade. Finally, at the beginning of January 1663, the Portuguese surrendered their chief stronghold at Cochin, where the VOC proceeded to set up its administrative headquarters for this coast. In the contract which they made with the new Raja, who had gained the throne with their help, the Dutch exacted the exclusive rights to the pepper and cinnamon trade previously owned by the Portuguese, in exchange for giving the ruler their military support. By this agreement, however, as it would turn out, the VOC became unwillingly embroiled in the ancient rivalry between the Raja of Cochin and the Zamorin (ruler) of Calicut.

In Malabar the VOC only exercised authority over its own settlements along the coast; the areas of pepper production in the inland hills were still controlled by the indigenous rulers. Besides that which it concluded with the Raja of Cochin, the VOC also made contracts for exclusive delivery with other rulers. The problem was that given the geographical conditions – Malabar was an elongated stretch of coastal area which was very difficult to control – this right was often ignored with impunity by competitors but above all by the rulers involved. In the seventeenth century, Cochin and Calicut were the most important kingdoms on this coast. The Company was the ally of Cochin, but relations with Calicut in the north were fairly tense. Here the VOC had no exclusive trade contracts and it was also from this port that towards the end of the seventeenth century the English managed to insinuate themselves into the pepper trade.

Despite the high expectations, in the seventeenth century, Malabar only yielded a handsome profit in the years 1679-1680 and 1682-1683. In practice, the pepper monopoly was virtually impossible to maintain, against which the cost of maintaining the forts and garrisons continued to mount, while the Raja of Cochin succeeded time and again in luring the VOC into battle against the Zamorin. In 1696, the High Government in Batavia decided that time was ripe to take action and sent Senior Merchant Hendrik Zwaardecroon, the Commander at Jaffna in Ceylon, to Malabar as its Commissioner with orders to settle the squabbles between the rulers, to evaluate the trade, and to curb the private trade. Zwaardecroon arrived in Cochin in April 1697, where as part of his inspection mission he had the original for this fine map drawn. Once he had reported to Batavia on his mission, he was appointed Director in Suratte in 1699; his career in the Company was rounded of by his appointment as Governor-General in the years 1718-1724.

Zwaardecroon's hope that expenses in Malabar could be considerably reduced failed to eventuate. Even in the eighteenth century the losses continued, especially when the position of the Company here was seriously undermined after a military defeat in a conflict with the Raja of Travancore in 1741. Just as the rest of the Dutch settlements in India, those on the Malabar Coast – then just Cochin and Quilon – were occupied by the English in 1795. Following the 1824 Treaty of London, they were formally handed over to the British on 1 March 1825. Of the Company settlements within the area covered by this map, those of Cranganor (Sheets I-22b p. 130, and 22f, p. 136), Cochin (Sheets I-22c and I-22d, pp. 132-134), Cananor (Sheet I-22f, p. 136), Calicoilan (Sheet I-22f, p. 136), and Coylan (Sheet I-22f, p. 136) are treated separately in the *Atlas Isaak de Graaf*.

Geografische namen en overige kaartinschriften/ Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Cranganoor de Sima	–	–
basaar	–	–
Cranganoor	Cranganore/Kranganur/Kodungallur (plaats/ settlement)	10-12N/76-12E
's Conings Huys	–	–
's Conings Fort	–	–
's Conings Pagood	–	–
Basaer Palidy	Pullut (plaats/settlement)	10-14N/76-12E
't Eyland Palitty	Pullut (eiland/island)	10-14N/76-12E
Caykette	–	–
'Tchergatty	–	–
Male	Mala (plaats/settlement)	10-15N/76-15E
Amblegattij	–	–
Poye	–	–
Fortres van den Coningh van Kleen Mangattij	–	–
buffels hoek	–	–
Cankenkeddouw	Kanakankadavu (plaats/settlement)	10-10N/76-16E
Teletty	–	–
Camberre	–	–
Mangattij Candoerij	–	–
't fort pamelicotte	–	–
Sjenerij	–	–
't Eynde van Mangatty	–	–
Tripecarree	–	–
't Begin van Parra Carro	–	–
Correttij	Koratti (plaats/settlement)	10-16N/76-20E
Parakarroo	–	–
s'Coningsfort	–	–
Pagood van den Coning van Paroe	–	–
't Eyland Poea	–	–
Naijers Corps de guarde	–	–
Fortres van den Co.g Mangatty	–	–
Fortres	–	–
Pagood Alewa	Alwaye (plaats/settlement)	10-06N/76-20E
Moors huys	–	–
Pagood	–	–
Pagood	–	–
mangadenad	–	–
Pagood elukaar	Eloorkala (plaats/settlement)	10-05N/76-19E
Nicolao:vere	–	–
Eloer	Elur (plaats/settlement)	10-03N/76-17E
vervallen fort van den Co. van paroe	–	–
's Comp. Steen	–	–
fortres van den Co. van paroe	–	–
't fort van kleen mangatty	–	–
Washuys	–	–
's conings pagood	–	–
't fort mangatty	–	–
Mangattij	Mangad (plaats/settlement)	08-54N/76-37E
Wagthuys van den Coningh van mangatty	–	–
Caijemelle	–	–
Naijers pagood	–	–
Cottattij	–	–
Norenkoer	–	–
Carena de Roe	–	–
fortres van den Coningh van Mangattij ook het begin Van Sijn Land pagood van den coning van paroe	–	–
Clenotty	–	–
Paroe	Parur (plaats/settlement)	10-08N/76-12E
Pagood	–	–
Coetewele	Cottuvally (plaats/settlement)	10-05N/76-15E
Steenklover	–	–
Cadefier	–	–
bamboes bos	–	–
Papenkerk	–	–
Schermschool	–	–
paljetters huys	–	–
Tennade parov	–	–
Imangele	–	–
Ilha mot tanee	–	–
Mallepraax	–	–
Catnetty	–	–
Paliporta	Paliport/Pallipuram (plaats/settlement)	10-09-30N/76-11E
moorse passer	–	–
Tegerte, offe Caymans pagood	–	–
bambuaar	–	–
Enregattij	–	–
Cameron	–	–
Narque	Narakal (plaats/settlement)	10-03N/76-13E
pagood	–	–
'tchakelelaare	–	–
'Tchattenat	Chathanad (plaats/settlement)	10-05N/76-14E
Cadangkoedij	Kadamakudy (eiland/island)	10-03N/76-14E
clappusboomen	–	–
Pottebackerye	–	–
Pottebackerye	–	–
mettij	–	–
Rijsvelden	–	–
Warapolij	Verapoli (plaats/settlement)	10-04N/76-16E
belony	–	–
babelcooety	–	–
reduyt	–	–
rusthuys	–	–
Cherale	Cheranallor (plaats/settlement)	10-04N/76-16E
Verdronken Land	–	–
Het Land van *REPOLIN*	–	–
Wagtplaats van den Co. van repolin	–	–
Brug	–	–
Repolin	Edappally (plaats/settlement)	10-01N/76-19E
manga debet	–	–
Pagood	–	–
Pagood Triponetaire	Tripunittura (plaats/settlement)	09-57N/76-21E
Erren kery	–	–
Tankerij	–	–
Bardella	–	–
Chetour	Chittoor (plaats/settlement)	10-03N/76-16E
Parakon	–	–
Angiecaijmaal	–	–
Pagood Ernet	Ernakulam (plaats/settlement)	10-00N/76-18E
Bollegattij	–	–
Eyland Mallegattij	Mullavukad (eiland/island)	10-00N/76-15E
Paulisten Eyland	Wallarpat (eiland/island)	09-59N/76-15E
Papen Eyland	Wallarpat (eiland/island)	09-59N/76-15E
Ilha Perdida	Wallarpat (eiland/island)	09-59N/76-15E
Baravella	–	–
De kerk Cruz de Milagre	Cruz Miagres Church (gebouw/building)	–
Baijpin	Vypin (plaats/settlement)	09-58N/76-14E
Colim	Cochin/Kochi (plaats/settlement)	09-55N/76-14E
de kerk St. Joan	–	–
Basaar	–	–
Pagood Cochim de Sima	–	–
Pagood Paloertij	–	–
Speelhuys	–	–
De kerk De Saude	–	–
De kerk St. louis	–	–
De kerk St. Jago	–	–
St. Pedro	–	–
't eylt. bendoerty	Wellington Island/Venduruthi (eiland)	09-59N/76-17E
Castella	–	–
Crauw	Aruor? (plaats/settlement)	09-54N/76-18E
Combalan	Kumbalangi (plaats/settlement)	09-52N/76-17E
Irvene	–	–
Matan Novo	–	–
groote modder bank	–	–
De kerk St. Andries	–	–
Tonge	–	–
Pagood Chingelaty	–	–
de basaar Moutan	–	–
Pagood Ceretale	Chertala (plaats/settlement)	09-41N/76-20E
Chernagatan	–	–
pagood tiregalan	–	–
Paliporam	–	–
Basaar Scendij	–	–
't eijland Perimbala	Perumbalam (plaats/settlement)	09-51N/76-22E
Bardella	–	–
Cotty	–	–
Oediampoor	Udayamperoor (plaats/settlement)	09-53N/76-23E
St. Joan	–	–
Candenatij	Kandanad (plaats/settlement)	09-53N/76-23E
De rivier van paroky	–	–
fortres	–	–
'sConings huys	–	–
Pagood tenderteree	–	–
Washuijs	–	–
pagood pargaty	–	–
St. Salvadoor	–	–
beuatij	–	–
ragiadoorshuys	–	–
pagood baykan	Vaikam Mahadeva Temple (gebouw/building)	09-44N/76-23E
pagood	–	–
baijkan	Vaikam (plaats/settlement)	09-44N/76-23E
pagood belangepale	–	–
basaar	–	–
Sjego	–	–
huys	–	–
pagood	–	–
Pagood aijancoly	Ayamkudy (plaats/settlement)	09-43N/76-28E
Pagood Apare	–	–
Bosaary	–	–
de kerk St. paulo Madre de Deos	–	–
De weg van Sta. Maria Majora	–	–
fortres	–	–
't Begin van Berkencoer	[Vaddakkumkur]	
't Eynde van Teckencoer	[Tekkukur]	–
fortres	–	–
fortres	–	–
Fortres	–	–
pagood paripore	–	–
Porca Manamangele	–	–
't Co-huijs	–	–
Christendorp	–	–
pagood	–	–
ragiad.s huys	–	–
Pagood	–	–
Coeterare	–	–
De fortres mottepaar	–	–
groote boom	–	–
schermschool	–	–
Dam	–	–
't eynde van Porka	–	–
Dieven Eyland	Pathiramanal (eiland/island)	09-36N/76-23E
De breede revier	–	–
Tecken arregattij	–	–
pagood	–	–
Tentepattij	–	–
fortres	–	–
pagood	–	–
Teckenarregattij	–	–
Chistans	–	–
'T begin van Porca	–	–
Fortres midde noende pagood	–	–
Pagood Schilecauw	–	–
pagood teltere	–	–
de kerk op Calicatte	–	–
Pacoy	–	–
ragiadoors huys	–	–
Pagood	–	–
Candasiery	–	–
Colangerij	–	–
's conings huys	–	–
pagood	–	–
Sjego	–	–
Annapoerem	–	–
pagood	–	–
pagood	–	–
pagood	–	–
pagood	–	–
fortres trilarij	–	–
'T land van Porka	–	–
'T eijnde van Porka	–	–
het begin van Teckencoer	–	–
Manamangele	–	–
Pagood	–	–
Pagood	–	–
de bazaar van Calicoilangh	Kayankulam (plaats/settlement)	09-10N/76-29E
's Comps. Logie	–	–
pagood	–	–
's Conings Woningh	–	–
pagood	–	–
Pagood patij	–	–
Patij	–	–
Paincolan	–	–
Tolhuys	–	–
't begin van Calicoilang	–	–
'T Land van Betemenij	–	–
fortres Visiapoeram	Veeyapuram (plaats/settlement)	09-19N/76-27E
Congemille	–	–
Calij	–	–
's Comps. Logie tot porca	Porakad (plaats/settlement)	09-21N/76-21E
Tonepoelij	–	–
Pagodinho	–	–
St. Fransisco	–	–
pork Beijenate	–	–
Morenibril	–	–
De groote boom	–	–
De revier van Calicoilang	Kayankulam Lagoon (lagune)	09-08N/76-27E
Wagthuys	–	–
Allapaar	–	–
Peese	–	–
Carnapolij	–	–
Pavangolangh	–	–
Corature	Kolittottattuture (plaats/settlement)	09-03N/76-27E
De 5 Palmeros	–	–
'ts Conings huys	–	–
pagood	–	–
Christen kerk	–	–
Payrol Calere	–	–
pagood	–	–
Pagood	–	–
Canaturee	–	–
Paloertty	–	–
Agerikotte	–	–
Cerikotte	–	–
Mangattij	Mangad (plaats/settlement)	08-54N/76-37E
Nitraal	–	–
't land van Elespe	–	–
Peore	–	–
Purenaij	–	–
Pagood	–	–
pagood kitte-negerij	–	–
pagood Coilan de Sima	–	–
pagood	–	–
fortje	–	–
De basaar	–	–
pagood	–	–
pagood	–	–
pagood	–	–
De fortresse Coilan	<Quilon/Kollam> (fort/fortress)	08-53N/76-35E
Pagood	–	–
Pagood	–	–
Triwelaar	Thirumullavaram (plaats/settlement)	08-55N/76-33E
Aiwicke	–	–
De revier van Coilang	Kollam Lagoon (lagune)	08-55N/76-32E
Agande	–	–
Basaar Cottatta	–	–
't Eyland Perimbale	–	–
Tiruvalla	Tiruvalla (plaats/settlement)	09-23N/76-34E
Wagthuys	–	–
Paymel	–	–
Moeniachele	–	–
pagood	–	–
pagood palmelij	–	–
'T land van Tekkencoer	[Tekkumkur]	–
Taliaar	–	–
Pagood Paljare	–	–
St. thomees kerk	–	–
Pagood	–	–
't chengenoer	Chengannur (plaats/settlement)	09-18N/76-36E
pagood	–	–
St. thomees kerk	–	–
Het Land van Calicoijlangh	–	–
de bazaar van Calicoilangh	Kayankulam (plaats/settlement)	09-10N/76-29E
's Comps. Logie	–	–
pagood	–	–
's Conings Woningh	–	–
pagood	–	–
pagood patij	–	–
Patij	–	–
Paincolan	–	–
Tolhuys	–	–
't begin van Calicoilang	–	–
'T Land van Betemenij	–	–
fortres Visiapoeram	Veeyapuram (plaats/settlement)	09-19N/76-27E
Congemille	–	–
Calij	–	–
's Comps. Logie tot porca	Porakad (plaats/settlement)	09-21N/76-21E
Tonepoelij	–	–
Pagodinho	–	–
St. Fransisco	–	–
pork Beijenate	–	–
Morenibril	–	–
De groote boom	–	–
De revier van Calicoilang	Kayankulam Lagoon (lagune)	09-08N/76-27E
Wagthuys	–	–
Allapaar	–	–
Peese	–	–
Carnapolij	–	–
Pavangolangh	–	–
Corature	Kolittottattuture (plaats/settlement)	09-03N/76-27E
De 5 Palmeros	–	–
'ts Conings huys	–	–
pagood	–	–
Christen kerk	–	–
Payrol Calere	–	–
pagood	–	–
Pagood	–	–
Canaturee	–	–
Paloertty	–	–
Agerikotte	–	–
Cerikotte	–	–
Mangattij	Mangad (plaats/settlement)	08-54N/76-37E
Nitraal	–	–
't land van Elespe	–	–
Peore	–	–
Purenaij	–	–
Pagood	–	–
pagood kitte-negerij	–	–
pagood Coilan de Sima	–	–
pagood	–	–
fortje	–	–
De basaar	–	–
pagood	–	–
pagood	–	–
pagood	–	–
De fortresse Coilan	<Quilon/Kollam> (fort/fortress)	08-53N/76-35E
Pagood	–	–
Pagood	–	–
Triwelaar	Thirumullavaram (plaats/settlement)	08-55N/76-33E
Aiwicke	–	–
De revier van Coilang	Kollam Lagoon (lagune)	08-55N/76-32E
Agande	–	–
Basaar Cottatta	–	–
't Eyland Perimbale	–	–

T CASTEEL CRANGENÒR

verthoond sig. aldus, als men staat op de overwal op t' Eyland Masseluen

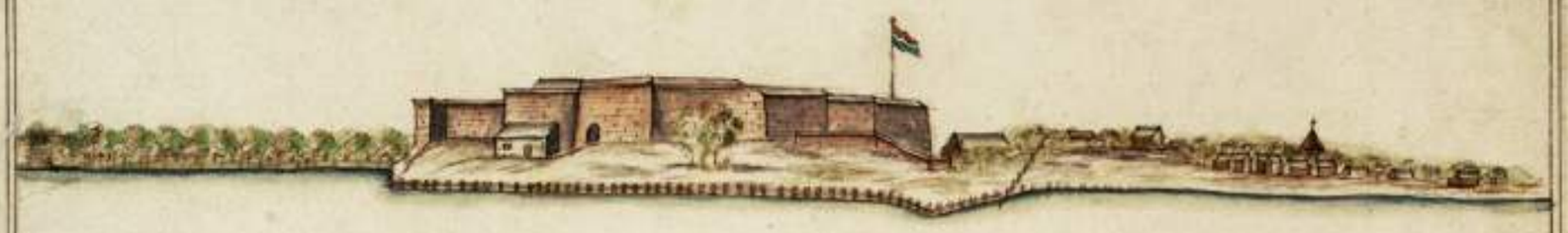

T CASTEEL CRANGENÒR

verthoond sig. aldus, als men staat op de overwal van 't Ile de Leute, hebbende t' Casteel recht Noorden van sig.

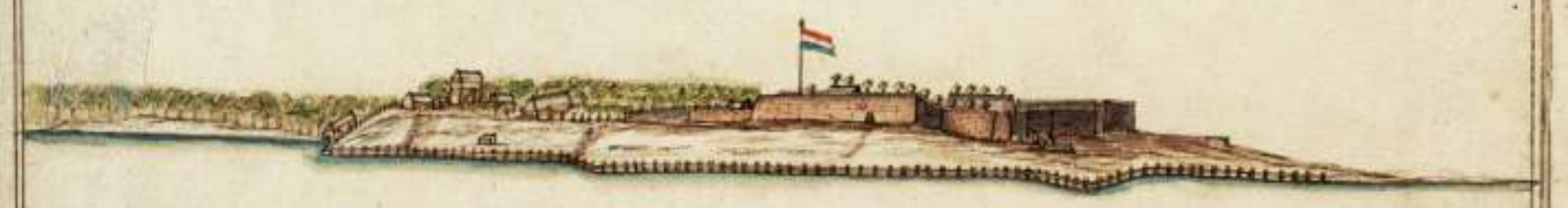

De REDOUT OF PALISPORTO

ook Kuyd oost, een half musquet schoot van 't

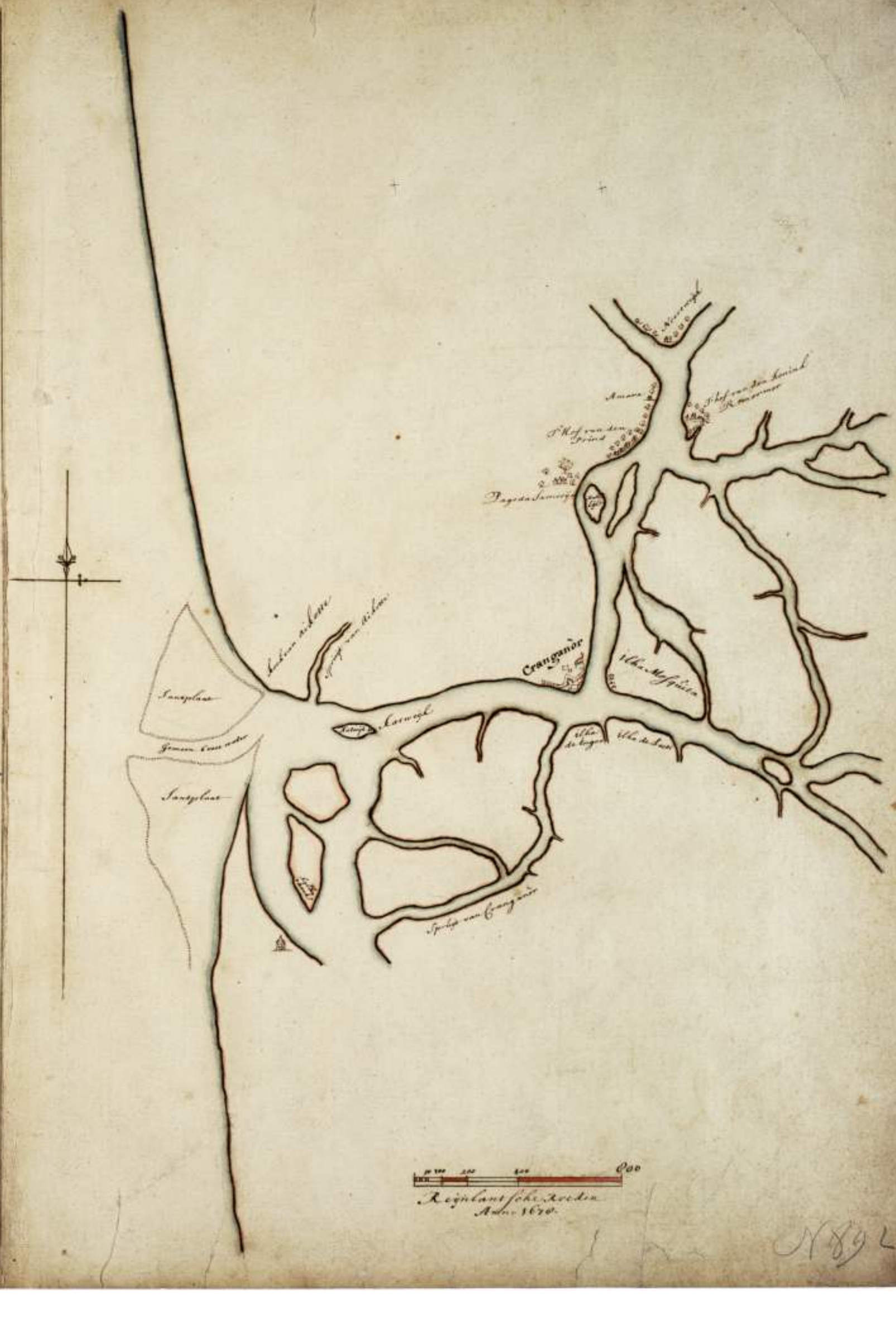

N894

I-22b I, II, III, IV (NA 4.VEL-892).

[1] T Casteel Crangenor verthoond sig aldus, als men staat op de overwal op t' eyland Mosschieten [2] 'T Casteel Crangenor vertoond sig aldus, alsmen staat op de overwal van Ilhe de Leeti, hebbende t Casteel recht noorden van u [3] De redout op Paliporto oost zuyd oost, een half musquet schoot van u [4] [Monding van de rivier Crangenor] Anno 1678.

[1] Crangenor Castle thus shows itself when you stand on the opposite shore of Mosschieten Island [2] Cranganor Castle thus shows itself when you stand on the opposite shore of Ilhe de Leeti, with the Castle due to the North of you [3] The redoubt at Paliporto to the East South-East, at half a musket shot from you [4] [Mouth of the Crangenor River] Anno 1678.

[4] Schaalstok van 800 Reijnlantsche roeden = [ca. 1 : 37.000].
[4] Scale-bar of 800 Reijnlantsche roeden = [approx. 1 : 37,000].

3 aanzichten en 1 kaart: ingekleurd; 53 x 73 cm.
3 views and 1 map: coloured; 53 x 73 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 22b.
Number: [top right]: 22b.

Oriëntatie: [4] het noorden is boven.
Orientation: [4] north is up.

De stad 'Crangenor' (Cranganore, Kranganur), iets landinwaarts gelegen van de monding van de Ayocotta-rivier op ca. 100 km ten noorden van Cochin, werd aanvankelijk aan de zamorin van Calicut gegund, als beloning voor de hulp die hij de VOC bij de veroveringen aan de Malabarkust had verleend. In 1666 werd deze oude handelshaven hem echter weer ontnomen, waarna de Compagnie hier het vervallen Portugese fort herstelde en moderniseerde en in de stad zelf de katholieke kerk en de bisschopshof liet afbreken. In 1687 waren in Cranganore voor de VOC ruim 50 man personeel werkzaam. De Compagnie moest evenwel ook hier al snel vaststellen dat de monopolieverdragen met de Malabaarse vorsten niet toereikend waren om de Voor-Indische pepermarkt daadwerkelijk te kunnen beheersen. Door de aanhoudend grote vraag bleef de smokkel steeds een lucratieve onderneming. Inheemse en Arabische kooplieden verscheepten buiten de compagnieskantoren om aanzienlijke hoeveelheden peper naar Suratte, Mocha en Perzië, terwijl de Engelsen ongehinderd hun peper konden inkopen in Suratte, Bombay en Calicut, en in de achttiende eeuw ook doordrongen in het zuiden van Malabar. Na 1770 verkocht de Compagnie uiteindelijk de minst rendale vestigingen op de Malabarkust terug aan de vorsten, waaronder Cranganore.

De twee aanzichten van het fort links op dit blad I-22b uit 1678 (inhoudsopgave 1806: 'No. 22b. De Rivier van Cranganoor, benevens twee gezigten van 't Kasteel en een van de Redoute op Paliporto/1678/') tonen de versterking respectievelijk vanaf het eiland 'Mosschieten' ('Ilha Mosquita'), op de tegenoverliggende oostelijke rivieroever, en vanuit het zuidoosten van het 'Ilha de Leeti'. Beide eilanden zijn aangegeven op de overzichtskaart rechts, evenals de afgebeelde redoute van 'Paliporto' (Pallipuram) aan de riviermonding, op de noordpunt van het eiland 'Baijpin' (Vypin, Vaipin, Vajpin, zie de kaart op blad I-22a op pag. 126-128). Verder stroomopwaarts is de ligging aangegeven van de 'Pagoda Samorijn', ''T Hof van den Prins' en ''T Hof van den konink Romormer', een plaatselijke heerser onder gezag van de zamorin van Calicut. Zie ook de plattegrond van het fort op blad I-22f, pag. 136.

The town of *Crangenor* (Cranganore, Kranganur) lies slightly inland from the mouth of the Ayocotta River, some 100 kilometres north of Cochin. It had originally been granted to the Zamorin of Calicut as reward for the assistance he had given the VOC during its conquests of the Malabar Coast. However, in 1666, this old trading port was once again taken away from him, after which the Company restored and modernized the dilapidated Portuguese fort and in the town itself had the Roman Catholic church and the Bishop's palace demolished. In 1687, a good fifty people worked for the VOC in Cranganore. Here, too, the Company soon experienced that the monopoly contracts with the Malabar rulers were insufficient to guarantee an effective control of the Indian pepper market. As demand remained high, smuggling was a lucrative operation. Outside the purlieus of the Company offices, indigenous and Arab merchants shipped very considerable quantities of pepper to Suratte, Mocha, and Persia, and the English were able to purchase pepper freely in Suratte, Bombay, and Calicut. In the eighteenth century they also managed to penetrate the southern part of Malabar. After 1770, the Company successively resold the least profitable of its settlements on the Malabar Coast, including Cranganore, to the local rulers.

The two views of the fort dating from 1678 on the left of Sheet I-22b (index of 1806: 'No. 22b. The river of Cranganoor, in addition to two views of the Castle and one of the Redoubt at Paliporto/1678/') show this defence work as seen from the island *Mosschieten* (*Ilha Mosquita*) on the opposite, east bank of the river, and again from the south-east from *Ilha de Leeti*. Both islands are indicated on the situation map to the right, as is the redoubt of *Paliporto* (Pallipuram) at the mouth of the river, on the northernmost point of the island *Baijpin* (Vypin, Vaipin, Vajpin, see the map on Sheet I-22a on pp. 126-128). Indicated farther upriver are the site of the *Pagoda Samorijn*, *'T Hof van de Prins* (The Pagoda of the Zamorin, the Court of the Prince), and *'T Hof van den konink Romormer* (The Court of King Romormer), a local ruler who was a vassal to the Zamorin of Calicut. See also the ground-pan of the fort on Sheet I-22f, p. 136.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Rechter kaart/map on the right-hand side		
Gemeen 6 voet water	–	–
Santplaat (2x)	–	–
Hoek van Aikotte	<Azhikod> plaats/settlement)	10-11N/76-10E
Spruijt van Aikotte	Ayocotta (rivier/river)	10-12N/76-12E
Katwijk	–	–
Katweijk	–	–
Cranganor	Cranganore/Kranganur/Kodungallur (plaats/ settlement)	10-12N/76-12E
Ilha de Inger	–	–
Ilha Mosquita	–	–
Ilha de Leeti	–	–
Kalkhoek	–	–
Spruyt van Cranganor	–	–
Pagoda Samorys	–	–
Rotten Eylt.	–	–
'T Hof van den Prins	–	–
Amara	–	–
T' hof van den konink Romormer	–	–
Noortweyk	–	–
Aanzichten/views		
T CASTEEL CRANGENOR	<Cranganore/Kranganur/Kodungallur> (fort/fortress)	10-12N/76-12E
Ilhe de Leeti	–	–
DE REDOUT OP PALIPORTO	<Paliport/Pallipuram> (fort/fortress)	10-09-30N/ 76-10E

22c

C O U C H J N met

Syn onderhoorige Landstreeken. Anno 1691.

898

898

I-22c (NA 4.VEL-898).

Couchin met sijn onderhoorige landstreeken. Anno 1691.

Couchin and its subordinate lands. Anno 1691.

Schaalstok van 200 Rhijnlandsche roeden = [ca. 1 : 6.900].
Scale-bar of 200 Rhijnlandsche roeden = [approx. 1 : 6,900].

1 kaart: ingekleurd; 53 x 73 cm.
1 map: coloured; 53 x 73 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 22c.
Number: [top right]: 22c.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Blad I-22c (inhoudsopgave 1806: 'No. 22c. Platte grond van Couchin en environs/ 1691/') geeft een overzicht van 'Couchin met sijn onderhoorige landstreeken' in 1691. Ten zuidoosten is buiten de omwalde Europese stad de inheemse wijk Mantancherry te herkennen, waar veel handelaren waren gevestigd. Verder zuidwaarts lag Cochins befaamde compagniestuin, aangelegd door Hendrik Adriaan baron van Rheede tot Drakesteyn tijdens diens commandeurschap in Malabar in de jaren 1669-1677. Van Rheede, die zijn loopbaan aan de Malabarkust begon als de eerste kapitein van het garnizoen in Cochin, had een brede wetenschappelijke belangstelling en verzamelde in zijn tuin exemplaren van planten uit geheel Malabar. De kennis die onder zijn bewind in de loop der jaren over de inheemse flora werd vergaard, verscheen tussen 1678 en 1703 in een twaalfdelig standaardwerk onder de titel *Hortus Indicus Malabaricus*, in het Nederlands *Malabaarsche Cruythof*.

In die bloeiperiode van het compagniesbedrijf aan de Malabarkust maakte peper tussen 1670 en 1702 ruim 64% van de totale uitvoerwaarde uit, gevolgd door rijst (voornamelijk uit Canara) met 10% en kardemom met 6%. Het resterende deel werd verdiend met andere plaatselijke producten, waaronder wilde kaneel, gember, kamferolie en sloepen, die op de plaatselijke timmerwerf van de Compagnie werden gebouwd. Deze laatste diende ook voor grotere reparaties aan de compagniesschepen, die hier vanwege de ongunstige omstandigheden tijdens de zuidwestmoesson (juni-oktober) vaak lang oponthoud hadden; in de kaart is de werf iets oostelijk van de omwalde stad ingetekend. Aan de tegenovergelegen wal van het eiland Vajpin ('Vaijpin') zijn verder de grote, op vaste plaatsen langs de kust opgestelde 'Chinese' visnetten te herkennen, die met handkracht worden bediend met behulp van een ingenieuze hefconstructie van hout of bamboe. Ze vormen tot vandaag de dag een karakteristiek element van Cochins waterkant en herinneren aan de vroegere contacten met Chinese kooplieden, die deze kust al eeuwen voor de komst van de Europeanen aandeden voor luxeartikelen als ivoor, goud en parels, en voor peper, mahonie- en kamferhout.

In de achttiende eeuw verloor de VOC steeds meer haar greep op de Malabaarse peperhandel, vooral toen de toch al beperkte machtpositie van de Nederlanders na 1730 verder ondermijnd raakte door de succesvolle expansiepolitiek van Travancore, het zuidelijkste van de vier grotere vorstendommen op de kust. In 1741 liep een militaire expeditie tegen raja Martanda Varma uit op een gevoelige nederlaag in de Slag bij Colachel, als gevolg waarvan Travancore nadien aan de gehele Malabarkust ten zuiden van Cranganor een monopolie op de peperhandel kon vestigen. Bij het vredesverdrag van 1753 verplichtte de VOC zich noodgedwongen tot een jaarlijkse levering van wapens en munitie aan de vorst van Travancore, in ruil voor 2,5 miljoen pond peper tegen de helft van de vrije marktprijs. Deze hoeveelheid is echter nooit gehaald. De leveranties bedroegen aanvankelijk ruim 1 miljoen pond per jaar en aan het eind van de jaren vijftig werd tijdelijk zelfs het dubbele bereikt, maar na 1780 liep het aanbod snel terug. Omstreeks 1790 ontving de Compagnie nog slechts 630.000 pond peper per jaar, een hoeveelheid die de Hoge Regering toen al – vijf jaar voor de bezetting door de Britten in 1795 – in ernst deed overwegen de vestiging op de Malabarkust maar geheel op te geven. In 1793 werd uiteindelijk besloten het commandement Malabar in te krimpen tot slechts de handelspost Cochin; de andere toen nog overgebleven vestiging Quilon diende te worden verkocht. Tot uitvoering van dit voornemen is het echter niet meer gekomen.

Sheet I-22c (index of 1806: 'No. 22c. Ground-plan of Couchin and environs/1691/') gives a general view of *Couchin* and its 'subordinate lands' in 1691. South-east, outside the walled European town, lies the indigenous quarter Mantacherry where many merchants had settled. Farther to the south was the famous Company garden of Cochin, which was laid out by Hendrik Adriaan Baron van Rheede tot Drakesteyn when he was Commander of Malabar in the years 1669-1677. Van Rheede, who commenced his career on the Malabar Coast as captain in charge of the garrison at Cochin, was a man of wide-ranging intellectual interests and in his garden he collected specimens of plants from the entire Malabar area. The knowledge of the indigenous flora which was built up during the years of his administration was published between 1678 and 1703, in a twelve-volume standard work entitled *Hortus Indicus Malabaricus*, in Dutch *Malabaarsche Cruythof* (The Malabar Herb Garden).

In the heyday of the Company's business on the Malabar Coast, between 1670 and 1702, pepper made up a good 64 per cent of the export value, followed by rice (mainly from *Canara*) contributing 10 per cent, and cardamom at 6 per cent. The remainder was composed of local products, including wild cinnamon, ginger, camphor, and sloops which were constructed at the local Company shipyard. The latter was also used for major repairs to Company ships, which were often kept in port here for longer periods during the the unfavourable south-west monsoon (June - October); on the map the shipyard has been drawn in a little to the east of the walled town. On the opposite shore of the island Vajpin (*Vaijpin*) some of Cochin's enormous 'Chinese' fishing-nets can be seen. These permanent fixtures were worked by hand with the aid of an ingenious lever construction of either wood or bamboo. Today they still form a characteristic element of the Cochin waterfront and are as such a reminder of the earlier contacts with Chinese merchants, centuries before the arrival of the Europeans, who visited this coast for such luxury products as ivory, gold, and pearls, as well as for more mundane pepper, mahogany and camphor wood.

In the course of the eighteenth century, the VOC lost its grip on the Malabar pepper trade, especially after 1730, when the already restricted position of power of the Dutch was undermined even more by the successful expansion politics of Travanore, the southernmost of the four larger kingdoms along the Coast. In 1741 a military expedition sent out by the Company against Raja Martanda Varma ended in a painful defeat at the Battle of Colachel. In the wake of this, Travancore was able to claim a monopoly on the pepper trade in all of Malabar south of Cranganor. In the peace treaty of 1753, the VOC had no option other than to make an annual delivery of arms and munitions to the ruler of Travancore, in exchange for 2.5 million pounds of pepper at half the price on the free market. This quantity was actually never achieved. Initially the deliveries were of a good 1 million pounds *per annum*, and indeed at the end of the 1750s double this was achieved temporarily, but after 1780 the supply rapidly dwindled. By 1790, the Company was in receipt of only 630,000 pounds of pepper per year, a quantity which gave the High Government – even five years before the occupation of the British in 1795 – pause to think about withdrawing the settlement on the Malabar Coast altogether. In 1793, the decision was finally taken to reduce the Company's presence to just Cochin; the other remaining settlement, Quilon, should be sold. This resolve, however, was never carried out.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Couchin	Cochin/Kochi (plaats/settlement)	09-55N/76-14E
T Eylandt Vaijpin	Vypin/Vajpin/Vaipin (eiland/island)	09-58N/76-14E
Calwelle	-	-
Landmeters Thuyn	-	-
Chedansikeere	-	-
Timmerwerf	-	-
Tangh	-	-
Watertangh	-	-
St.Joan	-	-
De Hr. Baks Thuyn	-	-
s'Comps. Thuyn	-	-

22.1

De Stadt Coútchin

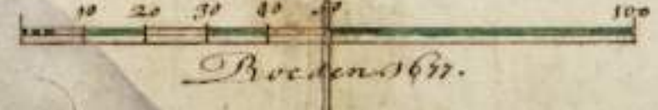

1896

I-22d (NA 4.VEL-896).

De stadt Coutchin 1677.

The town of Coutchin 1677.

Schaalstok van 100 roeden = [ca. 1 : 2.700].
Scale-bar of 100 roeden = [approx. 1 : 2,700].

1 plattegrond: ingekleurd; 53 x 74 cm.
1 plan: coloured; 53 x 74 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 22a.
Number: [top right]: 22a.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is bottom left.

Het op het zuidoosten georiënteerde blad I-22d (inhoudsopgave 1806: 'No. 22d. De Stad Coutchin/1677/') is een plattegrond van het omwalde Europese 'Coutchin' (Cochin) in 1677, kort na voltooiing van de omvangrijke vestingwerken waarmee de Compagnie dit stadsdeel in de jaren 1664-1674 omgaf. Afzonderlijk aangeduid zijn de bastions Gelderland, Hollandia, Zeelandia, Utrecht, Friesland en Groningen, evenals weer het eiland 'Baipien' (Vajpin) en de timmerwerf.

De Portugezen vestigden zich al in 1500 in Cochin; het fort Manuel dat zij hier in de volgende jaren bouwden, was de eerste permanente Europese versterking in Voor-Indië. In januari 1663 werd deze bezitting veroverd door een compagniesmacht onder Rijklof (of Rijckloff) van Goens de oudere, tevoren en nadien korte tijd gouverneur van Ceylon (1660-1661, 1663) en van 1678 tot 1680 gouverneur-generaal te Batavia. Net als onder het Portugese bewind, bleef Cochin ook onder de VOC het bestuurlijke en commerciële centrum van de peperkust, met als hoogste gezagsdrager van de Compagnie de commandeur van Malabar. Als eerste in deze positie fungeerde Ludolph van Coulster (1663-1666). Het bestuur, de Raad van Malabar, bestond uit de commandeur van Malabar, de opperkoopman, de garnizoenscommandant en de secretaris. Naast deze Politieke Raad was er ook nog een Raad van Justitie, een Stadsraad voor Kleine Zaken, Commissarissen voor Huwelijkse Zaken en een College van Weesmeesteren.

Zoals enkele jaren eerder ook in Colombo het geval was geweest (bladen I-23e en I-23f, pag. 146-148), waren de oude Portugese vestingwerken rondom het gehele stadsgebied te uitgestrekt gebleken om met succes een modern bewapende Europese tegenstander te kunnen weerstaan. Net als in de hoofdvestiging op Ceylon werd daarom bij de nieuwe aanleg in 1664 besloten alleen het Europese deel te versterken. Veel van de Portugese gebouwen, waaronder vrijwel alle kerken, werden afgebroken of verbouwd tot pakhuis. Alleen de St. Franciscuskerk uit 1516, de oudste christelijke kerk in Voor-Indië (aan de waterkant in het noordoostelijke deel van de vesting, iets links van het midden van de plattegrond), werd behouden en geschikt gemaakt voor de protestantse eredienst. Gedurende de eerste jaren na zijn overlijden op kerstavond 1524 was hier het graf van Vasco da Gama, de pionier van de Portugese vaart op Indië. In 1538 werden zijn stoffelijke resten overgebracht naar Lissabon, maar de oorspronkelijke grafzerk is tot op heden in de St. Franciscuskerk bewaard gebleven. Binnen de verkleinde vesting Cochin bouwde de VOC onder meer een hospitaal, een weeshuis en onderkomens voor de ambachtslieden en soldaten van de diverse werkplaatsen en het garnizoen, terwijl oostelijk van de omwalde stad een scheepstimmerwerf kwam.

De Compagnie respecteerde de al eeuwen aanwezige joodse kolonie in het aangrenzende oudere stadsdeel Mattancherry (blad I-22c, pag. 132), waarvan een gedeelte nog altijd als 'Jew Town' wordt aangeduid. De uitoefening van het katholieke geloof door de inheemse bevolking buiten de vesting werd eveneens gedoogd, met uitzondering van de missie-activiteiten van de Portugese jezuïeten. In Mattancherry en binnen de vesting Cochin vestigden zich na verloop van jaren ook Europese vrijburgers, van wie een aantal eerder dienst had gedaan bij de Compagnie. Overigens was in Cochin als regel slechts een relatief gering aantal gekwalificeerde VOC-ambtenaren gestationeerd, gemiddeld niet meer dan 35.

Zoals in bijna alle hoofdvestigingen van de Compagnie, voerden de Europeanen ook in Cochin een grootse koloniale staat, vooral in de latere periode. In 1687 bijvoorbeeld bestonden de huishoudens binnen de vesting gezamenlijk voor ca. 35% uit slaven en vrij huispersoneel, maar in 1697 was dit aandeel al opgelopen tot zo'n 50%. De huishoudens van Europese mannen en hun gezinnen daarentegen, meestal die van de hogere VOC-ambtenaren, bestonden in 1687 voor meer dan de helft uit slaven en vrij huispersoneel, en in 1697 zelfs voor ca. 75%. Iedere Europeaan in zo'n gezin had toen dus gemiddeld drie bedienden ter beschikking. Overigens trouwden hier net als overal in de Aziatische vestigingen veel Europese compagniesdienaren met half-Europese of inheemse vrouwen. De grootste groep in compagniesdienst vormden de militairen van het garnizoen, dat in omvang varieerde van 300 tot 600 man.

Tijdens de Vierde Engelse Oorlog (1780-1784) bevond de vesting Cochin zich als een der weinige VOC-bezittingen in Voor-Indië in een goede staat van verdediging en bleef zij daarom gespaard van een Engelse bezetting.

The map oriented to the south-east on Sheet I-22d (index of 1806: 'No. 22d. The Town of Coutchin/1677/') is a ground-plan of the walled European section of *Coutchin* (Cochin) in 1677, shortly after the completion of the fortifications with which the Company surrounded this part of the town in the years 1664-1674. The bastions *Gelderland*, *Hollandia*, *Zeelandia*, *Utrecht*, *Friesland*, and *Groningen* are mentioned separately, as is the island of *Baipien* (Vajpin), and the shipyard.

The Portuguese had settled in Cochin as early as 1500; Fort Manuel which they built here in the years thereafter was the first permanent European fortification in India. In January 1663 this possession was captured by a Company army under Rijklof (or Rijckloff) van Goens Senior, prior to that and also for a short time afterwards Governor of Ceylon (1660-1661, 1663) and from 1678 to 1680 Governor-General in Batavia. As it had been under Portuguese rule, under the VOC Cochin was the administrative and commercial centre on the Pepper Coast, with the Commander of Malabar as the highest Company official. The first to fill this position was Ludolph van Coulster (1663-1666). The administrative body, the Malabar Council, consisted of the Commander of Malabar, the Senior Merchant, the Garrison Commander, and the Secretary. Besides this political council, there was also a Legal Council, a Town Council for Petty Sessions, Commissioners for Marriage, and an Orphanage Board which also dealt with matters of probate.

As had been the case in Colombo a few years earlier (Sheets I-23e and I-23f, pp. 148-148), the older Portuguese fortifications surrounding the entire town area proved too extensive to be defended successfully against a well-armed European opponent. Consequently, just as with the main settlement in Ceylon, when the new construction was commenced in 1664 it was decided that only the European quarter would be fortified. Many of the Portuguese buildings, including most of the churches were demolished or converted into warehouses. Only the church of St. Francis, which dates from 1516 and is the oldest Christian church in India (located on the waterfront in the north-eastern part of the fortified town, a little to the left of the centre of this ground-plan) was preserved and was reconstituted for Protestant services. In the first years after his death on Christmas Eve 1524, it contained the grave of Vasco da Gama, the pioneer of Portuguese India. In 1538, his mortal remains were transferred to Lisbon, but the original gravestone is still to be seen in St. Francis. Within the new, smaller fort at Cochin, the VOC built a hospital, an orphanage, and accommodations for craftsmen and soldiers from the various work places and the garrison. The Company's shipyard was laid out to the east of the walled town.

The Company respected the rights of the Jewish community, which had been settled in Cochin for centuries in the adjacent quarter of Mattancherry (Sheet I-22c, p. 132), part of which nowadays is still known as Jew Town. The observance of the Roman Catholic religion by the indigenous population outside the fort was also tolerated, with the exception of the missionary activities of the Portuguese Jesuits. As time passed, European free burghers settled in both Mattancherry and the fort of Cochin, some of them former Company servants. Pertinently, in Cochin as a rule, only a relatively few Company officials were posted, on average not more than thirty-five.

As in almost all the main settlements of the VOC, the Europeans in Cochin lived in great colonial pomp and circumstance, even more marked in the later period. This is illustrated by figures from 1687, which show that all households within the fortification together consisted of around 35 per cent slaves and free household servants, but by 1697 this proportion had already risen to around 50 per cent. In contrast, in 1687 the households of European men and their families, the majority of them of high-ranking VOC officials, were composed for more than half of slaves and free domestic servants, and ten years later this had even soared to around 75 per cent. Each European member of such a family therefore had on average no less than three servants at their disposal. Interestingly here, as indeed in the majority of the Asian settlements of the VOC, many European Company officials married half-European or indigenous women. The largest group of Company employees were the soldiers in the Cochin garrison, which fluctuated in size from 300 to 600 men.

During the Fourth Anglo-Dutch War (1780-1784), the VOC settlement in Cochin was one of the few Dutch possessions in India which was well able to defend itself and therefore escaped an English occupation.

Verklaring: [rechtsonder] een legenda bij d eletters A-H:
Explanations: [bottom right] a key to the letters A-H:

AA. De punt Gelderland.
B. De punt Hollandia.
C. De punt Zeelandia.
D. De punt Uytrecht.
E. De punt Friesland.
F. De punt Groningen.
G. Buyten wercken.
H. Contrescherp.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
De Stadt Coutchin	Cochin/Kochi (plaats/settlement)	09-55N/76-14E
T Eyland Baipien	Vypin/Vajpin/Vaipin (eiland/island)	09-58N/76-14E
Cochin	Cochin/Kochi (plaats/settlement)	09-55N/76-14E
Timmerwerf	-	-
AA. De punt Gelderland	-	-
B. De punt Hollandia	-	-
C. De punt Zeelandia	-	-
D. De punt Uytrecht	-	-
E. De punt Friesland	-	-
F. De punt Groningen	-	-
G. Buyten wercken	-	-
H. Contrescherp	-	-

T' FORT CANANÒR

A Een Aarde Tuine
B Een agterste deel van d' Tuine
C Een groote Gat
D De Kerck
E Het Choor
F Des voordragers en Corstapels woninge
G De muur aende Brabant
H Een Toren aan t' opper hoofse hoeck
I Een Kamer in dito hoeck
K Sorties poorte
L Een Putje
M is een oud werk wel van der Portugesen en wat dier, pas gemaeckt
N Syn 2 Corps du Guarde
O Buijten Gracht
P Binnen Gracht

De Zeekant

De Landtsyde

De Brabant

T' FORT COYLAN

22

Ao 1678.

a De Groote Moskey
b De Groote Cisterne
c De Groote Schuure
d De Smits Huis
e De Secrete der Princip
f Groote Ingange Poort
g Retirade
h Kleine dito
Vlag staende
i Corps de gien
k Dicke Toren
l Groote met Steen
m Regiments woninge
n De Wagthuijs
o Een groote Pakhuijs
p Een Oven
q Nieuw Oven
r Een Voorstalle
s Corps de Guarde
t De Regiments woninge van de Groote Compe
u Huis van de Luytenant
x Huis van de Vaendrager
y Huis van de Sergeant
z Huis van de Chirurgijn
& Huis van de Boots Gesel
A De Hospitaal
B De Armoesen huijs
C Een Particulier Woninge
D De Kerck
E Een Cisterne

De Zeekant

Maate, Perselaer op d'een 3 vastighe den, en d'ander de Lengte van 50 Roeden.

Platte Grond van het CASTEEL CRANGANÒR

Ao 1678

A Het oude Fort
C Nieuw Fort
D De Groote ronde Toren
E De Poorte
F Een Canael, of Sluijse
G Een Schuit dam
H Poort van het Casteel door een cathagien pas
I De oude Poorte toegemuresselt
K Poorte van de oude Poort
L Afgebroken Toren
M De Dagger Luijsent Fort
N De Seeram
O De Commandeure Huijs
P Eenige huijsinge ontrent de Dagger
Q Eenige huijsinge, Arijen en de Dagger
R 't Comps Huijs

De Rivier

LOGIE OF CALICOILAN

Platte Grond Van 't Comp^e Logie op CALICOILAN, waar van de uitleg ging hier neven te sien is.

a De Gebeele omtrent
b Groote om de Logie
c Een Huijsinge
d een Deur van Aarde staen en het opstant
e De Logie
f Pilaer in Spruthuijs
g Waterbank
h Trappen huijs
i Sael huijs
k ende Comhuijs
l Agter huijs
m Caemer Staal
n Waare daaronder van huijs en onbeworpen over de Logie Huijs
o Een Bronne Sluijsen &c.

Schale van 24 Roed. Ao 1678

S. 088

I-22f I, II, III, IV (NA 4.VEL-888).

[1] T' Fort Cananor [2] T' Fort Coylan [3] Platte grond van het Casteel Cranganor [4] Logie op Calicoilan [5] Platte Grond van S Comp.s logie op Calicoilan, waar van de uitlegging hier neven te sien is.

[1] Cananor Fort [2] Coylan Fort [3] Ground-plan of Cranganor Castle [4] The establishment at Calicoilan [5] Ground-plan of the Company's establishment at Calicoilan, an explanation of which can be seen to the side of this.

[2] Schaalstok: maate, passende op dese 3 vastigheden, inhoudende de lengte van 50 roeden = [ca. 1 : 2.000].
[2] Scale-bar passende op dese 3 vastigheden, inhoudende de lengte van 50 roeden = [approx. 1 : 2,000].

[5] Schaalstok: schale van 14 roeden = [ca. 1 : 600].
[5] Scale-bar of 14 roeden = [approx. 1 : 600].

4 plattegronden en 1 aanzicht: ingekleurd; 53 x 72 cm.
4 plans and 1 view: coloured; 53 x 72 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 22f.
Number: [top right]: 22f.

Oriëntatie: [2-3] het noorden is boven.
Orientation: [2-3] north is up.

Tot laat in de jaren vijftig van de zeventiende eeuw dreef de VOC uitsluitend als koopman handel met Malabar, met peper als het belangrijkste product. De vorst van 'Calicoylan' (Kayankulam) was in 1643 de eerste met wie zij op deze kust een handelsverdrag kon sluiten. Het voorzag in vrije handel voor de Compagnie in alle gebieden onder zijn gezag, in ruil voor de leverantie van onder meer katoen, zijde, opium en sandelhout, en onder de bepaling dat uit Calicoylan geen peper meer naar Cochin, 'Coylan' (Quilon) of aan andere Europese handelaren verkocht zou worden. Dit handelsverdrag leidde enkele jaren later tot het oprichten van een handelskantoor, het eerste van de VOC aan de Malabarkust. De tekening en plattegrond rechtsonder op dit blad I-22f (inhoudsopgave 1806: 'No. 22f. Platte gronden van Cananor, Coylan, Cranganor en de Loge op Calicoilan/1678/') geven een indruk van het oorspronkelijke hoofdgebouw en de latere omvang van deze loge in 1678.

'Coylan' of Quilon, waarvan het fort rechtsboven is weergegeven in een plattegrond van 1678, werd in eerste instantie in december 1658 voor de VOC veroverd op de Portugezen door een krijgsmacht van 1200 man onder leiding van Rijklof van Goens. Met de plaatselijke vorstin werd een voorlopige vrede gesloten, waarbij werd bepaald dat de Portugese bezittingen aan de VOC werden afgestaan in ruil voor de betaling van bepaalde rechten, terwijl de peper van het land in het vervolg uitsluitend aan de Compagnie zou worden geleverd. Na het vertrek van Van Goens met zijn legermacht werd de kleine groep achtergebleven Nederlanders echter in april 1659 al gedwongen tot de aftocht, toen de Portugezen met instemming van de vorstin deze vestiging opnieuw bezetten. De definitieve verovering van Quilon volgde in december 1661, door een vloot van 23 schepen met in totaal ruim 4100 man, waarna Van Goens hier ditmaal uit voorzorg een garnizoen van 480 soldaten legerde. Het sterke Portugese fort pal aan de kust werd de voorlopige hoofdvestiging van de Nederlanders in Malabar. De verklaring bij de plattegrond van 1678 rechtsboven op blad I-22f vermeldt onder meer de woningen van het opperhoofd, de secunde, de boekhouder en de opperchirurgijn, verder enkele kruithuizen, een weeghuis, een groot pakhuis en het hospitaal. Quilon was vooral van belang vanwege de leverantie van peper.

Na Quilon was Cranganore ('Cranganor') in januari 1662 de derde plaats op de Malabarkust die door de Compagnie op de Portugezen werd veroverd, om vervolgens te worden gebruikt als uitvalsbasis voor de operaties tegen Cochin en de vestigingen verder noordwaarts. Cochin werd aan de zeezijde geblokkeerd en vervolgens van de landzijde belegerd, maar begin maart 1662 moesten de compagniestroepen vanwege zware regenval en de dreiging van een massale aanval door een Portugeesgezind inheems leger voortijdig het veld ruimen. In november 1662 verscheen Van Goens met zijn schepen en ruim 3000 man opnieuw voor Cochin. Er volgde wederom een belegering, die op 7 januari 1663 ten slotte resulteerde in de Portugese overgave. De plattegrond linksonder op blad I-22f toont het fort van Cranganore en zijn directe omgeving in 1678, nadat het in de tussenliggende jaren onder compagniesbewind enige moderniseringen had ondergaan. Zie ook blad I-22b, pag. 130.

Als afronding van de veroveringen namen de compagniestroepen kort daarop Cananore ('Cananor') in, waarbij slechts geringe weerstand meer werd ondervonden van de Portugezen. Cananore leverde in hoofdzaak peper en kardemom, een specerij die onder meer werd gebruikt bij de bereiding van koek. Het voormalige Portugese fort lag op een schiereiland en werd aan de landzijde afgesloten door een gracht en een zware muur met twee bastions. De plattegrond van het fort 'Cananor' linksboven op blad I-22f, weer met een uitvoerige verklaring, is in tegenstelling tot de overige afbeeldingen op dit blad niet afzonderlijk van het jaartal 1678 voorzien, maar geeft wel de situatie omstreeks dat tijdstip weer.

Until late in the 1650s, the VOC's role in Malabar was purely a commercial one, in a trade in which pepper was the most important product. In 1643, the king of *Calicoylan* (Kayankulam) was the first ruler on this coast with whom it was able to conclude a treaty. This allowed the Company free trade in all the territories falling under his control, in exchange for the supply of cotton, silk, opium, and sandalwood. There was a further proviso that pepper would no longer be sent from Calicoylan to Cochin, *Coylan* (Quilon) or be otherwise sold to competing European merchants. A few years later this trade treaty led to the establishment of a commercial office, the first of the VOC on the Malabar Coast. The drawing and the ground-plan on the lower right of Sheet I-22f (index of 1806: 'No. 22f. Ground-plans of Cananor, Coylan, Cranganor and the Establishment at Calicoilan/1678/') give an impression of the original main building and the later size to which this trading-post had expanded in 1678.

Coylan or Quilon, of which the fort is depicted above right, was first captured from the Portuguese by the VOC in December 1658, by an army of 1200 men under the command of Rijklof van Goens. A provisional treaty was drawn up with the local queen, in which it was laid down that the Portuguese possessions would be handed over to the VOC in exchange for payment for certain rights. From that time on, the pepper produced there would be delivered exclusively to the Company. After Van Goens and his army had withdrawn, the small group of Dutchmen who remained there were forced to flee in April 1659, when the Portuguese with the approval of the ruler again occupied the fort. The definitive capture of Quilon took place in December 1661, by a fleet of twenty-three ships carrying 4100 men. Once this was achieved, Van Goens took the precaution of leaving a garrison of 480 soldiers. The strong Portuguese fort which lay right on the coast became the temporary headquarters of the Dutch in Malabar. The explanation accompanying the map of 1678, above right on Sheet I-22f, mentions such sites as the residences of the Chief Factor, his second-in-command, the bookkeeper, and the chief surgeon, besides several powder magazines, a large warehouse, and the hospital. The overall importance of Quilon lay in its supplies of pepper.

After Quilon, in January 1661 *Cranganore* (Cranganor) was the third place on the Malabar Coast which the Company captured from the Portuguese, following which it was used as a base from where to launch some of the conclusive attacks against Cochin and the settlements to the north of it. Cochin was blockaded by sea and besieged by land, but at the beginning of March 1662 the Company troops were forced to withdraw prematurely because of the drenching rains and the threat of a massive attack by a Portuguese native army. In November 1662, Van Goens re-appeared before Cochin with his ships and an army of some 3000 men. The siege was resumed and on 7 January 1663 finally resulted in a Portuguese surrender. The map on the lower left on Sheet I-22f shows the fort of Cranganore and its immediate surroundings in 1678, after it had undergone a number of modernizations under Company rule in the intervening years. See also Sheet I-22b, p. 130.

To round off the line of conquests, shortly afterwards the Company's troops captured Cananore (*Cananor*), with very little opposition from the Portuguese. The chief products of Cananore were pepper and cardamom, a spice which among other things was used in baking cakes and biscuits. The former Portuguese fort was situated on a peninsula and was cut off from the land by a moat and a strong wall with two bastions. In contrast to the other depictions on Sheet I-22f, the ground-plan of Fort *Cannanor* top left, once again provided with a detailed explanation, has not been furnished with a separate date 1678, but it does illustrate the situation as it was at that time.

Verklaring:
Explanations:

[1] [linksboven] een legenda bij de letters A-P:
[1] [top left] a key to the letters A-P:

A. Een aarde punt.
B. Het agterste deel van d. punt.
C. Een groot gat.
D. De kerk.
E. Het choor.
F. Des vaandragers en constapels wooning.
G. De muur aan de baykant.
H. Een toorn aan 't opperhoofts huys.
I. Een kamer in ditto huys.
K. Sortier poortje.
L. Een puntje.
M. Is een oud werk wel eer der Portugeesen waterpas geweest.
N. Sijn 2 corps du guarde.
O. Buyten gracht.
P Binnen gracht.

[2] [links] een legenda bij de letters a-y en de cijfers 3-8:
[2] [left-hand side] a key to the letters a-y and numbers 3-8:

A.o 1678:
a. De punt Mater.
b. De punt Ceylon.
c. De punt Malabar.
d. De fausse brai.
e. Dikte van de vesting.
f. Gracht buyten t' fort.
g. Waterpasse.
h. Punt daar de vlag afwaayt.
i. Kruythuysen.
k. Dicke Toorn.
l. Poort van t' fort.
m. T' Logiment van t' Opperh:
n. T' Weeghuys.
o. Een groot pakhuys.
p. Een dam.
q. Nog een dam.
r. Het voorlandt.
s. Corps du guarde.
t. T' Logiment van de twede persoon.
v. Ditto van de luytenant.
w. Ditto van de vaandrager.
x. Ditto van de Sergiant.
y. Ditto van de Opperchirurgijn.

3. Ditto van de boekhouder.
4. T' Hospitaal.
5. T' Ammonitie huys.
6. Een vervallen watertang.
7. Soldatenhuysjens.
8. T' Logement van de Constapel.

Geografische namen en overige kaartinschriften/
Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
T' FORT CANANOR	<Cannanore/Kannur/Cannanur> (fort/fortress)	11-51N/75-21E
De Seekant	-	-
De Baaikant	-	-
De Landsijde	-	-
T' FORT COYLAN	<Quilon/Kollam> (fort/fortress)	08-53N/76-35E
De Zeekant	-	-
Plattegrond van het *CASTEEL CRANGANOR*	<Cranganore/Kranganur/Kodungallur> (fort/fortress)	10-12N/76-12E
De Rivier	Ayocotta (rivier/river)	10-12N/76-12E
LOGIE OP CALICOILAN	<Kayankulam> (plaats/settlement)	09-10N/76-30E

[3] [linksboven] een legenda bij de letters A-R:
[3] [top left] a key to the letters A-R:

A.o 1678
A. Het oude fort.
C. Fausse brai.
D. De gracht om het Casteel.
E. De rivier.
F. Een kanaal, of sluysge.
G. Een schutdam.
H. Poort van het Casteel, alwaar men na buyten gaat.
I. De oude poort, toegemetselt.
K. Poort van het oude fort.
L. Afgebrooken toorn.
M. De pagger buyten t' fort.
N. De Seram.
O. De commandeurs huys.
P. Eenige huysjens rontom de pagger.
Q. Eenige huysjens buyten de pagger.
R S' Comp.s thuyn

[4] [linksonder] een legenda bij de letters a-o:
[4] [bottom left] a key to the letters a-o:

a. De geheele omtrek.
b. Gracht om de logie.
c. Twee bruggen.
d. Een dam van aarde, daar een hek op staat.
e. De logie.
f. Thuyn en speelhuys.
g. Watertank.
h. Praauwenhuys.
i. Lonthuys.
k. Oude combuys.
l. Speelhuys.
m. Paarden stal.
n. Vaart daar men van buyten inkomt, en tot voor de logie loopt.
o. Een dwars slootje etc.

MALABAR
CORMANDL
MALABAR

I-23a (NA 4.VEL-924).

[Kaart van het eiland Ceylon, een klein deel van de kust van Malabar, Madure en Cormandel].

[Map of the island of Ceylon, a small part of the coast of Malabar, Madure and Cormandel].

Schaalstok van 15 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [ca. 1 : 1.234.000].
Scale-bar of 15 Duytsche mijlen 15 voor een graadt = [approx. 1 : 1,234,000].

1 kaart: ingekleurd; 51,5 x 72 cm.
1 map: coloured; 51.5 x 72 cm.

Nummer: [rechtsboven]: 23a.
Number: [top right]: 23a.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Blad I-23a (inhoudsopgave 1806: 'No. 23a. Het Eiland Ceilon.') is een opvallend vormgetrouwe geografische overzichtskaart uit ca. 1690 van het eiland Ceylon, tegenwoordig Sri Lanka, en het aangrenzende deel van de zuidkust van Voor-Indië tussen 'Nagapatnam' (Nagappattinam) en Kaap 'Commorijn' (Comorin, Kanniya-kumari), dat in de VOC-tijd aanvankelijk onder het gouvernement Ceylon viel. Het bestaan van Ceylon was in Europa al in de Oudheid bekend, getuige het voorkomen van het eiland onder de naam 'Taprobane' op Ptolomaeus' wereldkaart uit de tweede eeuw na Chr. Handelaren uit de Arabische wereld noemden het later 'Serendib' en bij Chinese zeevaarders stond het lang voor de komst van de Europeanen al bekend als 'Cinlao', waarvan mogelijk de latere benaming Ceylon is afgeleid. In de compagniestijd werd deze naam in het Nederlands overigens aanvankelijk vaak gespeld als 'Zeilan', vanaf de latere zeventiende eeuw voornamelijk nog als 'Ceilon'.

Zoals hiervoor aangegeven bij blad I-21 (pag. 124), kwamen de kustprovincies van Ceylon en het noordelijke schiereiland Jaffnapatnam na de 'ontdekking' in 1505 vanaf 1518 geleidelijk aan onder Portugese controle, terwijl het binnenland onder gezag bleef van de Singalese koningen. De verovering van alle Portugese bezittingen op het eiland en het tegenovergelegen Voor-Indische kustgebied door de Compagnie tussen 1638 en 1658 volgde op basis van een verdrag met koning Rajasingha II uit 1637, dat voorzag in de teruggave van de versterkte plaatsen en kustlanden aan de koning, na betaling aan de Compagnie van het totaal van de gemaakte kosten, en in de jaarlijkse, exclusieve levering aan de VOC van een vastgestelde hoeveelheid kaneel. Eenmaal in het bezit van de kustprovincies, waarin een belangrijk deel van de productiegebieden van kaneel was gelegen, weigerde de Compagnie echter steeds weer de teruggave, met als reden dat de koning in gebreke zou zijn gebleven bij de betaling van de oorlogskosten. Aldus werd Ceylon een der eerste gebieden in Azië waar de VOC omvangrijk territoriaal bezit verwierf. Aanvankelijk was dit alleen de feitelijke situatie; in naam bleven de compagnieslanden tot 1766 nog onder gezag van de koning en waren de Nederlandse bestuurders in de kustlanden volgens deze zienswijze zijn 'dienaren'. Beide partijen waren van elkaar afhankelijk: de Compagnie vanwege de noodzakelijke aanvullende leveranties van kaneel en rijst uit Kandyaanse gebied, de koning vanwege de onontbeerlijke inkomsten die uit deze verkopen werden betrokken. De periodiek oplaaiende spanningen tussen de VOC en het koninkrijk Kandy kwamen in 1761 tot uitbarsting in een openlijke oorlog, die vijf jaar later onder gouverneur Iman Willem Falck (1765-1785) in het voordeel van de Compagnie werd beslecht. Bij het vredesverdrag van 1766 verkreeg de VOC ten slotte alsnog het formele gezag over alle kustlanden van Ceylon en werd de vorst van Kandy aan haar onderhorig, hoewel het koninkrijk nadien niet werd bezet.

Onder compagniesbewind was het gouvernement Ceylon verdeeld in de drie commandementen Colombo (dessavonie), Galle en Jaffna; zoals voordien in de Portugese periode, zetelde de gouverneur in Colombo. Gedurende de achttiende eeuw varieerde het personeelsbestand van de Compagnie hier tussen de 3000 en 5000 man, op een totaal aantal in heel Azië en aan de Kaap van 18.000 à 25.000. Het merendeel van de compagniesdienaren op Ceylon, ca. 2000 tot 4000, was militair, met daarnaast steeds een paar honderd man aan zeevarend personeel. Voor het eigenlijke handelsbedrijf en het bestuur in de uitgestrekte kustbezittingen waren derhalve maar enkele honderden personen beschikbaar en er werd dan ook in belangrijke mate gebruik gemaakt van inheemse functionarissen en bestuursstructuren. De VOC handhaafde daartoe de lokale bestuurselite, voor zover deze niet naar Kandy was vertrokken, in haar functies, maar liet de hogere plaatsen altijd door Europese compagniesdienaren bezetten. Dit gold bijvoorbeeld voor de post van dessave of dissave, hoofd van een dessavonie (disavony) of hoofdgewest binnen een commandement. Elk gewest bestond uit een aantal districten of provincies aangeduid met de naam 'corla' (in de kaart) of 'korale'. Onder de dessave of rechtstreeks onder de commandeur stonden inheemse districtshoofden, die als buffer en middelaar fungeerden tussen het Nederlandse bestuur en de inheemse bevolking. De 'corla's' aan de natte zuidwestkust tussen Negombo en Matara, de zogenaamde 'Kaneellanden', waren als kerngebied van de kaneelproductie economisch veruit het belangrijkst. Aan het eind van de zeventiende eeuw begrootten de bewindhebbers van de VOC de jaarlijkse afzet van kaneel in Europa op circa 400.000 pond, terwijl toen in Azië ongeveer 100.000 pond werd verkocht. Bij de gemiddelde prijzen in Europa van 2,50 à 3 gulden per pond betekende dit hier een opbrengst uit de kaneelverkoop van ongeveer 1 miljoen gulden per jaar.

Sheet I-23a (index of 1806: 'No. 23a. The Island of Ceilon.') a is a remarkably true-to-form geographical map dating from about 1690 of the island of Ceylon, now Sri Lanka, and the adjacent section of the south coast of India between *Nagapatnam* (Nagappattinam) and Cape *Commorijn* (Comorin, Kanniyakumari), which fell under the aegis of the Government of Ceylon in the early decades of the VOC period.

The existence of Ceylon had been known in Europe since antiquity, evidence of which is provided by the appearance of the island under the name of *Taprobane* on Ptolemy's map of the world dating from the second century of the present era. Later merchants from the Arab world called it *Serendib* and, long before the coming of the Europeans, Chinese sea-farers knew it as *Cinlao*, from which the name Ceylon may have been derived. During the VOC period, this name was initially mostly spelled *Zeilan*, but from the late seventeenth century *Ceilon* became the most commonly used version.

As was mentioned with Sheet I-21 (p. 124), Ceylon was 'discovered' in 1505 and from 1518 its coastal provinces and the northern peninsula of Jaffnapatnam gradually fell under Portuguese control. The interior remained under the authority of the Singhalese kings. All Portuguese possessions in the island and on the opposite coast of India were conquered by the Company between 1638 and 1658, on the basis of a treaty with King Rajasingha II signed in 1637. This provided for the return of all the fortified places and the coastal area to the King after the Company had been paid in full for the costs incurred by the war, and for annual, exclusive deliveries of a predetermined amount of cinnamon to the VOC. However, once the Company had taken a firm hold of the coastal provinces, where the bulk of the cinnamon was grown, it refused to hand them over, using as its excuse that the King had been remiss in his payment of the costs of the war. In this fashion, Ceylon was one of the first areas in Asia where the Company acquired a considerable area of territory. Initially, this was a *de facto* situation, as until 1766 in name all the Company lands still remained under the authority of the King and, viewed from this angle, the Dutch officials in the coastal areas were his 'servants'. Both parties were mutually dependent on each other: the Company could not do without the essential supplementary supplies of cinnamon and rice from the interior, while the King could not spare the vital income from these sales. A long period of intermittently rising tension between the VOC and the Kingdom of Kandy at last erupted into open warfare in 1761. Five years later, under Governor Iman Willem Falck (1765-1785), this dispute was settled to the advantage of the Company. Under the terms of the peace treaty of 1766, the VOC finally gained formal authority over all the coastal areas of Ceylon and the ruler of Kandy became its vassal, even though the Kingdom itself remained unoccupied.

Under the aegis of the Company, the Government of Ceylon was divided into three *Commandementen* (Commanderships): Colombo (Disavony), Galle, and Jaffna. As his predecessor had done in the Portuguese period, the Governor resided in Colombo. During the eighteenth century, the number of Company personnel stationed here fluctuated between 3000 and 5000 men, out of a total of 18,000 to 25,000 in Asia and at the Cape. The majority of the Company servants in Ceylon, some 2000 to 4000 in all, were soldiers, plus a few hundred sea-faring personnel. Therefore, to superintend the actual business affairs and the administration of the widespread coastal areas only a few hundred people were available, and therefore good use was made of indigenous functionaries and the administrative structures already in place. The VOC maintained the local administrative elite, in as far as these had not left for Kandy, in their original positions, but the highest-ranking positions were invariably occupied by European Company servants. An example of this is the post of *Dessave* or *Dissave*, the head of a *Dessavonie* (Disavony) or principal region within a *Commandement*. Each province consisted of a number of districts or provinces indicated by the name *corla* (on the map) or *korale*. Under the *Dessave* or directly under the Commander were local district chiefs, who worked as a buffer or agent between the Dutch administration and the indigenous population. The *corlas* on the wet south-west coast between Negombo and Matara, known as the Cinnamon Lands, together formed the economically all-important heartland of the cinnamon production. By the end of the seventeenth century, the VOC directors calculated the annual sale of cinnamon in Europe to some 400,000 pounds, with another 100,000 pounds being sold in Asia. With average prices in Europe at around 2.50 to 3 guilders per pound, this meant a profit of about one million guilders per year from the sale of cinnamon.

Geografische namen en overige kaartinschriften/ Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	Huidige naam/ Present name	Positie/ Position
MALABAAR	Malabarkust/Malabar Coast/Kerala (landstreek/region)	12N/75E
d'Westcaep Commoryn	Kaap/Cape Comorin/Kanniyakumari	08-04N/77-32E
d'oostcaap Commoryn	East Cape Comorin (kaap)	08-11N/77-43E
Manapaer	Manappad (plaats/settlement)	08-21N/78-02E
DE SEVEN HAVENS	<kustgebied van/coastal area of Madurai> (kust/coast)	08-10N/77-50E
Alendum	Alantalai (plaats/settlement)	08-28N/78-06E
Keylpatnam	Kayalpattinam (plaats/settlement)	08-34N/78-08E
Virandepatam	Virapandiyanpattinam (plaats/settlement)	08-31N/78-07E
Modecail	–	–
Tutecoryn	Tuticorin (plaats/settlement)	08-45N/78-10E
Patnammadour	Pattanamarudur (plaats/settlement)	08-55N/78-11E
Weiparo	Vaippar (plaats, rivier/settlement, river)	09-02N/78-15E
Bembaer	Vembar (plaats/settlement)	09-05N/78-22E
Walemoke	Valinokkam (plaats/settlement)	09-10N/78-39E
Kielcare	Kilakkarai (plaats/settlement)	09-13N/78-47E
Peripatnam	Peria Pattanam (plaats/settlement)	09-16N/78-53E
Wedale	Vedalai (plaats/settlement)	09-16N/79-05-30E
Pambenaer	Mandapam (plaats/settlement)	09-17N/79-09E
Rammenacoil	Pamban (eiland/island)	09-16N/79-17E
Atangare	Attangarai (plaats/settlement)	09-21N/79E
Tevipatnam	Devipattanam (plaats/settlement)	09-28N/78-53E
Tripalecoury	Tiruppalakkudi (plaats/settlement)	09-33N/78-55E
Karencadou	–	–
Tondy	Tondi (plaats/settlement)	09-44N/79-01E
Aregemiery	–	–
Titanan	Tittandadanam (plaats/settlement)	09-50N/79-05E
Watanan	Vattanam (plaats/settlement)	09-47N/79-03E
Kostepatam	Kottaipattanam (plaats/settlement)	09-58N/79-12E
Katemaveritore	Kattumavadi (plaats/settlement)	10-08N/79-13E
Sindale	Sendalaipattanam (plaats/settlement)	10-13N/79-15E
Sambe	Sempaippattanam (plaats/settlement)	10-14N/79-15E
Sanakepatam	–	–
Poedepatam	Puduppattanam (plaats/settlement)	10-17N/79-21E
Adrempatam	Adirampatnam/Atirampattinam (plaats/settlement)	10-20N/79-22E
Pate	Mutupett (plaats/settlement)	10-25N/79-31E
Cormandel	Coromandelkust, Coromandel Coast (landstreek/region)	13N/80E
Naticoulan	–	–
Pagood Caymeer	<Calimere Point> (kaap/cape)	10-13N/79-52E
Pgoure	–	–
Boulagam	Velanganni (plaats/settlement)	10-41N/79-51E
Nagapatnam (Ceylon)	Nagappattinam (plaats/settlement)	10-45N/79-51E
Mekouis	–	–
Delft	Delft (eiland/island)	09-30N/79-42E
Kalakouw	–	–
Rotterdam	Iranaitivu Islands (eilanden)	09-16-30N/79-59E
Manaar	Mannar (eiland/island)	09-03N/79-49E
Tellemanaar	Talaimannar (plaats/settlement)	09-05N/79-44E
Pesael	Pesalai (plaats/settlement)	09-04N/79-47E
Nanecoura	Nadukkuda (plaats/settlement)	09-02N/79-47E
Caresel	Karisal (plaats/settlement)	09-41N/79-50E
Kekelonipeti	Erukkilampiddy (plaats/settlement)	09-02N/79-52E
Orinmouka	–	–
Navecoura	Nadukkuda (plaats/settlement)	09-02N/79-47E
Matotte Provintia	<Mantota> (plaats/settlement)	08-55N/79-55E
Bangale	Vankalai (plaats/settlement)	08-53N/79-56E
Aripo	Arippu (plaats/settlement)	08-48N/79-53E
Cheth Coulanpatty	Chettukulam (plaats/settlement)	08-57N/79-59E
Orangandi	–	–
Padrecamon	Puthukkamam (plaats/settlement)	08-52N/79-58E
Bangeneul	–	–
Caramosiper	–	–
Peerlbank van Manaar	Mannar Pearl Banks/Vankelai Reef + Arippu Reef (ondiepte/shoals)	08-50N/79-50E
Moeselipatte	–	–
Ilepel[...]dewe	–	–
Trisinti Mouool	–	–
Coedremale	Kudremalai Point (kaap/cape)	08-32N/79-52-30E
Caradive	Karaitivu (eiland/island)	08-27N/79-47E
Divulwewa	Diwulwewa (plaats/settlement)	08-30N/80-27E
R. Cadidmatute	Kala Oya (rivier/river)	08-17N/79-50E
Rau...	–	–
Ne.... -	–	–
Hittipale	–	–
Anouragie	–	–
Pourenoute	–	–
hangarankotova	–	–
CALPENTYN	Kalpitiya (eiland/island)	08N/79-43E
Calpentijn	Kalpitiya (plaats/settlement)	08-14N/79-46E
Tellewary	Talaivullu (plaats/settlement)	08-06-30N/79-42E
Maripo	–	–
Navacar	Navatkadu (plaats/settlement)	07-59N/79-44E
Mangul Corla	–	–
Kerindi	–	–
Pana..	–	–
Pale..	–	–
Madu...	–	–
Girantelan patte	–	–
Palari	Palavi (plaats/settlement)	07-59N/79-50E
Soutpan (2x)	–	07-44N/79-48E
Gittigamma	Hinitikalna (plaats/settlement)	07-58N/79-58E
Cobigamma	–	–
Hindihena	–	–
Nekavalle	–	–
Canampel	–	–
Hegampele corla	–	–
Attuliugam corle	–	–
Blatigam patte	–	–
Halpitte corla	–	–
Colombo	Colombo (plaats/settlement)	06-57N/79-50E
Galkisse	Galkissa/Mount Lavinia (plaats/settlement)	06-48N/79-52E
Cota	Sri Jayawardenapura Kotte (plaats/settlement)	06-55N/79-52E
Hevagan corla	–	–
tulinga	–	–
Podipittij	–	–
Rejgan corla	–	–
Paneture	Panadura (plaats/settlement)	06-43N/79-54E
Anguratotte	Anguruwatotte (plaats/settlement)	06-38N/80-04E
Teboene	Tebuwana (plaats/settlement)	06-34N/80-02E
Pelanda	–	–
...uaura	–	–
Curewitte corla	–	–
elavals	–	–
Saffragam	Ratnapura (plaats/settlement)	06-41N/80-22E
Panavel corla	–	–
Passedum corla	–	–
Calitura	Kalutara (plaats/settlement)	06-35N/79-58E
Macoene	Maggona (plaats/settlement)	06-30N/79-59E
daramyor	–	–
Angalawatta	–	–
Navadum corla	–	–
dennevaqua	–	–
Cucule corla	–	–
Agras	–	–
walalalitte corla	–	–
Berberin	Barberyn Island (eiland)	06-28N/79-58E
Alicau	Alutgama (plaats/settlement)	06-26N/80-00E
Bentot	Bentota (plaats/settlement)	06-25N/80-00E
Cosgote	Kosgoda (plaats/settlement)	06-19N/80-01E
Billitot	Balapitiya (plaats/settlement)	06-16-30N/80-02-30E
Gale corla	[Galle Korale] (landstreek/region)	06-43N/79-54E
Madampe	Madampeagama (plaats/settlement)	06-02N/80-03E
Werregodde	Weragoda (plaats/settlement)	06-11N/80-05E
Totega...	Totegamuwa (plaats/settlement)	06-10N/80-05E
Hiernede	–	–
Reygam	Rajgama (plaats/settlement)	06-06N/80-08E
Gindune	Gintota (plaats/settlement)	06-03N/80-11E
Gale	Galle (plaats/settlement)	06-02N/80-13E
Oenawatta	<Unawatuna Point> (kaap/cape)	06-00N/80-14-30E
Goenapamald	Gonapinuwala (plaats/settlement)	06-09N/80-08E
Tottgamine	Totegamuwa (plaats/settlement)	06-10N/80-05E
kla...ola	–	–
Maddana	–	–
Bakwelle	Wakwella (plaats/settlement)	06-05N/80-11E
Kogele	Koggala (plaats/settlement)	05-58N/80-20E
Catelua	Kataluwa (plaats/settlement)	05-59N/80-20E
Saleaine?	–	–
Iniegedde?	–	–
Nagodde	Nagoda (plaats/settlement)	06-11N/80-13E
Matilegan	Mapalagama (plaats/settlement)	06-13N/80-17E
Billigam corla	[Weligama Korale] (landstreek/region)	06-08N/80-24E
Parmurangij	–	–
Vavangama	Ahangama (plaats/settlement)	05-58N/80-22E
Mindigam	Midigama (plaats/settlement)	05-57N/80-22E
Coenbelgame	Kumbalgama (plaats/settlement)	05-57N/80-24E
Billigam	Weligama (plaats/settlement)	05-58N/80-26E
Mahiana	Malwana (plaats/settlement)	06-56N/80-01E
Hangiul	–	–
Gourliv	–	–
Oure	–	–
Tambele	Tambiluvil (plaats/settlement)	07-08N/81-51E
Hemmattagama	–	–
Coholawijle	Kolavil (plaats/settlement)	07-12N/81-51E
Carnoecnocedediye	Karongkodditivu (plats/settlement)	07-13N/81-50E
gebroken land met klappus boomen	–	–
Halendimadamme of Ambelam	Ambalam (plaats/settlement)	07-19ZN/81-51E
hier is een ambelam	–	–
PASSERE	–	–
Badule	Badulla (plaats/settlement)	07-00N/81-01E
Moetangane	–	–
Mahaonhale	–	–
Wevelhine	–	–
Canducare	–	–
hewahette	–	–
gaspadochille	–	–
Nilobe	–	–
Ribedden	–	–
diftvlike	–	–
hangerankitte	Hanguranketha (plaats/settlement)	07-10N/80-42E
galapitawode	–	–
van hier tot Batecala het met Clappusboomen beplant en bewoont	–	–
Bammymoeda	–	–
panny Chiotan	–	–
Een kleyn baijken om te landen	–	–
Sorotjancodawe	–	–
Chanchimadere	–	–
Chiampantore	–	–
Oudatchie Madam of Ambelam	–	–
Callonankoederipe	Kalmunaikudiyiruppu (plaats/settlement)	07-23N/81-49E
Calledewelle	Kalutaralai (plaats/settlement)	07-31N/81-46E
Manmoene	Manmunai (plaats/settlement)	07-38N/81-44E
Cotamkoeripo	Katankuddy (plaats/settlement)	07-41N/81-43E
VELASSE	–	–
Batecalo	Batticaloa Lagoon (lagune)	07-45N/81-41E
Batacalo	Batticaloa (plaats/settlement)	07-42N/81-42E
Poehare	–	–
Talwille	–	–
Dit is een effen kust, Suyvere Sandgrondt	–	–
Byleggers grond	Punnaikkula Point (kaap/cape)	07-50N/81-37E
Vanderloosbay	Vandeloos/Verslos Bay (baai)	07-58N/81-34E
Cotiar	Mutur (plaats/settlement)	08-27N/81-14E
Bimtene	–	–
Sasalacque	–	–
Montnoure	–	–
Pangourgama	–	–
Zuyder wedas	–	–
Tolobwatta	–	–
GROOT LANDSCHAP WANNY ONDER JAFFANAPATNAM	Mullaittivu/Vavuniya Dstricts (landstreek/region)	09N/80-30E
Noorder Wedas	–	–
Matale	Matale (plaats/settlement)	07-27N/80-37E
Sinnbra	–	–
Mendamaha nouwara s' Konings voornaamste schatplaats	–	–
Pansiapaten	–	–
Bibli	–	–
Candy	Kandy (plaats/settlement)	07-17N/80-37E
Raramipoula	–	–
Aragan	–	–
Candangar	–	–
tambelegamma	Tampalakamam (plaats/settlement)	08-29N/81-05E
Timenare Willipatte	–	–
vers wat. plaets	–	–
Trinquenemale	Trincomalee (plaats/settlement)	08-30N/81-13E
Saccewattiar	–	08-37N/81-13E
Maliavile	Nilaveli (plaats/settlement)	08-41N/81-12E
Kandiar	Irakkandi (plaats/settlement)	08-42N/81-10E
Combrupitti	Kompurupiddi (plaats/settlement)	08-44N/81-09E
Moelepatte	–	–
oetowealy	–	–
Carrecatte	–	–
tryay	Tiriyal (plaats/settlement)	08-52N/81-02E
pasvantripay	–	–
Moelea	–	–
wellipatte	–	–
Melpatte	–	–
Coerenamepatte	–	–
Ourogarepatte	–	–
Salloepar	–	–
R. Berbers	Yan Oya (rivier/river)	08-55N/81-01E
Bittelekenny	–	–
Koklay	Kokkilai (plaats/settlement)	09-00N/80-57E
Oemetsiakotty	–	–
Mandikoera	–	–
t' Sivenaly	Chemmalai (plaats/settlement)	09-09N/80-52E
alambil	Alampil (plaats/settlement)	09-10N/80-51E
Moeliawale	Mulliyavalai (plaats/settlement)	09-12N/80-45E
kipaiji	Keppapuluru (plaats/settlement)	09-16N/80-45E
podorkoe-titoepo	Puthukkudiyiruppu? (plaats/settlement)	09-18N/80-41E
palawyl	–	–
Sangetuweyl	–	–
Molotive	Mullaittivu (plaats/settlement)	09-13N/80-47E
IAFFANAPATNAM	Jaffna Peninsula (schiereiland)	10N/80E
Porwertsjalefais	–	–
Kurttsjale	Chalai (plaats/settlement)	09-24N/80-39E
t' Sindecoelan	Chundikulam (plaats/settlement)	09-28N/80-35E
Iuadalemaitou	–	–
Passo secco of pasecou	–	–
Coerengotoere	–	–
Wettilegemy	Vettilaikkeni (plaats/settlement)	09-35N/80-28E
Ouroutture	Uduttturai (plaats/settlement)	09-35N/80-26E
Aliancelly	Aliavalai (plaats/settlement)	09-35N/80-27E
Poeurretten	–	–
Marteury	–	–
Coedanep	Kudarappu (plaats/settlement)	09-40N/80-19E
t' Siembiampatte	Chempiyanpattu (plaats/settlement)	09-37N/80-24E
Naggerekoy	Nakarkoyil (plaats/settlement)	09-41N/80-18E
Amiban	Ampan (plaats/settlement)	09-43N/80-16E
Conreire	–	–
Calcoulan	–	–
Vergamine	–	–
Pariatatnae of P. de pedra	Point Pedro (kaap, plaats/cape, settlement)	09-50N/80-15E
Tondemanaru	Thondamanaru (plaats/settlement)	09-49N/80-08E
Tankore	<Kovilan Point> (kaap/cape)	09-46N/79-51-30E
Amsterda:	Karaitivu (eiland/island)	09-44N/79-52E
hammenhiel	Fort Hammenhiel (fort/fortress)	09-43N/79-51E
Enckhuysen	Analaitivu (eiland/island)	09-40N/79-46E
hoorn	Nainativu (eiland/island)	09-36N/79-46E
Middelburgh	Pundukutivu (eiland/island)	09-33N/79-50E
kalakouw	–	–
leyden	Velanai (eiland/island)	09-40N/79-54E
Willegam patte	–	–
Calnioni	Kalmunai Point (kaap/cape)	09-36N/80-03E
palicou	–	–
Mandigalaer	Mandikal Aru (rivier/river)	09-26N/80-09E
Berrenel	–	–
Palan.enederste?	–	–
Ambo.am	–	–
Ponery	Pooneryn (plaats/settlement)	09-30N/80-12E
Wellipatte	–	–

Hooft Fortificatien
van Ceylon
Nº 1 Colombo
2 Jaffanapatnam
3 Gale
4 Terotyan Condave of Batacalo
Subalterne of min der forten, enderwe gen plaatsen behoo rende en aan Zee gelegen, syn
Vaste stranderwag ten die by de Lasta syn te bevaaren wer den syn
onder Colombo
onder Colombo
onder Jaffanapatn
onder Jaffanapatn
onder Gale
onder Gale
onder Batacalo
onder Batacalo
Manaar
Aripo
Trinquenemale
Batacalo
Negombo
Colombo
Gale
Point de Galle
Adams Peek
Dubbegon en Vee
Bandremole
Appecotolle
Dwarsche Mylen.

I-23b (NA 4.VEL-925).

Hooft-Fortificatien van Ceylon.

Principal Fortifications of Ceylon.

Schaalstok van 15 Duytsche mijlen = [ca. 1 : 713.000].
Scale-bar of 15 Duytsche mijlen = [approx. 1 : 713,000].

1 kaart ; 73 x 52,5 cm.
1 map ; 73 x 52.5 cm.

Nummer: [linksboven]: 23b.
Number: [top left]: 23b.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Dit blad I-23b (inhoudsopgave 1806: 'No. 23b. Het zelfde met aanwijzing der bezette posten.') geeft de ligging van alle omstreeks 1690 bezette compagniesposten in de kuststrook van het eiland Ceylon. In deze reproductie is de kaart liggend weergegeven met het bladnummer rechtsboven, zoals indertijd in de oorspronkelijke *Atlas Isaak de Graaf*. De oriëntatie is hier op het westen.

De legenda noemt eerst de vier 'Hooft-Fortificatien', namelijk 'Colombo' (1), 'Iaffanapatnam' (2), 'Gale' (3) en 'Batacalo' (4). Daarna volgen per district de kleinere versterkingen en ten slotte worden nog verschillende 'vaste strandwagten' vermeld. Deze uitkijkposten werden gewoonlijk bewaakt door 'lascarijns' (ook: 'lascorijns'), inheemse (hulp)soldaten. Op de kaart zijn de vele forten en posten aan de kust gemarkeerd met een Nederlandse vlag. Het binnenland van Ceylon, ook de kustlanden onder compagniesgezag, is in hoofdzaak leeg gelaten, uitgezonderd enkele routes in het noorden van het eiland waarlangs de namen van de plaatsen worden genoemd. Dit gebied heet op de kaart 'T Landschap Wanny' (de Vanni-districten) en is hier aangeduid als 'Laag Land', ter onderscheiding van het berggebied ten zuiden van 'Candi' (Kandy), dat op de kaart met een lichtgroene kleur wordt geaccentueerd. Een van de hoogste bergen is hier de 'Adams Piek' (Adam's Peak, Sri Pada, 2243 m), die van grote afstand is waar te nemen. Voor het overige was de topografie van het gebied onder gezag van de Kandyaanse koningen ten tijde van het ontstaan van deze kaart nog vrijwel onbekend bij de Compagnie. Langs de gehele kust zijn verder ondiepten en peilgegevens vermeld en in het zuiden wordt nog gewezen op een aantal zoutpannen en drinkplaatsen.

Na de verovering door de VOC in de periode 1638-1658 werden de meeste bestaande Portugese forten snel uitgebreid en gemoderniseerd, zoals in Galle, Colombo, Negombo, Kalpitiya, Mannar, Jaffna en Batticaloa, en iets later onder meer ook in Matara en Trincomalee. Langs de routes naar het binnenland kwamen op strategische plaatsen tal van kleinere versterkingen en grensforten, zoals Katuwana, Hanwella, Ruwanwella en Sitawaka, terwijl de toegangen tot het schiereiland Jaffnapatnam later werden beschermd door de fortjes Poonarijn, Pas Pyl (genoemd naar gouverneur Laurens Pyl, 1679-1692), Pas Beschutter en Olifants Pas of Pas Elephant. De meeste van de forten en kleinere versterkingen op Ceylon wordt in de *Atlas Isaak de Graaf* hierna apart weergegeven in de kaarten I-23f (Colombo, pag. 148), I-23i (Negombo, pag. 154), I-23k (Galle, pag. 156), I-23l (Trincomalee, pag. 158), I-23m (Batticaloa en Kalutara, pag. 160), I-23n (onder meer Pittuwankara, Pittigale, pag. 162), I-23o (onder meer Hakmana, Katuwana, pag. 164), I-23p (onder meer Ruwanwella, Sitawaka, pag. 166), I-23q (Hanwella, Matuwana, pag. 168), I-23s (Jaffna, Pas Pijl, Hammenhiel, Punta das Pedras, pag. 172) en I-23t (Mannar, Arippu, Kalpitiya, pag. 174). Opvallend bij de grotere forten in deze behandeling in detail is de afwezigheid van Matara, dat al in 1640 werd veroverd en ten tijde van De Graafs werkzaamheid na Galle de belangrijkste VOC-vestiging aan de zuidkust van Ceylon was.

Bijzonder aan de forten op Ceylon is niet alleen hun grote aantal, maar ook de verscheidenheid in vorm en functie. De grote kustforten Colombo, Negombo, Galle, Batticaloa, Trincomalee en Jaffna dienden met enkele andere in de eerste plaats voor de verdediging van de compagnieslanden tegen Europese concurrenten. Het fort van Mannar bewaakte daarnaast een van de weinige diepe doorgangen voor schepen in de Adamsbrug, de reeks van ondiepten en eilanden tussen Voor-Indië en Ceylon, en was belangrijk voor de controle op het inlandse scheepvaartverkeer. Dit laatste gold ook voor Kalpitiya, dat toezicht hield op Puttalam, de enige haven van het koninkrijk Kandy die tot 1766 aan de westkust nog open bleef, en voor Batticaloa, dat een zelfde nevenfunctie aan de oostkust had. Het fortje aan de Olifants Pas bewaakte de doorwaadbare plaats waarlangs de in het zuiden gevangen en getemde olifanten naar Jaffna werden geleid om verscheept te worden naar Voor-Indië, het zeefort Hammenhiel beheerste de zeeëngte die toegang geeft tot deze stad. Te Galle, Colombo en Matara waren binnen de forten niet alleen de bestuurlijke en militaire instellingen gelegen, maar ook (een deel van) de Europese woonstad ter plaatse.

This Sheet I-23b (index of 1806: 'No. 23b. The same with indication of the occupied posts.') gives the situation of all the VOC posts in the coastal strip of the island of Ceylon which were manned around 1690. The map is reproduced here in landscape-fashion, oriented west and with the sheet nummer positioned in the upper right-hand corner, as it was in the original *Atlas Isaak de Graaf*.

The Legend first gives the names of the four *Hooft-Fortificatien* (main fortifications), namely: Colombo (1), *Iaffanapatam* (2), *Gale* (3), and *Batacalo* (4). These are followed by the small fortifications per district and finally the *vaste strandwagten* (permanent shore defences) are mentioned. The latter, most of them no more than look-out points, were usually guarded by *lascarijns* (or: *lascorijns*), indigenous auxiliaries. The forts and posts along the coast are marked on the map by the Dutch flag. Both the major part of the interior of Ceylon and the coastal stretches under the control of the Company have in the main been left empty, with the exception of a number of routes in the north of the island along which the names of the places are mentioned. On the map this area is called *'T Landschap Wanny* (the Vanni Districts) and is described here as *Laag Land* (Low Land), to distinguish it from the mountainous area to the south of *Candi* (Kandy), which is accentuated on the map by a light green colour. One of the highest mountains here is *Adams Piek* (Adam's Peak, Sri Pada, 2243 m.), which is visible from a great distance. Apart from this, the topography of the areas under the authority of the Kings of Kandy at the time the map was drawn was still largely unknown to the Company. Along the entire length of the coast, the shallows and the depth soundings are given and in the south there is a mention of a number of saltpans and places where drinking water could be found.

Following their conquest by the VOC in the period 1638-1658, most of the existing Portuguese forts were swiftly extended and brought up to date, as was done in Galle, Colombo, Negombo, Kalpitiya, Mannar, Jaffna, and Batticaloa, and somewhat later also in Matara and Trincomalee. Along the routes into the interior, small fortifications and border forts were built at a number of such strategic points as Katuwana, Hanwella, Ruwanella, and Sitawaka. The access to the Jaffnapatnam Peninsula was guarded by the small forts of *Poonarijn*, *Pas Pyl* (named after Governor Laurens Pyl, 1679-1692), *Pas Beschutter*, and *Olifants Pas* or *Pas Elephant* (Elephant Pass). Most of the forts and small fortifications in Ceylon are reproduced separately in the *Atlas Isaak de Graaf* on Sheets I-23f (Colombo, p. 148), I-23i (Negombo, p. 154), I-23k (Galle, p. 156), I-23l (Trincomalee, p. 158), I-23m (Batticaloa and Kalutara, p. 160), I-23n (including Pittuwankara, Pittigale, p. 162), I-23o (including Hakmana, Katuwana, p. 164), I-23p (including Ruwanwella, Sitawaka, p. 166). I-23q (Hanwella, Matuwana, p. 168), I-23s (Jaffna, Pas Pijl, Hammenhiel, Punta das Pedras, p. 172), and I-23t (Mannar, Arippu, Kalpitiya, p. 174). Conspicuously absent in this treatment in detail of Ceylon's main forts is Matara, which had been conquered as early as 1640 and by the time Isaak de Graaf was compiling his atlas had become, after Galle, the second most important VOC settlement on the south coast of Ceylon.

A most particular aspect of the forts in Ceylon was not just their large number, but also the variety in form and function. The great coastal forts of Colombo, Negombo, Galle, Batticaloa, Trincomalee, and Jaffna were intended, with several others, to serve as the Company's main defences against European invaders. In addition, the fort at Mannar guarded one of the few deep channels navigable for ships in Adam's Bridge, the chain of shoals and islands between India and Ceylon, and was important for keeping a check on the inland's native shipping traffic. Kalpitiya stood watch over Puttalam, the one port in the Kingdom of Kandy to remain open on the west coast until 1766, and the same situtuion pertained to Batticaloa on the east coast. The small fort at Elephant Pass guarded the fordable place through which the elephants caught and tamed in the south were driven to Jaffna to be shipped to India. The maritime fort Hammenhiel controlled the narrows which gave access to this port. The forts at Galle, Colombo, and Matara contained not only the administrative and military offices, but also (some of) the local European residential areas.

Verklaring: [rechtsboven] een legenda bij de cijfers 1-4:
Explanations: [top right] a key to the numbers 1-4:

Hooft-Fortificatien van Ceylon.
No. 1. Colombo.
2. Iaffanapatnam.
3. Gale.
4. Serotjan Condave, of Batacalo.

Subalterne of minder forten, onder voorgen: plaatsen behorende, en aan zee gelegen, sijn:
Onder Colombo: Calpentijn, Chilauw, Negombo, Calture.
Onder Iaffanapatn: Goede haven, Punta das Pedras, Hammenhiel, Manaar.
Onder Gale: Billigam, Mature, Mahagamme.
Onder Batacalo: Appoeretotte, Poeliandive, Bandremoete, Cotiar, Trinquenemale.

Vaste strandwagten, die bij de lascarijns bewaart werden sijn:
Onder Colombo: Maripo, Maravile, Caymelle, Galkisse, Paneture, Alican.
Onder Iaffanapatn: Pas op Tredale, Ponery, Mantotte, Aripo, Coedimale.
Onder Gale: Nielwelle, Waluwe, Iale, Koeboekanoje
Onder Batacalo: Tricol, Chinnecalatta.

Geografische namen en overige kaartinschriften/ Geographical names and other inscriptions on the map:

Naam op de kaart/ Name on map	*Huidige naam/ Present name*	*Positie/ Position*
Hammenhiel	Fort Hammenhiel (fort/fortress)	09-43N/79-51E
Willegamme	–	–
IAFFANAPATNAM	Jaffna Peninsula (schiereiland)	09-40N/80-10E
'T Fort Jaffenapatnam	<Jaffna> (fort/fortress)	09-41N/80-00E
Timmon	–	–
Patchelepaleij	Periyapachchilaippali (landstreek/region)	09-34N/80-27E
Tigam	–	–
Chinoek	–	–
Nelay	–	–
Kalmonij	Kalmunai (plaats/settlement)	09-35N/80-03E
De twee Gebroeders	Iranaitivu Islands (eilanden)	09-17N/80E
Manar	Mannar (plaats/settlement)	08-58N/79-55E
Manaar	Mannar (eiland/island)	09-03N/79-49E
Ourimouka	–	–
Erkelempyettij	Erukkilampidi (plaats/settlement)	09-01N/79-51E
Karesel	Karisal (plaats/settlement)	09-03N/79-50E
Pesaal	Pesalai (plaats/settlement)	09-04N/79-47E
Tellemanaar	Talaimannar (plaats/settlement)	09-05N/79-44E
Navecoura	Nadukkuda (plaats/settlement)	09-02N/79-47E
Aripo	Arippu (plaats/settlement)	08-48N/79-55E
waterplaats	–	–
Jagers Boom	–	–
Paarl Bank	Mannar Pearl Banks/Vankelai Reef + Arippu Reef (ondiepte/shoals)	08-50N/79-48E
Geen Anker grondt	–	–
Koedimale	Kudremalai Point (kaap/cape)	08-32N/79-52-30E
Caradive	Karaitivu (eiland/island)	08-27N/79-47E
Calpentyn	Kalpitiya (plaats/settlement)	08-14N/79-46E
Navecar	Navatkadu (plaats/settlement)	07-59N/79-44E
'T Eylt. Calpentijn,	Kalpitiya (eiland/island)	08N/79-43E
Soutpan	–	–
Maripo	–	–
Chilau	Chilaw (plaats/settlement)	07-33N/79-48E
Geen Anker Grond	–	–
Maravile	Marawila (plaats/settlement)	07-25N/79-48E
Kaimelle	Kochchikade (plaats/settlement)	06-57N/79-51E
Negombo	Negombo (plaats/settlement)	07-12N/79-50E
Colombo	Colombo (plaats/settlement)	06-57N/79-50E
Motuaal	Mutwal/Modera (wijk/town district)	06-57N/79-52E
Jalkisse	Galkissa/Mount Lavinia (plaats/settlement)	06-48N/79-52E
Paneture	Panadura (plaats/settlement)	06-43N/79-54E
Caliture	Kalutara (plaats/settlement)	06-35N/79-58E
Berberijen	Barberyn Island (eiland)/	06-28N/79-58E
Alican	Alutgama (plaats/settlement)	06-26N/80-00E
Bentot	Bentota (plaats/settlement)	06-25N/80-00E
Cosgote	Kosgoda (plaats/settlement)	06-19N/80-01E
Kikkede	Hikkaduwa (plaats/settlement)	06-08N/80-06E
Reygam	Rajgama (plaats/settlement)	06-06N/80-08E
Gindune	Gintota (plaats/settlement)	06-03N/80-11E
Gale	Galle (plaats/settlement)	06-02N/80-13E
Onewatte	<Unawatuna Point (kaap/cape)	06-00N/80-14-30E
Talpe	Talpe (plaats/settlement)	05-59N/80-17E
Saberdoua	Habaraduwa (plaats/settlement)	05-59N/80-19E
Kogele	Koggala (plaats/settlement)	05-58N/80-20E
Katteloua	Kataluwa (plaats/settlement)	05-58N/80-20E
Piedegamme	Piyadigama (plaats/settlement)	05-58N/80-22E
Ahangamme	Ahangama (plaats/settlement)	05-59N/80-22E
Gojapane	Goiyapane (plaats/settlement)	05-58N/80-22E
Boompjies Eyl.	–	–
Mindigamme	Midigama (plaats/settlement)	05-57N/80-22E
Koenbelgamme	Kumbalgama (plaats/settlement)	05-57N/80-24E
R.iv. van Polwatte	Polwatta Ganga (rivier/river)	05-58N/80-27E
Billigam	Weligama (plaats/settlement)	05-58N/80-26E
Mirtae	Mirissa (plaats/settlement)	05-56N/80-27E
Talaramba	Talaramba (plaats/settlement)	05-57N/80-29E
Kombrugamme	Kamburugamua (plaats/settlement)	05-56N/80-29E
Walgamme	Walgama (plaats/settlement)	05-57N/80-31E
Mature	Matara (plaats/settlement)	05-56N/80-33E
Dondar	<Dondra Head> (kaap/cape), Dondra (plaats/settlement)	05-54N/80-35E/ 05-55N/80-35E
Naradoune	Naitunna (plaats/settlement)	05-57N/80-38E
Binberande	Baharenda (plaats/settlement)	05-58N/80-40E
Dikwelle	Dikwella (plaats/settlement)	05-57N/80-42E
Nielwelle	Nilwella (plaats/settlement)	05-58N/80-43E
Bay van Nielwelle	Nilwella Bay (baai)	05-58N/80-44E
Oenakoere	–	–
Tongale	Tangalla (plaats/settlement)	06-01N/80-48E
Kahandare	Kahandamodara (plaats/settlement)	06-03N/80-53E
Kaloemette	Kalametiya (plaats/settlement)	06-05N/80-56E
Wanderoepe	Wanduruppe (plaats/settlement)	06-06N/81-01E
Waluwe	Walawe (plaats/settlement)	06-07N/81-02E
Mendagamma	Medagama (plaats/settlement)	06-07N/81-01E
Andoegame Jagamme	–	–
Paiboke	Payibokka (plaats/settlement)	06-07N/81-03E
Kavawiele	Karagaleliya (plaats/settlement)	06-08N/81-06E
Araboeke	Arabokka (plaats/settlement)	06-08N/81-05E
De Soutpannen van koelankalle	Koholankala Lewaya (zoutpan/salt pan)	06-09N/81-09E
Mahelhare	–	–
Kirebatpatti	Kiripattiya (plaats/settlement)	06-11N/81-10E
Welligattie	Weligatta (plaats/settlement)	06-11N/81-11E
De Soutpan v: Boemdelo	Bundala Lewaya (zoutpannen/salt pans)	06-11N/81-14E
Beminiawe wollo	–	–
Tilloele	Tellola (plaats/settlement)	06-12N/81-17E
Mahagamme	Magama (versterkte/fortified post)	06-13N/81-18E
Dorsve	<Duravа Point> (kaap/cape)	06-12N/81-20E
Kerinde	Kirinda (plaats/settlement)	06-12N/81-19E
Ettoele	–	–
De soutpan van Paletoepane	Palatupana Naha Lewaya (zoutpannen/salt pans)	06-14N/81-23E
De soutpan van Moetoekalle	–	–
het dorp Paloetoepane	Palatupana (plaats/settlement)	06-16N/81-24E
Angoenoekollowotte	Angunakolowala (plaats/settlement)	06-17N/81-26E
Boetoluwille Pallewere	–	–
Groote Baxos	Great Basses Ridge (ondiepte/shoals)	06-09N/81-29E
Pattenegale, Zijnde een groote klip, bij de zeelieden den Olphant gen: waar uijt altijt vers water is springende, natuurlijker wijse	Patanagala Point (kaap/cape)	06-20N/81-30E
Goenelabbe	<Gonalabbe Lewaya> (zoutpan/salt pan)	06-21N/81-30E
Anderoenowe	Andunoruwa (plaats/settlement)	06-22N/81-30E
Jale	Yala (plaats/settlement)	06-21N/81-31E
Pietenavetotte, een klijn Baaijtjie	<Pillinawa Point> (kaap/cape)	06-23N/81-34E
Oedepottone	Udapatana (plaats/settlement)	06-23N/81-36E
Pallepopottene	<Pahalapottana Lewaya> (zoutpan/salt pan)	06-27N/81-38E
Klijne Baxos	Little Basses Ridge (ondiepte/shoals)	06-20N/81-37E
Riv. koeboekanoje, schijdende de Waluweze jurisdictie van Pamene	Kumbukkan Oya (rivier/river)	06-30N/81-42E
Mandagello	Mandagala (berg/mountain)	06-31N/81-37E
De hooge sandhoek Coemene	Illukariya Point (kaap/cape)	06-30N/81-42E
Laage Sandhoek	–	–
Higelle	Hitchigala (plaats/settlement)	06-34N/81-44E
Andregalle	<Andarakala Kalapuwa> (laguna/lagoon)	06-34N/81-44E
Toenmollewive	Tunmulla (waterplaats/watering place)	06-35-4N/81-44E
Raggoere	<Bagura Kalapuwa> (lagune/lagoon)	06-35N/81-45E
Ookander, zijnde een klijn daar 3 watertankjies in sijn	Okanda (plaats/settlement)	06-37N/81-46E
Ginerotto	–	–
Naybatte	–	–
Zoutpan van Koenecalle	–	–
Openakelle	–	–
Elloewe	Helawe (plaats/settlement)	06-40N/81-43E
Panene	Panama (plaats/settlement)	06-44N/81-48E
Raggauwiel	–	–
Nauele	Naula Wewa (stuwmeer/reservoir)	06-48N/81-47E
Edde Oje	Heda Oya (rivier/river)	06-48N/81-49E
Appoeretotte	Pottuvil (plaats/settlement)	06-52N/81-49E
Arock Gam ...	Arugam Bay (baai, plaats/settlement)	06-51N/81-50E
Badinwulle	Pottuvil? (plaats/settlement)	06-52N/81-49E
Badini wiellen Moddero klijn baaytjien	–	–
Surigaue	–	–
Oereni	<Ureni Kalapuwa> (lagune/lagoon)	06-55N/81-49E
Moerongaddi	<Murangatena Kalapuwa> (lagune/lagoon)	06-57N/81-51E
Commarikon Kottappoe	Komari? (plaats/settlement)	06-58N/81-52E
hier is een gesloten post of gravet met een buffels stalbeh: aan d' Pag. Tricol, een gravet scheydende de Panemeze Landen van t'Batacalose dessave schap	–	–
Sangannokandi	<Sangamankanda Point> (kaap/cape)	07-01N/81-52E
Bouwilepatte	–	–
Tandilherri	–	–
Bouwielle	–	–
Gravet van Bouwielle	–	–
Tamblewielle, een groote vondel met v: water	–	–
Wattewiele	–	–
Tamblewielle	Tambiluvil (plaats/settlement)	07-08N/81-51E
Tammategamme	–	–
Collawiele	Kollavil (plaats/settlement)	07-12N/81-50E
Pagood Tricoil	Tirrukovil (plaats/settlement)	07-07N/81-51E
Moledive	–	–
Walalwaje	–	–
Carangodde-dive, hooftplaats van Aicrapattoe	–	–
Rivier Singe Poedij	Sengapada Aru (rivier/river)	07-18N/81-46E
De Munnix kap	Friar's Hood (berg/mountain)	07-26N/81-30E
Bammimoedo	–	–
Serotjan Condave	–	–
Calmone	Kalmunai (plaats/settlement)	07-25N/81-49E
Chamsimadenaij	–	–
Naij patmoene	Naipaddimunai (plaats/settlement)	07-25N/81-48E
Piere Casano	Periyalinavalai (plaats/settlement)	07-27N/81-49E
Coronboewatte	–	–
Mangetoer	–	–
Kalwansi Eripo	Kaluvanchikudiyiruppu (plaats/settlement)	07-30N/81-47E
Kalloedawellij	Kalutavalai (plaats/settlement)	07-31N/81-46E
Siette walij	–	–
kiran koelan	Kirankulam (plaats/settlement)	07-36N/81-46E
Calloewanje koedi Eripo	Kalmunaikudiyiruppu (plaats/settlement)	07-23N/81-49E
Mamone	Manmunai (plaats/settlement)	07-38N/81-44E
De Ambelan van Bambij adde Moeny	–	–
katankoede Eripo	Katankuddy (plaats/settlement)	07-41N/81-43E
Manjetture	Manchantodurai (plaats/settlement)	07-41N/81-43E
Batacalo	Batticaloa (plaats/settlement)	07-43N/81-42E
Vuyle grond	–	–
Erroune	Eravur (plaats/settlement)	07-46N/81-36E
Caneel=bosch	–	–
Chetandekoede Eripoe	Sittandikudi (plaats/settlement)	07-49N/81-33E
Bandremoele (2x)	Vantharumollai (plaats/settlement)	07-47N/81-34E
Koekewillepolle	–	–
Mangenewe	–	–
Theweramoele	–	–
Chulam	–	–
Natoekattena	–	–
Appoenawelle	–	–
Chinkanauwa	–	–
Suijvere grond	–	–
Caduwellij	–	–
Nakakoelan	–	–
Ottapoelij	–	–
Wieregama	–	–
Eppoele	–	–
Sakatta	–	–
Zaykata	–	–
Pas van Katmos gen: atrangare	–	–
Toelipotte koedave	–	–
wegh na Candia	<weg naar/road to Kandy>	–
Katmos	–	–
Tilomancaly	–	–
Maligitive	Mallikaitivu (plaats/settlement)	08-23N/81-16E
Wiengam	–	–
Waricoeri ouripoe	–	–
Erkelenche	<nabij/near Mutur> (fort/fortress)	08-25N/81-13E
Kiliwittij	–	–
Weringel Pagood	Verugal (plaats/settlement)	08-15N/81-22E
Akinelive	–	–
Jerkelenpatij	–	–
Soute Spruyt	–	–
Ilacandi	Ilakkantai (plaats/settlement)	08-29N/81-20E
Alancolan	–	–
Koevelinoer	–	–
Toeretive	–	–
Caliparemaan	–	–
Ewanery	–	–
Topoe	Toppur (plaats/settlement)	08-23N/81-19E
Moedoer	Mutur (plaats/settlement)	08-27N/81-14E
Oedria	–	–
Coeditipouriny	Kaddaiparichchan (plaats/settlement)	08-27N/81-17E
Cotiar	Mutur (plaats/settlement)	08-27N/81-14E
Periawel	–	–
Patinoer	–	–
Tammelegamme vervallen Pagood	Tampalakaman (plaats/settlement)	08-30N/81-05E
Trinquenemale	Trincomalee (plaats/settlement)	08-30N/81-14E
Duyven Eylanden	Pura Malai/Pigeon Island (eiland)	08-43N/81-12E
Candiaar	Irakkandi (plaats/settlement)	08-42N/81-10E
Combuys Klip	Tauikallu (klip/cliff)	08-46N/81-09E
Paloepeyaar	–	–
Pack Clip	Kokupeechchykallu (klip/cliff)	08-48N/81-07E
Koedavoan-aar, anders goede haven	Koduwakattumalai? (plaats/settlement)	08-51N/81-04E
Eynde van de Trinquenemaleze jurisdictie	–	–
Caljeriauw	Kallarawa (plaats/settlement)	08-54N/81-00E
Kokleij-aar	Kokkilai (plaats/settlement)	09-00N/80-57E
Roodland	–	–
Toemanale	–	–
Jagersboom	–	–
Warwitchie	–	–
Pananede coelan	–	–
Panenede Colalil-aar	–	–
Koerokoel kolan	–	–
Limit van Melp en Carn	–	–
Moletive	Mullaittivu (plaats/settlement)	09-13N/80-47E
Limit van Carn en Oerypotte-Pandure	–	–
Karkerengenaar	–	–
Poetoekoelan	–	–
'T Sialey-aar	Chalai (plaats/settlement)	09-24N/80-40E
Kristaal	–	–
De Schans Pas Seco	–	–
Paz op Tredale	–	–
Warmoraatchie	–	–
Punta das Pedras	Point Pedro (kaap, plaats/cape, settlement)	09-50N/80-15E
'T LAND=SCHAP WANNY	Mullaittivu/Vavuniya Dstricts (landstreek/region)	09N/80-30E
Ambesarij	–	–
Anewejecan	–	–
Navel koelan	–	–
Onerette koelan	–	–
Collatil-aar	–	–
Collanblancoelan	–	–
Anpermalij	–	–
Hicoelan	–	–
Kate Coelan	–	–
Patteanblankoe	–	–
Poelian Coelan	–	–
Malitit blan-coelan	–	–
Chillevela-coelan	–	–
Panki Madou	–	–
Pambe-aar	–	–
Pirria Calambe	–	–
Kiraat kurij	–	–
Wille-coelan	–	–
Kandarat-coelan	–	–
Konsie-coelan	–	–
Hepe-coelan	–	–
Pie-aar	–	–
Tanbane-coelan	–	–
Poelian-coelan	Puliyankulam (plaats/settlement)	08-57N/80-31E
Mandan Moedoe	–	–
Kallaniti-aar	–	–
Pororejancaal	–	–
Zaayvelden	–	–
Chinly	–	–
t' Groote lac van Kandela,	–	–
Ariou Ragierpou=venoure	Anuradhapura (plaats/settlement)	08-21N/80-20E
Coepa-coelan	–	–
Gravet	–	–
Tillewail	–	–
Canel-aar	–	–
wegh na Pictelan	–	–
INSULA CEYLON	Ceylon (eiland/island)	07-30N/81E
Adamspiek	Adam's Peak/Sri Pada (berg/mountain)	06-48N/80-29E
De bergen van Uva	–	–
CANDI	Kandy (plaats/settlement)	07-17N/80-37E